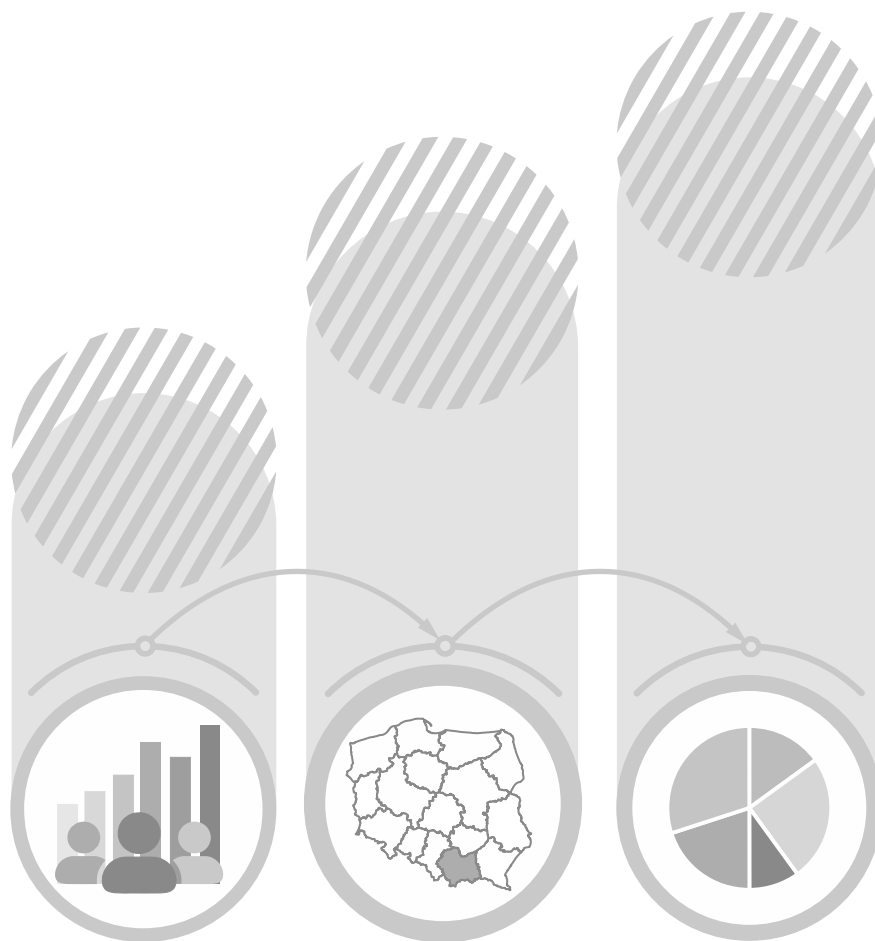

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego 2026

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Małopolskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny w Krakowie Statistical Office in Kraków

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Krakowie, Dział Opracowań Regionalnych
Statistical Office in Kraków, Regional Studies Division

pod kierunkiem
supervised by

Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Paulina Babiarez, Anna Dziedzic, Ewa Juda, Marta Klósek, Marcin Łacic, Agata Łój, Roman Michalik, Karolina Rudnik,
Agnieszka Ziomek-Požoga

Prace redakcyjne

Editorial work

Małgorzata Jasiołek, Renata Ptak

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Karolina Rudnik

ISSN 2720-1910 (wersja elektroniczna online version)

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

<https://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu cykliczny „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego” stanowiący kompleksowe opracowanie najważniejszych aspektów demograficznych oraz społeczno-gospodarczych regionu.

Celem publikacji jest przedstawienie aktualnej sytuacji w województwie małopolskim oraz kierunki zmian obserwowanych od 2015 r. Analiza obejmuje takie tematy jak: struktura demograficzna, rynek pracy, wynagrodzenia, rolnictwo, przemysł, budownictwo, wyniki finansowe przedsiębiorstw, nakłady inwestycyjne, produkt krajowy brutto, które zostały opracowane na podstawie danych statystycznych, pochodzących z badań Głównego Urzędu Statystycznego, jak również ze źródeł administracyjnych. Tegoroczną edycję Raportu autorzy ponownie rozszerzyli o Aneks z danymi na temat Obszarów Strategicznej Interwencji, zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako gminy zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego.

Szeroki zakres danych dla obszarów funkcjonalnych, w tym Obszarów Strategicznej Interwencji znajduje się również w dedykowanym module o nazwie „Obszary funkcjonalne”, który jest dostępny w Banku Danych Lokalnych pod adresem <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary> oraz w kolejnej edycji publikacji Głównego Urzędu Statystycznego „Rozwój regionalny Polski – raport analityczny 2025”.

Składam podziękowania wszystkim instytucjom oraz gestorom danych pochodzących spoza zasobów statystyki publicznej za współpracę w zakresie przekazania danych.

Mam nadzieję, że Raport przybliży problematykę bieżących zmian społeczno-gospodarczych województwa małopolskiego, jak również wskaże potencjały, które warto wykorzystać w dalszym planowaniu strategicznym i podejmowaniu decyzji rozwojowych.

Zachęcam Czytelników do zapoznania się również z naszą ofertą wydawniczą dostępną na stronie internetowej <https://krakow.stat.gov.pl>, którą systematycznie urozmaicamy w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na dane statystyczne.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Preface

I present to you the cyclical 'Report on the socio-economic situation of Małopolskie Voivodship', which is a comprehensive study of the most important demographic and socio-economic aspects of the region.

The aim of this publication is to present the current situation in Małopolskie Voivodship and the directions of changes observed since 2015. The analysis covers topics such as: demographic structure, labour market, wages and salaries, agriculture, industry, construction, financial results of enterprises, investment outlays, gross domestic product, which were developed on the basis of statistical data from Statistics Poland's research and administrative sources. This year's edition of the Report has been expanded once again with an Annex with data on Strategic Intervention Areas, defined in the National Regional Development Strategy 2030 as municipalities at risk of permanent marginalisation and cities losing their socio-economic functions, for which special development support instruments are in place.

A wide range of data for functional areas, including Strategic Intervention Areas, is also included in a dedicated module called 'Functional Areas', which is available in the Local Data Bank at <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary> and in the next edition of Statistics Poland's publication 'Regional development of Poland – analytical report 2025'.

I would like to thank all institutions and data providers from outside the official statistics resources for their cooperation in providing data.

I hope that the Report will shed light on the current socio-economic changes in Małopolskie Voivodship, as well as indicate the potential that is worth using in further strategic planning and development decision-making.

I also encourage Readers to familiarise themselves with our publishing offer available on the website <https://krakow.stat.gov.pl/en/>, which we systematically diversify in response to the growing demand for statistical data.

Director
of the Statistical Office
in Kraków

Agnieszka Szlubska

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty.....	18
Symbols. Main abbreviations.....	18
Synteza.....	20
Executive summary	26
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	32
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	32
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	35
Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships.....	35
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	43
Chapter 3. Area and territorial division of the Voivodship.....	43
Rozdział 4. Środowisko	45
Chapter 4. Environment	45
4.1. Powierzchnia	45
4.1. Area	45
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	47
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	47
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza.....	51
4.3. Pollution and protection of air.....	51
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	53
4.4. Nature protection. Forests	53
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	58
4.5. Industrial and municipal waste.....	58
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska.....	62
4.6. Economic aspects of environmental protection.....	62
Rozdział 5. Społeczeństwo.....	65
Chapter 5. Society.....	65
5.1. Kapitał ludzki	65
5.1. Human capital	65
5.2. Jakość życia	95
5.2. Quality of life	95
Rozdział 6. Gospodarka.....	140
Chapter 6. Economy.....	140
6.1. Produkt krajowy brutto.....	140
6.1. Gross domestic product	140
6.2. Przedsiębiorczość	144
6.2. Entrepreneurship.....	144
6.3. Produkcja i usługi.....	166
6.3. Production and services	166

Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem.....	197
Chapter 7. Development management	197
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	197
7.1. Revenue of local government units	197
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	200
7.2. Expenditure of local government units.....	200
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	203
7.3. Result of budgets of local government units	203
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	206
7.4. Projects co-financed by the European funds	206
7.5. Planowanie przestrzenne	211
7.5. Spatial planning.....	211
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie małopolskim	218
Chapter 8. Selected data on Małopolskie Voivodship	218
Rozdział 9. Wybrane dane o Krakowie.....	222
Chapter 9. Selected data on Kraków.....	222
Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	224
Chapter 10. Selected data on cities with powiat status	224
Aneks.....	225
Annex	225

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.	Województwo na tle kraju	32
Table 1.	Voivodship against the background of the country	32
Tablica 2.	Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	45
Table 2.	Geodesic area by land use	45
Tablica 3.	Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku	48
Table 3.	Water consumption by needs during the year	48
Tablica 4.	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi	50
Table 4.	Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	50
Tablica 5.	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	52
Table 5.	Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	52
Tablica 6.	Odpady przemysłowe	59
Table 6.	Industrial waste	59
Tablica 7.	Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku	60
Table 7.	Municipal waste collected separately during the year	60
Tablica 8.	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015–2024 (ceny bieżące)	63
Table 8.	Outlays on fixed assets for environmental protection and water management in 2015–2024 (current prices)	63
Tablica 9.	Ludność	66
Table 9.	Population	66
Tablica 10.	Wychowanie przedszkolne	75
Table 10.	Pre-primary education	75
Tablica 11.	Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny	82
Table 11.	Persons who took or passed matriculation exam	82
Tablica 12.	Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4. kwartale według BAEL	92
Table 12.	Economic activity of the population aged 15–89 in the 4 quarter by LFS	92
Tablica 13.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	98
Table 13.	Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	98
Tablica 14.	Świadczenia społeczne	100
Table 14.	Social benefits	100
Tablica 15.	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny	101
Table 15.	Average monthly available income	101
Tablica 16.	Świadczenia pomocy społecznej	104
Table 16.	Social assistance benefits	104
Tablica 17.	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	105
Table 17.	Beneficiaries of social assistance at domicile	105
Tablica 18.	Świadczenie wychowawcze	107
Table 18.	Child-raising benefit	107
Tablica 19.	Świadczenia na rzecz rodziny	108
Table 19.	Benefits to the family	108
Tablica 20.	Żłobki i kluby dziecięce	109
Table 20.	Nurseries and children's clubs	109
Tablica 21.	Zasoby mieszkaniowe	111
Table 21.	Dwelling stocks	111
Tablica 22.	Wodociągi	113
Table 22.	Water supply system	113

Tablica 23.	Kanalizacja	115
Table 23.	Sewage system	115
Tablica 24.	Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych.....	117
Table 24.	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households.....	117
Tablica 25.	Placówki opieki zdrowotnej	119
Table 25.	Health care facilities	119
Tablica 26.	Podmioty działające w obszarze kultury	127
Table 26.	Entities operating in the field of culture	127
Tablica 27.	Wypadki drogowe oraz ich skutki.....	132
Table 27.	Road accidents and their effects	132
Tablica 28.	Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu	133
Table 28.	Households with access to the Internet at home and Internet users	133
Tablica 29.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON.....	135
Table 29.	Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register....	135
Tablica 30.	Liczba organizacji non-profit w 2024 r.	137
Table 30.	Non-profit organisations in 2024	137
Tablica 31.	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	145
Table 31.	Entities of the national economy in the REGON register.....	145
Tablica 32.	Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)...	150
Table 32.	Intramural expenditure on R&D by sources of financing (current prices).....	150
Tablica 33.	Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)	152
Table 33.	Intramural expenditure on R&D by origin of funds (current prices).....	152
Tablica 34.	Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji	154
Table 34.	Innovative enterprises by types of introduced innovations	154
Tablica 35.	Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	161
Table 35.	Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises..	161
Tablica 36.	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące).....	165
Table 36.	Investment outlays of non-financial enterprises (current prices).....	165
Tablica 37.	Plony wybranych ziemiopłodów rolnych.....	167
Table 37.	Yields of selected agricultural crops.....	167
Tablica 38.	Przemysł	175
Table 38.	Industry.....	175
Tablica 39.	Budownictwo	178
Table 39.	Construction	178
Tablica 40.	Budownictwo mieszkaniowe.....	181
Table 40.	Residential construction.....	181
Tablica 41.	Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)	185
Table 41.	Indices of retail sales of goods (current prices)	185
Tablica 42.	Drogi publiczne według rodzaju nawierzchni	188
Table 42.	Public roads by type of surface.....	188
Tablica 43.	Drogi publiczne o twardej nawierzchni	188
Table 43.	Hard surface public roads	188
Tablica 44.	Komunikacja miejska	191
Table 44.	Urban transport	191
Tablica 45.	Ruch pasażerów w porcie lotniczym	192
Table 45.	Passenger traffic at airport	192
Tablica 46.	Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	195
Table 46.	Consumers and consumption of electricity in households.....	195
Tablica 47.	Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	197
Table 47.	Revenue of local government units	197

Tablica 48.	Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	201
Table 48.	Expenditure of local government units.....	201
Tablica 49.	Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	204
Table 49.	Result of budgets of local government units	204
Tablica 50.	Zadłużenie budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.	205
Table 50.	Debt of local government units in 2024	205
Tablica 51.	Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oraz wniosków o płatność do certyfikacji w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa do końca grudnia 2025 r.	207
Table 51.	Value of grant agreements/decisions and value of payment applications under the Partnership Agreement 2021–2027 in the voivodship by the end of December 2025.....	207
Tablica 52.	Obszary zdegradowane w gminach	214
Table 52.	Degraded area in gminas.....	214
Tablica 53.	Wybrane dane o województwie małopolskim	218
Table 53.	Selected data on Małopolskie Voivodship	218
Tablica 54.	Wybrane dane o Krakowie.....	222
Table 54.	Selected data on Kraków.....	222
Tablica 55.	Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	224
Table 55.	Selected data on cities with powiat status.....	224

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.	35
Chart 1.	Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste generated in 2024.....	35
Wykres 2.	Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	36
Chart 2.	Natural increase per 1000 population in 2025	36
Wykres 3.	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	36
Chart 3.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025.....	36
Wykres 4.	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.....	41
Chart 4.	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025	41
Wykres 5.	Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)	41
Chart 5.	Intramural expenditure on research and development per capita in 2024 (current prices)	41
Wykres 6.	Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku	47
Chart 6.	Land reclaimed and managed during the year	47
Wykres 7.	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi	49
Chart 7.	Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	49
Wykres 8.	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.	56
Chart 8.	Area of special nature value under legal protection in 2024	56
Wykres 9.	Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca.....	59
Chart 9.	Industrial waste generated during the year per capita.....	59
Wykres 10.	Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca	61
Chart 10.	Municipal waste collected during the year per capita	61
Wykres 11.	Nakłady na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2024 (ceny bieżące)	64
Chart 11.	Outlays on fixed assets by source of financing in 2015–2024 (current prices)	64
Wykres 12.	Ludność	66
Chart 12.	Population	66
Wykres 13.	Indeks starości.....	69
Chart 13.	Ageing index.....	69
Wykres 14.	Mediana wieku ludności	70
Chart 14.	Median age of population	70
Wykres 15.	Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	71
Chart 15.	Marriages contracted per 1000 population	71
Wykres 16.	Ruch naturalny ludności	71
Chart 16.	Vital statistics of population.....	71
Wykres 17.	Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności.....	73
Chart 17.	Net migration of population for permanent residence per 1000 population.....	73
Wykres 18.	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek	76
Chart 18.	Children in pre-primary establishments by type of establishments	76
Wykres 19.	Ludność według poziomu wykształcenia w 4. kwartale według BAEL	78
Chart 19.	Population by level of educational attainment in the 4 quarter by LFS	78

Wykres 20.	Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży	79
Chart 20.	Pupils and graduates of primary schools for children and youth	79
Wykres 21.	Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2024/25	80
Chart 21.	Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2024/25 school year.....	80
Wykres 22.	Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2023/24	81
Chart 22.	Graduates of vocational schools for youth by narrow fields of education in the 2023/24 school year.....	81
Wykres 23.	Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności	83
Chart 23.	Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population.....	83
Wykres 24.	Absolwenci uczelni według wybranych grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/24.....	84
Chart 24.	Graduates by selected broad fields of education in the 2023/24 academic year	84
Wykres 25.	Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.	88
Chart 25.	Employed persons in the national economy by PKD sections and sex in 2025.....	88
Wykres 26.	Stopa bezrobocia rejestrowanego	89
Chart 26.	Registered unemployment rate	89
Wykres 27.	Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów	93
Chart 27.	Activity rate by quarters	93
Wykres 28.	Przeciętne wynagrodzenia brutto według wielkich grup zawodów za październik	96
Chart 28.	Average gross wages and salaries of employees by major occupational groups in October.....	96
Wykres 29.	Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.....	99
Chart 29.	Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector.....	99
Wykres 30.	Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.	102
Chart 30.	Subjective evaluation of the material situation of households in 2024.....	102
Wykres 31.	Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn	106
Chart 31.	Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons.....	106
Wykres 32.	Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych.....	109
Chart 32.	Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs	109
Wykres 33.	Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności	121
Chart 33.	Doctors and nurses per 10 thousand population	121
Wykres 34.	Lekarze specjaliści.....	122
Chart 34.	Medical specialists.....	122
Wykres 35.	Osoby, którym udzielono świadczeń zdrowotnych w szpitalnych oddziałach ratunkowych lub izbach przyjęć	124
Chart 35.	Persons who received health care benefits in the hospital emergency wards or admission rooms.....	124
Wykres 36.	Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.	128
Chart 36.	Events organised by culture institutions and event participants in 2024	128
Wykres 37.	Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy	134
Chart 37.	Individuals ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months.....	134
Wykres 38.	Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	134
Chart 38.	Individuals using e-government services during the last 12 months.....	134
Wykres 39.	Liczba organizacji non-profit.....	137
Chart 39.	Non-profit organisations.....	137
Wykres 40.	Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	141
Chart 40.	Indices of gross domestic product (current prices)	141

Wykres 41.	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące).....	142
Chart 41.	Gross domestic product per capita (current prices).....	142
Wykres 42.	Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	143
Chart 42.	Gross value added by kind of activity (current prices)	143
Wykres 43.	Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące) ...	144
Chart 43.	Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)	144
Wykres 44.	Podmioty gospodarki narodowej	146
Chart 44.	Entities of the national economy	146
Wykres 45.	Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD.....	148
Chart 45.	Entities of the national economy by selected PKD sections	148
Wykres 46.	Spółki handlowe według rodzaju kapitału.....	149
Chart 46.	Commercial companies by type of capital	149
Wykres 47.	Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R.....	150
Chart 47.	Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D	150
Wykres 48.	Nakłady wewnętrzne na działalność B+R na 1 mieszkańca	151
Chart 48.	Intramural expenditure on R&D per capita	151
Wykres 49.	Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo.....	153
Chart 49.	Internal R&D personnel per 1000 economically active persons.....	153
Wykres 50.	Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem	155
Chart 50.	Share of revenue of industrial enterprises from sale of new or improved products in total sales revenue	155
Wykres 51.	Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe na 1 mln ludności	155
Chart 51.	Patent applications filed by domestic entities per million population	155
Wykres 52.	Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu	156
Chart 52.	Enterprises with Internet access	156
Wykres 53.	Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe.....	157
Chart 53.	Enterprises receiving orders via computer networks.....	157
Wykres 54.	Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem.....	158
Chart 54.	Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials.....	158
Wykres 55.	Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych.....	160
Chart 55.	Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises	160
Wykres 56.	Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące).....	164
Chart 56.	Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices).....	164
Wykres 57.	Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2025 r.....	168
Chart 57.	Share of the voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025	168
Wykres 58.	Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	168
Chart 58.	Cattle density per 100 ha of agricultural land	168
Wykres 59.	Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	169
Chart 59.	Pigs density per 100 ha of agricultural land	169
Wykres 60.	Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)	170
Chart 60.	Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)	170
Wykres 61.	Dynamika skupu mleka krowiego	170
Chart 61.	Indices of procurement of cows' milk.....	170
Wykres 62.	Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	175
Chart 62.	Indices of sold production of industry (constant prices).....	175

Wykres 63.	Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)	176
Chart 63.	Sold production of industry by PKD sections (current prices).....	176
Wykres 64.	Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	176
Chart 64.	Indices of average paid employment in industry	176
Wykres 65.	Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD.....	177
Chart 65.	Average paid employment in industry by PKD sections	177
Wykres 66.	Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	178
Chart 66.	Indices of sold production of construction (current prices)	178
Wykres 67.	Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące).....	179
Chart 67.	Indices of construction and assembly production (current prices).....	179
Wykres 68.	Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące).....	180
Chart 68.	Construction and assembly production by PKD divisions (current prices).....	180
Wykres 69.	Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie.....	180
Chart 69.	Indices of average paid employment in construction.....	180
Wykres 70.	Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	181
Chart 70.	Indices of the number of dwellings completed.....	181
Wykres 71.	Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa	182
Chart 71.	Dwellings completed by forms of construction	182
Wykres 72.	Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)	184
Chart 72.	Indices of retail sales of goods (current prices)	184
Wykres 73.	Drogi publiczne o twardej nawierzchni	187
Chart 73.	Hard surface public roads	187
Wykres 74.	Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.	190
Chart 74.	National lines of scheduled bus transport in 2024	190
Wykres 75.	Ruch pasażerów w porcie lotniczym (przyloty i odloty)	193
Chart 75.	Passenger traffic at airport (arrivals and departures).....	193
Wykres 76.	Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki	194
Chart 76.	Electricity consumption by economy sectors	194
Wykres 77.	Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r. ..	203
Chart 77.	Budget expenditure of local government units by divisions in 2024.....	203
Wykres 78.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.	204
Chart 78.	Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024	204
Wykres 79.	Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich.....	209
Chart 79.	Grants received by local government units for the implementation of European projects.....	209
Wykres 80.	Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zaplanowane w programach rewitalizacji GPR według obszaru interwencji w % w 2024 r.	217
Chart 80.	Revitalisation undertakings planned in GPR revitalisation programme by intervention areas in % in 2024.....	217
Wykres 81.	Apteki ogólnodostępne w 2024 r.	235
Chart 81.	Generally available pharmacies in 2024	235
Wykres 82.	Placówki biblioteczne w 2024 r.	236
Chart 82.	Library institutions in 2024	236

Spis map

List of maps

Mapa 1.	Stężenie pyłów zawieszonych PM _{2,5} , PM ₁₀ i NO ₂ w 2024 r.	35
Map 1.	Concentration of suspended particulates matter PM _{2,5} , PM ₁₀ and NO ₂ in 2024.....	35
Mapa 2.	Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)	37
Map 2.	Employment rate by LFS in 2025 (annual averages).....	37
Mapa 3.	Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)	37
Map 3.	Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)	37
Mapa 4.	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.	38
Map 4.	Average monthly available income per capita in households in 2024.....	38
Mapa 5.	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. ..	38
Map 5.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2024...	38
Mapa 6.	Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r.	39
Map 6.	Dwellings stocks per 1000 population in 2024	39
Mapa 7.	Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.	39
Map 7.	Out-patient health care units in 2024	39
Mapa 8.	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)	40
Map 8.	Gross domestic product per capita in 2024 (current prices)	40
Mapa 9.	Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r.	40
Map 9.	Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025	40
Mapa 10.	Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.	42
Map 10.	Hard surface public roads in 2024.....	42
Mapa 11.	Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.	42
Map 11.	Energy from renewable sources in 2024	42
Mapa 12.	Podział administracyjny województwa małopolskiego w 2025 r.	43
Map 12.	Administrative division of Małopolskie Voivodship in 2025	43
Mapa 13.	Podział województwa małopolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.	44
Map 13.	Division of Małopolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025	44
Mapa 14.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.	48
Map 14.	Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024.....	48
Mapa 15.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.	51
Map 15.	Population connected to wastewater treatment plants in 2024.....	51
Mapa 16.	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. ..	54
Map 16.	Area of special nature value under legal protection in 2024	54
Mapa 17.	Lesistość w 2024 r.	57
Map 17.	Forest cover in 2024	57
Mapa 18.	Odpady komunalne zebrane w 2024 r.	61
Map 18.	Municipal waste collected in 2024.....	61
Mapa 19.	Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025	67
Map 19.	Population changes in 2015–2025	67
Mapa 20.	Przyrost naturalny ludności na 1000 ludności w 2025 r.	72
Map 20.	Natural increase per 1000 population in 2025	72
Mapa 21.	Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	74
Map 21.	Net migration of population for permanent residence per 1000 population in 2025.....	74
Mapa 22.	Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25	77
Map 22.	Pre-primary education in the 2024/25 school year	77

Mapa 23.	Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25	79
Map 23.	Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year.....	79
Mapa 24.	Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.	86
Map 24.	Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025	86
Mapa 25.	Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.	87
Map 25.	Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025.....	87
Mapa 26.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.	90
Map 26.	Registered unemployment rate in 2025.....	90
Mapa 27.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2024 r.	97
Map 27.	Average monthly gross wages and salaries in 2024.....	97
Mapa 28.	Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.	105
Map 28.	Scope of benefiting of social assistance at domicile in 2024	105
Mapa 29.	Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.	110
Map 29.	Nurseries and children's clubs in 2024	110
Mapa 30.	Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.	112
Map 30.	Housing conditions of population in 2024.....	112
Mapa 31.	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.	114
Map 31.	Consumption of water from water supply systems in households in 2024.....	114
Mapa 32.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.	116
Map 32.	Population connected to the sewage system in 2024.....	116
Mapa 33.	Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.	118
Map 33.	Population connected to the gas supply system in 2024	118
Mapa 34.	Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.	120
Map 34.	Out-patient health care in 2024.....	120
Mapa 35.	Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale Ochrona zdrowia w 2024 r.	125
Map 35.	Expenditure of gminas and cities with powiat status in Health care division in 2024.....	125
Mapa 36.	Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w 2024 r.	129
Map 36.	Expenditure of gminas and cities with powiat status in Culture and national heritage division in 2024	129
Mapa 37.	Zagrożenie przestępczością w 2025 r.	131
Map 37.	Crime risk in 2025	131
Mapa 38.	Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.	132
Map 38.	Road safety in 2025	132
Mapa 39.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.	136
Map 39.	Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2025.....	136
Mapa 40.	Organizacje non-profit w 2024 r.	138
Map 40.	Non-profit organisations in 2024	138
Mapa 41.	Członkostwa osób fizycznych w organizacjach non-profit w 2024 r.	139
Map 41.	Memberships of natural persons in non-profit organisations in 2024.....	139
Mapa 42.	Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.	147
Map 42.	Entities of the national economy in 2025.....	147
Mapa 43.	Nakłady wewnętrzne na działalność B+R w 2024 r.	151
Map 43.	Intramural expenditure on R&D in 2024.....	151
Mapa 44.	Udział środków zewnętrznych w nakładach wewnętrznych na działalność B+R w 2024 r.	152
Map 44.	Share of external funds in intramural expenditure on R&D in 2024.....	152

Mapa 45.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w 2024 r. (ceny bieżące)	163
Map 45.	Investment outlays in enterprises in 2024 (current prices)	163
Mapa 46.	Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w 2024 r.	173
Map 46.	Sold production of industry (current prices) in 2024	173
Mapa 47.	Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.	174
Map 47.	Average paid employment in industry in 2024.....	174
Mapa 48.	Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.	183
Map 48.	Dwellings completed in 2025.....	183
Mapa 49.	Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r.	189
Map 49.	Improved hard surface communal and district roads in 2024.....	189
Mapa 50.	Ścieżki rowerowe w 2024 r.	190
Map 50.	Cycle paths in 2024	190
Mapa 51.	Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.	196
Map 51.	Consumption of electricity in households in 2024.....	196
Mapa 52.	Dochody własne budżetów gmin w 2024 r.	198
Map 52.	Own revenue of budgets of gminas in 2024.....	198
Mapa 53.	Dotacje ^a dla gmin w 2024 r.	199
Map 53.	Grants ^a for gminas in 2024.....	199
Mapa 54.	Wydatki inwestycyjne gmin w 2024 r.	202
Map 54.	Investment expenditure of gminas in 2024.....	202
Mapa 55.	Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r.	205
Map 55.	Debt of gminas in % of total revenue in 2024	205
Mapa 56.	Dotacje otrzymane przez gminy na realizację projektów europejskich w 2024 r.	210
Map 56.	Grants received by gminas for the implementation of European project in 2024	210
Mapa 57.	Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem w 2024 r.	211
Map 57.	Share of the European investment grants in total investment expenditure in 2024.....	211
Mapa 58.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.	212
Map 58.	Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024.....	212
Mapa 59.	Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.	213
Map 59.	Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024	213
Mapa 60.	Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin w 2024 r.	215
Map 60.	Share of degraded area in total area of gminas in 2024	215
Mapa 61.	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.	216
Map 61.	Share of revitalisation area in total area of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024	216
Mapa 62.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.	226
Map 62.	Consumption of water for needs of the national economy and population in 2024	226
Mapa 63.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.	227
Map 63.	Population connected to the sewage system in 2024.....	227
Mapa 64.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r.....	228
Map 64.	Population connected to the water supply system in 2024.....	228
Mapa 65.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w 2024 r.	229
Map 65.	Foundations, associations and social organisations in 2024.....	229
Mapa 66.	Przyrost naturalny w 2024 r.	230
Map 66.	Natural increase in 2024.....	230
Mapa 67.	Ludność w wieku 65 lat i więcej w 2024 r.	231
Map 67.	Population aged 65 and more in 2024	231
Mapa 68.	Saldo migracji wewnętrznych w 2024 r.	232
Map 68.	Internal net migration in 2024.....	232

Mapa 69.	Pracujący w gospodarce narodowej w 2024 r.	233
Map 69.	Employed persons in the national economy in 2024.....	233
Mapa 70.	Bezrobotni zarejestrowani w 2024 r.	234
Map 70.	Registered unemployed persons in 2024	234
Mapa 71.	Ludność na 1 aptekę ogólnodostępną w 2024 r.	235
Map 71.	Population per generally available pharmacy in 2024.....	235
Mapa 72.	Ludność na 1 placówkę biblioteczną w 2024 r.	236
Map 72.	Population per library institution in 2024	236
Mapa 73.	Dochody własne budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.	237
Map 73.	Own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024.....	237
Mapa 74.	Wydatki inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.	238
Map 74.	Investment expenditure of gminas and cities with powiat status in 2024	238
Mapa 75.	Podmioty gospodarki narodowej w 2024 r.	239
Map 75.	Entities of the national economy in 2024.....	239

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification presented in an abbreviated form
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
zł PLN	złoty zloty
tys.	tysiąc
mln	milion
g	gram gram
kg	kilogram kilogram
dt	decytona decitonne
t	tona tonne
l	litr litre
ha	hektar hectare

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
m ²	metr kwadratowy square metre
m ³	metr sześcienny cubic metre
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
MW	megawat megawatt
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour
szt. pcs	sztuka piece
wol. vol.	wolumin volume
pkt	punkt point
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
r/r y/y	rok do roku year on year
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności NACE classification
Dz. U.	Dziennik Ustaw
UE EU	Unia Europejska European Union
GUGIK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii Head Office of Geodesy and Cartography
OZE	Odnawialne Źródła Energii Renewable Energy Sources
KDR	Karta Dużej Rodziny Large Family Card

Synteza

Powierzchnia w 2024 r.

grunty zrekultywowane	-34,9% r/r
grunty zagospodarowane	-27,5% r/r

W ciągu roku odnotowano spadek zarówno powierzchni gruntów zrekultywowanych, jak i gruntów zagospodarowanych.

Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe w 2024 r.

zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	+6,4% r/r
zużycie wody na potrzeby przemysłu	+10,7% r/r
zużycie wody na potrzeby gospodarstw domowych	+3,6% r/r
ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia	+0,5% r/r
udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	+0,6 p. proc. r/r

W relacji do 2023 r. zwiększyło się zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. Podobnie jak w poprzednim roku największy udział w zużyciu wody miał przemysł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca przeciętne zużycie wody było ponad dwukrotnie mniejsze niż średnio w kraju. Wzrosła ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia. Większy był również odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza w 2024 r.

emisja zanieczyszczeń powietrza:	
pyłowych	-8,8% r/r
gazowych (bez dwutlenku węgla)	-16,9% r/r
zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:	
pyłowe	99,8%
gazowe (bez dwutlenku węgla)	63,6%

Spadła emisja zanieczyszczeń powietrza zarówno pyłowych, jak i gazowych (bez dwutlenku węgla) z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. Zwiększył się odsetek zanieczyszczeń zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂), a w przypadku zanieczyszczeń pyłowych pozostał na tym samym poziomie.

Ochrona przyrody. Lasy w 2024 r.

powierzchnia obszarów prawnie chronionych	+2647 ha r/r
powierzchnia gruntów leśnych	+186 ha r/r
lesistość	28,6%

Zwiększyła się powierzchnia obszarów prawnie chronionych oraz powierzchnia gruntów leśnych, w tym lasów. Wskaźnik lesistości utrzymał się na poziomie notowanym rok wcześniej.

Odpady przemysłowe i komunalne w 2024 r.

odpady przemysłowe wytworzone	-12,8% r/r
odpady komunalne zebrane	+6,0% r/r
udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie	+1,2 p. proc. r/r

Spadła ilość wytworzonych odpadów przemysłowych, a wzrosła ilość odpadów komunalnych. Wyższy niż przed rokiem był udział odpadów zebranych selektywnie.

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska w 2024 r.

nakłady na środki trwałe służące:	
ochronie środowiska	-15,3% r/r
gospodarce wodnej	-9,1% r/r

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek zarówno nakładów poniesionych na ochronę środowiska, jak i na gospodarce wodną. Głównym źródłem nakładów były środki własne inwestora. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca były mniejsze niż w 2023 r.

Demografia w 2025 r.

liczba ludności na 1000 ludności:	+0,01% r/r
urodzenia żywe	7,47
zgony	9,44
przyrost naturalny	-1,97
saldo migracji stałej	1,80
małżeństwa zawarte	3,91

W 2025 r. odnotowano wzrost liczby ludności w porównaniu z poprzednim rokiem wynikający z dodatniego salda migracji stałej. Liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń, tym samym przyrost naturalny przyjął wartość ujemną. Spadła liczba zawartych małżeństw.

Edukacja w roku szkolnym 2024/25

dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	-2,6% r/r
uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży	+6,2% r/r
uczniowie w szkołach ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży	-5,0% r/r
studenci w uczelniach	+2,4% r/r

Do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało mniej dzieci niż w poprzednim roku szkolnym. Zwiększyła się zarówno liczba szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, jak i liczba uczęszczających do nich uczniów.

Zmniejszyła się liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych. Największą popularnością cieszyły się szkoły dające możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości, a tym samym kontynuowania nauki w uczelniach wyższych. W szkołach tych pobierało naukę 87,0% ogólnej liczby uczniów na tym poziomie kształcenia.

W relacji do poprzedniego roku zwiększyła się liczba studentów. Wśród osób, które ukończyły studia wyższe, największy odsetek stanowili absolwenci kierunków związanych z biznesem, administracją i prawem.

Zasoby pracy w 2025 r.

pracujący	+0,3%
stopa bezrobocia rejestrowanego	+0,6 p. proc. r/r
współczynnik aktywności zawodowej w 4. kwartale według BAEL	-0,3 p. proc. r/r
wskaźnik zatrudnienia w 4. kwartale według BAEL	-0,2 p. proc. r/r
stopa bezrobocia w 4. kwartale według BAEL	-0,2 p. proc. r/r

Według stanu na koniec października 2025 r. wzrosła liczba pracujących w gospodarce narodowej w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego.

Wzrosła zarówno liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, jak i stopy bezrobocia.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w relacji do 4. kwartału 2024 r. zmniejszyła się liczba osób aktywnych zawodowo, w tym bezrobotnych. Zwiększyła się zbiorowość pracujących i osób biernych zawodowo. Odnotowano niższy współczynnik aktywności zawodowej, niższy wskaźnik zatrudnienia, jak również poziom stopy bezrobocia według BAEL.

Zamożność mieszkańców w 2025 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	+9,3% r/r
przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	+8,4% r/r
przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych	+4,5% r/r
dochody gospodarstw domowych w 2024 r.	+16,6% r/r

Tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż rok wcześniej.

W ujęciu rocznym zwiększyła się liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe, jak również przeciętna wysokość miesięcznej emerytury i renty wypłacanej zarówno przez ZUS, jak i KRUS.

W relacji do 2023 r. wzrósł przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach

wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w 2024 r.	+2,3 p. proc. r/r	domowych, w tym także dochód do dyspozycji. W 2024 r. w ujęciu rocznym odnotowano wzrost wskaźnika zagrożenia ubóstwem, jak również współczynnika Giniego, wskazującego poziom nierówności dochodów.
współczynnik Giniego w 2024 r.	+1,0 p. proc. r/r	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny w 2024 r.		
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	-7,9% r/r	W porównaniu z 2023 r. zmniejszyła się liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Wzrosła kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych oraz liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny. Na terenie województwa działało więcej żłobków i klubów dziecięcych, do których uczęszczało więcej dzieci niż rok wcześniej.
kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	+12,9% r/r	
rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	+4,8% r/r	
placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	+6,3% r/r	
Warunki mieszkaniowe w 2024 r.		
zasoby mieszkaniowe	+1,4% r/r	W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych województwa. Zmniejszyła się przeciętna liczba osób w mieszkaniu, natomiast wzrosła zarówno przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, jak i powierzchnia przypadająca na 1 osobę.
powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	32,0 m ²	Odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej oraz liczby przyłączy prowadzących do budynków.
zużycie w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca:		W gospodarstwach domowych, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, zwiększyło się zarówno zużycie wody z sieci wodociągowej, jak i gazu sieciowego.
wody z sieci wodociągowej	+3,5% r/r	
gazu z sieci	+0,6% r/r	
Ochrona zdrowia w 2024 r.		
ambulatoryjna opieka zdrowotna		W porównaniu z 2023 r. zwiększyła się liczba podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, jak również liczba udzielonych w nich porad.
podmioty	+1,8% r/r	W relacji do poprzedniego roku odnotowano więcej szpitali ogólnych oraz łóżek, którymi placówki dysponowały. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła liczba hospitalizowanych pacjentów. W 2024 r. wzrosła liczba personelu medycznego pracującego bezpośrednio z pacjentem. Wśród lekarzy najwięcej było specjalistów z zakresu chorób wewnętrznych.
udzielone porady	+4,3% r/r	W relacji do 2024 r. odnotowano wzrost liczby wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia. Udzieliły one więcej świadczeń zdrowotnych niż rok wcześniej.
łóżka w szpitalach ogólnych	+0,1% r/r	
kadra medyczna		
lekarze	+3,9% r/r	
lekarze dentyści	+4,4% r/r	
pielęgniarki	+2,3% r/r	
położne	+1,3% r/r	
farmaceuci	+0,4% r/r	
fizjoterapeuci	+8,3% r/r	
diagności laboratoryjni	-5,2% r/r	
wyjazdy zespołów ratownictwa medycznego w 2025 r.	+3,5% r/r	
Kultura		
czytelnicy bibliotek publicznych w 2024 r.	+4,4% r/r	W 2024 r. poprawiła się sytuacja w czytelnictwie mierzona liczbą czytelników oraz liczbą zrealizowanych przez nich wypożyczeń. Więcej było również uczestników imprez w centrach, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach.
uczestnicy imprez w centrach, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach w 2024 r.	+6,1% r/r	
zwiedzający muzea w 2025 r. (łącznie z oddziałami)	+8,2% r/r	

widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych w 2025 r.	-1,3% r/r	W 2025 r. w relacji do poprzedniego roku odnotowano wzrost liczby zwiedzających muzea, natomiast przedstawienia i koncerty w teatrach i instytucjach muzycznych przyciągnęły mniej widzów i słuchaczy.
Bezpieczeństwo publiczne w 2025 r.		
przestępstwa stwierdzone	-18,0% r/r	W 2025 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była mniejsza w relacji do roku poprzedniego. Obniżyła się wykrywalność sprawców przestępstw. Policja odnotowała mniej wypadków niż w 2024 r.
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych	-3,5 p. proc. r/r	
wypadki drogowe	-2,0% r/r	
Społeczeństwo informacyjne w 2025 r.		
gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu	+1,3 p. proc. r/r	Systematycznie rośnie udział gospodarstw domowych, posiadających dostęp do Internetu. Zwiększył się także odsetek osób w wieku 16–74 lat korzystających z Internetu. Więcej osób robiło zakupy w sieci oraz korzystało z usług administracji publicznej przez Internet.
osoby w wieku 16–74 lata korzystające z usług administracji publicznej przez Internet	+1,6 p. proc. r/r	
Aktywność społeczna w 2025 r.		
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	+3,4% r/r	W 2025 r. tempo wzrostu liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych było nieco słabsze niż w 2024 r.
Produkt krajowy brutto w 2024 r.		
produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	+7,8% r/r	Według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto był wyższy niż w 2023 r. Poprawie uległa relacja PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej do średniej unijnej.
produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (w PPS; UE27=100)	+1,0 p. proc. r/r	
Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.		
podmioty gospodarki narodowej (stan w dniu 31 grudnia)	+3,4% r/r	W 2025 r. tempo wzrostu liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON było nieznacznie wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost przedsiębiorczości znalazł odzwierciedlenie m.in. w większej liczbie zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz spółek handlowych.
spółki handlowe (stan w dniu 31 grudnia)	+6,0% r/r	
Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna w 2024 r.		
nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową	-1,6% r/r	Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w 2024 r. były niższe niż w roku poprzednim. Rzeczywiste zaangażowanie personelu wewnętrznego w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe wzrosło w ujęciu rocznym.
personel wewnętrzny B+R (w EPC)	+3,1% r/r	
badacze	+0,7% r/r	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach w 2025 r.		
przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu	+1,3 p. proc. r/r	W ujęciu rocznym zwiększył się odsetek przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu. Spadła popularność łącza o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s na rzecz przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mbit/s.
przedsiębiorstwa wyposażone w stałe łącza o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s	-0,7 p. proc. r/r	

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2025 r.

wynik finansowy netto	+12,6% r/r	Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw w 2025 r. kształtowały się korzystniej od uzyskanych rok wcześniej. Odnotowano wzrost wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wyników finansowych brutto i netto. Poprawie uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, zwiększył się ponadto udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całości kształtu działalności.
wskaźnik rentowności obrotu:		
brutto	+0,4 p. proc. r/r	
netto	+0,4 p. proc. r/r	

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych

nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	-1,4% r/r	W 2024 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób były mniejsze niż w roku poprzednim.
nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) przedsiębiorstw niefinansowych (o liczbie pracujących powyżej 49 osób)	+10,8%	W 2025 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych, zatrudniających powyżej 49 osób były wyższe niż rok wcześniej. W ujęciu rocznym rozpoczęto mniej inwestycji, przy jednoczesnym wzroście ich wartości kosztorysowej.

Rolnictwo w 2025 r.

bydło	-5,3% r/r	W 2025 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zanotowano spadek pogłowia bydła i owiec oraz wzrost pogłowia świń. Zwiększył się skup pszenicy oraz żywca rzeźnego wołowego, wieprzowego i drobiowego, a także mleka. Mniej skupiono natomiast ziemniaków. W ujęciu rocznym ceny skupu zbóż, żywca wołowego i drobiowego, a także mleka były wyższe, natomiast ceny skupu ziemniaków i żywca wieprzowego zmniejszyły się.
trzoda chlewna	+0,2% r/r	
owce	-12,3% r/r	
skup produktów rolnych:		
ziarno zbóż	+6,7% r/r	
ziemniaki	-5,4% r/r	
żywiec rzeźny	+21,6% r/r	

Przemysł w 2025 r.

produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	+4,3% r/r	W sektorze przedsiębiorstw produkcja sprzedana przemysłu była wyższa (w cenach stałych) w ujęciu rocznym. Zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia oraz wydajności pracy, mierzonej wielkością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.
--	-----------	--

Budownictwo w 2025 r.

produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące)	+7,0% r/r	W porównaniu z 2024 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Zwiększyła się wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.
produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	+1,9% r/r	Wyższa niż w 2024 r. była produkcja budowlano-montażowa. Wzrost produkcji zanotowano w jednostkach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz w przedsiębiorstwach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne.
mieszkania oddane do użytkowania	-0,4% r/r	Oddano do użytkowania mniej mieszkań niż rok wcześniej.

Rynek wewnętrzny w 2025 r.

sprzedaż detaliczna	+16,6% r/r	Sprzedaż detaliczna towarów była większa niż rok wcześniej, wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów zarówno w przedsiębiorstwach handlowych, jak i hurtowych.
sprzedaż hurtowa	+17,2% r/r	

Transport w 2024 r.

drogi publiczne o twardej nawierzchni	-0,7% r/r	W porównaniu z 2023 r. zmniejszyła się długość dróg publicznych, w tym dróg o nawierzchni twardej. W ujęciu rocznym wzrosła długość linii komunikacji miejskiej, jak i liczba przewiezionych pasażerów. Wzrosło natężenie ruchu samolotów. W porównaniu z rokiem poprzednim obsłużono większą liczbę pasażerów, odnotowano również wzrost liczby korzystających z transportu samolotami polskimi.
przewozy pasażerów komunikacją miejską	+4,8% r/r	
przewozy pasażerów w transporcie lotniczym	+17,8% r/r	

Energia w 2024 r.

produkcja energii elektrycznej	+1,3% r/r	W 2024 r. odnotowano wzrost produkcji energii elektrycznej. Zwiększyła się zarówno liczba odbiorców, jak i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych. Nadal rośnie udział energii z odnawialnych źródeł energii.
zużycie energii elektrycznej	+1,2% r/r	
produkcja energii z OZE	+8,1% r/r	

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

dochody ogółem	+17,9% r/r	Jednostki samorządu terytorialnego uzyskały dochody wyższe niż w roku poprzednim. Zwiększył się odsetek dochodów z CIT i PIT w ogólnej kwocie dochodów własnych. Większe były także dochody z tytułu dotacji oraz subwencja ogólna z budżetu państwa.
dochody własne	+22,7% r/r	

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

wydatki ogółem	+9,0% r/r	Wydatki jednostek samorządu terytorialnego rosły wolniej niż dochody. Odsetek wydatków bieżących w ogólnej kwocie wydatków był większy niż rok wcześniej. Wydatki inwestycyjne uległy obniżeniu względem roku poprzedniego.
wydatki inwestycyjne	-15,5% r/r	

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

wynik ogółem	-600 mln zł r/r	Wynik finansowy jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. był ujemny, przy czym kwota deficytu była znacznie mniejsza niż rok wcześniej. Spadła liczba jednostek z deficytem budżetowym.
udział jednostek z deficytem	-39,8% r/r	

Executive summary

Land area in 2024

reclaimed land	-34.9% y/y
managed land	-27.5% y/y

During the year, there was a decrease in both the area of reclaimed land and managed land.

Water consumption. Municipal and industrial wastewater in 2024

water consumption for the needs of the national economy and population	+6.4% y/y
water consumption for the needs of industry	+10.7% y/y
water consumption for the needs of households	+3.6% y/y
industrial and municipal wastewater requiring treatment	+0.5% y/y
share of population connected to wastewater treatment plants	+0.6 pp y/y

In relation to 2023, water consumption for the needs of the national economy and population increased. As in the previous year, industry had the largest share in water consumption. Average water consumption per capita was more than twice lower than the national average. The amount of industrial and municipal sewage requiring treatment increased. The percentage of the population connected to wastewater treatment plants also increased.

Pollution and protection of air in 2024

emission of air pollutants:	
particulates	-8.8% y/y
gaseous (excluding carbon dioxide)	-16.9% y/y
retained pollutants in pollutant reduction systems:	
particulates	99.8%
gaseous (excluding carbon dioxide)	63.6%

Emission of both particulate and gaseous air pollutants (excluding carbon dioxide) from plants especially noxious to air purity decreased. The percentage of pollutants retained in gaseous pollutant reduction devices (excluding CO₂) has increased, while in the case of particulates it remained at the same level.

Nature protection. Forests in 2024

areas under legal protection	+2647 ha y/y
forest land area	+186 ha y/y
forest cover	28.6%

The area of legally protected areas and the area of forest land, especially forests, increased. The forest cover indicator remained at the level recorded a year earlier.

Industrial and municipal waste in 2024

industrial waste generated	-12.8% y/y
municipal waste collected	+6.0% y/y
share of municipal waste collected separately	+1.2 pp y/y

The amount of industrial waste generated decreased, while the amount of municipal waste increased. The share of waste collected separately was higher than the year before.

Economic aspects of environmental protection in 2024

outlays on fixed assets in:	
environmental protection	-15.3% y/y
water management	-9.1% y/y

Compared to the previous year, a decrease was recorded in both environmental protection and water management outlays. The main source of outlays was the investor's own funds. Per capita outlays on fixed assets for environmental protection and water management were lower than in 2023.

Demography in 2025

number of population	+0.01% y/y
per 1000 population:	
live births	7.47

In 2025, the population increased compared to the previous year, resulting from a positive net permanent migration. The number of deaths exceeded the number of births, resulting in a negative natural increase.

deaths	9.44	The number of contracted marriages decreased.
natural increase	-1.97	
net permanent migration	1.80	
marriages contracted	3.91	

Education in the 2024/25 school year

children in pre-primary education establishments	-2.6% y/y	Fewer children attended pre-primary education establishments than in the previous school year. Both the number of primary schools for children and youth and the number of pupils attending them increased. The number of students in post-primary schools decreased. The most popular schools were those that offered the possibility of obtaining a matriculation certificate, and thus continuing education at higher education institutions. 87.0% of the total number of students at this level of education studied in these schools. The number of students increased in relation to the previous year. Among those who completed higher education, the largest percentage were graduates of fields related to business and administration.
pupils in primary schools for children and youth	+6.2% y/y	
students in post-primary schools for children and youth	-5.0% y/y	
students at higher education institutions	+2.4% y/y	

Labour resources in 2025

employed persons	+0.3%	As of the end of October 2025, the number of persons employed in the national economy increased compared to corresponding period of the previous year. There was an increase in both the number of unemployed persons registered at labour offices and the unemployment rate. According to the Labour Force Survey (LFS), the number of economically active persons, including the unemployed, has decreased compared to the fourth quarter of 2024. The number of employed and economically inactive persons has increased. A lower activity rate, a lower employment rate, as well as a lower unemployment rate according to LFS were recorded.
registered unemployment rate	+0.6 pp y/y	
activity rate by LFS in the fourth quarter	-0.3 pp y/y	
employment rate by LFS in the fourth quarter	-0.2 pp y/y	
unemployment rate by LFS in the fourth quarter	-0.2 pp y/y	

Inhabitants' wealth in 2025

average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	+9.3% y/y	The growth rate of monthly gross wages and salaries in enterprise sector was higher than a year earlier. The number of persons receiving retirement and other pension benefits increased year-on-year, as did the average amount of monthly retirement and other pension paid by both the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund. Compared to 2023, the average monthly available income per capita in households, including disposable income, increased. In 2024, the at-risk-of-poverty rate and the Gini coefficient, which indicates the level of income inequality, increased year-on-year.
average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system	+8.4% y/y	
average monthly gross retirement and other pension for farmers	+4.5% y/y	
household income in 2024	+16.6% y/y	
at-risk-of-poverty rate after social transfers in 2024	+2.3 pp y/y	
Gini coefficient in 2024	+1.0 pp y/y	

Social assistance and family support in 2024

beneficiaries of social assistance at domicile	-7.9% y/y
amount of family benefits paid	+12.9% y/y
families with the Large Family Card	+4.8% y/y
establishments providing care for children up to the age of 3	+6.3% y/y

Compared to 2023, the number of beneficiaries of social assistance at domicile decreased.

The amount of family benefits paid increased, as did the number of families with the Large Family Card. More nurseries and children's clubs operated in the area of the Voivodship, with more children attending them than a year earlier.

Housing conditions in 2024

dwelling stocks	+1.4% y/y
useful floor area of a dwelling per person	32.0 m ²
consumption in households per capita: of water from water supply system	+3.5% y/y
of gas from gas supply system	+0.6% y/y

The number of dwellings in the Voivodship's dwelling stocks has increased. The average number of persons in a dwelling decreased, while both the average useful floor area of one dwelling and the area per person increased.

An increase in the length of the water supply, sewage and gas networks and the number of connections leading to buildings has been recorded.

In households, the consumption of both water from the water supply system and network gas increased per capita.

Health care in 2024

out-patient health care entities	+1.8% y/y
consultations provided	+4.3% y/y
beds in general hospitals	+0.1% y/y
medical personnel	
doctors	+3.9% y/y
dentists	+4.4% y/y
nurses	+2.3% y/y
midwives	+1.3% y/y
pharmacists	+0.4% y/y
physiotherapists	+8.3% y/y
laboratory diagnostics	-5.2% y/y
calls to the occurrence places of emergency rescue teams in 2025	+3.5% y/y

In comparison with 2023, the number of out-patient health care entities increased, as well as the number of consultations provided there.

Compared to the previous year, there were more general hospitals and more beds available. The number of hospitalized patients increased compared to the previous year. In 2024, the number of medical personnel working directly with patients increased. Among physicians, the largest group were internal medicine specialists.

Compared to 2024, there was an increase in the number of calls to the occurrence places of emergency rescue teams. They provided more health care services than a year earlier.

Culture

public library users in 2024	+4.4% y/y
event participants in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in 2024	+6.1% y/y
museums visitors in 2025 (including branches)	+8.2% y/y
audience in theatres and music institutions in 2025	-1.3% y/y

In 2024, the reading situation improved, measured by the number of library users and the number of loans they realised. There were also more participants in events in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

In 2025, an increase in the number of museum visitors was recorded compared to the previous year, while performances and concerts at theatres and music institutions attracted fewer viewers and listeners.

Public safety in 2025

ascertained crimes	-18.0% y/y
--------------------	------------

In 2025, the number of ascertained crimes in completed preparatory proceedings was lower compared

rate of detectability of delinquents in ascertained crimes	-3.5 pp y/y	to the previous year. The rate of detectability of delinquents decreased. The Police recorded fewer accidents than in 2024.
road accidents	-2.0% y/y	
Information society in 2025		
households with Internet access	+1.3 pp y/y	The share of households with Internet access at home is systematically increasing. The percentage of persons aged 16–74 using the Internet has also increased. More people made purchases online and used public administration services via the Internet.
persons aged 16–74 using public administration services via the Internet	+1.6 pp y/y	
Social activity in 2025		
foundations, associations and social organisations	+3.4% y/y	In 2025, the growth rate of the number of foundations, associations and social organisations was slightly weaker than in 2024.
Gross domestic product in 2024		
gross domestic product (current prices)	+7.8% y/y	According to the preliminary estimates, the gross domestic product was higher than in 2023. The ratio of GDP per capita at purchasing power parity to the EU average improved.
gross domestic product per capita (in PPS; EU27=100)	+1.0 pp y/y	
Entities of the national economy in 2025		
entities of the national economy (as of 31 December)	+3.4% y/y	In 2025, the growth rate of the number of the national economy entities entered in the REGON register was slightly higher compared to the previous year. The growth in entrepreneurship was reflected, among others, in the larger number of registered natural persons conducting economic activity and commercial companies.
commercial companies (as of 31 December)	+6.0% y/y	
Research and development and innovation activity in 2024		
intramural expenditure on research and development	-1.6% y/y	Intramural expenditure on R&D in 2024 was lower than in the previous year. The actual involvement of internal personnel in ongoing R&D activities increased year-on-year.
internal R&D personnel (in FTE)	+3.1% y/y	
researchers	+0.7% y/y	
Use of information and communication technologies in enterprises in 2025		
enterprises with broadband Internet access	+1.3 pp y/y	On an annual basis, the percentage of enterprises with broadband Internet access increased. The popularity of connections with a speed of at least 30, but less than 100 Mbit/s has decreased in favour of at least 100, but less than 500 Mbit/s.
enterprises equipped with fixed connections with a speed of at least 30, but less than 100 Mbit/s	-0.7 pp y/y	
Financial results of non-financial enterprises in 2025		
net financial result	+12.6% y/y	The financial results of the surveyed enterprises in 2025 were better than a year ago. An increase was recorded in the result from the sale of products, goods, and materials, as well as in gross and net financial results. Basic economic and financial indicators improved. Moreover, the share of revenue of enterprises showing net profit in the total amount of revenues from all activities increased.
turnover profitability rate:		
gross	+0.4 pp y/y	
net	+0.4 pp y/y	

Investment outlays of non-financial enterprises

investment outlays (current prices)	-1.4% y/y	In 2024, investment outlays in enterprises employing more than 9 persons were lower than in the previous year.
investment outlays (current prices) of non-financial enterprises (employing more than 49 persons)	+10.8%	In 2025, investment outlays of non-financial enterprises employing more than 49 persons were higher than a year earlier. Fewer investments were started, the estimated value of which, on an annual basis, increased.

Agriculture in 2025

cattle	-5.3% y/y	In 2025, compared to the previous year, a decrease in the stock of cattle and sheep as well as an increase in the stock of pigs was recorded. The procurement of wheat, and also cattle, pigs and poultry for slaughter as well as milk increased. However, less potatoes was procured. In annual terms, the purchase prices of cereals, live cattle and poultry, as well as milk were higher, while the purchase prices of potatoes and live pigs diminished.
pigs	+0.2% y/y	
sheep	-12.3% y/y	
procurement of agricultural products		
cereal grains	+6.7% y/y	
potatoes	-5.4% y/y	
livestock for slaughter	+21.6% y/y	

Industry in 2025

sold production of industry (constant prices)	+4.3% y/y	In enterprise sector the sold production of industry was higher (in constant prices) year-on-year. There was an increase in average employment and labour productivity, measured by the amount of production sold per employee.
---	-----------	---

Construction in 2025

sold production of construction (current prices)	+7.0% y/y	Compared to 2024, an increase in sold production of construction was recorded. Labour productivity, measured by the value of sold production per employee, increased.
construction and assembly production (current prices)	+1.9% y/y	
dwellings completed	-0.4% y/y	
		Construction and assembly production was higher than in 2024. An increase in production was recorded in companies dealing with civil engineering and in units performing specialised construction activities. Less dwellings have been completed than in the previous year.

Internal market in 2025

retail sales	+16.6% y/y	Retail sales of commodities were higher than a year earlier, and the wholesale of commodities also augmented in both trade and wholesale enterprises.
wholesale	+17.2% y/y	

Transport in 2024

hard surface public roads	-0.7% y/y	Compared to 2023, the length of public roads, including hard-surface roads, decreased. Year-on-year, the length of public transport lines increased, and more passengers used them. The intensity of air traffic has increased. Compared to the previous year, more passengers were served, and an increase in the number of Polish air passengers was also recorded.
transport of passengers by urban transport	+4.8% y/y	
transport of passengers by air transport	+17.8% y/y	

Energy in 2024

production of electricity	+1.3% y/y	In 2024, an increase in electricity production was recorded. Both the number of recipients and the consumption of electricity in households increased. The share of energy from renewable energy sources continues to grow.
consumption of electricity	+1.2% y/y	

Revenue of local government units in 2024

total revenue	+17.9% y/y	The revenue of local government units was higher than that obtained in the previous year. The total percentage of revenue from CIT and PIT in the total amount of own revenue increased. Revenues from grants and the general subvention from the state budget were also higher.
own revenue	+22.7% y/y	

Expenditure of local government units in 2024

total expenditure	+9.0% y/y	Expenditure of local government units grew at a slower pace than the revenue. Current expenditure accounted for a higher percentage of total expenditure than a year earlier. Investment expenditure declined compared to the previous year.
investment expenditure	-15.5% y/y	

Result of budgets of local government units in 2024

total result	-PLN 600 million y/y	The financial result of local government units for 2024 was negative, with the deficit amount significantly smaller than a year earlier. The number of units with a budget deficits decreased.
number of units with a deficit	-39.8% y/y	

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Województwo na tle kraju
Table 1. Voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Woj. małopolskie Małopolskie Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania ^a w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a in total area in 2024 in %	0,2	0,1
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population in 2024 in hm ³	8042,3	342,1
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2024 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 in hm ³	6921,8	284,6
Ścieki komunalne oczyszczone ogółem w 2024 r. w dam ³ Total municipal wastewater treated in 2024 in dam ³	1421608	125221
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in tonnes/year:		
gazowych gaseous	168201440	5798169
pyłowych particulates	15345	755
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Total area under legal protection in total area in 2024 in %	32,2	53,3
Lesistość w 2024 r. w % Forest cover in 2024 in %	29,6	28,6
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. Population ^a per 1 km ² of total area in 2025	119	226
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	-4,5	-2,0
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	0,3	1,8
Przeciętne trwanie życia w 2024 r. w latach Life expectancy in 2024 in years		
mężczyźni males	74,9	76,3
kobiety females	82,3	83,3

^a Stan w dniu 31 grudnia.
^a As of 31 December.

Tablica 1. Województwo na tle kraju (cd.)
 Table 1. Voivodship against the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Woj. małopolskie Małopolskie Voivodship
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w 2024/25 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^a per 1000 children aged 3–6 in 2024/25 school year	971	970
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate by LFS ^b in 2025 in % (annual averages)	56,8	56,6
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate by LFS ^b in 2025 in % (annual averages)	58,6	58,2
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate by LFS ^b in 2025 in % (annual averages)	3,1	2,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^c w 2025 r. Registered unemployed persons per job offer ^c in 2025	34	23
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^d w 2025 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^d in 2025 in PLN	8934,98	9407,93
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2025 in PLN	4054,57	3968,69
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2024 in PLN	3167,17	3254,27
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^e w 2024 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^e in 2024 in %	13,8	15,8
Współczynnik Giniego ^e w 2024 r. w % Gini coefficient ^e in 2024 in %	26,0	28,5
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance in the number of total population in 2024 in %	3,1	2,7
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2024 in thousand PLN	4667736	332508
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych ^c na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. Children staying in nurseries and children's clubs ^c per 1000 children up to the age of 3 in 2024	219	210
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^c w 2024 r. Population per out-patient health care unit ^c in 2024	1375	1474
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności ^c w 2024 r.: Medical personnel per 10 thousand population ^c in 2024:		
lekarze doctors	37,7	37,6
pielęgniarki nurses	58,7	58,4

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. c Stan w dniu 31 grudnia. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). a In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year. b The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. c As of 31 December. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Based on data from the European Survey of Income and Living Conditions (EU-SILC).

Tablica 1. Województwo na tle kraju (dok.)
Table 1. Voivodship against the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Woj. małopolskie Małopolskie Voivodship
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności ^b w 2024 r. Beds in hospitals per 10 thousand population ^b in 2024	42,6	39,2
Produkt krajowy brutto ^a (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Gross domestic product ^a (current prices) per capita in 2024 in PLN	97357	87269
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 10 tys. ludności w 2025 r. Entities of the national economy ^b per 10 thousand population in 2025	1458	1506 ^c
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ^b na 10 tys. ludności w 2025 r. Commercial companies with foreign capital participation ^b per 10 thousand population in 2025	25	21 ^c
Personel wewnętrzny w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo ^d w 2024 r. Internal R&D personnel per 1000 economically active persons ^d in 2024	9,4	14,7
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^e w 2025 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises surveyed ^e in 2025 in %	78,1	80,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^e w 2025 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^e in 2025 in %	95,4	93,6
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^e w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^e in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	110,8
Obsada bydła ^f na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Cattle density ^f per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	41,8	27,6
Obsada trzody ^f chlewnej na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Pigs density ^f per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	62,0	18,1
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle ^g w 2025 r. w zł Sold production of industry (current prices) per 1 average employed person in industry ^g in 2025 in PLN	866960	859037
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie ^g w 2025 r. w zł Sold production of construction (current prices) per 1 average employed person in construction ^g in 2025 in PLN	1025043	896521
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,6	5,9
Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^h na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. Public roads with hard surface ^h per 100 km ² of total area in 2024	101,4	174,2
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w km w 2024 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in km in 2024	6,3	7,1
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 in %	29,0	27,6

a Wstępny szacunek. b Stan w dniu 31 grudnia. c Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsca zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. d Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie badania aktywności ekonomicznej ludności – dane średnioroczne. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. f Stan w dniu 1 czerwca; według danych dotyczących użytków rolnych z 2023 r. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. h Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań.

a Preliminary estimation. b As of 31 December. c Excluding entities for which the information on the business address or place of residence does not exist in the REGON register. d Active population (all persons employed and considered as unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. e Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. f As of 1 June; based on data concerning agricultural land of 2023. g Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. h Data exclude gminas that did not submit reports.

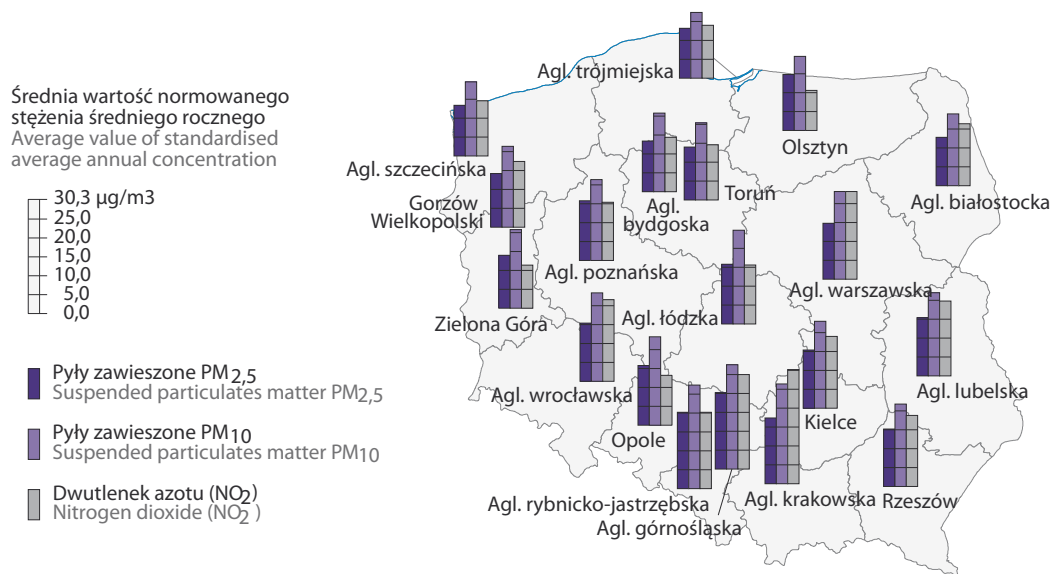
Rozdział 2

Chapter 2

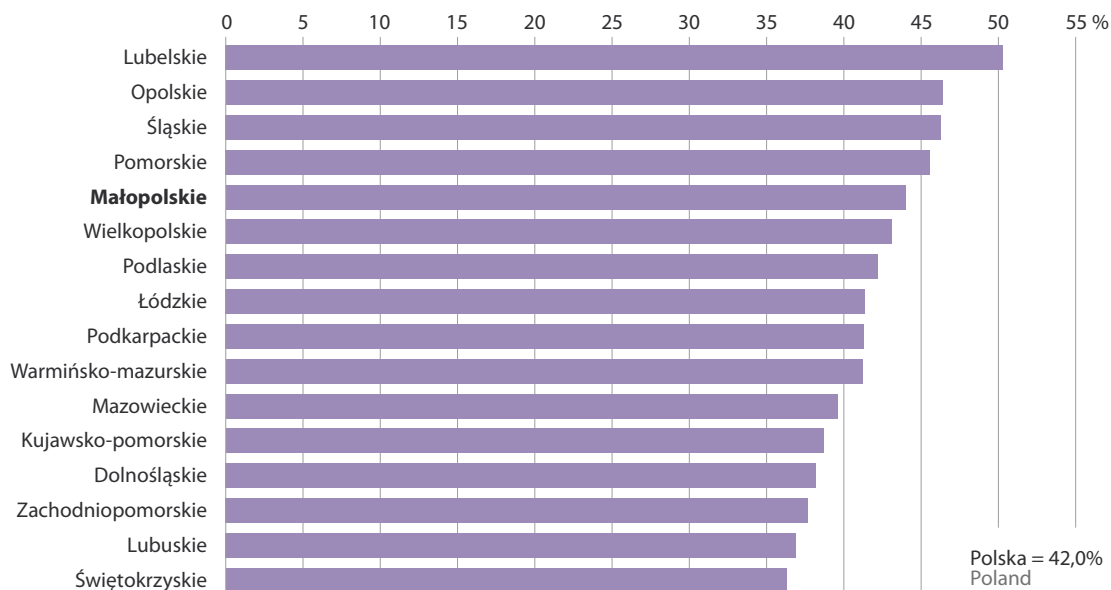
Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

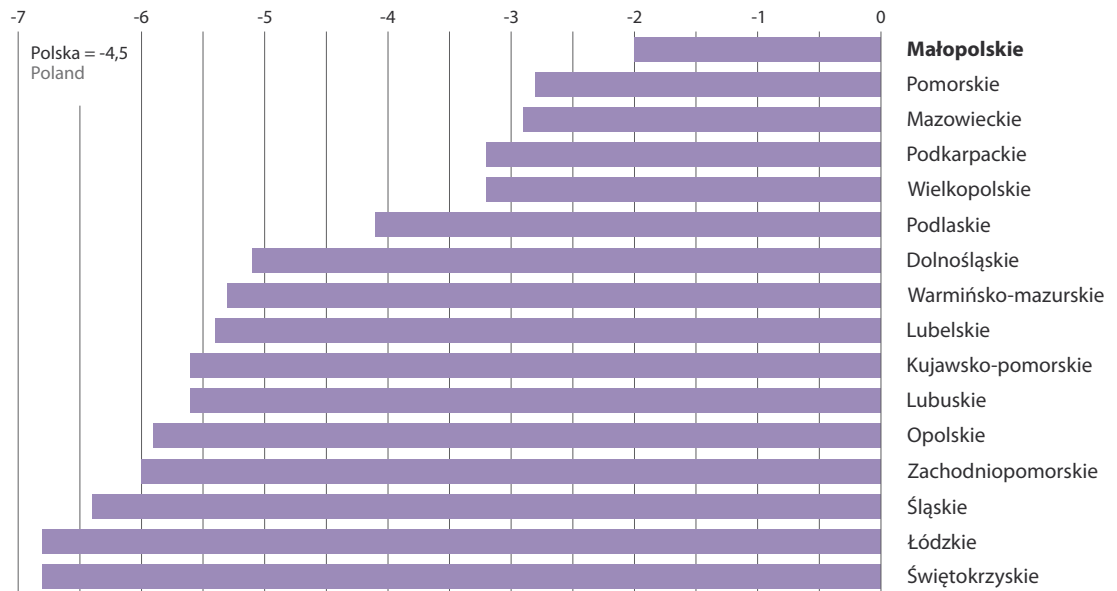
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.
 Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2024

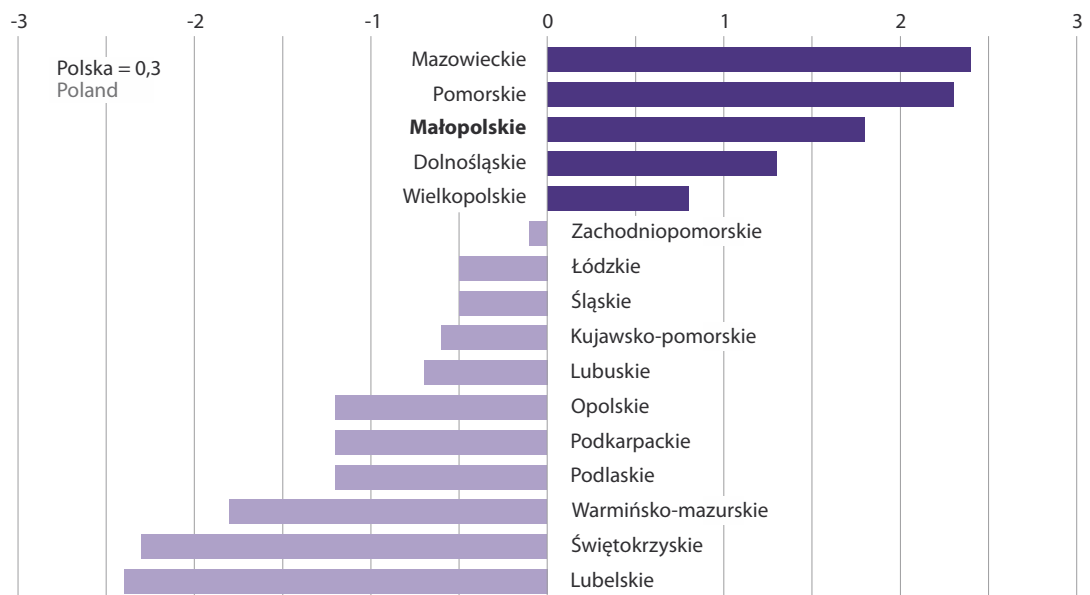
Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.
 Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste generated in 2024

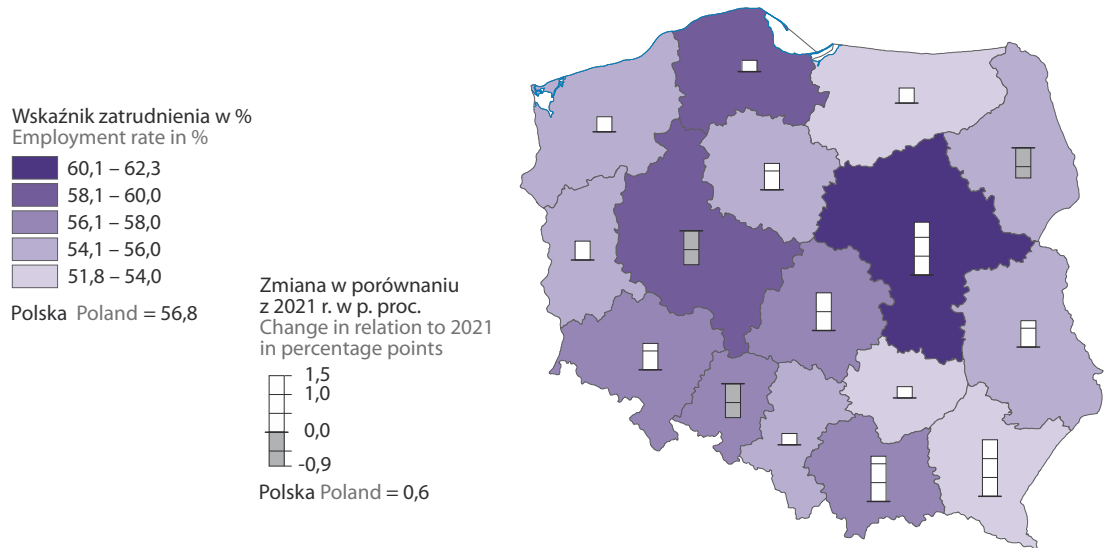
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025

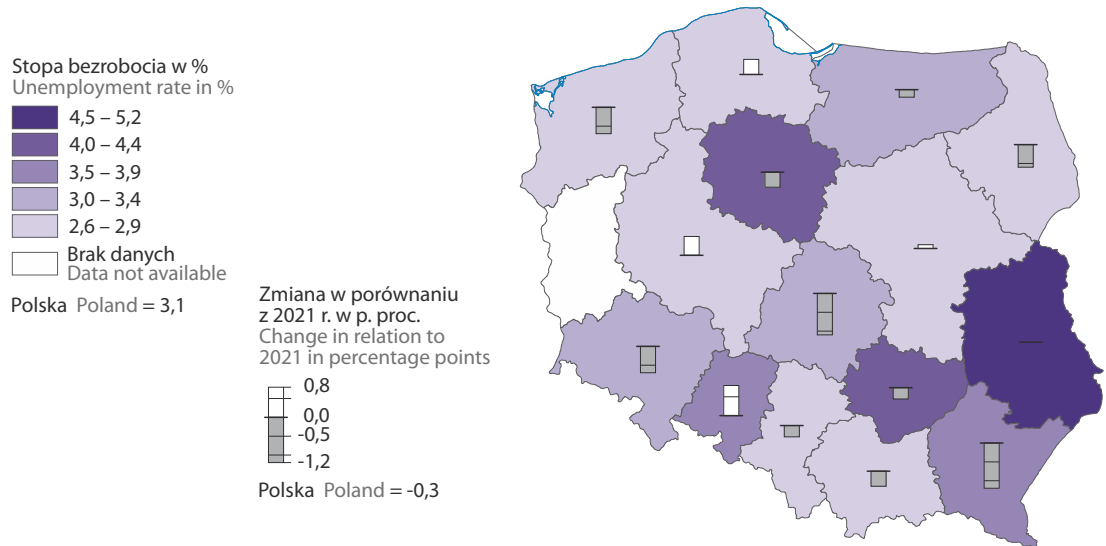
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025

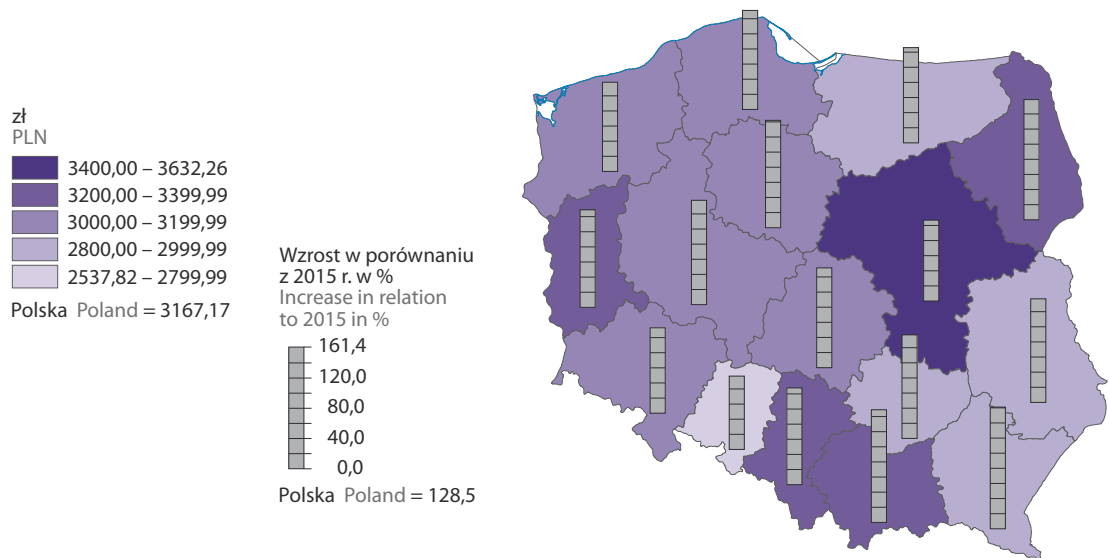
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 2. Employment rate by LFS in 2025 (annual averages)

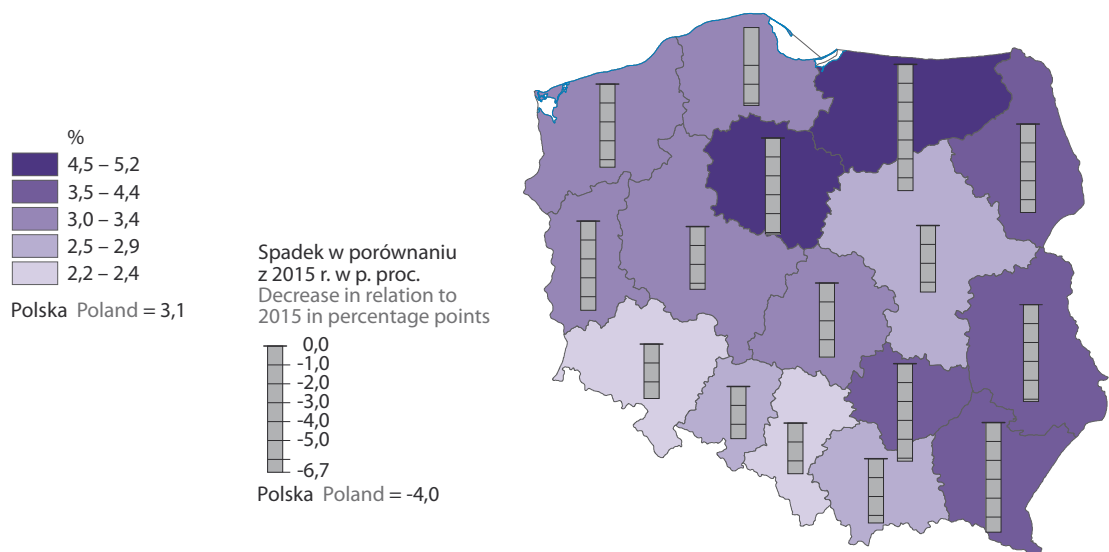
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 3. Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)

Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024

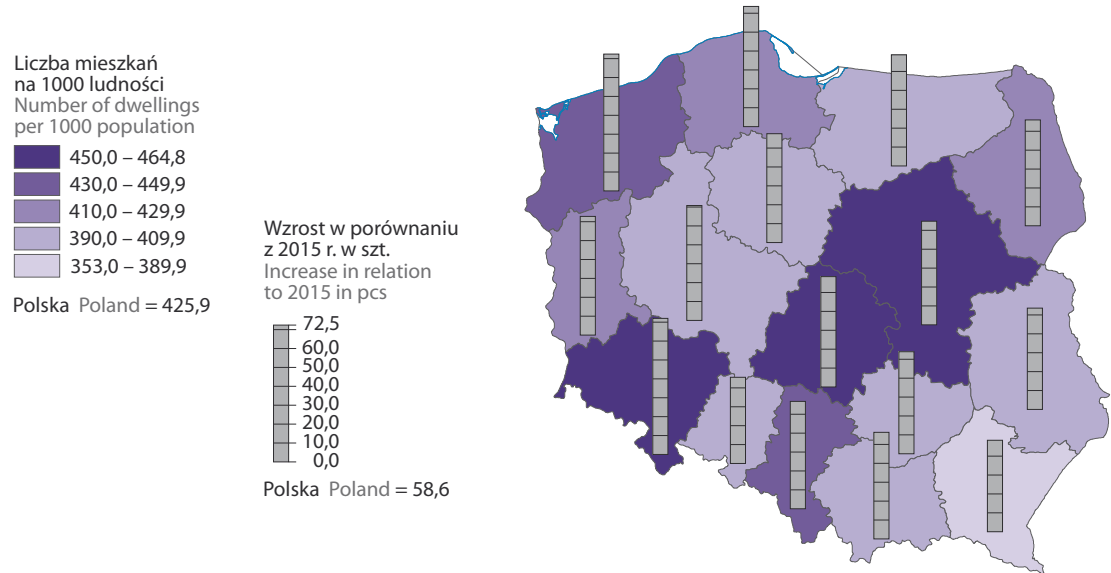

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
 Map 5. Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2024

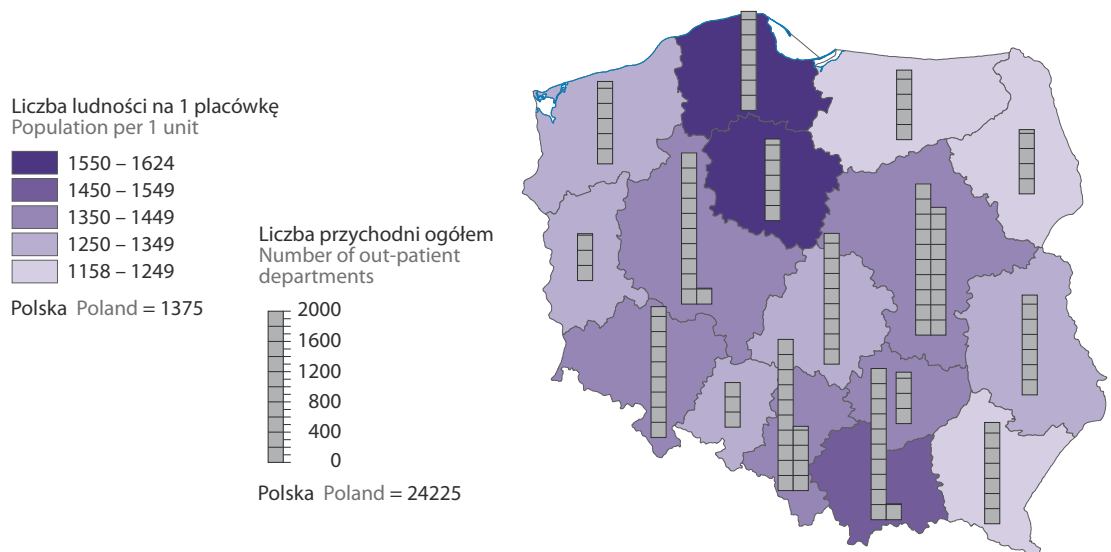

Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

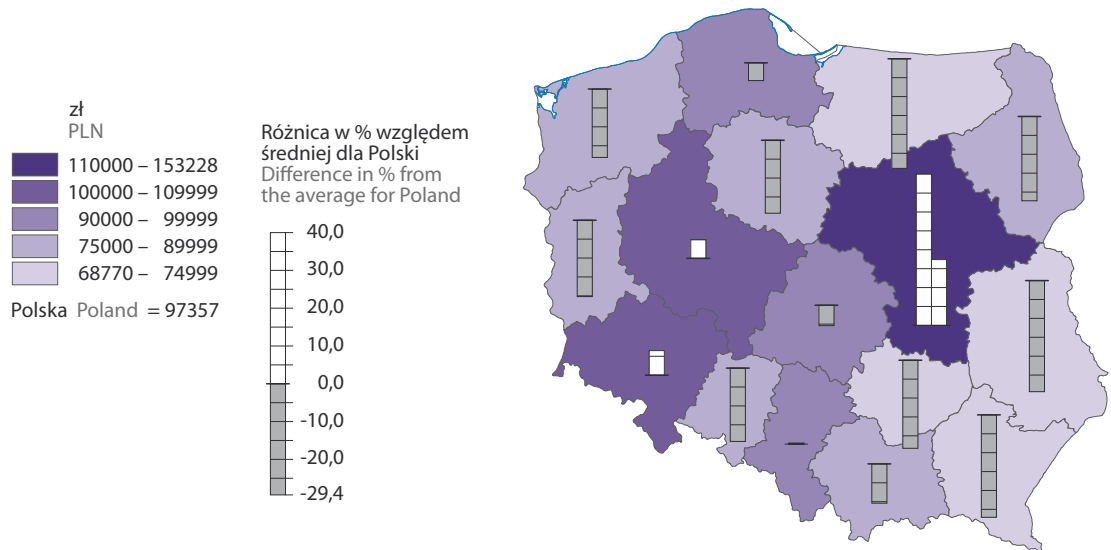
Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2024
As of 31 December**Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.**

Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Out-patient health care units in 2024
As of 31 December

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

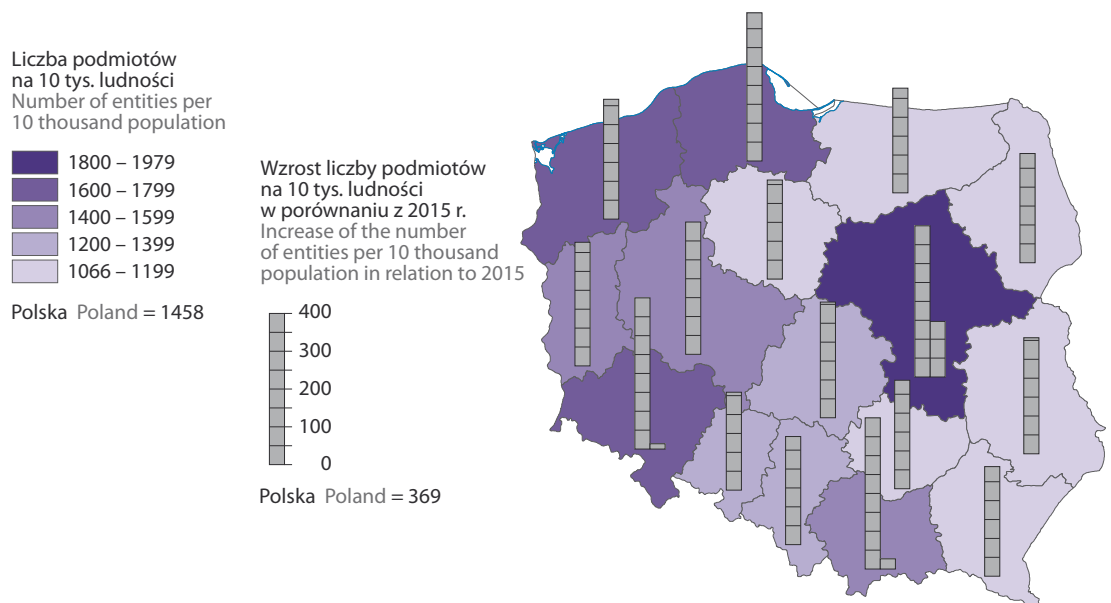

a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

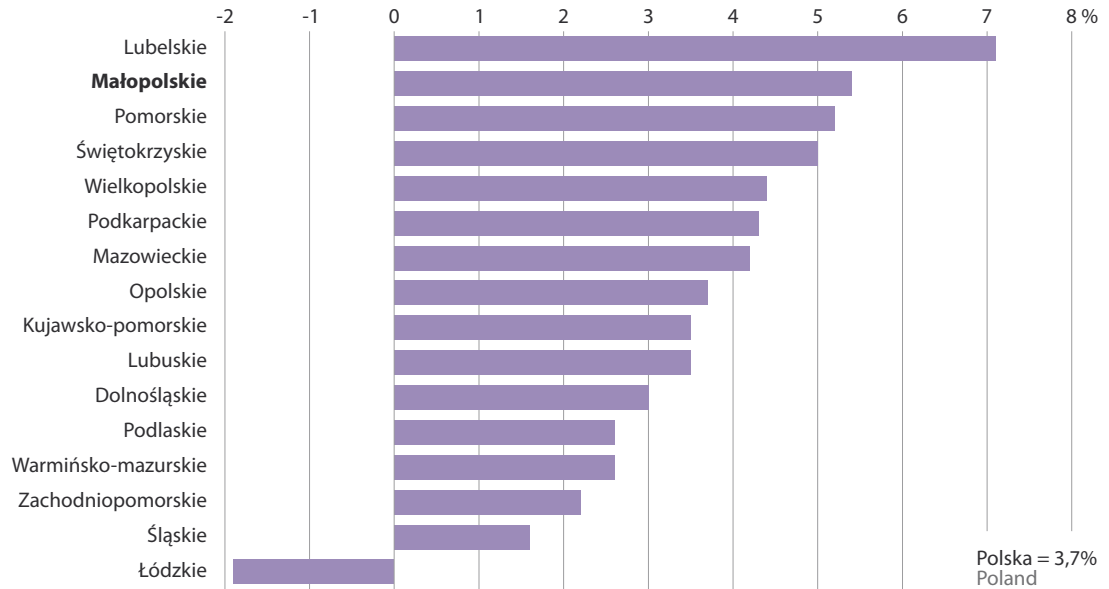
Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025
As of 31 December

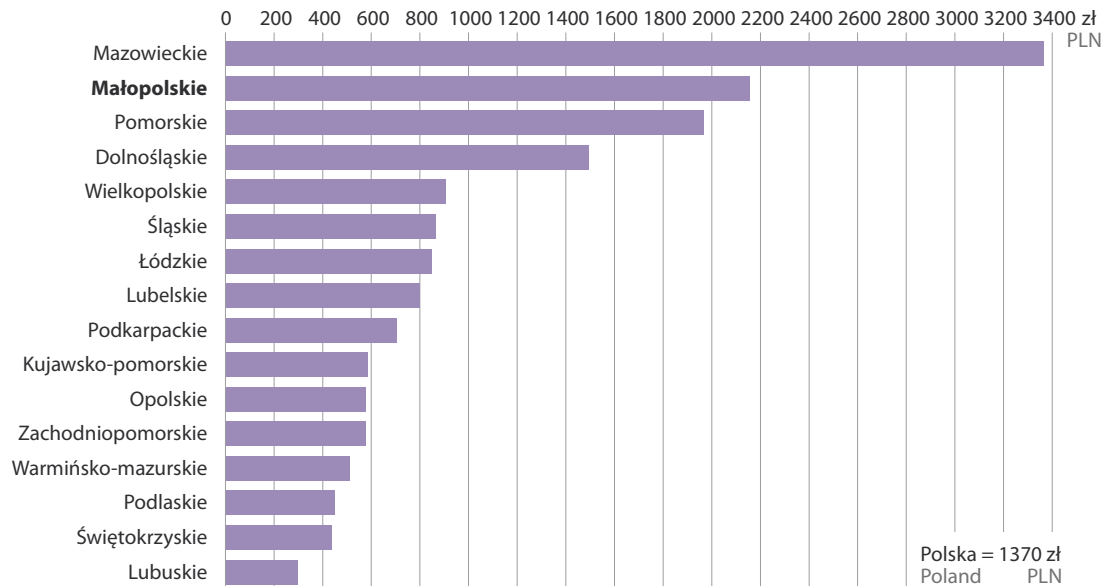

Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.
Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

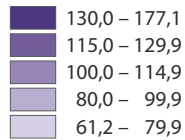
Chart 5. Intramural expenditure on research and development per capita in 2024 (current prices)

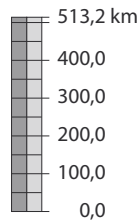
Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.

Map 10. Hard surface public roads in 2024

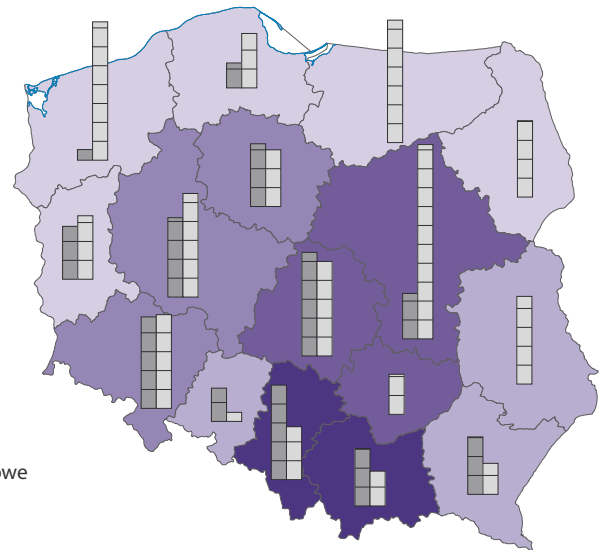
W km na 100 km²
powierzchni ogólnej^a
In km per 100 km² of total area^a

Polska Poland = 101,4

Autostrady Motorways
Drogi ekspresowe Expressways

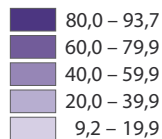
a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; we wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.

a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.

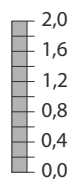
Map 11. Energy from renewable sources in 2024

Udział energii odnawialnej
w produkcji energii elektrycznej
ogółem w %
Share of renewable energy
sources in total production
of electricity in %

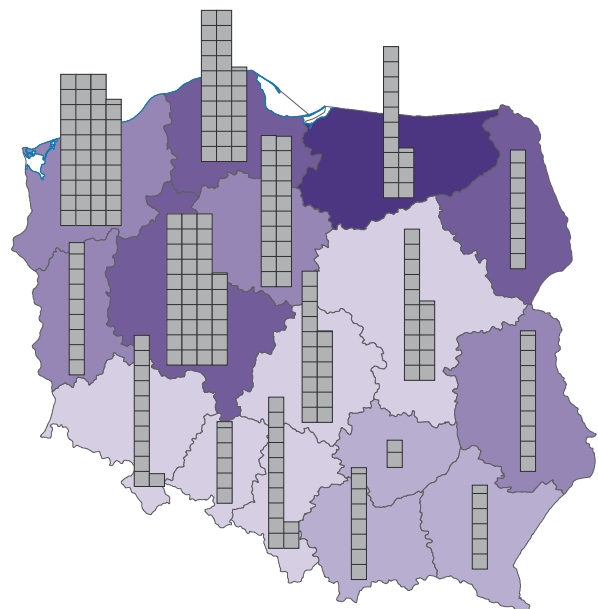

Polska Poland = 29,0

Produkcja energii elektrycznej
w elektrowniach wodnych i na
paliwa odnawialne w TWh
Production of electricity from
water power plants and wind,
biomass and wastes power
plants in TWh

Polska Poland = 46,8

Rozdział 3

Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of the Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa małopolskiego w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Administrative division of Małopolskie Voivodship in 2025

As of 31 December

- miechowski Powiat
- MIECHÓW Siedziby powiatów
- Golcza Siedziby gmin
- Graniczna Granica województwa
- Graniczna Granice powiatów
- Graniczna Granice gmin

Powiaty województwa
Powiats of the voivodship

	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
Małopolskie	1518358	3429342
bocheński	64874	106926
brzeski	59064	90942
chrzanowski	36982	116781
dąbrowski	53023	56975
gorlicki	96632	103725
krakowski	123054	304885
limanowski	95121	131480
miechowski	67633	45898
myślenicki	67298	129979
nowosądecki	154989	214457
nowotarski	147510	189704
olkuski	61814	103887
oświęcimski	40620	146696
proszowicki	41489	41647
suski	68561	82252
tarnowski	141194	196521

	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands		Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
tatrzański	47161	66181	M. Kraków	32685	816614
wadowicki	64597	156502	M. Nowy Sącz	5760	79416
wielicki	41060	146697	M. Tarnów	7237	101177

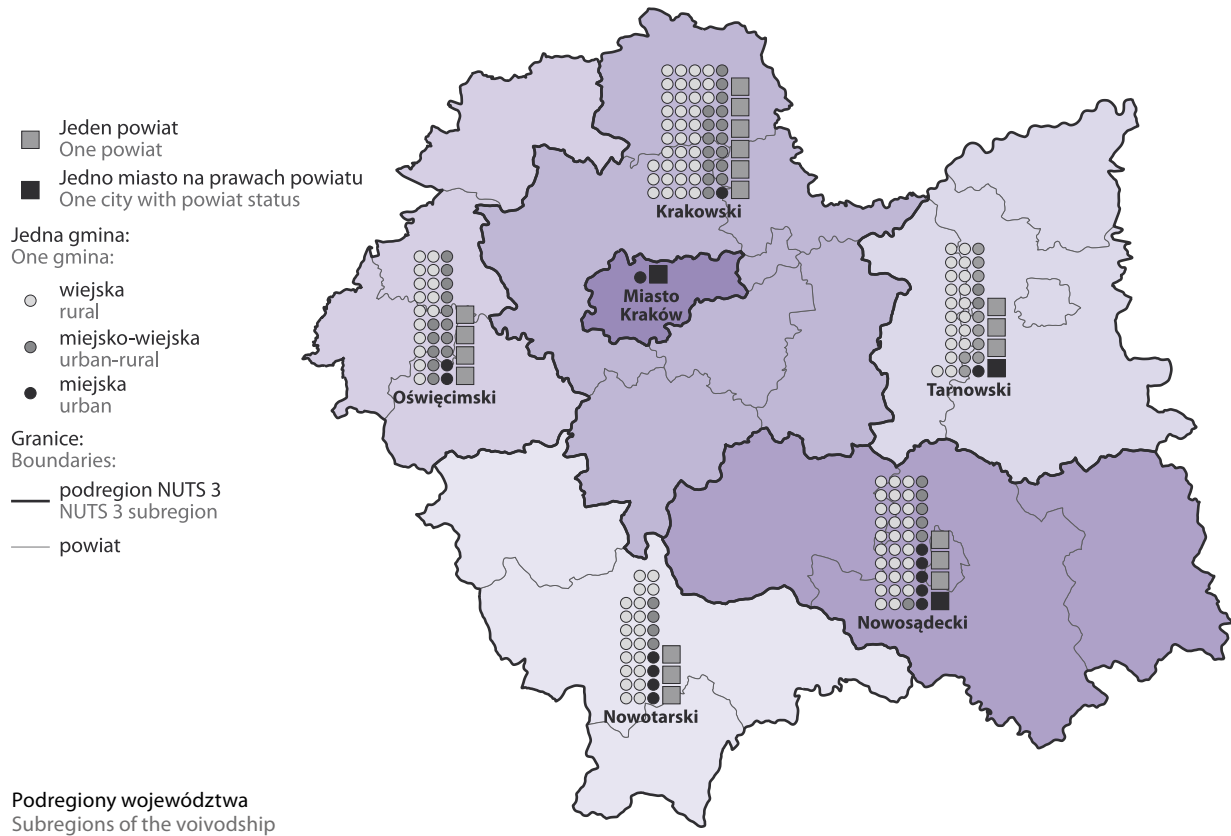
Według stanu w dniu 1 stycznia 2026 r. województwo małopolskie zajmowało powierzchnię 15184 km² (1518358 ha), co stanowiło 4,8% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.) mieszkało 3429,3 tys. osób, tj. 9,2% ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 226 osób (druga lokata w kraju). W miastach mieszkało 47,9% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa małopolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Małopolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025

As of 31 December

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Dane ewidencji geodezyjnej wskazują na dalszy wzrost powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdewastowanych i zdegradowanych jest nadal niski.

Województwo małopolskie leży w południowej części Polski. Pod względem powierzchni jest jednym z mniejszych w kraju. Od zachodu graniczy z województwem śląskim (długość granicy 291 km), od północy – z świętokrzyskim (185 km), od wschodu – z podkarpackim (187 km), a południowa granica jest granicą państwową z Republiką Słowacką (319 km).

Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania

Stan w dniu 1 stycznia

Table 2. Geodesic area by land use

As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				Polska=100 Poland=100
Powierzchnia ogólna Total area	1518279	1518279	1518359	1518358	4,8
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	922656	916862 ^a	902945 ^a	904680 ^a	4,9
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	463966	460648	458485	458459	4,8
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	20603	22409	22894	22518	2,9
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	93637	101624 ^b	114722 ^b	116691 ^b	6,2
Nieuzytki Wasteland	11449	11333	11160	11693	2,5

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item “forest land as well as woodland and shrubland” until 2016. b Including land for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. całkowita powierzchnia geodezyjna województwa wyniosła 1518,4 tys. ha, co stanowiło 4,8% ogólnej powierzchni Polski. Powierzchnia lądowa stanowiła 98,5% powierzchni geodezyjnej. W strukturze gruntów według kierunków wykorzystania największy obszar zajmowały użytki rolne – 904,7 tys. ha, które stanowiły 59,6% powierzchni województwa, a w dalszej kolejności grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 458,5 tys. ha (30,2%), grunty zabudowane i zurbanizowane – 116,7 tys. ha (7,7%) oraz grunty pod wodami powierzchniowymi, nieużytki i tereny różne – łącznie 38,5 tys. ha (2,5%).

W odniesieniu do 2024 r. powierzchnia użytków rolnych zwiększyła się o 1735 ha, natomiast w relacji do 2015 r. zmniejszyła się o 17976 ha. Areał gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych zmniejszył się odpowiednio o 26 ha i 5507 ha. Jednocześnie dane ewidencji geodezyjnej wskazują na dalszy wzrost powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych – o 1969 ha w ujęciu rocznym i 23054 ha względem 2015 r.

W 2024 r. w województwie małopolskim powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji liczyła 2196 ha. Stanowiły one 0,1% powierzchni województwa oraz 3,7% tego typu gruntów w kraju. Z ogólnej ich powierzchni 82,6% to grunty zdewastowane, natomiast 17,4% przypadało na grunty zdegradowane. W porównaniu z 2015 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych zmniejszyła się o 27 ha do 1814 ha, natomiast wzrosła powierzchnia gruntów zdegradowanych – o 267 ha do 382 ha.

W 2024 r. poddano rekultywacji 127 ha gruntów wobec 195 ha w roku poprzednim. Areał gruntów zagospodarowanych wyniósł 50 ha (w 2023 r. – 69 ha). Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdewastowanych i zdegradowanych był nadal niezadowalający i wyniósł odpowiednio 5,8% i 2,3% ogólnej powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych. W latach 2015–2024 zreaktywowano 1476 ha i zagospodarowano 688 ha gruntów zdewastowanych i zdegradowanych, głównie na cele rolnicze (68,6%) i leśne (11,8%).

W ciągu roku z produkcji rolniczej i leśnej wyłączono 502 ha gruntów rolnych i leśnych (393 ha rok wcześniej i 316 ha w 2015 r.), w tym 471 ha gruntów rolnych i 31 ha gruntów leśnych. Spośród wyłączonych gruntów rolnych i leśnych największy odsetek przeznaczono na tereny osiedlowe – 57,2%, tj. 287 ha (230 ha rok wcześniej i 175 ha w 2015 r.).

W omawianym okresie odnotowano 920 pożarów upraw rolnych, łąk i rżysk oraz nieużytków (mniej o 6,9% niż w 2023 r. i blisko pięciokrotnie niż w 2015 r.). Objęły one łącznie powierzchnię 166 ha (mniej o 35,4% niż w roku poprzednim i ponad dwunastokrotnie niż w 2015 r.).

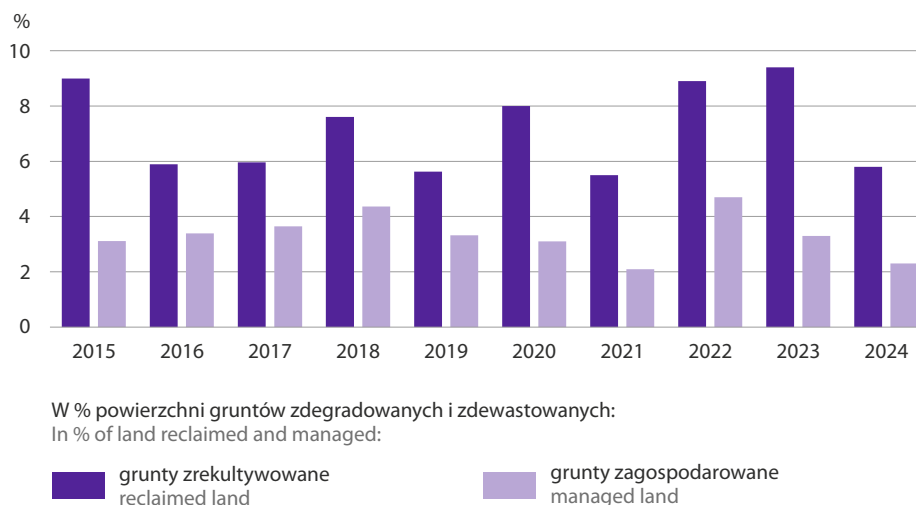
Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zreaktywowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku

Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe**4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater**

W 2024 r. odnotowano wzrost zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w odniesieniu do roku poprzedniego. W przeliczeniu na 1 mieszkańca przeciętne zużycie wody było ponad dwukrotnie mniejsze niż średnio w kraju.

W ujęciu rocznym zmniejszyła się ilość ścieków przemysłowych, a wzrosła ilość ścieków komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi. Zwiększył się odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków.

W 2024 r. zużycie wody ogółem w województwie małopolskim było większe w ujęciu rocznym (o 6,4%) oraz mniejsze w porównaniu z 2015 r. (o 27,2%) i wyniosło 342,1 hm³. Podobnie jak w latach poprzednich, największy udział (48,1%) w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miał przemysł (164,5 hm³). W odniesieniu do poprzedniego roku zużycie wody w przemyśle było większe o 10,7%, natomiast w relacji do 2015 r. zmniejszyło się o 44,5%. Zużycie wody w ramach eksploatacji sieci wodociągowej wyniosło 132,8 hm³ (38,8% ogólnej wielkości wojewódzkiej), co oznacza wzrost w ujęciu rocznym (o 3,3%), jak i w relacji do 2015 r. (o 14,8%). W gospodarstwach domowych zużycie wyniosło 102,2 hm³ (więcej odpowiednio o 3,6% i 13,2%). Zużycie wody celem napełniania i uzupełniania stawów rybnych wyniosło 44,8 hm³ i stanowiło 13,1% całkowitego zużycia wody w województwie. Było ono większe niż w poprzednim roku (o 1,4%) i zarazem mniejsze niż w 2015 r. (o 22,2%).

Zużycie wody w województwie małopolskim stanowiło 4,3% całkowitego zużycia wody w Polsce (w 2023 r. – 4,1%). Zużycie wody w ramach eksploatacji sieci wodociągowej stanowiło, podobnie jak rok wcześniej, 7,7% wielkości krajowej. Odsetek wody zużytej przez gospodarstwa domowe również stanowił 7,7% wielkości krajowej i w ujęciu rocznym był większy o 0,1 p. proc. Zużycie wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych stanowiło 5,4% zużycia w kraju (w 2023 r. – 5,3%), natomiast zużycie wody na potrzeby przemysłu – 3,0% zużycia krajowego (2,7% rok wcześniej).

Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku

Table 3. Water consumption by needs during the year

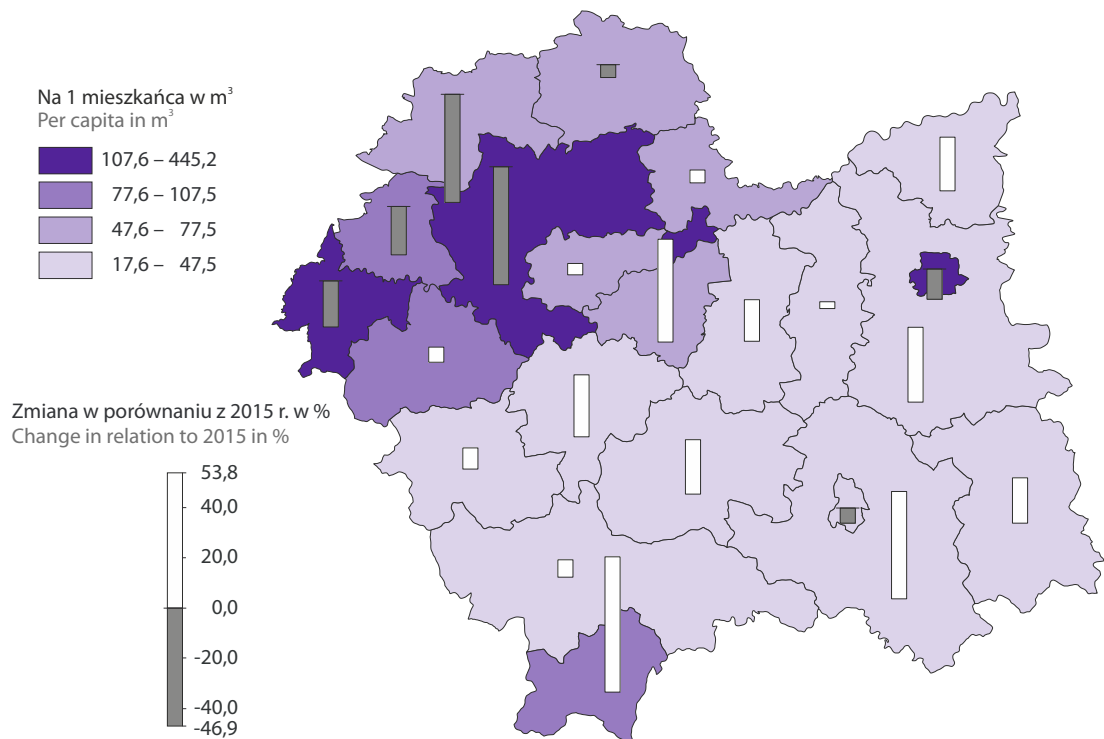
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w hm ³ in hm ³				Polska=100 Poland=100
Ogółem^a Total ^a	469,7	404,9	321,4	342,1	4,3
w tym: of which:					
Przemysł Industry	296,4	230,8	148,7	164,5	3,0
Rybacktw ^b Fishing ^b	57,5	50,7	44,2	44,8	5,4
Gospodarstwa domowe Households	90,3	98,1	98,6	102,2	7,7

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Until 2018, includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

Średnie zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosło 99,8 m³ i było ponad dwukrotnie mniejsze niż przeciętnie w kraju (214,1 m³). W ujęciu rocznym odnotowano wzrost zużycia wody per capita o 6,1 m³, przy jednoczesnym spadku o 39,5 m³ w odniesieniu do 2015 r. W ujęciu terytorialnym największe zużycie wody na 1 mieszkańca od lat notuje się w powiatach krakowskim, oświęcimskim i w Tarnowie (w 2024 r. odpowiednio: 445,2 m³, 329,9 m³ i 140,4 m³), co wynika z umiejscowienia na ich terenie dużych zakładów przemysłowych. Najmniejsze zużycie wody per capita, podobnie jak rok wcześniej, odnotowano w powiecie gorlickim (17,6 m³).

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.

Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024

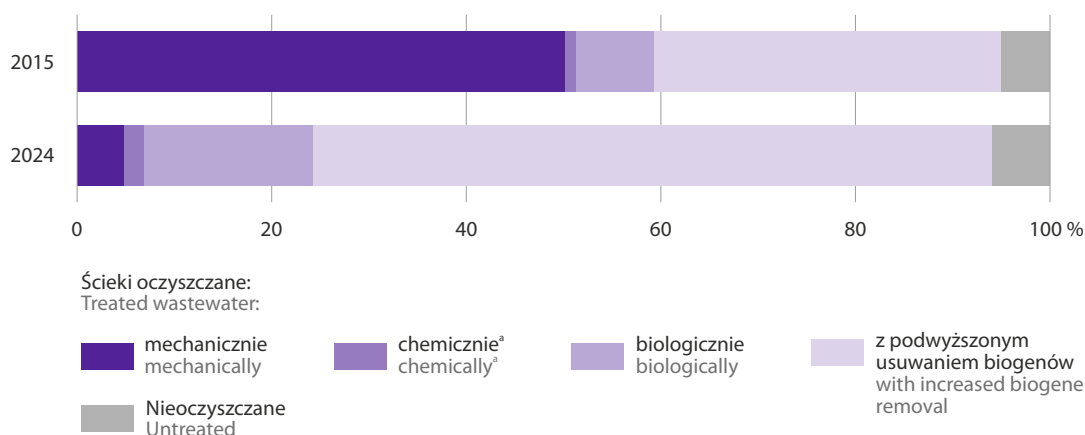
Na stopień degradacji i zanieczyszczenia zasobów wodnych i gleby w znacznym stopniu wpływa ilość wytwarzanych ścieków. W 2024 r. w województwie małopolskim odprowadzono do wód lub do ziemi łącznie 284,6 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, tj. 4,1% wielkości krajowej. Bezpośrednio z zakładów odprowadzono 158,7 hm³ ścieków (80,0% stanowiły wody chłodnicze niewymagające oczyszczania), a siecią kanalizacyjną – 125,8 hm³. Łącznie oczyszczenia wymagało 157,6 hm³ ścieków (7,2% ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia w kraju), z czego 84,4% poddano oczyszczaniu w oczyszczalniach komunalnych, natomiast 15,6% w systemach przemysłowych. W latach 2015–2024 ilość ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi zmniejszyła się o 44,4%.

W 2024 r. ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 46,0 m³, tj. o 0,3 m³ więcej niż w poprzednim roku oraz o 32,3 m³ mniej niż w 2015 r.

W 2024 r. w województwie odprowadzono 31,8 hm³ ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia. Ich ilość zmniejszyła się zarówno w ujęciu rocznym (o 4,9%), jak i w relacji do 2015 r. (o 79,9%). Procesowi oczyszczania poddano 23,1 hm³, tj. 72,8% ogółu ścieków wymagających oczyszczenia. Głównie były one oczyszczane w oczyszczalniach stosujących wysoko efektywne technologie oczyszczania, tj. podwyższone usuwanie biogenów (37,8%) oraz w oczyszczalniach mechanicznych (33,0%). Biologicznemu i chemicznemu oczyszczaniu poddanych zostało odpowiednio 15,2% i 14,0% ścieków. W ostatnich latach zmniejszyła się ilość ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia odprowadzonych w postaci nieoczyszczonej. W 2024 r. takich ścieków było 8,7 hm³, podczas gdy rok wcześniej – 9,9 hm³, a w 2015 r. – 13,1 hm³.

Zdecydowana większość ścieków wymagających oczyszczenia to ścieki komunalne, których ilość w 2024 r. wyniosła 125,8 hm³ i była większa o 2,0% niż w 2023 r. oraz o 18,8% w relacji do 2015 r. Ścieki komunalne niemal w całości zostały poddane oczyszczeniu (99,5%). Największa ilość ścieków komunalnych oczyszczana była w oczyszczalniach o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania, tj. z podwyższonym usuwaniem biogenów (80,9% ogółu ścieków oczyszczanych, w 2023 r. – 80,0%, a w 2015 r. – 83,5%). Pozostałe ścieki komunalne były oczyszczane biologicznie, a udział tej metody wyniósł 19,1% (20,0% rok wcześniej i 16,5% w 2015 r.).

Wykres 7. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Chart 7. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

^a Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.
^a Concerns only industrial wastewater.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Tablica 4. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 4. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31 grudnia) Wastewater treatment plants (as of 31 December)	312	310	310	304
Ścieki komunalne odprowadzone w dam ³ Municipal wastewater discharged in dam ³	105870	113995	123382	125822
Ścieki przemysłowe odprowadzone w dam ³ Industrial wastewater discharged in dam ³	157970	147525	33445	31803
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	64,6	67,6	70,4	71,0

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

W końcu 2024 r. w województwie działały 304 oczyszczalnie ścieków przemysłowych i komunalnych (w Polsce – 4071). W porównaniu z 2023 r. liczba oczyszczalni zmniejszyła się o 6, a w relacji do 2015 r. – o 8 zakładów.

W 2024 r. na terenie województwa małopolskiego funkcjonowało 61 przemysłowych oczyszczalni ścieków o całkowitej przepustowości wynoszącej 940,2 dam³/d (dekametrów sześciennych na dobę). Spośród nich większość stanowiły oczyszczalnie biologiczne – 38 obiektów. Oczyszczalnie mechanicznych było 15, chemicznych – 6, a z podwyższonym usuwaniem biogenów – 2. W relacji do 2015 r. liczba przemysłowych oczyszczalni ścieków zmniejszyła się (o 6), przy jednoczesnym zwiększeniu się ich łącznej przepustowości (o 90,5 dam³/d).

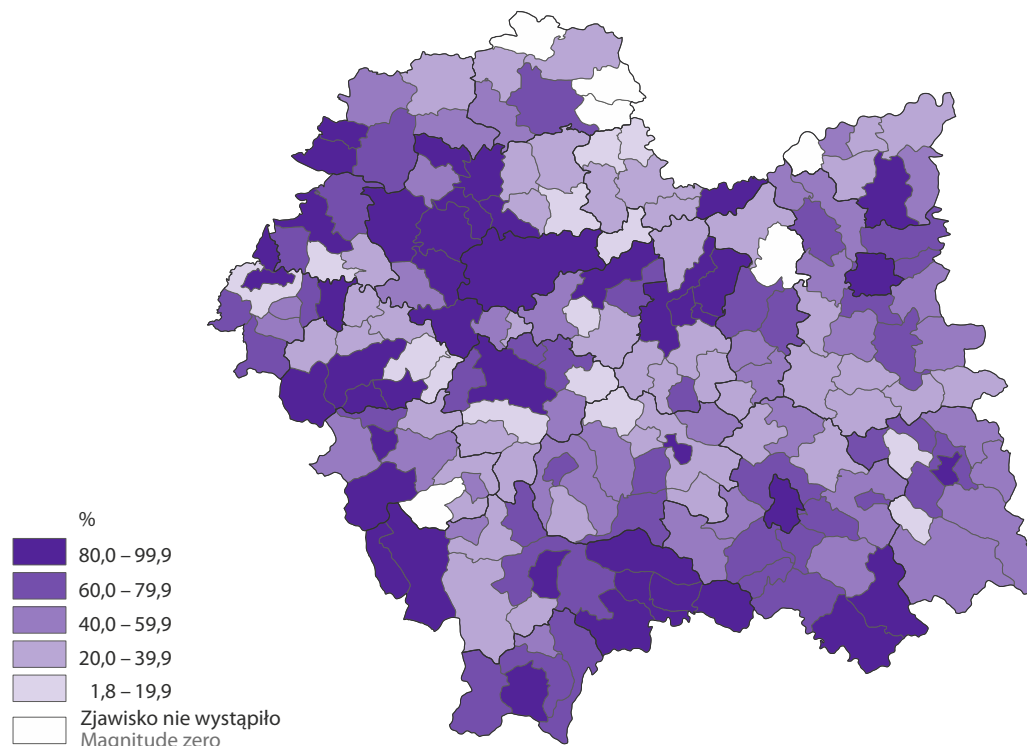
Ścieki komunalne poddano oczyszczaniu w 243 oczyszczalniach, spośród których 172 to oczyszczalnie biologiczne, a 71 – oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów. W porównaniu z 2015 r. liczba oczyszczalni komunalnych zmniejszyła się o 2 zakłady. Ogólna przepustowość oczyszczalni komunalnych wyniosła 777,7 dam³/d (o 171,3 dam³/d mniej niż w 2015 r.).

Dane o ludności **korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Według danych szacunkowych ponad 2,4 mln ludności województwa, tj. 71,0% korzystało w 2024 r. z oczyszczalni ścieków. Odsetek ten był wyższy w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,6 p. proc.), jak i w relacji do 2015 r. (o 6,4 p. proc.). W miastach województwa małopolskiego w 2024 r. z oczyszczalni ścieków korzystało 95,6% ludności (w 2023 r. – 96,0%, w 2015 r. – 95,0%), a na wsi – 48,4% (w 2023 r. – 47,0%, w 2015 r. – 36,0%). W kraju omawiany wskaźnik był wyższy niż w województwie i wyniósł 76,2%. Rok wcześniej osiągnął wartość 75,9%, a w 2015 r. – 72,7%.

Największy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w 3 gminach: Krzeszowice, Zakopane i Krynica–Zdrój (po 99,9%), natomiast najmniejszy w gminie Ropa (1,8%). Należy zaznaczyć, iż mieszkańcy 6 gmin województwa nie korzystali z oczyszczalni ścieków działających w sieciach kanalizacyjnych.

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W 2024 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano spadek zarówno emisji zanieczyszczeń gazowych, jak i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń gazowych, jak i pyłowych pozostał na wysokim poziomie. Wśród zakładów generujących największą emisję zanieczyszczeń, podobnie jak rok wcześniej, dominowały jednostki z branży energetycznej.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku, obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku, obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Źródłami zanieczyszczeń powietrza są m.in. tzw. punktowe źródła emisji, czyli zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza, a ponadto kotłownie, paleniska domowe opalane węglem najczęściej niskiej jakości oraz środki transportu.

W końcu 2024 r. na terenie województwa małopolskiego działało 138 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (tyle samo co rok wcześniej i o 3 zakłady więcej niż w 2015 r.), które stanowiły 7,7% ogólnej liczby tego typu zakładów w kraju. W urzędzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych wyposażonych było 75 zakładów (54,3%), a zanieczyszczeń gazowych – 32 (23,2%). Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, wypuszczono do atmosfery łącznie 49,4 tys. ton pyłów i gazów (bez CO₂), co stanowiło 5,4% ogólnopolskiej emisji.

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	tys. ton/rok thousand tonnes/year				Polska=100 Poland=100
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total	10841,9	7002,0	6338,7	5798,2	3,4
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	30,4	5,8	4,3	3,3	2,6
Tlenki azotu Nitrogen oxides	20,2	10,4	8,2	8,1	5,8
Tlenek węgla Carbon monoxide	18,0	17,0	12,8	7,3	3,3
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	10738,1	6937,2	6280,2	5749,6	3,4
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total	2,8	1,1	0,8	0,8	4,9
w tym: of which:					
Ze spalania paliw From fuel combustion	1,7	0,4	0,2	0,2	2,9
Niezorganizowana Unorganised	0,1	0,0	0,0	0,0	1,1

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza w 2024 r. wyemitowały 5798,2 tys. ton zanieczyszczeń gazowych, tj. mniej o 8,5% w stosunku do poprzedniego roku i 46,5% niż w 2015 r., których udział w wielkości krajowej wyniósł 3,4%. Zdecydowanie największy wpływ na wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych ma emisja dwutlenku węgla (CO₂), którego w 2024 r. wpuszczono do atmosfery 5749,6 tys. ton, a jego udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych przekraczał 99%.

Wyłączając dwutlenek węgla w 2024 r. zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza wyemitowały 48,6 tys. ton zanieczyszczeń gazowych, których udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych w Polsce wyniósł 5,4%. W odniesieniu do poprzedniego roku wyemitowano o 16,9% mniej zanieczyszczeń gazowych, a w relacji do 2015 r. mniej o 53,2%. Największy odsetek w ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych w województwie stanowił metan – 56,6%, a w dalszej kolejności tlenki azotu – 16,7%, tlenek węgla – 15,0%, dwutlenek siarki – 6,7% oraz podtlenek azotu – 1,1%. Udział emisji niezorganizowanej wyniósł 0,6%.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych wyniosła 0,8 tys. ton i była mniejsza zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 8,8%), jak i w relacji do 2015 r. (o 73,3%). Większość zanieczyszczeń pyłowych pochodziła ze spalania paliw (25,8% emisji pyłów w województwie). Odsetek zanieczyszczeń pyłowych wytworzonych przez zakłady szczególnie uciążliwe z terenu województwa małopolskiego stanowił 4,9% wielkości krajowej i był mniejszy niż rok wcześniej o 0,3 p. proc. oraz 1,5 p. proc. w odniesieniu do 2015 r.

Podobnie jak w poprzednich latach większość zanieczyszczeń powietrza pochodziła z zakładów zajmujących się, według Polskiej Klasyfikacji Działalności, przetwórstwem przemysłowym oraz wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

W województwie małopolskim w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza zatrzymano lub zneutralizowano łącznie 446,0 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (361,2 tys. ton pyłów i 84,8 tys. ton gazów). Udział zatrzymanych lub zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych w województwie stanowił 2,6% wielkości krajowej, a zanieczyszczeń gazowych 3,3%.

W latach 2015–2024 stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych utrzymywał się na wysokim poziomie (powyżej 99%), a w przypadku zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wahał się w granicach od 51,1% w 2015 r. do 63,6% w 2024 r. W Polsce stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez CO₂) wyniósł odpowiednio 99,9% i 74,0%.

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W końcu 2024 r. powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona obejmowała 53,3% powierzchni województwa. W relacji do roku poprzedniego zwiększyła się o 2647 ha. Przeciętnie na 1 mieszkańca przypadało 2360 m² tych obszarów. Wskaźnik lesistości wyniósł 28,6%, co oznacza, że pozostał na poziomie notowanym w 2023 r. Spośród gatunków zwierząt objętych ochroną w ujęciu rocznym wzrosła liczba kozic, natomiast zmniejszyła się populacja niedźwiedzi i żubrów. Liczba bobrów, rysy i wilków pozostała na niezmiennym poziomie.

Obszary prawnie chronione według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. zajmowały łącznie 809,2 tys. ha, tj. 53,3% powierzchni województwa i 8,0% ogólnej powierzchni chronionej w Polsce. W odniesieniu do roku poprzedniego powierzchnia obszarów objętych ochroną zwiększyła się o 2647 ha, a w relacji do 2015 r. – o 4600 ha. W kraju udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej wyniósł 32,2% i pozostał na poziomie z poprzedniego roku. Na 1 mieszkańca województwa przypadało przeciętnie 2360 m² powierzchni obszarów prawnie chronionych (w kraju – 2700 m²).

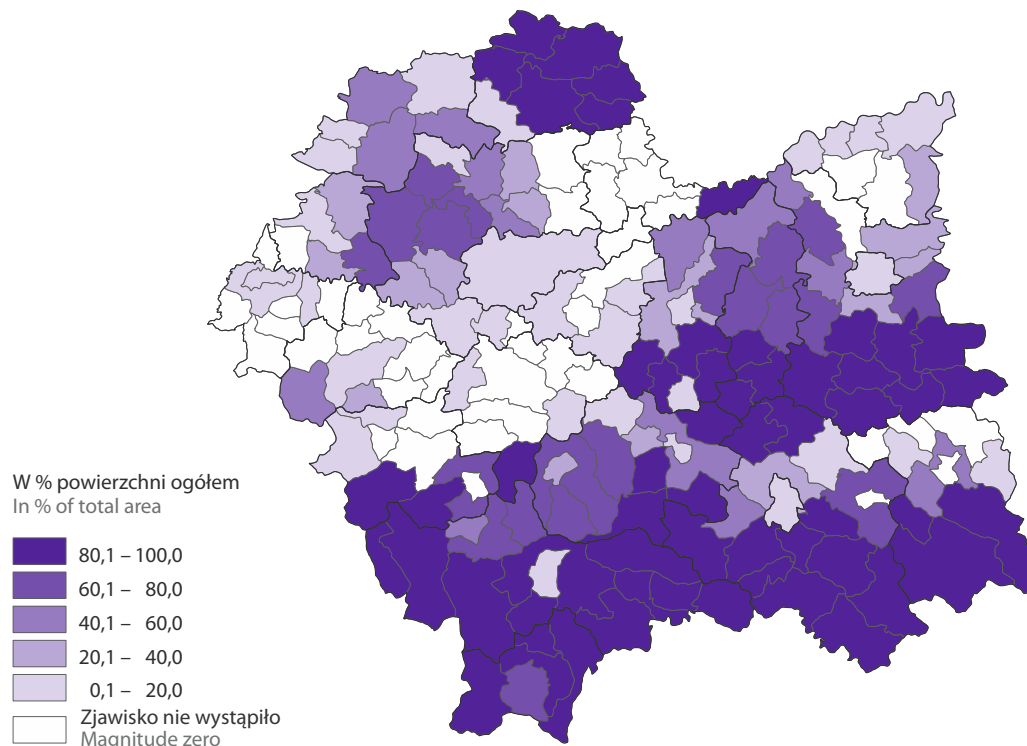
Podobnie jak w 2023 r., największy odsetek obszarów prawnie chronionych w województwie odnotowano w powiecie tatrzańskim (92,6%), a najmniejszy – w Tarnowie (0,1%). W przekroju gminnym rozpiętość tego wskaźnika była jeszcze bardziej widoczna. W 26 gminach województwa małopolskiego obszary prawnie chronione zajmowały 100% powierzchni całkowitej tych gmin, natomiast 43 gminy nie miały na swoim terenie tego rodzaju obszarów.

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2024

As of 31 December

Najwyższą formę ochrony przyrody stanowią parki narodowe. Na terenie województwa małopolskiego znajduje się najwięcej parków narodowych spośród wszystkich województw w Polsce (5 z 23 parków narodowych). Należą do nich: Babiogórski Park Narodowy, Gorczański Park Narodowy, Ojcowski Park Narodowy, Pieniński Park Narodowy oraz Tatrzański Park Narodowy. Niewielki fragment powierzchni województwa zajmuje także położony w województwie podkarpackim Magurski Park Narodowy. W 2024 r. powierzchnia parków narodowych wyniosła 37,9 tys. ha, co stanowiło 2,5% ogólnej powierzchni województwa i 12,1% ogólnej powierzchni parków narodowych w Polsce. Ponad połowa (56,5%) powierzchni parków narodowych w województwie objęta była ochroną ścisłą, gdzie jest chroniona cała przyroda oraz całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. W 2024 r. w parkach narodowych dominowały grunty leśne (75,2% powierzchni parków), w tym w Babiogórskim PN, Gorczańskim PN i Magurskim PN grunty te stanowiły ponad 90% powierzchni danego parku. Grunty zadrzewione i zakrzewione zajmowały 7,0% powierzchni parków narodowych, użytki rolne – 4,9%, wody – 0,8%, natomiast 12,1% to tereny pozostałe. Największym parkiem jest Tatrzański Park Narodowy, który zajmuje obszar 21,2 tys. ha, a najmniejszym – Ojcowski Park Narodowy o powierzchni 2,2 tys. ha.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

Parki krajobrazowe są terenami chronionymi ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe, historyczne, a jednocześnie pełnią funkcję rekreacyjno-wypoczynkową. W województwie małopolskim w 2024 r. znajdowało się 11 parków krajobrazowych o łącznej powierzchni 182,8 tys. ha, tj. 12,0% ogólnej powierzchni województwa. Lasy zajmowały 58,5% powierzchni parków krajobrazowych, użytki rolne – 35,5%, wody – 0,4%, natomiast 5,6% – pozostałe tereny. Największym parkiem wchodzącym w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego jest Popradzki Park Krajobrazowy (53,4 tys. ha), a jego udział w całkowitej powierzchni parków krajobrazowych w województwie wyniósł 29,2%.

Rezerваты przyrody są jedną z najstarszych form ochrony przyrody. W końcu 2024 r. ochroną rezerwatową objętych było 90 obszarów (w kraju 1580), których powierzchnia wynosiła 3,7 tys. ha, co stanowiło 0,2% ogólnej powierzchni województwa. Pod ścisłą ochroną znajdowało się 0,6 tys. ha (15,3% powierzchni rezerwatów). W 2024 r. najliczniejsze były rezerваты leśne (47) o całkowitej powierzchni 2,4 tys. ha, stanowiącej 64,2% ogólnej powierzchni wszystkich rezerwatów przyrody w województwie. Przeciętna powierzchnia rezerwatu przyrody wyniosła 41,6 ha, przy czym najmniejsze były rezerваты stepowe (średnio 4,8 ha), a największe torfowiskowe (1 obszar obejmujący 114,7 ha).

Do terenów objętych ochroną prawną należą także obszary chronionego krajobrazu. W 2024 r. było ich 10 i zajmowały powierzchnię 573,0 tys. ha, tj. 37,7% ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa. Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu w województwie stanowiła 8,2% powierzchni tego rodzaju w kraju.

Na terenie województwa w 2024 r. zarejestrowanych było 2276 pomników przyrody, które stanowiły 6,5% ogólnej ich liczby w Polsce. Wśród nich przeważały obiekty chroniące przyrodę żywą – pojedyncze drzewa (1733 obiekty), a w dalszej kolejności m.in. grupy drzew (239) oraz skałki (167).

Inne formy ochrony przyrody, o łącznej powierzchni 15,4 tys. ha, które występowały na terenie województwa to stanowiska dokumentacyjne (79 obszarów), użytki ekologiczne (55) oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (6).

Najmłodszą formą ochrony przyrody, wprowadzoną w Polsce w 2004 r., jest Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. W 2024 r. obszary Natura 2000 zajmowały 19,0% powierzchni województwa. Ta forma ochrony przyrody obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk przyrodniczych, wybranych cennych gatunków roślin i zwierząt (SOO). Obszary ochrony ptaków zajmowały powierzchnię 134,3 tys. ha, tj. 8,8% powierzchni województwa, natomiast obszary ochrony siedlisk o powierzchni 153,7 tys. ha stanowiły 10,1%. Udział powierzchni OSO w województwie w ogólnej tego typu powierzchni w kraju wyniósł 2,7%, a powierzchni SOO – 4,4%.

Na terenie województwa występuje wiele gatunków zwierząt podlegających ochronie. W 2024 r. populacja kozicy tatrzańskiej (podgatunek krytycznie zagrożony) liczyła 312 szt. (94,0% populacji krajowej), tj. o 45 szt. więcej niż rok wcześniej. Populacja bobra europejskiego, największego europejskiego gryzonia liczyła 5,7 tys. i w ciągu roku nie zmieniła się, a jej udział w populacji krajowej stanowił 3,6%. Na terenie województwa małopolskiego występują trzy duże drapieżniki: niedźwiedź brunatny, ryś i wilk. W omawianym roku w stanie dzikim żyło 60 niedźwiedzi brunatnych (o 2 mniej niż w 2023 r.), 165 wilków i 58 rysi (podobnie rok wcześniej). Udział tych zwierząt w populacji krajowej wyniósł odpowiednio: 14,9%, 3,2% i 9,1%. Spośród populacji żubra liczącej w Polsce 3060 szt. w województwie małopolskim zarejestrowano 13 osobników, tj. o 1 mniej niż rok wcześniej.

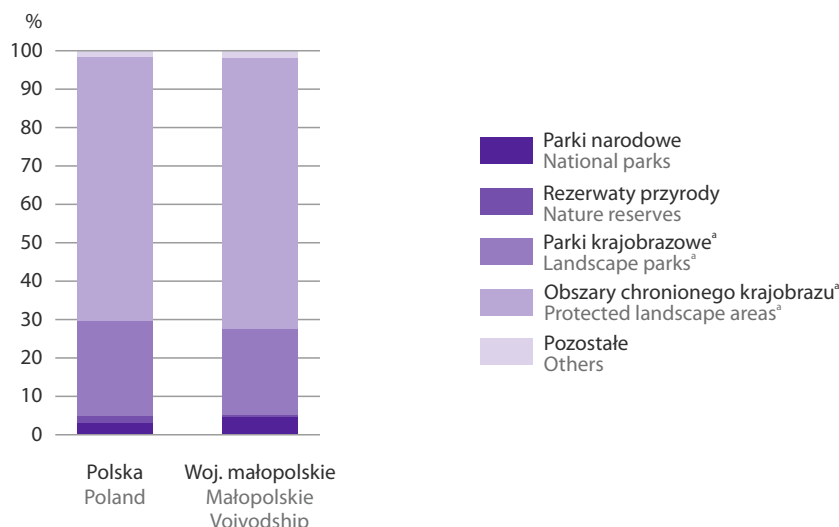
W 2024 r. powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej wynosiła 4376,4 ha (o 42,7 ha więcej niż w 2023 r.), zajmując 0,3% powierzchni województwa. Większość omawianych terenów zieleni znajdowało się w miastach. Na 1 mieszkańca przypadało 12,8 m² tych terenów.

Funkcje ogólnodostępnych terenów zieleni pełnią również lasy gminne (komunalne). W analizowanym roku ich powierzchnia wyniosła 11714,7 ha (11787,3 ha w 2023 r.), z czego 64,2% znajdowało się na obszarach wiejskich (64,0% rok wcześniej).

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024
As of 31 December

a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

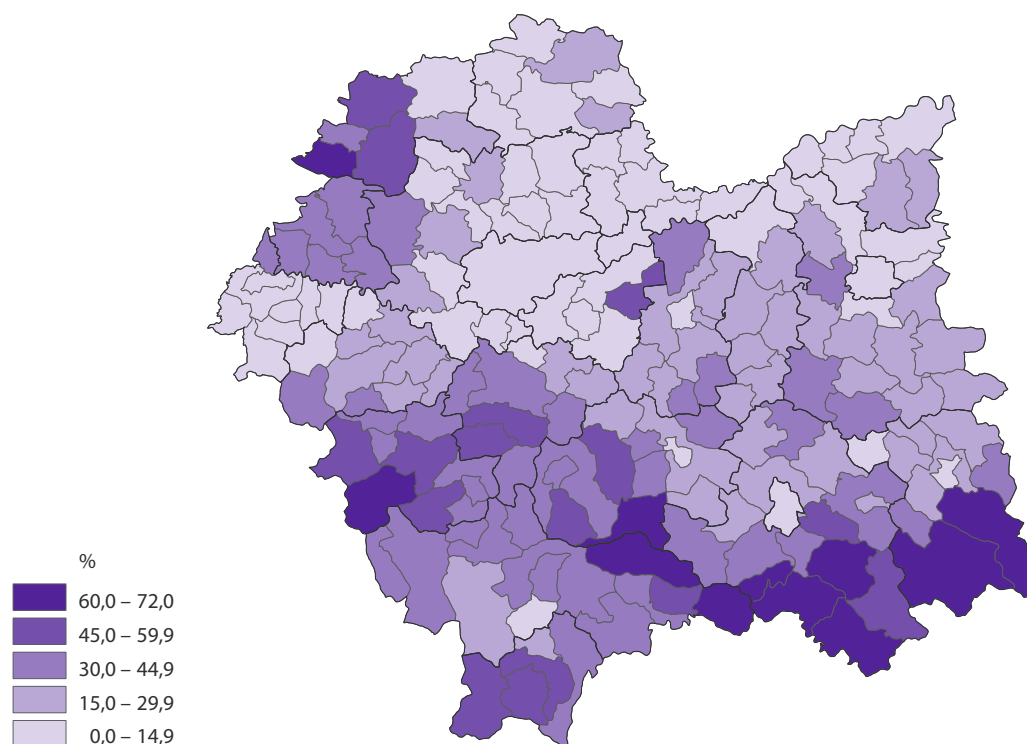
Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

W 2024 r. grunty leśne w województwie małopolskim zajmowały obszar 439,1 tys. ha (o 0,2 tys. ha więcej niż w 2023 r. i o 1,6 tys. ha mniej niż w 2015 r.), z którego 98,9% stanowiły lasy. Grunty leśne obejmowały 28,9% ogólnej powierzchni województwa oraz 4,6% ogólnej powierzchni gruntów leśnych w Polsce.

Powierzchnia lasów w województwie wyniosła 434,4 tys. ha (wobec 434,2 tys. ha w 2023 r. i 435,4 tys. ha w 2015 r.). W strukturze własnościowej przeważały lasy publiczne (56,4%; w kraju – 80,9%). Wśród nich zdecydowaną większość (81,5%) stanowiły lasy znajdujące się w zarządzie Lasów Państwowych.

W latach 2015–2024 wskaźnik lesistości w województwie małopolskim zmniejszył się o 0,1 p. proc., przy czym od pięciu lat wynosi niezmiennie 28,6% (w Polsce – 29,6% w 2024 r.). Wskaźnik lesistości w województwie cechuje bardzo duża rozpiętość. Gmina wiejska Rytko to najbardziej zalesiony teren w województwie o wskaźniku lesistości wynoszącym 72,0%. W pozostałych gminach omawiany wskaźnik wahał się od 0,0% w Oświęcimiu, gdzie powierzchnia lasów wyniosła zaledwie 0,05 ha do 70,8% w Łabowej (8439 ha).

Mapa 17. Lesistość w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Map 17. Forest cover in 2024
As of 31 December

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2024 r. w województwie małopolskim ilość wytworzonych odpadów przemysłowych zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim. Odpady te najczęściej poddano odzyskowi lub przekazywano innym odbiorcom.

Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie był większy niż rok wcześniej.

Wzrosła liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk.

W 2024 r. w województwie małopolskim działało 147 zakładów wytwarzających odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych); w Polsce – 2183. W ujęciu rocznym ich liczba zmniejszyła się o 4 podmioty, a w relacji do 2015 r. była większa o 6. Zakłady te wygenerowały w ciągu roku 4013,9 tys. ton odpadów, tj. mniej o 12,8% niż w 2023 r. i 33,9% niż w 2015 r. Udział odpadów przemysłowych wytworzonych na terenie województwa w ogólnej ilości odpadów wytworzonych w kraju wyniósł 3,9% (4,2% rok wcześniej). Blisko połowę (48,5%) ilości wytworzonych odpadów poddano odzyskowi (w 2023 r. – 33,9%), innym odbiorcom przekazano 43,9% (w roku poprzednim – 57,8%), unieszkodliwiono 6,8% (7,8% rok wcześniej), a do czasowego magazynowania przekazano 0,8% (w 2023 r. – 0,6%). Na 1 km² powierzchni województwa przypadła 264 tony (w 2023 r. – 303 tony) odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), podczas gdy średnio w kraju – 328 ton (348 ton rok wcześniej).

Ilość odpadów przemysłowych składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych spadła w ujęciu rocznym o 15,8% i w końcu 2024 r. wyniosła 99868,4 tys. ton, tj. 5,4% wielkości krajowej. Odpady te składowane były na powierzchni 533,4 ha, tj. o 150,5 ha mniejszej niż w roku poprzednim. W kraju powierzchnia składowania odpadów przemysłowych zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 242,7 ha i wyniosła 7657,5 ha. W porównaniu z 2015 r. w województwie spadła zarówno ilość składowanych odpadów przemysłowych (o 12,0%), jak i powierzchnia ich składowania (o 26,6%).

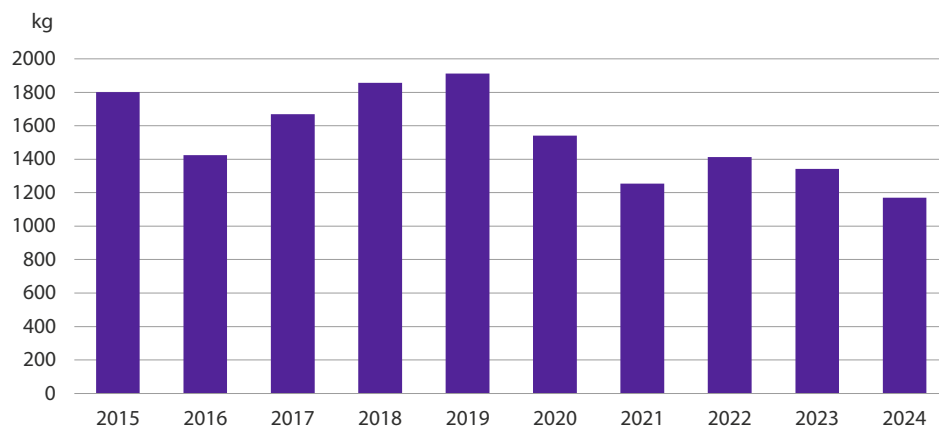
Na 1 km² powierzchni województwa przypadało 6,6 tys. ton odpadów dotychczas składowanych (w 2023 r. – 7,8 tys.), a w Polsce 5,9 tys. ton (podobnie rok wcześniej).

Tablica 6. Odpady przemysłowe
Table 6. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024	
	w tysiącach ton in thousand tonnes	Polska=100 Poland=100	w tysiącach ton in thousand tonnes			Polska=100 Poland=100
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	6069,2	4,6	5296,7	4604,8	4013,9	3,9
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	156,5	0,6	213,8	356,9	273,4	1,6
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	2051,5	2,8	2266,7	2662,8	1760,3	2,9
magazynowane czasowo temporarily stored	129,9	7,1	77,3	26,2	33,3	4,3
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^a ; stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumulated ^a ; as of the end of the year) – total	113534,6	6,8	123188,6	118544,5	99868,4	5,4

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W 2024 r. w województwie małopolskim zebrano 1256,5 tys. ton odpadów komunalnych tj. 8,9% wielkości krajowej. Ich ilość zwiększyła się o 6,0% w ujęciu rocznym, a w porównaniu z 2015 r. wzrosła o ponad połowę (57,9%). Z gospodarstw domowych pochodziło 1139,9 tys. ton odpadów, które stanowiły 90,7% ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych.

W 2024 r. ilość wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosła 366 kg (w Polsce 377 kg). Było to więcej zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 21 kg), jak i z 2015 r. (o 130 kg).

W latach 2015–2024 sukcesywnie rosła ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie (z wyjątkiem 2022 r., kiedy to odnotowano niewielki spadek). W 2024 r. selektywna zbiórka objęła 553,1 tys. ton odpadów (więcej o 9,2% niż w 2023 r. i 190,9% niż w 2015 r.). Odsetek odpadów zebranych selektywnie stanowił 44,0% ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w województwie i 9,3% ogólnej ilości tego typu odpadów w kraju. Z gospodarstw domowych odebrano 524,2 tys. ton odpadów zebranych selektywnie (o 8,0% więcej niż w poprzednim roku i ponad trzykrotnie więcej niż w 2015 r.), tj. 9,6% wielkości krajowej.

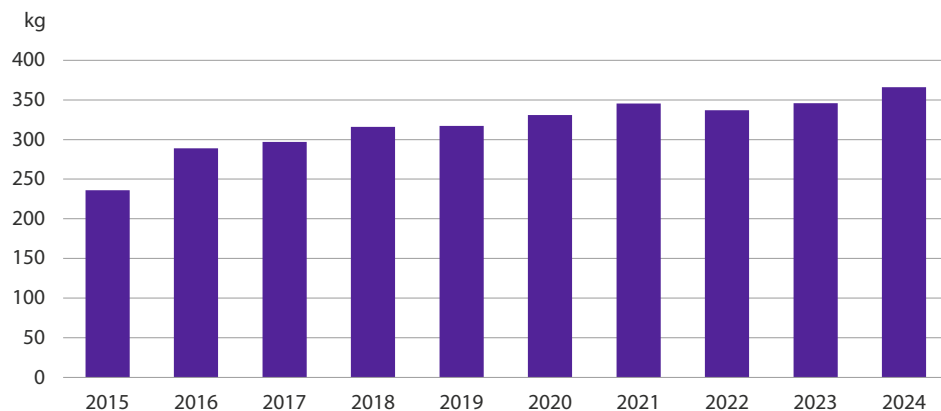
W strukturze odpadów komunalnych zebranych selektywnie największy udział miały odpady biodegradowalne – 36,8% (w 2015 r. – 26,1%). Frakcjami o dużym udziale były ponadto: tworzywa sztuczne – 14,9% (12,8%), odpady wielkogabarytowe – 14,8% (15,3%), szkło – 13,0% (20,7%), papier i tektura – 9,4% (6,4%) oraz zmieszane odpady opakowaniowe – 8,0% (14,5%).

Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
Table 7. Municipal waste collected separately during the year

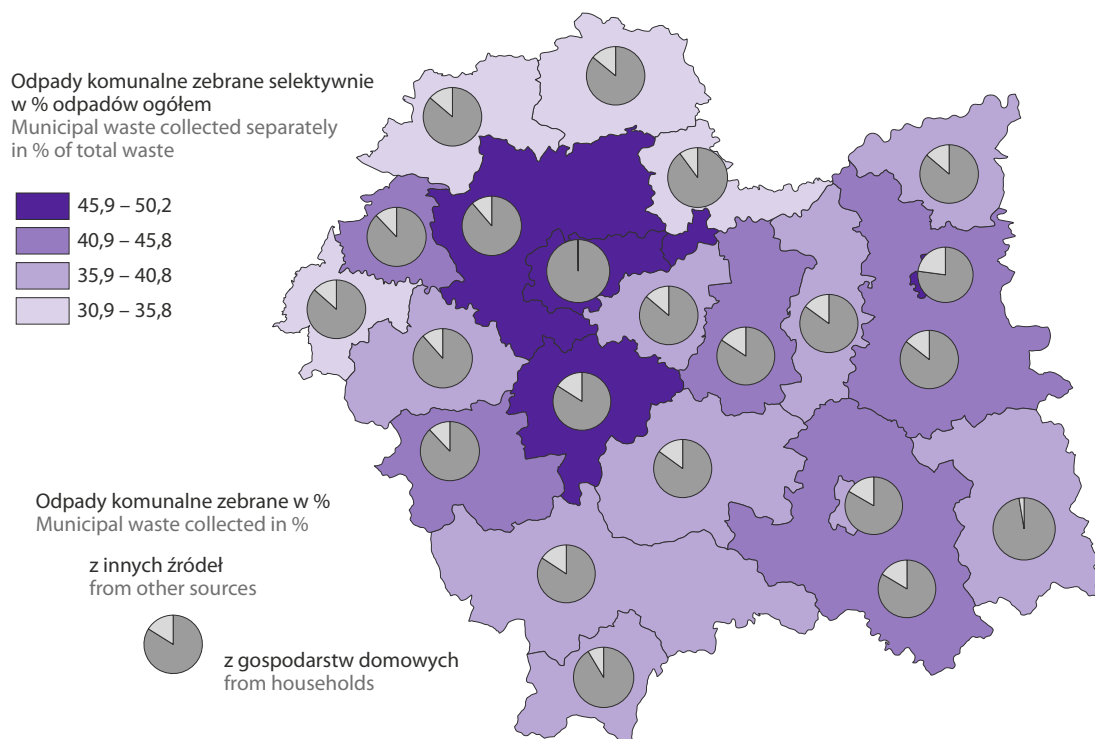
Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from house- holds	ogółem total		w tonach in tonnes		w tym z gospodarstw domowych of which from households	
					Polska=100 Poland=100	w tonach in tonnes	Polska=100 Poland=100	
Ogółem Total	190152,1	172707,4	449476,0	506675,1	553075,3	9,3	524223,9	9,6
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	12091,2	9321,4	38679,4	47413,2	52237,7	8,3	46879,2	9,0
Szkło Glass	39424,5	37741,9	68038,5	70250,8	72106,3	9,5	68063,4	9,6
Tworzywa sztuczne Plastics	24393,6	22091,2	77929,6	77404,9	82372,7	13,5	78713,4	14,1
Metale Metals	984,4	897,8	507,4	341,0	360,4	6,9	303,7	7,5
Tekstylia Textiles	354,4	352,1	368,9	503,9	583,5	8,7	532,0	8,1
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	2056,0	1931,4	4392,1	4376,4	4260,7	9,5	4161,2	9,4

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca

Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

Mapa 18. Odpady komunalne zebrane w 2024 r.

Map 18. Municipal waste collected in 2024

W 2024 r. w województwie małopolskim 30,8% odpadów komunalnych poddano przekształceniu termicznemu. Do składowania przeznaczono 23,7% ogółu odpadów komunalnych, recyklingowi poddano 20,6%, a przetwarzaniu biologicznemu – 11,8%.

W końcu roku na terenie województwa znajdowało się 14 czynnych kontrolowanych składowisk przyjmujących odpady komunalne (w Polsce – 247). Składowiska zajmowały powierzchnię 84,7 ha (w kraju – 1627,4 ha), w tym powierzchnia zrekultywowana liczyła 26,5 ha (w kraju – 391,2 ha). W ujęciu rocznym nie odnotowano zmiany liczby składowisk w województwie, natomiast ich powierzchnia zmniejszyła się o 1,3 ha.

Obowiązująca od 2012 r. znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach miała umożliwić jak najlepsze zagospodarowanie odpadów, zapobiegając nielegalnemu pozbywaniu się śmieci. Jednak dzięki wysypiska nie zniknęły. Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. na obszarze województwa znajdowało się 148 nielegalnych dzikich wysypisk odpadów (w Polsce 2730), a ich liczba zwiększyła się o 1 względem roku poprzedniego (w Polsce o 576). Większość z nich (108) zlokalizowanych było na terenach wiejskich. Powierzchnia dzikich wysypisk wyniosła 1,4 ha (1,2 ha w 2023 r.). W ciągu roku zlikwidowano 1861 dzikich wysypisk (1661 w 2023 r.), z których zebrano 2,0 tys. ton odpadów komunalnych (1,9 tys. ton rok wcześniej).

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2024 r. w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano spadek nakładów poniesionych zarówno na ochronę środowiska, jak i na gospodarkę wodną. Głównym źródłem nakładów były środki własne inwestora. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły łącznie 399 zł i były mniejsze niż w poprzednim roku.

W latach 2015–2024 nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w województwie małopolskim wyniosły łącznie 12340,4 mln zł, co stanowiło 8,1% nakładów poniesionych na ten cel w kraju. Udział nakładów na ochronę środowiska wyniósł 79,7%, a na gospodarkę wodną wydatkowano pozostałe 20,3% (w Polsce odpowiednio 80,0% i 20,0%). Kwota nakładów na ochronę środowiska i gospodarkę wodną w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosła w tym okresie 362 zł (w Polsce – 402 zł). W 2024 r. omawiane nakłady osiągnęły wartość 1369,9 mln zł, tj. mniejszą o 14,2% niż w 2023 r. i 32,1% w porównaniu z 2015 r. Nakłady te stanowiły 7,3% wartości ogólnokrajowej, tj. więcej w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,2 p. proc.) oraz mniej w odniesieniu do 2015 r. (o 3,6 p. proc.).

Tablica 8. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej^a w latach 2015–2024 (ceny bieżące)Table 8. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management^a in 2015–2024 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	W tys. zł In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w złotych Per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska – ogółem Environmental protection – total	9830214,7	8,0	288
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	2738737,4	7,0	80
gospodarka ściekowa i ochrona wód wastewater management and protection of waters	4531697,5	8,0	133
gospodarka odpadami waste management	1330025,1	10,7	39
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activity connected with environmental protection	914076,5	9,2	27
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	2510233,0	8,2	74
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	1466812,1	10,2	43
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treatment plants	199618,7	3,7	6

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

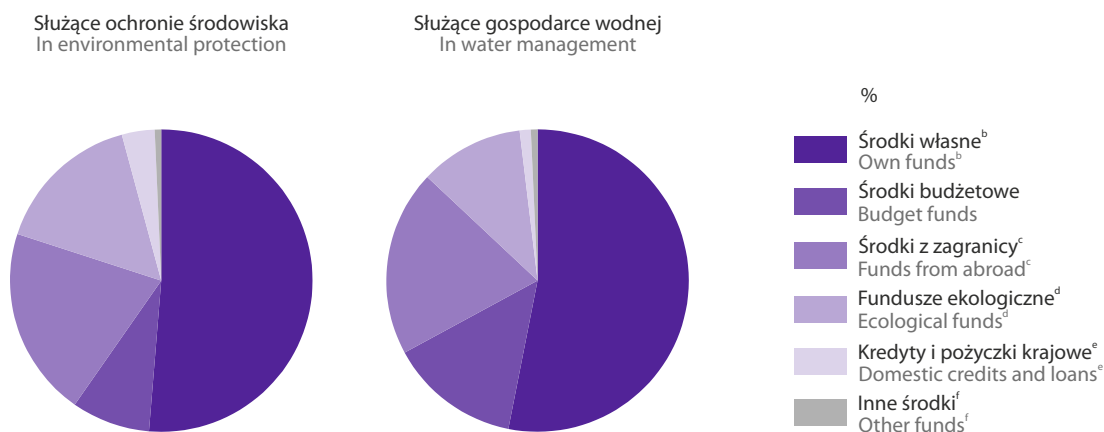
W 2024 r. w województwie małopolskim nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły 1098,6 mln zł i były mniejsze zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 15,3%), jak i w stosunku do 2015 r. (o 32,9%). Środki na ochronę środowiska wydatkowane w województwie stanowiły 7,3% ogólnej kwoty przeznaczonej na ten cel w kraju (w 2023 r. – 7,1%, w 2015 r. – 10,8%). Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w większości pochodziły ze środków własnych (56,2%). Mniejszy udział miały środki z funduszy ekologicznych (10,1%) i z zagranicy (5,3%). Najwięcej środków pieniężnych przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 683,0 mln zł (62,2% ogółu nakładów na ochronę środowiska). Zarówno w ujęciu rocznym, jak i w odniesieniu do 2015 r. było to więcej odpowiednio o 24,4% i 16,2%. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu wydatkowano 220,8 mln zł (20,1%), tj. mniej zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 38,3%), jak i z 2015 r. (o 52,1%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły 320 zł (wobec 378 zł w 2023 r. i 485 zł w 2015 r.), w Polsce – 403 zł (wobec odpowiednio 483 zł i 394 zł).

Na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2024 r. wydatkowano 271,3 mln zł (wobec 298,6 mln zł w 2023 r. i 380,4 mln zł w 2015 r.). Stanowiły one 7,5% ogólnej kwoty nakładów służących gospodarce wodnej w kraju (rok wcześniej – 6,9%, w 2015 r. – 11,5%). W strukturze finansowania nakładów na środki trwałe w gospodarce wodnej, podobnie jak w przypadku nakładów na ochronę środowiska, dominowały środki własne (53,0%). Z funduszy przeznaczonych na gospodarkę wodną, najczęściej zainwestowano w ujęcia i doprowadzanie wody – 221,1 mln zł (w 2023 r. – 188,4 mln zł, a w 2015 r. – 205,2 mln zł).

W 2024 r. nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa małopolskiego wyniosły 79 zł (w 2023 r. – 87 zł, w 2015 r. – 113 zł), podczas gdy w Polsce – 96 zł (odpowiednio 114 zł i 86 zł).

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2024 (ceny bieżące)
Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015–2024 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

W 2024 r. w zakresie ochrony środowiska oddano 509,6 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe (w 2023 r. – 428,4 km), w Polsce – 4381,7 km (odpowiednio 4650,0 km). Ponadto powstało 29 indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków (wobec 143 w 2023 r.), w kraju 3369 (w 2023 r. – 2782).

Wśród efektów rzeczowych uzyskanych w gospodarce wodnej w 2024 r. oddano do użytku ujęcia wodne o wydajności 6985 m³/dobę (2068 m³/dobę rok wcześniej), w Polsce – 111290 m³/dobę (w 2023 r. – 74798 m³/dobę). Ponadto oddano 226,8 km sieci wodociągowej (w 2023 r. – 278,6 km), w kraju – 3094,9 km (3221,1 km rok wcześniej).

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W województwie małopolskim w 2025 r. odnotowano niewielki wzrost liczby ludności w porównaniu z rokiem poprzednim, który wynikał z utrzymującego się dodatniego salda migracji stałej. Liczba urodzeń była mniejsza od liczby zgonów, co skutkowało ujemnym przyrostem naturalnym. Mediana wieku w województwie była najniższa w kraju, jednakże wskaźnik ten z uwagi na postępujące starzenie się społeczeństwa nadal rośnie. Zawarto mniej małżeństw.

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisywanych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Cyfryzacji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności, itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2025 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

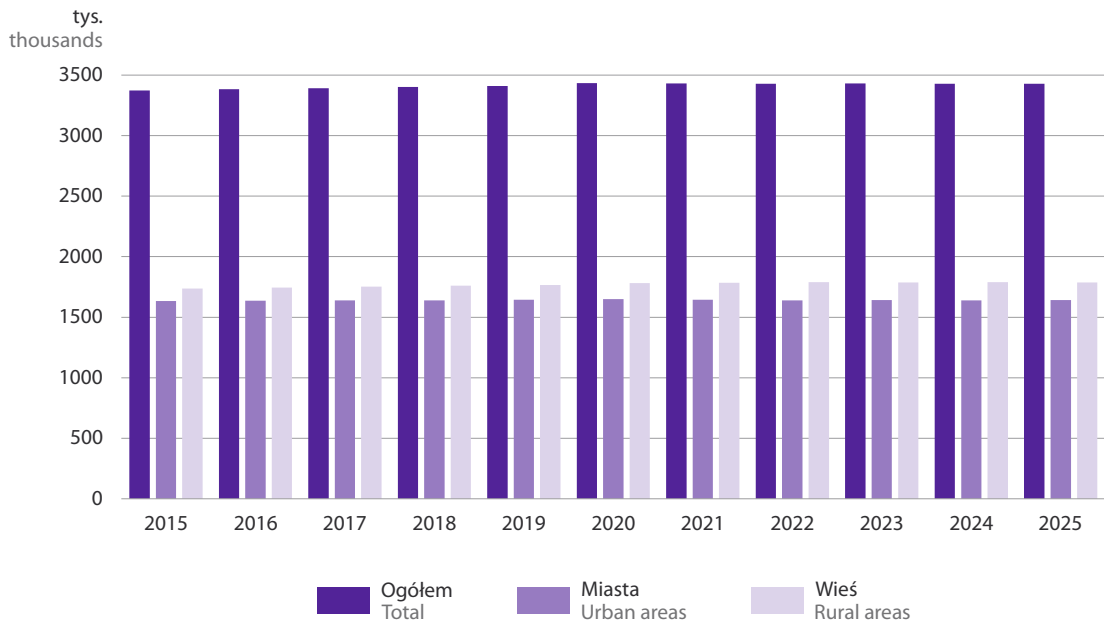
Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. ludność województwa małopolskiego liczyła 3429,3 tys. osób, co stanowiło 9,2% populacji kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ludności zwiększyła się o 0,3 tys. osób (0,01%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. – o 56,7 tys. (1,7%). W Polsce odnotowano spadek odpowiednio o 0,4% i 2,9%.

Gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km² powierzchni) w końcu 2025 r. w województwie wyniosła 226 (w Polsce – 119), przy czym w miastach wskaźnik ten był ponad siedmiokrotnie większy niż na wsi (odpowiednio 964 i 133 osoby). Również w ujęciu terytorialnym wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie – od 68 osób/km² w powiecie miechowskim do 2498 osób/km² w Krakowie.

Tablica 9. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia
Table 9. Population
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total				
w tys. in thousands	3372,6	3432,7	3429,1	3429,3
Polska=100 Poland=100	8,8	9,0	9,1	9,2
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	106	106	106	106
Miasta – w % ogólnej liczby ludności Urban areas – in % of total population	48,5	48,1	47,8	47,9
Wieś – w % ogólnej liczby ludności Rural areas – in % of total population	51,5	51,9	52,2	52,1
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	222	226	226	226

Wykres 12. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 12. Population
As of 31 December

Blisko jedna czwarta ludności województwa (23,8%, tj. 816,6 tys. osób) mieszkała w Krakowie. W ujęciu terytorialnym wzrost liczby ludności w stosunku do 2024 r. wystąpił jedynie w 3 powiatach, w tym najwyższy w powiecie wielickim – o 1,0%. W pozostałych 19 powiatach liczba mieszkańców zmniejszyła się, w tym najbardziej w powiecie olkuskim – o 1,1%. W relacji do 2015 r. największy wzrost liczby ludności odnotowano w powiecie wielickim – o 20,7%, a największy spadek w Tarnowie – o 8,6%.

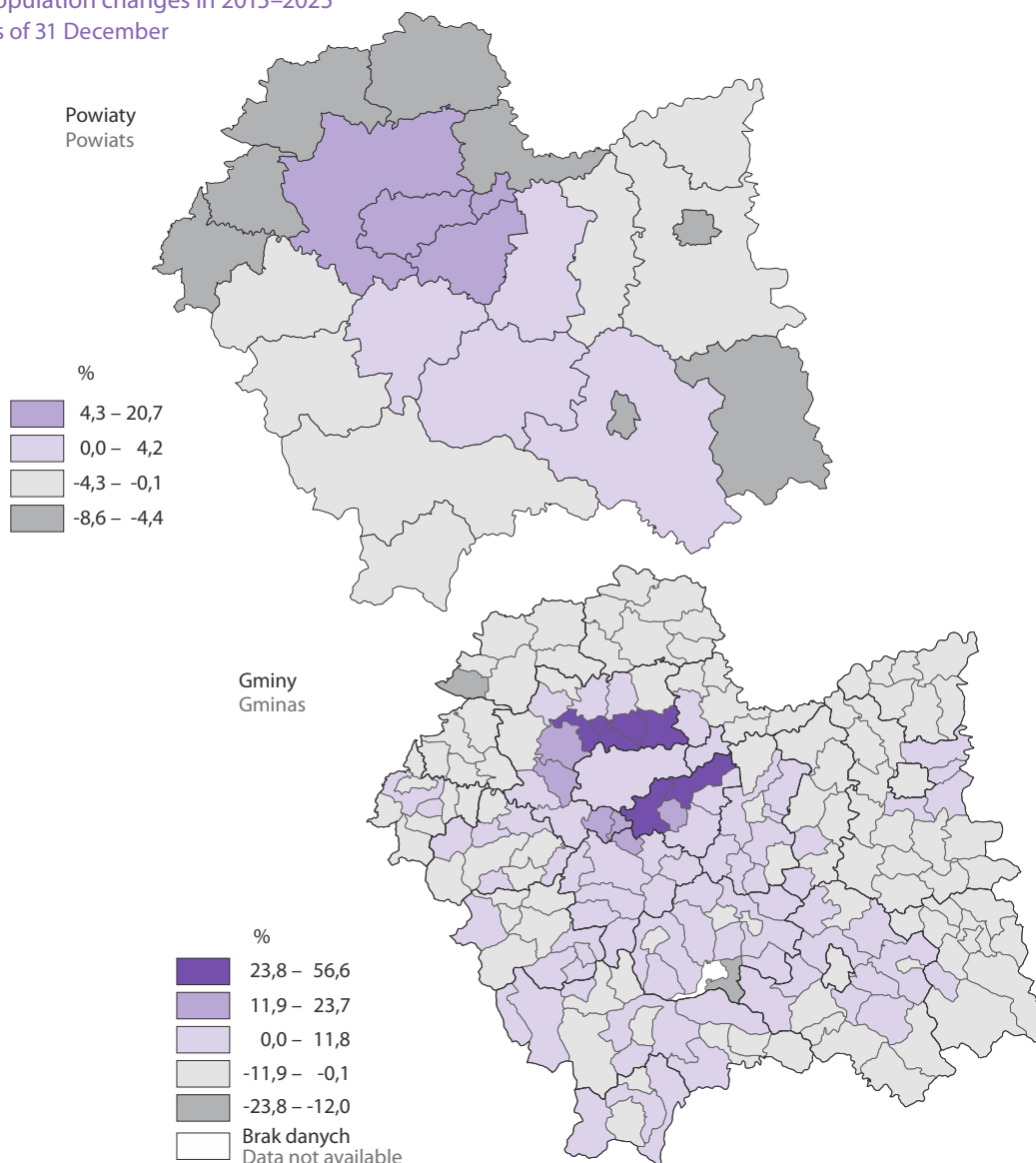
Analizując poszczególne gminy, zauważyć można znacznie większe rozbieżności. W relacji do 2015 r. w 79 gminach województwa wystąpił wzrost liczby ludności, z czego największy w gminie Wielka Wieś – o 56,6%. Obserwowany przyrost populacji w wyżej wymienionej gminie jest efektem intensywnych procesów suburbanizacji, które w połączeniu z rozbudową infrastruktury społecznej oraz bliskością krakowskiego rynku pracy, przełożyły się na rekordowo dodatnie saldo migracji. W 103 gminach odnotowano spadek populacji, z czego największy w gminie Kamienica – o 23,8%, co jest następstwem zmian w podziale terytorialnym województwa i wyodrębnienia z jej dotychczasowych struktur nowej jednostki administracyjnej – gminy Szczawa.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015–2025

As of 31 December

W ujęciu rocznym w województwie zwiększyła się (o 1,7 tys.) liczba ludności w miastach do 1641,3 tys. osób, natomiast na wsi zmniejszyła się (o 1,5 tys.) do 1788,0 tys. osób. W porównaniu z 2015 r. na wsi przybyło 50,3 tys. osób, a w miastach – 6,4 tys. osób. Pomimo odnotowanego wzrostu liczby ludności w miastach sukcesywnie zmniejsza się wartość współczynnika urbanizacji. W latach 2015–2025 wskaźnik ten obniżył się o 0,6 p. proc. do 47,9% (w Polsce spadł o 0,9 p. proc. do 59,3%). Wartości współczynnika urbanizacji przewyższające średnią dla województwa odnotowano w powiatach chrzanowskim – 60,0% i oświęcimskim – 50,8%. Najmniej zurbanizowany był powiat tarnowski – 11,5%.

W strukturze ludności według płci od lat utrzymuje się przewaga kobiet, których udział w populacji województwa od ponad dwudziestu lat wynosi 51,5% (w Polsce – 51,7% w 2024 r.). Podobnie jak w latach poprzednich współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn wyniósł w województwie 106, a w Polsce – 107. Kobiety przeważały zarówno w miastach, jak i na wsi i w końcu 2025 r. na 100 mężczyzn przypadało ich odpowiednio 112 i 101. Przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn odnotowano we wszystkich powiatach województwa. Największa dysproporcja płci wystąpiła w Krakowie i Tarnowie (po 113 kobiet na 100 mężczyzn).

Obserwując zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku z roku na rok widoczny jest postępujący proces starzenia się populacji, który znajduje odzwierciedlenie w rosnącym udziale osób w wieku poprodukcyjnym, a malejącym w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

Dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat, tj. w wieku przedprodukcyjnym było 641,6 tys., czyli o 9,7 tys. (1,5%) mniej niż rok wcześniej i o 3,0 tys. (0,5%) więcej niż w 2015 r. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 18,7% i był mniejszy niż rok wcześniej o 0,3 p. proc. i 0,2 p. proc. w relacji do 2015 r. Populacja osób w wieku produkcyjnym wyniosła 2028,4 tys., co oznacza spadek o 2,2 tys. (0,1%) w stosunku do 2024 r. i 77,7 tys. (3,7%) w porównaniu z 2015 r. Zbiorowość ta stanowiła, podobnie jak rok wcześniej 59,2% ogólnej liczby ludności, podczas gdy w 2015 r. było to 62,5%. W latach 2015–2025 udział populacji w wieku poprodukcyjnym zwiększył się z 18,6% do 22,1%. W końcu 2025 r. ta grupa ekonomiczna liczyła 759,3 tys. osób i zwiększyła się o 12,2 tys. (1,6%) w porównaniu z rokiem poprzednim i o 131,3 tys. (20,9%) w odniesieniu do 2015 r.

Relacje pomiędzy poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. W województwie małopolskim kształtował się on na poziomie 69 (w Polsce – 72), podczas gdy w 2015 r. wyniósł 60 (podobnie jak w kraju). Wśród powiatów najniższą wartość współczynnik ten przyjął w Krakowie – 63, a najwyższą w Tarnowie – 79.

Mężczyźni stanowili większość wśród osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym (odpowiednio 51,3% i 52,4%), natomiast kobiety zdecydowanie przeważały w grupie poprodukcyjnej (64,3%).

Wskaźnik starości demograficznej to udział osób w wieku 60 lub 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności. W opracowaniu wzięto pod uwagę ludność w wieku 65 lat i więcej.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. zbiorowość osób najstarszych w województwie (65 lat i więcej) liczyła 658,6 tys. osób i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,2%, a w relacji do 2015 r. – o 27,9%. Osoby w wieku starszym stanowiły 19,2% ogólnej liczby ludności, tj. więcej o 3,9 p. proc. niż w 2015 r. Istotną miarą procesu starzenia się ludności, zwłaszcza z punktu widzenia potrzeb w zakresie usług pielęgnacyjnych i zdrowotnych, jest wskaźnik starzenia podwójnego, który określa udział osób sędziwych (powyżej 84 lat) w populacji osób starszych (w wieku 65 lat i więcej). W relacji do 2015 r. wskaźnik starzenia podwójnego zwiększył się o 0,2 p. proc. do 12,0%. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 10,8%, tj. mniej o 0,8 p. proc. niż w 2015 r.

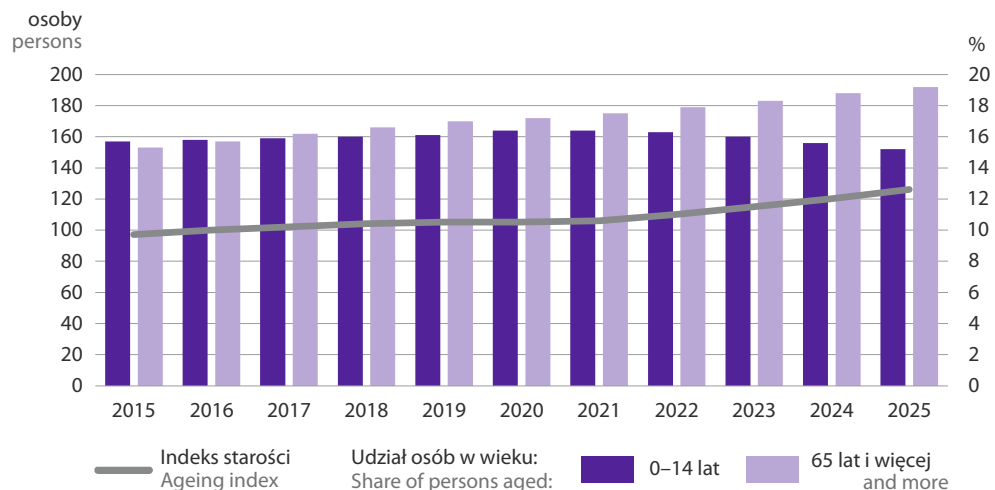
Proces starzenia się populacji województwa potwierdza również obserwowana w ciągu ostatnich lat tendencja wzrostu, m.in. wskaźnika starości demograficznej, wskaźnika wsparcia międzypokoleniowego i mediany wieku.

Indeks starości – relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.

Indeks starości w końcu 2025 r. wyniósł 126 osób, co oznacza, że średnio na 100 wnuków przypadało 126 babć i dziadków (w Polsce – 148). Nadal pogłębiają się różnice proporcji między najmłodszymi, a najstarszymi generacjami. Począwszy od 2015 r. wartość indeksu starości w województwie wzrosła o 29 osób, a w kraju – o 42 osoby. Miernik ten był wyższy wśród kobiet i wyniósł 153 osoby, wobec 101 osób wśród mężczyzn (w 2015 r. odpowiednio 121 i 75). W miastach na 100 osób w wieku 0–14 lat przypadało średnio 158 osób w wieku 65 lat i więcej (w 2015 r. – 123 osoby), tj. o 56 osób więcej niż na wsi (w 2015 r. – o 46 osób więcej).

W przekroju terytorialnym omawiany wskaźnik osiągnął wartość poniżej 100 osób (więcej dzieci niż osób starszych) w 4 powiatach, w tym najniższą w powiecie limanowskim – 83 osoby. W pozostałych 18 powiatach jego wartość przekroczyła 100, a najwyższą odnotowano w Tarnowie – 217 osób.

Wykres 13. Indeks starości
Chart 13. Ageing index

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego, zwany również wskaźnikiem wsparcia osób najstarszych, to liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

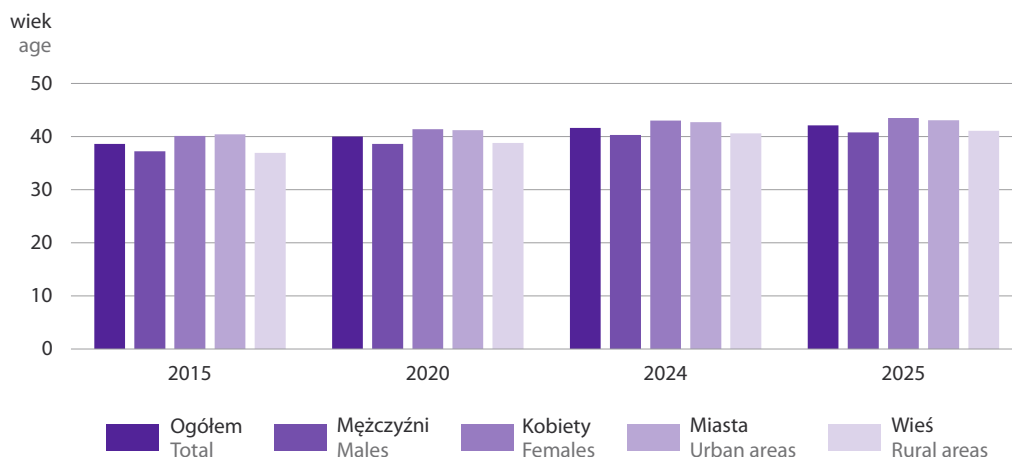
Relacje międzypokoleniowe między osobami najstarszymi, a ich potencjalnymi dziećmi określa wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego. Wraz ze wzrostem wartości omawianego wskaźnika zmniejszają się szanse na zapewnienie opieki osobom najstarszym.

W latach 2015–2025 obserwowano systematyczny wzrost wartości tego wskaźnika z 9 do 13 osób (w Polsce z 9 do 12). Oznacza to, że na 100 osób w wieku 50–64 lata przypadało 17 osób w wieku 85 lat i więcej. W przekroju terytorialnym omawiany wskaźnik przyjął wartość od 9 w powiatach myślenickim i wielickim do 17 w Krakowie i Tarnowie.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności – parametr wyznaczający granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Populacja województwa małopolskiego obserwowana przez pryzmat mediany wieku była najmłodszą w kraju, jednakże zarówno w województwie, jak i w Polsce z roku na rok parametr ten jest coraz wyższy. W 2025 r. mediana wieku wyniosła 42,1 roku, podczas gdy w Polsce było to 43,8 roku. Rok wcześniej mediana wieku mieszkańców województwa wyniosła 41,6 roku, a w 2015 r. – 38,6 roku. Ludność na obszarach wiejskich województwa według omawianego wskaźnika była młodsza od ludności mieszkającej w miastach. Mediana wieku ludności na wsi wyniosła 41,1 roku (36,9 roku w 2015 r.), a mieszkańców miast – 43,1 roku (40,4 roku w 2015 r.). Statystyczny mężczyzna był młodszy od statystycznej kobiety o nieco ponad 2,7 roku. Wiek środkowy dla mężczyzn to 40,8 roku, a dla kobiet – 43,5 roku (w 2015 r. odpowiednio 37,2 i 40,1 roku). W przekroju terytorialnym najmłodszy byli mieszkańcy powiatu limanowskiego (38,6 roku), a najstarsi – Tarnowa (47,2 roku). Wysoką wartość mediany odnotowano także w powiatach chrzanowskim i olkuskim (po 46,3 roku).

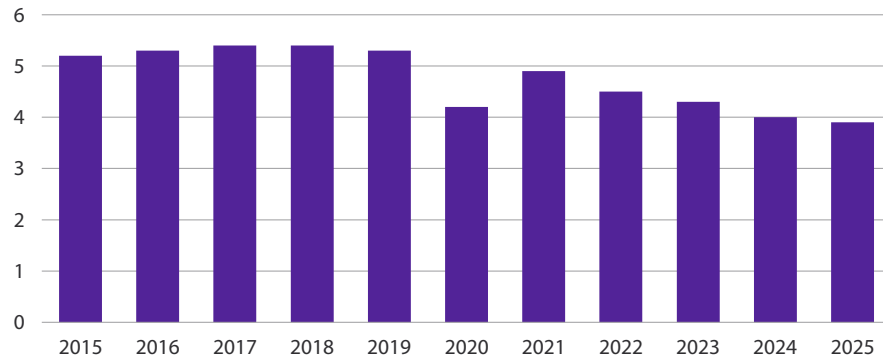
Wykres 14. Mediana wieku ludności
Chart 14. Median age of population

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 czerwca).

W województwie małopolskim w początkowych latach okresu 2015–2025 liczba zawieranych małżeństw rosła, jednakże w kolejnych latach zaczęła wyraźnie się zmniejszać. W 2025 r. zawarto 13,4 tys. małżeństw, co stanowiło 10,1% ogółu związków małżeńskich w Polsce (w 2015 r. – 9,2%). Oznacza to spadek w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,2 tys. (1,3%), a w stosunku do 2015 r. – o 4,1 tys. (23,2%). W miastach liczba małżeństw (7,3 tys.) była o 17,9% większa niż na wsi. Współczynnik małżeństw na 1000 ludności w 2025 r. wyniósł 3,9 (wobec 4,0 rok wcześniej i 5,2 w 2015 r.). W Polsce wskaźnik zawierania małżeństw był niższy niż w województwie i wyniósł, podobnie jak w roku poprzednim, 3,6 (o 1,3 pkt mniej niż w 2015 r.). W miastach wskaźnik ten był wyższy o 1,0 pkt niż na wsi i wyniósł 4,4. Najwięcej zawartych małżeństw na 1000 ludności odnotowano w Krakowie – 5,5, a najmniej w powiecie krakowskim – 2,9.

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

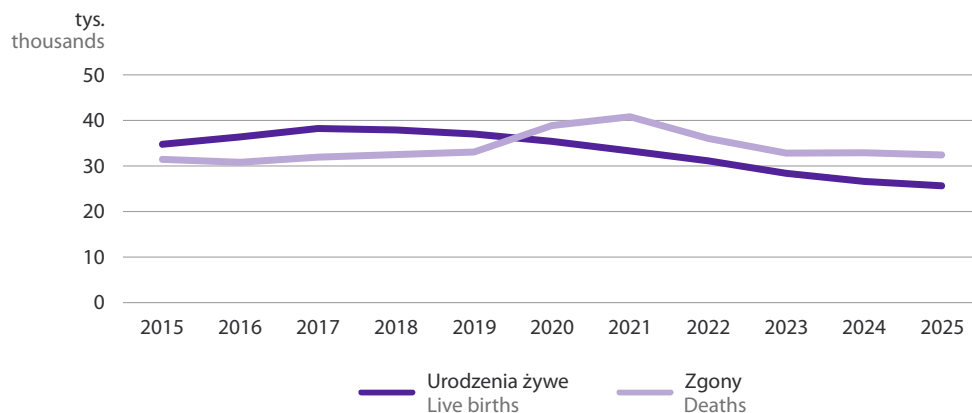
W 2025 r. w województwie zarejestrowano 25,6 tys. urodzeń żywych, tj. mniej o 1,0 tys. (3,7%) niż rok wcześniej i 9,1 tys. (26,2%) niż w 2015 r. (w Polsce odnotowano spadek odpowiednio o 5,4% i 35,5%). Liczba urodzeń w województwie stanowiła 10,7% ogólnej liczby urodzeń w kraju (w 2015 r. – 9,4%). Na wsi odnotowano o 7,7% więcej urodzeń żywych niż w miastach. Współczynnik urodzeń na 1000 ludności wyniósł 7,5 (w Polsce – 6,4) wobec 7,8 w roku poprzednim i 10,3 w 2015 r. W miastach województwa małopolskiego na 1000 ludności przypadają 7,5 urodzeń żywych, a na wsi – 7,4. W przekroju terytorialnym najwyższą wartość współczynnika urodzeń na 1000 ludności odnotowano w powiecie limanowskim – 9,6, a najniższą w powiecie chrzanowskim – 5,0.

W 2025 r. zmarło 32,4 tys. osób, tj. o 0,5 tys. (1,4%) mniej niż przed rokiem i o 1,0 tys. (3,1%) więcej niż w 2015 r. W Polsce liczba zgonów była mniejsza w ujęciu rocznym (o 0,7%) oraz większa w relacji do 2015 r. (o 2,7%). Zgony odnotowane w województwie małopolskim stanowiły 8,0% łącznej ich liczby w Polsce (w 2015 r. – 7,9%). W miastach zmarło 16,4 tys. osób, tj. o 2,5% więcej niż na wsi. Liczba zgonów mężczyzn (16,6 tys.) stanowiła 51,3% zgonów ogółem. Współczynnik zgonów na 1000 ludności wyniósł 9,4 (w Polsce – 10,8), wobec 9,6 przed rokiem i 9,3 w 2015 r. W miastach współczynnik ten był wyższy o 1,1 pkt niż na wsi i wyniósł 10,0. W ujęciu terytorialnym najniższą jego wartość odnotowano w powiecie nowosądeckim – 7,8, a najwyższą w powiecie miechowskim – 13,4.

W 2025 r. zmarło 88 niemowląt, tj. dzieci w wieku poniżej 1. roku życia (tyle samo co rok wcześniej).

Niezmiennie od wielu lat głównymi przyczynami zgonów zarówno w województwie małopolskim, jak i w Polsce są choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. W 2024 r. stanowiły odpowiednio 42,3% i 28,5% wszystkich zgonów w województwie (w kraju odpowiednio 36,8% i 27,1%).

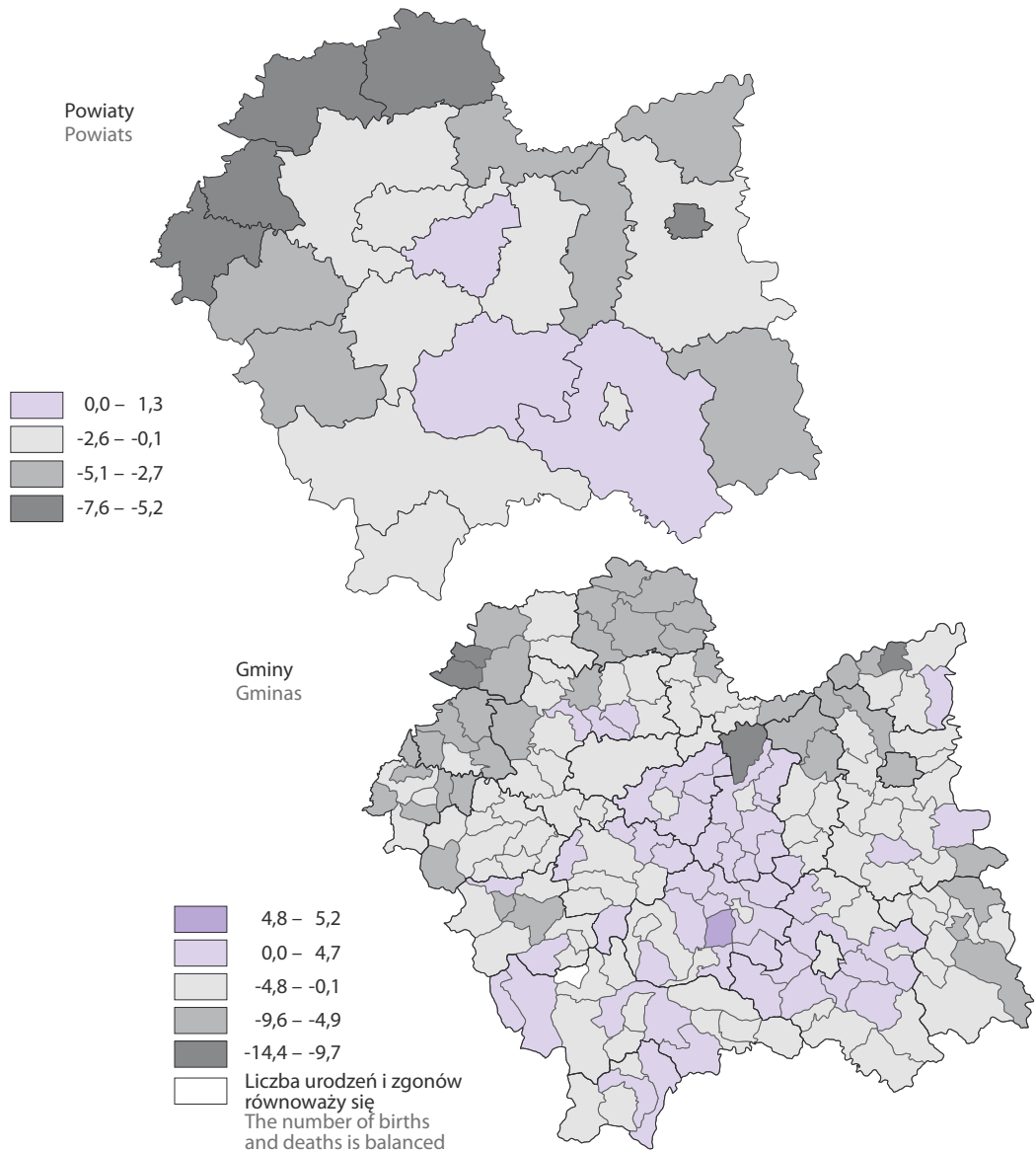
Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

W województwie pogłębiają się niekorzystne zmiany w zakresie przyrostu naturalnego, który od 2020 r. pozostaje ujemny. W 2025 r. różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła minus 6,8 tys. (w kraju – minus 167,5 tys.) wobec minus 6,2 tys. w roku poprzednim i plus 3,3 tys. w 2015 r. W przeliczeniu na 1000 ludności przyrost naturalny wyniósł minus 2,0 (w Polsce – minus 4,5) wobec minus 1,8 w 2024 r. i plus 1,0 w 2015 r. Ujemny przyrost naturalny odnotowano zarówno w miastach (minus 2,5), jak i na wsi (minus 1,5). W końcu 2025 r. ujemny przyrost naturalny wystąpił w 19 powiatach, wśród których najniższą wartość współczynnika na 1000 ludności odnotowano w powiecie olkuskim (minus 7,6). W 3 powiatach o dodatniej wartości współczynnika najwyższy odnotowano w powiecie limanowskim (plus 1,3).

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności na 1000 ludności w 2025 r.

Map 20. Natural increase per 1000 population in 2025

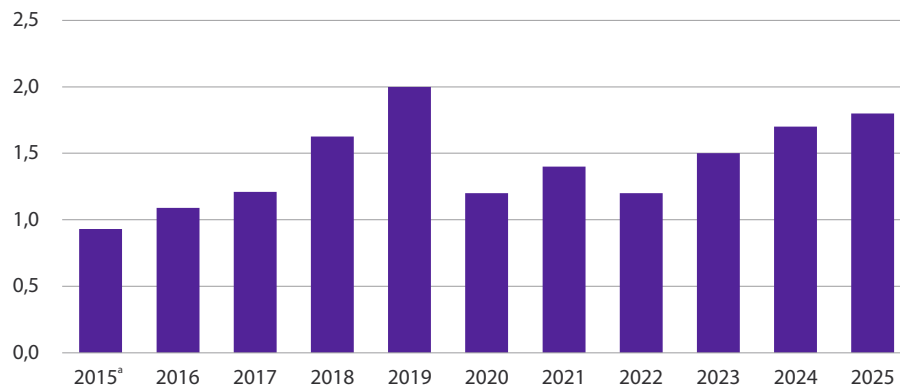

W 2025 r. saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było dodatnie i wyniosło 6,2 tys. osób, wobec 5,7 tys. osób rok wcześniej. W przeliczeniu na 1000 ludności ukształtowało się na poziomie 1,8 (w kraju – 0,3), podczas gdy w 2024 r. wyniosło 1,7 (w Polsce – 0,2). Zarówno w miastach, jak i na wsi współczynnik ten był dodatni i wyniósł odpowiednio 2,4 i 1,2.

W ramach migracji wewnętrznych w województwie zameldowało się 35,1 tys. osób (o 2,3% mniej niż rok wcześniej), a wymeldowało – 30,8 tys. (o 3,3% mniej). W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych wyniosło 1,2 (podobnie jak w roku poprzednim). Odpływ migracyjny w miastach dotyczył 15,6 tys. osób (o 6,5% mniej niż w 2024 r.), podczas gdy ze wsi wymeldowało się w tym czasie 15,3 tys. osób (o 0,2% więcej).

W 2025 r. 1,0 tys. osób wymeldowało się z pobytu stałego w związku z wyjazdem za granicę, tj. o 0,9% więcej niż w 2024 r. W tym samym czasie 2,9 tys. osób przybyło z zagranicy (o 11,1% więcej). Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały było dodatnie i wyniosło 1,9 tys. osób, a w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło 0,6 (o 0,1 pkt więcej niż 2024 r.).

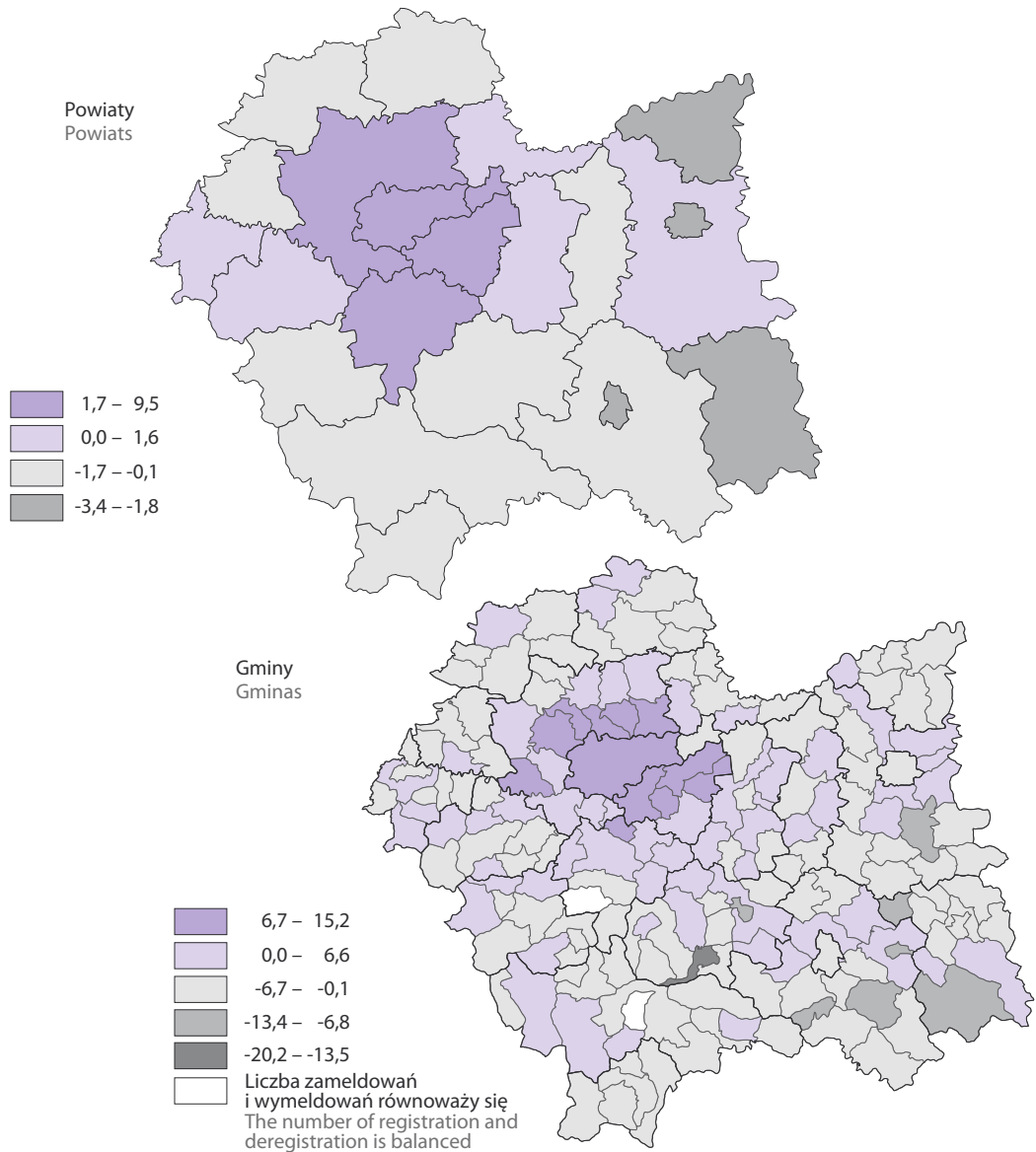
Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 17. Net migration of population for permanent residence per 1000 population

^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
^a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

Dodatnie saldo migracji (wewnętrznej i zagranicznej) na pobyt stały odnotowano w 5 powiatach województwa, natomiast w 17 powiatach odpływ migracyjny był większy niż napływ. Największą wartość współczynnika migracji stałej na 1000 ludności odnotowano w powiecie wielickim – 9,5, a najmniejszą w powiecie gorlickim – minus 3,4.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Map 21. Net migration of population for permanent residence per 1000 population in 2025

Edukacja

Education

W roku szkolnym 2024/25 w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba placówek wychowania przedszkolnego, natomiast mniejsza była liczba dzieci uczestniczących w różnych formach wychowania przedszkolnego. Wzrosła zarówno liczba szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, jak również liczba uczęszczających do nich uczniów. W 2024 r. wzrosły wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne jest pierwszym etapem kształcenia w polskim systemie oświaty i obejmuje zazwyczaj dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniając im opiekę oraz mając na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Jest ono realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie małopolskim funkcjonowały 2452 placówki wychowania przedszkolnego, tj. 11,0% wszystkich placówek w Polsce (rok wcześniej – 10,9%). W strukturze placówek dominowały przedszkola, które stanowiły 66,7% ogólnej liczby placówek wychowania przedszkolnego. Udział oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych wyniósł 30,6%, a punktów przedszkolnych – 2,7%. Ponad połowa placówek wychowania przedszkolnego (56,8%) zlokalizowana była na terenach wiejskich.

Liczba placówek wychowania przedszkolnego zwiększyła się zarówno w stosunku do roku szkolnego 2023/24, jak i 2020/21 odpowiednio o 0,3% i 3,8%. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym więcej było przedszkoli (o 1,8%), a mniej punktów przedszkolnych (o 5,8%) i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (o 2,3%).

Tablica 10. Wychowanie przedszkolne
Table 10. Pre-primary education

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Placówki^a Establishments ^a	2363	2445	2452
miasta urban areas	963	1045	1059
wieś rural areas	1400	1400	1393
W tym przedszkola Of which nursery schools	1478	1607	1636
w tym specjalne of which special	26	30	38
Dzieci^b Children ^b	137052	148847	144925
miasta urban areas	72758	77173	74716
wieś rural areas	64294	71674	70209
W tym w wieku: 6 lat Of which at the age of: 6	35507	39819	39383
5 lat 5	34854	38843	37841

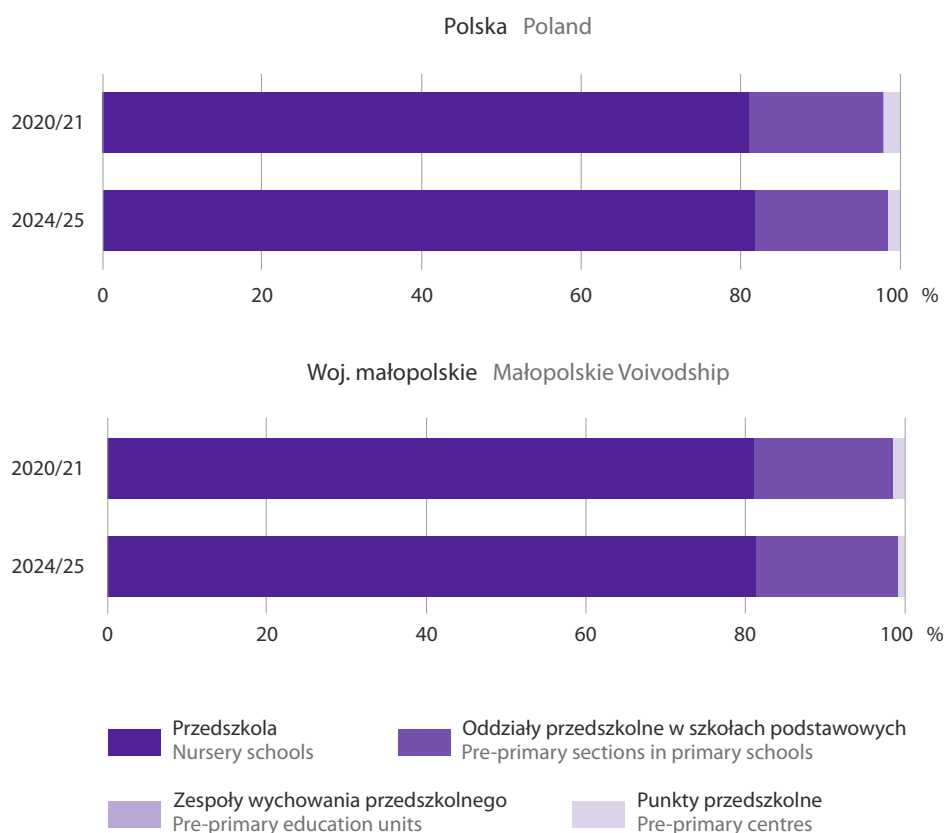
a Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i punkty przedszkolne. b Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres. b Including children staying in the units performing health care activities.

W omawianym roku szkolnym wychowaniem przedszkolnym objętych było 144,9 tys. dzieci, tj. o 2,6% mniej niż rok wcześniej i o 5,7% więcej niż w roku szkolnym 2020/21. Liczba dzieci w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 1,1%, a dzieci w wieku 5 lat – o 2,6%. W miastach do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 74,7 tys. dzieci (51,6% ogółu), a na wsi – 70,2 tys. (48,4%).

W polskim systemie oświaty najbardziej powszechnym typem placówek wychowania przedszkolnego są przedszkola. W województwie małopolskim w roku szkolnym 2024/25 uczęszczało do nich 81,3% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (w kraju – 81,8%). Do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, działających przede wszystkim na obszarach wiejskich, uczęszczało 17,9% ogólnej liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (w Polsce – 16,7%), a do punktów przedszkolnych – 0,8% dzieci (w kraju – 1,4%). W województwie nie było zespołów wychowania przedszkolnego.

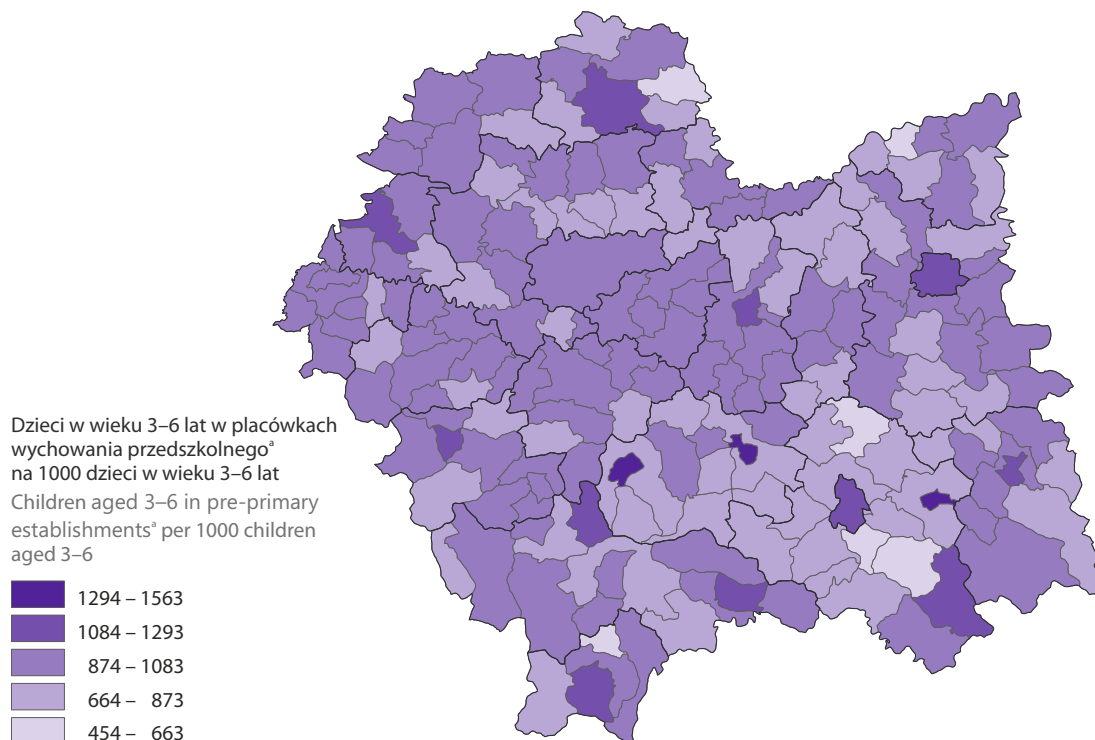
Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówek
Chart 18. Children in pre-primary establishments^a by type of establishments

^a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a Including children staying in units performing health care activity.

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25

Map 22. Pre-primary education in the 2024/25 school year

^a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

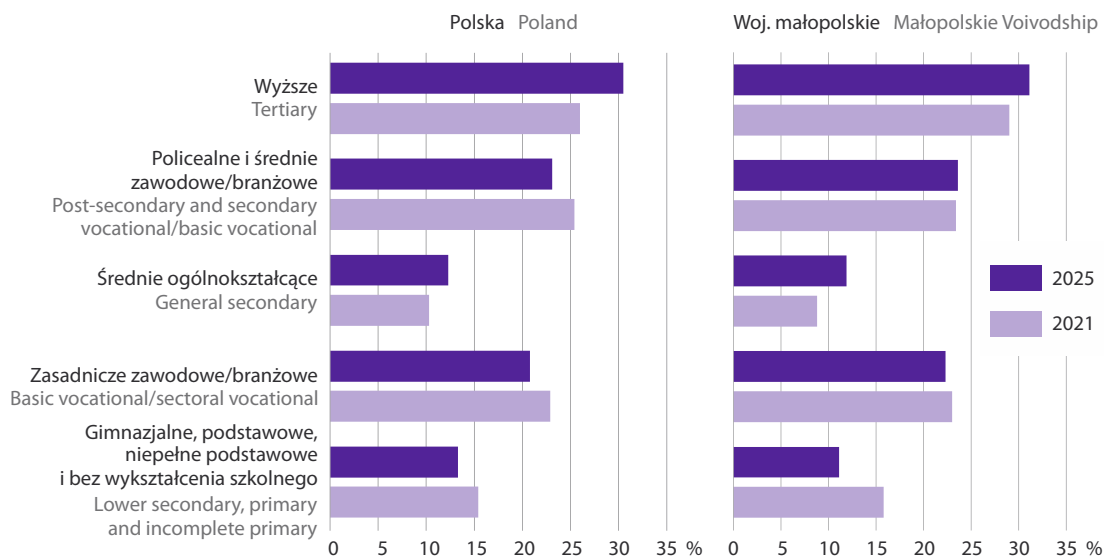
^a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres; including children staying in the units performing health care activity.

Miarą dostępności wychowania przedszkolnego jest m.in. liczba dzieci w wieku 3–6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w tej grupie wieku. W roku szkolnym 2024/25 wartość tego wskaźnika w województwie wyniosła 970 (rok wcześniej – 960), podczas gdy w kraju kształtowała się na poziomie 971 (w ubiegłym roku – 961). W 38 gminach województwa wskaźnik ten przekroczył wartość 1000, co oznacza, że do placówek na ich terenie uczęszczali dzieci dowożone z innych gmin. Omawiany wskaźnik największą wartość przyjął w gminie miejskiej Grybów (1563), a najmniejszą w gminie Biały Dunajec (454).

Poziom wykształcenia ludności na podstawie BAEL

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 4. kwartale 2025 r. 31,1% osób w wieku 15–89 lat posiadało wykształcenie wyższe, co oznacza wzrost o 2,1 p. proc. w porównaniu z 4. kwartałem 2021 r. (w Polsce udział ten wyniósł 30,5%, tj. o 4,5 p. proc. więcej). Zwiększył się udział osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym – z 23,4% w 4. kwartale 2021 r. do 23,6% w 4. kwartale 2025 r. (w Polsce zmniejszył się – odpowiednio z 25,4% do 23,1%) oraz osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – z 8,8% do 11,9% (w kraju z 10,3% do 12,3%). Zmniejszył się udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym – z 23,0% w 4 kwartale 2021 r. do 22,3% w 4 kwartale 2025 r. (w Polsce odpowiednio z 22,9% do 20,8%). Najmniej osób odnotowano z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i bez wykształcenia – 11,1% wobec 15,8% w 4. kwartale 2021 r. (w Polsce odpowiednio 13,3% i 15,4%).

Wykres 19. Ludność^a według poziomu wykształcenia w 4. kwartale według BAEL
 Chart 19. Population^a by level of educational attainment in the 4 quarter by LFS

a W wieku 15–89 lat.
 a Aged 15–89.

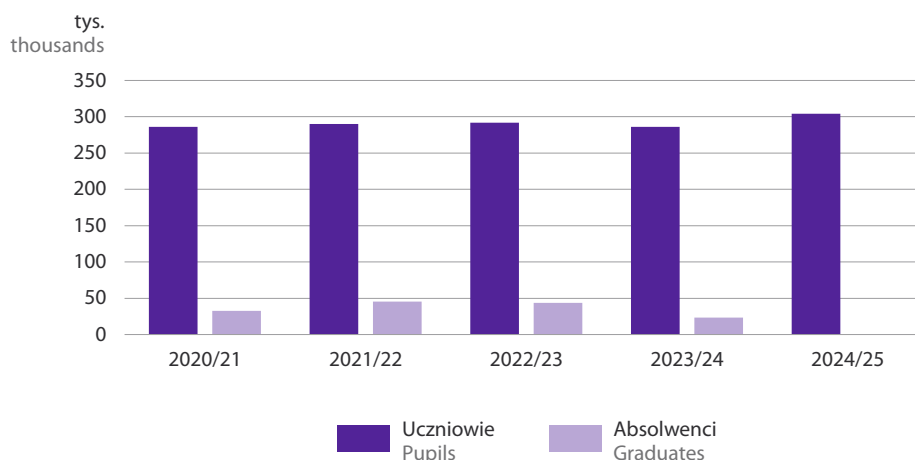
Edukacja w szkołach podstawowych

W roku szkolnym 2024/25 w województwie małopolskim działało 1508 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi), co stanowiło 10,8% ogólnej liczby szkół podstawowych w kraju. W ujęciu rocznym ich liczba zwiększyła się o 7 (0,5%), a w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 – zmniejszyła się o 8 (0,5%). Na terenach wiejskich zlokalizowanych było 69,4% ogólnej liczby szkół podstawowych w województwie.

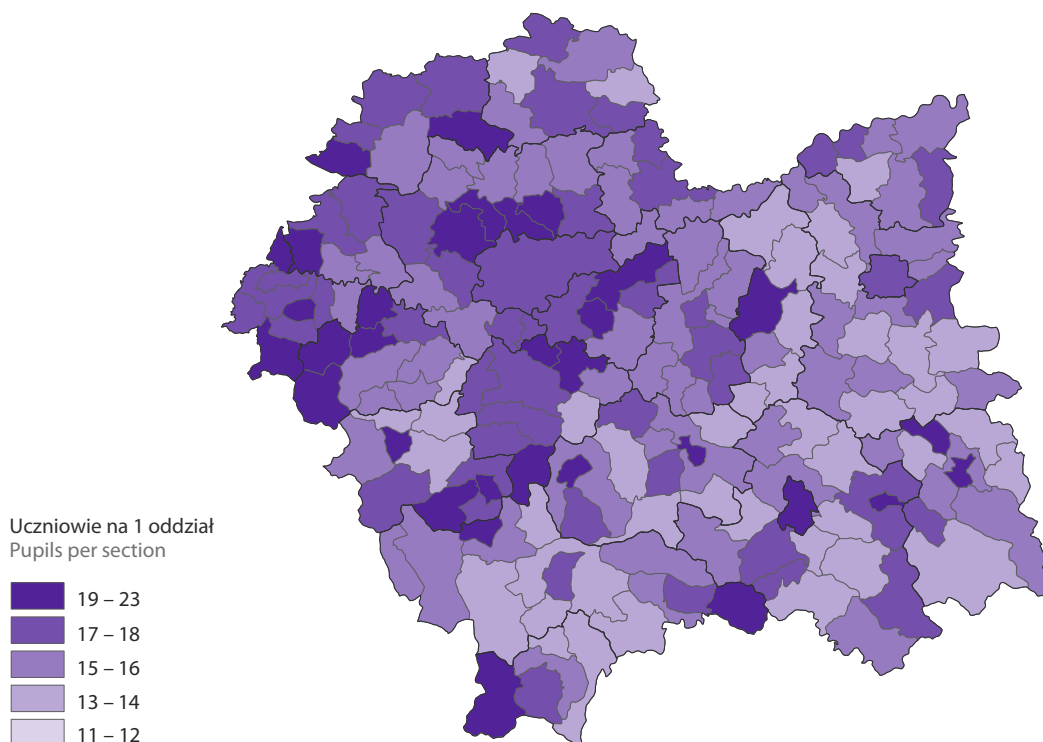
Naukę na poziomie podstawowym pobierało 303,9 tys. uczniów (więcej o 6,2% niż rok wcześniej i 6,4% niż w 2020 r.). W miastach do szkół podstawowych uczęszczało 147,6 tys. dzieci i młodzieży (o 6,1% więcej niż w poprzednim roku szkolnym), natomiast na wsi uczyło się 156,3 tys. dzieci i młodzieży (o 6,4% więcej). Uczniowie szkół podstawowych w województwie małopolskim stanowili 9,5% wszystkich uczniów uczęszczających do tego typu szkół w Polsce. We wrześniu 2024 r. naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 40,8 tys. uczniów, tj. więcej o 4,1% niż w poprzednim roku szkolnym i 15,5% niż w roku szkolnym 2020/21. Pierwszoklasiści stanowili 13,4% ogólnej liczby uczniów szkół podstawowych (wobec 13,7% rok wcześniej i 12,4% w roku szkolnym 2020/21).

Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży

Chart 20. Pupils and graduates of primary schools for children and youth

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25

Map 23. Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year

W roku szkolnym 2024/25 średnia liczba uczniów (dzieci i młodzieży) przypadająca na 1 szkołę podstawową (łącznie ze specjalnymi) wyniosła 202 (w Polsce – 229), natomiast oddział w szkole podstawowej (łącznie ze specjalnymi) liczył przeciętnie 17 uczniów (analogicznie w Polsce). Podobnie jak w roku poprzednim oddziały na wsi liczyły średnio 15 uczniów, a w miastach 18 uczniów. W blisko 70% wszystkich gmin województwa małopolskiego liczba uczniów przypadających na 1 oddział była na poziomie średniej wojewódzkiej lub niższym. Najmniej liczne oddziały w szkołach podstawowych funkcjonowały w gminie Wierzchosławice (11 uczniów), a najliczniejsze w gminie miejskiej Jordanów (23 uczniów).

W roku szkolnym 2023/24 w województwie małopolskim szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) opuściło 23,5 tys. absolwentów (mniej o 46,0% w ujęciu rocznym i 27,9% niż w roku szkolnym 2020/21). W miastach szkoły podstawowe ukończyło 11,4 tys. uczniów, a na wsi – 12,1 tys. (odpowiednio mniej o 47,2% i 44,8% niż rok wcześniej). Znaczny spadek liczby absolwentów w roku szkolnym 2023/24 jest bezpośrednim następstwem ukończenia szkół podstawowych w roku poprzednim przez skumulowany rocznik uczniów, co wynikało z wcześniejszych zmian ustawowych dotyczących wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego. Absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) z województwa małopolskiego stanowili 10,4% ogólnej liczby uczniów kończących naukę na poziomie podstawowym w Polsce.

Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

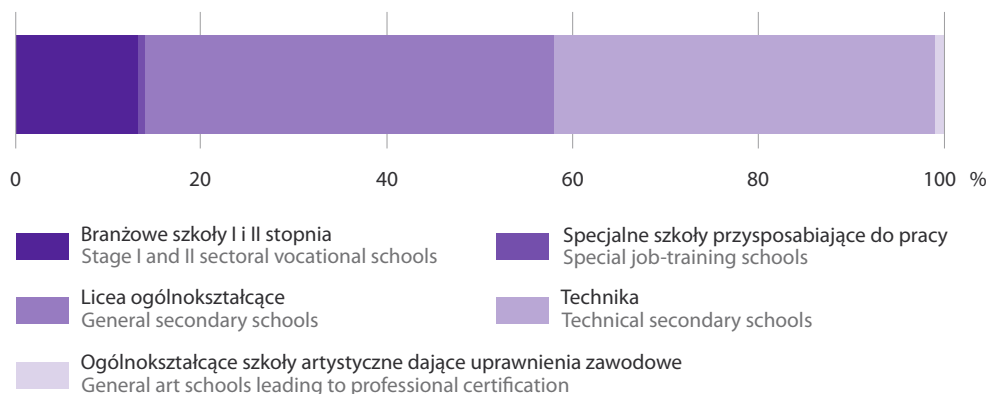
Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

W roku szkolnym 2024/25 działało 568 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży (łącznie ze specjalnymi): 195 liceów ogólnokształcących, 150 techników, 149 szkół branżowych I stopnia, 43 specjalne szkoły przysposabiające do pracy, 21 szkół branżowych II stopnia oraz 10 ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe. W relacji do poprzedniego roku szkolnego liczba szkół ponadpodstawowych nie zmieniła się, natomiast w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 – wzrosła o 25 (4,6%). W województwie małopolskim znajdowało się 8,2% ogólnej liczby szkół ponadpodstawowych dla młodzieży w Polsce.

Do szkół ponadpodstawowych uczęszczało 153,8 tys. uczniów (o 5,0% mniej niż w poprzednim roku szkolnym i o 7,0% więcej niż w roku szkolnym 2020/21). Największą popularnością cieszyły się szkoły, które dawały możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości, a tym samym kontynuowania nauki w uczelniach. W szkołach tych pobierało naukę 87,0% ogólnej liczby uczniów na tym poziomie kształcenia. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży w województwie małopolskim stanowili 9,0% wszystkich uczniów tego typu szkół w Polsce.

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2024/25

Chart 21. Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2024/25 school year

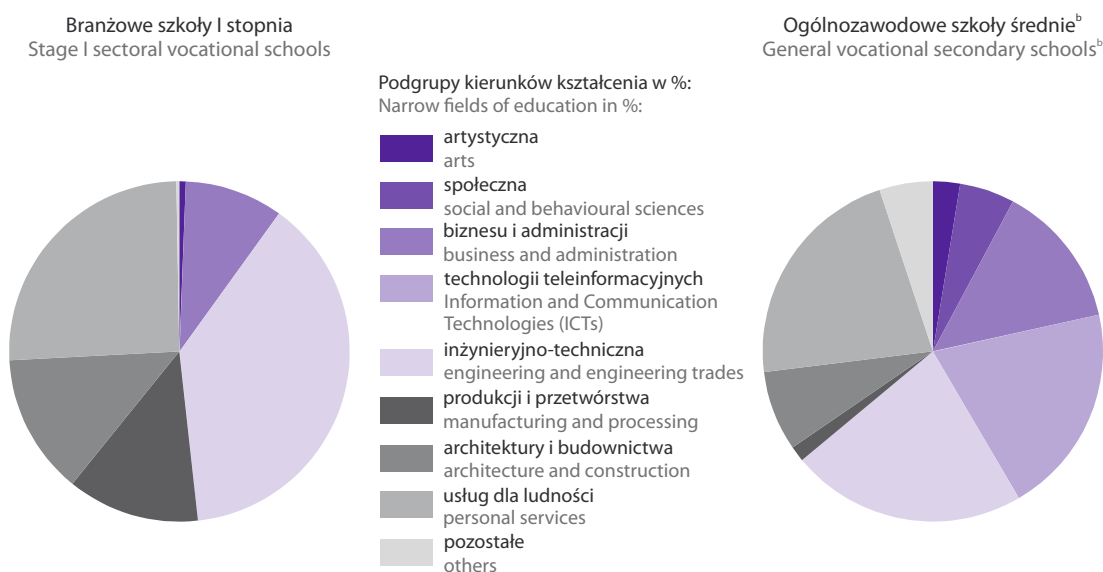
W roku szkolnym 2024/25 wśród szkół ponadpodstawowych dla młodzieży największą liczbę uczniów skupiały licea ogólnokształcące, do których uczęszczało 67,9 tys. młodzieży (o 3,5 % mniej niż rok wcześniej) oraz technika – 63,1 tys. osób (o 7,5% mniej). Odsetek kobiet w liceach ogólnokształcących wyniósł 62,6%, a w technikach – 37,7%.

W branżowych szkołach I stopnia kształciło się 19,1 tys. uczniów, a w specjalnych szkołach przysposabiających do pracy – 1,0 tys. (odpowiednio o 3,2% mniej i o 1,5% więcej niż rok wcześniej). Zadaniem tych placówek jest przygotowanie uczniów do pracy w konkretnym zawodzie. Udział kobiet wśród uczniów omawianych placówek wyniósł odpowiednio 32,6% i 38,5%. W branżowych szkołach II stopnia (przeznaczonych dla absolwentów branżowych szkół I stopnia) uczyło się 1,3 tys. osób (o 12,3% więcej niż w poprzednim roku szkolnym), w tym 26,3% kobiet.

Osobną kategorię szkół ponadpodstawowych stanowiły ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe. W roku szkolnym 2024/25 do szkół tych uczęszczało 1,5 tys. osób (o 1,0% mniej niż rok wcześniej), a odsetek kobiet wyniósł 81,9%.

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2023/24

Chart 22. Graduates of vocational schools for youth by narrow fields of education^a in the 2023/24 school year

a Zgodne z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Branżowe szkoły II stopnia, technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

W czerwcu 2024 r. absolwentami szkół ponadpodstawowych dla młodzieży zostało 30,5 tys. osób (mniej o 5,1% w ujęciu rocznym i o 0,5% niż w roku szkolnym 2020/21), z których 13,5 tys. (44,2%) ukończyły licea ogólnokształcące. Absolwenci szkół ponadpodstawowych dla młodzieży w województwie małopolskim stanowili 9,5% wszystkich absolwentów tego typu szkół w Polsce.

W roku szkolnym 2023/24 naukę w szkołach zawodowych zakończyło 16,8 tys. osób. Liczba absolwentów szkół branżowych I stopnia kształtowała się na poziomie 4,8 tys. osób. Wśród nich największą grupę stanowili kończący kierunki inżynieryjno-techniczne (38,3%). Kształcenie w ogólnozawodowych szkołach średnich zakończyło natomiast 12,0 tys. uczniów, wśród których najwięcej było absolwentów kierunków inżynieryjno-technicznych (22,4%), jak również z zakresu usług dla ludności (21,8%). Wśród kobiet dominowały kierunki z podgrupy usług dla ludności (46,9%), a wśród mężczyzn z podgrupy inżynieryjno-technicznej (40,0%).

Szkoły policealne zgodnie z ustawą o systemie oświaty należą do szkół ponadpodstawowych, jednak ze względu na fakt, że stanowią wyższy szczebel kształcenia prezentowane są osobno. Swoją ofertę edukacyjną kierując do absolwentów szkół ponadpodstawowych, szczególnie liceów ogólnokształcących, umożliwiając osobom mającym wykształcenie średnie ogólne zdobycie kwalifikacji zawodowych.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie działały 93 szkoły policealne, do których uczęszczało 20,3 tys. uczniów. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym odnotowano wzrost liczby tych szkół o 3,3%, a liczby uczniów – o 6,4%. Podobnie jak rok wcześniej, wśród uczniów przeważały kobiety, które w roku szkolnym 2024/25 stanowiły 68,9%. W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach policealnych ukończyło 5,8 tys. osób, tj. o 15,8% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim. Najliczniejszą grupę stanowili absolwenci z podgrupy medycznej (47,1% ogólnej liczby absolwentów).

Wyniki egzaminu maturalnego

W 2025 r. w województwie małopolskim do egzaminu maturalnego przystąpiło 24,6 tys. osób, tj. o 3,7% więcej niż rok wcześniej i o 7,7% mniej niż w 2021 r.). Odsetek kobiet w ogólnej liczbie zdających wyniósł 54,1%, tym samym był o 1,3 p. proc. większy niż w roku poprzednim.

Egzamin maturalny w 2025 r. zdało 83,4% uczniów, co oznacza, że zdawalność była o 3,7 p. proc. niższa niż w poprzednim roku szkolnym oraz o 5,2 p. proc. wyższa niż w 2021 r. W kraju zdawalność egzaminu maturalnego kształtowała się na poziomie 79,9%, tj. o 4,2 p. proc. mniejszym w ujęciu rocznym i o 5,4 p. proc. większym niż w 2021 r. W województwie zdawalność egzaminu maturalnego wśród kobiet była o 0,4 p. proc. wyższa niż u mężczyzn i wyniosła 83,6%.

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny
Table 11. Persons who took or passed matriculation exam

Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025
Kobiety Females			
przystąpiło took	14415	12531	13301
zdało passed	11437	10966	11114
Mężczyźni Males			
przystąpiło took	12215	11188	11285
zdało passed	9372	9678	9382

Szkolnictwo wyższe

W roku akademickim 2024/25 w województwie małopolskim swoją siedzibę miało 25 uczelni, tj. mniej o 1 niż rok wcześniej oraz o 2 niż w roku akademickim 2020/21. Kształciło się w nich 152,0 tys. osób (łącznie z cudzoziemcami), w tym 58,8% kobiet. Liczba studiujących w małopolskich uczelniach była większa o 2,4% w ujęciu rocznym i 5,3% w relacji do roku akademickiego 2020/21. Odsetek szkół wyższych w województwie wyniósł 7,4% ogółu polskich uczelni, a studenci (łącznie z cudzoziemcami) stanowili 11,9% ogólnej liczby osób studiujących w kraju.

Wśród osób kształcących się w uczelniach przeważali słuchacze uczelni publicznych. Ich liczba kształtowała się na poziomie 120,9 tys. (o 2,7% wyższym niż rok wcześniej), co stanowiło 79,5% ogólnej liczby studentów. W uczelniach niepublicznych studiowało 31,1 tys. osób (o 1,5% więcej niż w roku poprzednim).

Podobnie jak w latach poprzednich, uczelnie o profilu akademickim cieszyły się znacznie większą popularnością niż te o profilu zawodowym. W 14 uczelniach o profilu akademickim kształciło się 128,5 tys. studentów (84,5% ogółu), z czego 81,0% na studiach stacjonarnych. Natomiast w 11 uczelniach o profilu zawodowym studiowało 23,5 tys. osób, z czego 71,1% na studiach niestacjonarnych.

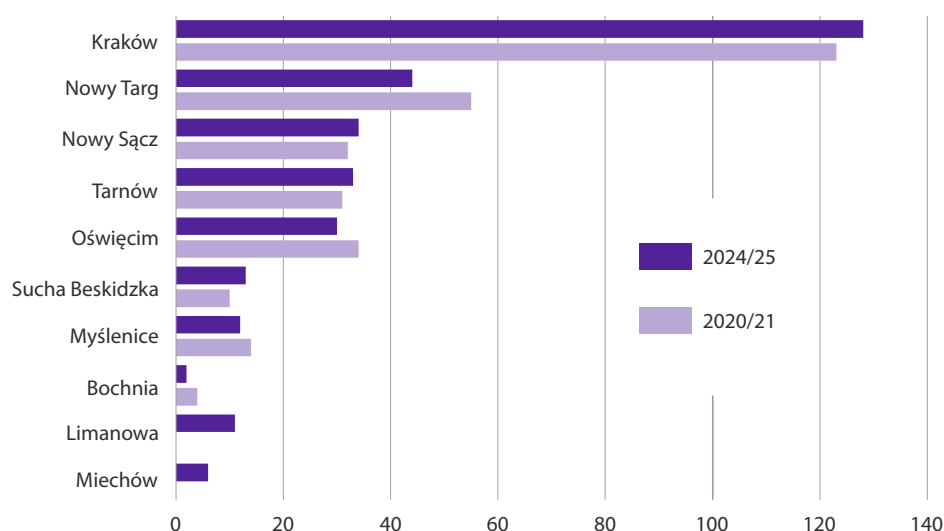
W aktualnie obowiązującym systemie szkolnictwa wyższego dominują studia dwustopniowe. Na studiach pierwszego stopnia (licencjackich, bądź inżynierskich) kształciło się 60,6% ogółu studentów, a 20,3% stanowili studenci kontynuujący naukę na drugim stopniu (magisterskim). Studia magisterskie jednolite skupiały 19,1% ogółu studiujących. Na studiach licencjackich przeważały kobiety (65,2%), a na inżynierskich mężczyźni (67,3%).

Centrum akademickim województwa, a zarazem jednym z największych ośrodków kształcenia wyższego w Polsce jest Kraków. W roku akademickim 2024/25 swoją siedzibę miało tu 17 małopolskich uczelni, w których kształciło się 131,8 tys. osób, tj. 86,7% ogólnej liczby studentów w województwie.

Wśród wszystkich studiujących najwięcej było osób kształcących się w grupie kierunków związanych z biznesem, administracją i prawem – 30,9 tys. (20,4% ogółu). Popularne były także kierunki związane z naukami społecznymi, dziennikarstwem i informacją – 27,2 tys. (17,9%), techniką, przemysłem i budownictwem – 25,6 tys. (16,8%) oraz naukami humanistycznymi i sztuką – 17,8 tys. (11,7%).

Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności

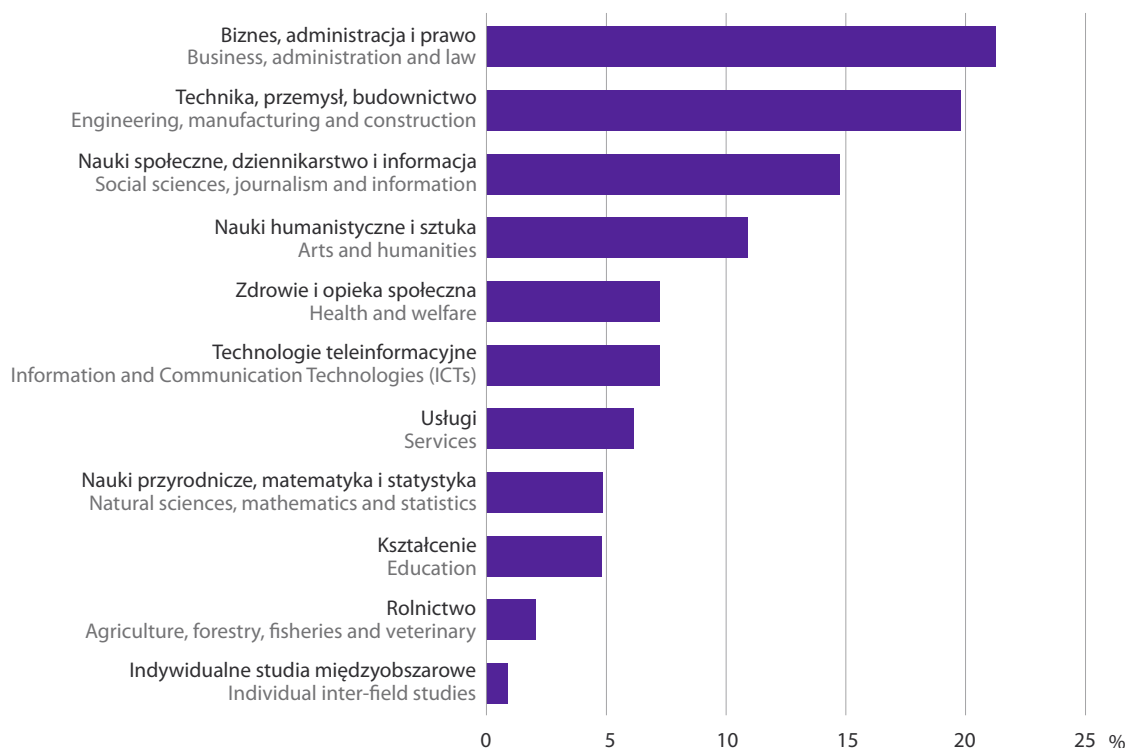
Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population

W roku akademickim 2023/24 dyplomy ukończenia studiów wyższych w województwie małopolskim otrzymało 35,6 tys. osób (łącznie z cudzoziemcami), co stanowiło 12,2% ogólnej liczby absolwentów w całym kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba absolwentów zmniejszyła się o 1,0%, a w stosunku do roku akademickiego 2020/21 – o 3,9%. Spośród ogólnej liczby absolwentów 72,4% ukończyło studia w trybie stacjonarnym. Dyplomy ukończenia uczelni publicznych otrzymało 82,4% ogółu absolwentów.

Wśród osób, które ukończyły uczelnie, największy odsetek stanowili absolwenci kierunków związanych z biznesem, administracją i prawem (21,3%), a niewiele mniej – z techniką, przemysłem i budownictwem (19,8%).

Wykres 24. Absolwenci uczelni według wybranych grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/24^a
 Chart 24. Graduates by selected broad fields of education in the 2023/24 academic year^a

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2024 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2024. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

Kształcenie dorosłych

Edukacja w szkołach dla dorosłych umożliwia kontynuację przerwanej z różnych względów cyklu kształcenia. W roku szkolnym 2024/25 w województwie działało 49 szkół dla dorosłych: 2 szkoły podstawowe i 47 liceów ogólnokształcących. Uczyło się w nich łącznie 6,4 tys. osób (o 2,6% więcej niż w poprzednim roku szkolnym), z czego 6,4 tys. w liceach (o 2,6% więcej) i 25 osób w szkołach podstawowych (analogicznie jak rok wcześniej). Uczniowie szkół dla dorosłych w województwie stanowili 6,1% ich ogólnej liczby w Polsce.

W roku szkolnym 2023/24 szkoły dla dorosłych ukończyły łącznie 1,4 tys. uczniów (ponad dwukrotnie więcej w ujęciu rocznym), z czego 47,9% stanowiły kobiety. W ogólnej liczbie absolwentów, uczniowie liceów ogólnokształcących stanowili 99,8%. Absolwenci szkół dla dorosłych w województwie stanowili 7,3% ich ogólnej liczby w kraju.

W 2024 r. według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w województwie małopolskim 16,8% osób w wieku 25–64 lat deklaruowało uczestnictwo w edukacji obejmującej uczenie się formalne (szkoła i studia wyższe) i kształcenie pozaformalne (różnego rodzaju kursy i szkolenia). Wskaźnik ten zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 2,2 p. proc. W kraju odsetek osób wskazanej grupy wieku uczestniczących w różnych formach kształcenia ustawicznego był również wyższy i wyniósł 10,0% (rok wcześniej – 8,7%).

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale Edukacja

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na edukację, tj. oświatę i wychowanie, edukacyjną opiekę wychowawczą oraz szkolnictwo wyższe i naukę w 2024 r. wyniosły 13,7 mld zł. Najwięcej na ten cel przeznaczyły gminy (7,3 mld zł), a w dalszej kolejności miasta na prawach powiatu (4,5 mld zł), powiaty (1,8 mld zł) oraz województwo (0,2 mld zł).

W porównaniu z rokiem poprzednim wydatki na edukację wzrosły o 22,5%. Największy ich wzrost odnotowano w budżecie miast na prawach powiatu – o 24,6%. Wydatki powiatów zwiększyły się o 22,3%, gmin – o 21,4%, a województwa – o 19,5%.

W 2024 r. wydatki na edukację stanowiły 37,2% ogółu wydatków jednostek samorządu terytorialnego (o 4,1 p. proc. więcej w ujęciu rocznym). Największą część budżetu na ten cel przeznaczyły powiaty (40,3%), a najmniejszą województwo (6,9%).

Wśród wydatków na edukację dominowały środki przeznaczone na oświatę i wychowanie (13,1 mld zł, tj. 95,1% ogółu), które w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 22,7%. Na edukacyjną opiekę wychowawczą przeznaczono 667,6 mln zł, a na szkolnictwo wyższe i naukę – 0,3 mln zł.

Zasoby pracy

Labour resources

W końcu października 2025 r. w województwie małopolskim, w ujęciu rocznym, odnotowano wzrost liczby pracujących w gospodarce narodowej.

Według stanu na koniec grudnia 2025 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego, zwiększyła się liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, wzrósł również poziom stopy bezrobocia.

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 4. kwartale 2025 r., w relacji do roku poprzedniego, odnotowano mniej osób aktywnych zawodowo ogółem, w tym bezrobotnych. Wzrosła natomiast liczebność grupy pracujących, więcej było również biernych zawodowo. Poziom stopy bezrobocia według BAEL był niższy niż rok wcześniej.

Pracujący

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

1. pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
2. pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
3. osoby wykonujące pracę nakładczą;
4. członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5. duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

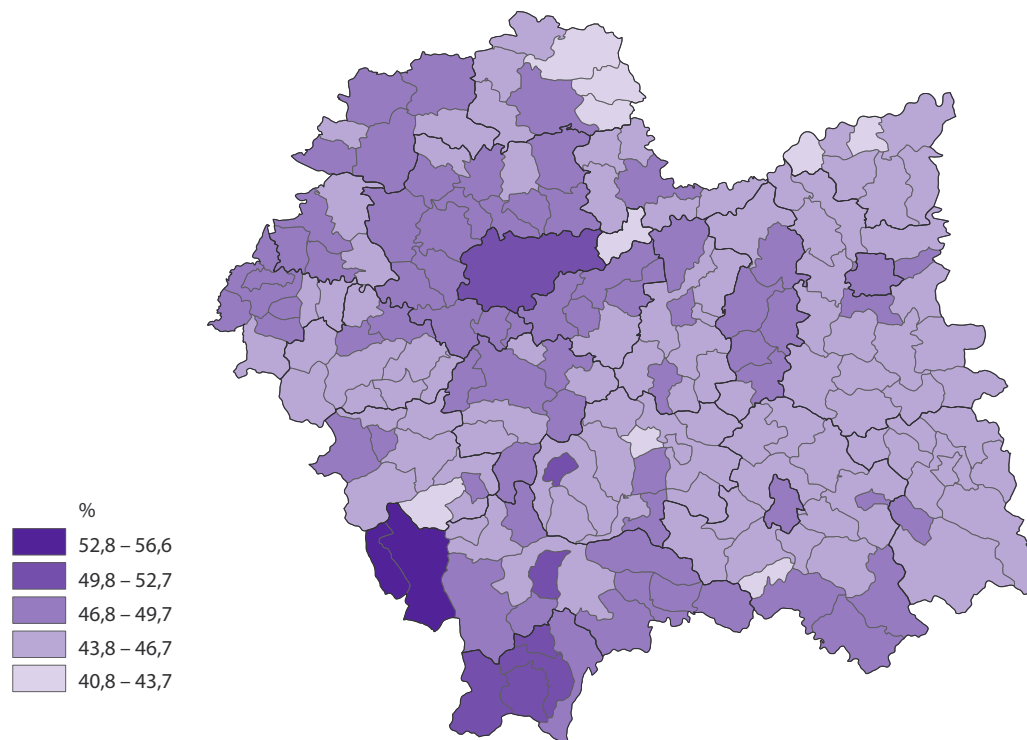
W końcu października 2025 r., w województwie małopolskim liczba pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 1446,9 tys. osób i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zwiększyła się o 4,6 tys. osób. Pracujący w województwie stanowili 9,6% ogółu pracujących w gospodarce narodowej w kraju. W strukturze pracujących w województwie, podobnie jak w kraju, większość stanowili mężczyźni (odpowiednio 52,1% i 52,6%). W okresie omawianych 12 miesięcy, odnotowano wzrost liczby pracujących zarówno wśród mężczyzn, jak i wśród kobiet (po 0,3%).

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025

As of 31 October

W 175 gminach województwa małopolskiego wśród pracujących w gospodarce narodowej przeważali mężczyźni. W 8 gminach województwa udział pracujących kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej stanowił ponad połowę badanej zbiorowości. Pod względem liczby pracujących według płci, najbardziej sfeminizowaną, podobnie jak przed rokiem, była gmina wiejska Lipnica Wielka, w której udział pracujących kobiet wyniósł 56,6% (55,5% w październiku 2024 r.). Najmniejszy odsetek pracujących kobiet w gospodarce narodowej odnotowany został ponownie w gminie wiejskiej Gręboszów – 40,8% (41,3% przed rokiem).

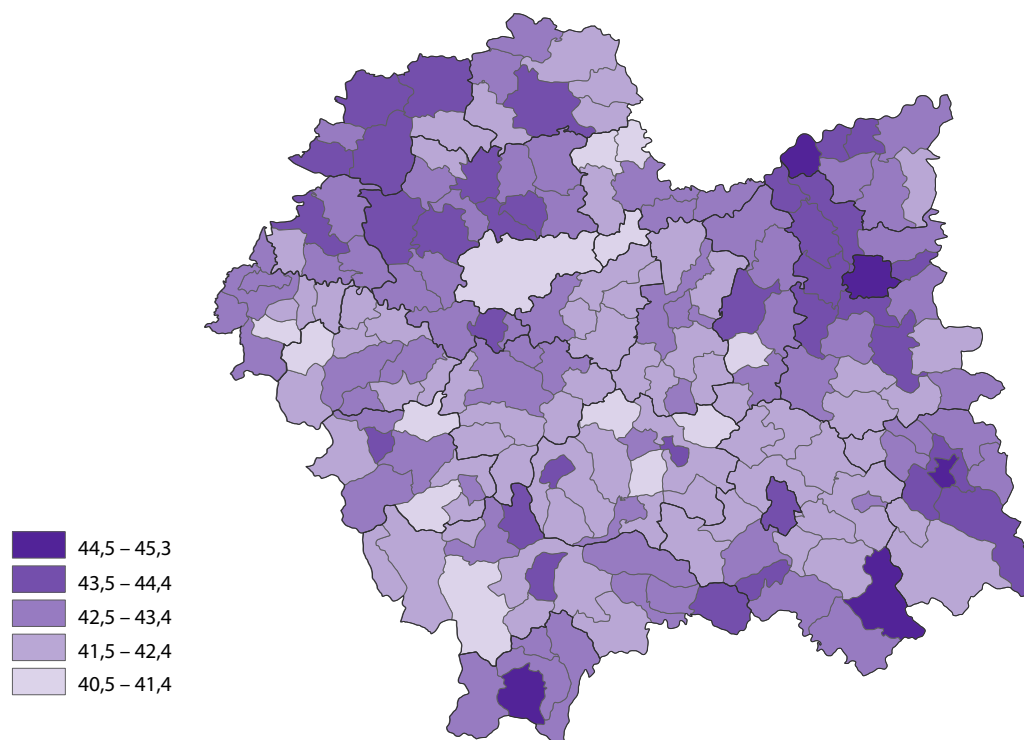
W badanym okresie w województwie małopolskim średnia wieku, mierzona w latach, dla ogółu pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 42,5 (43,1 w kraju). Średnia wieku kobiet i mężczyzn była równa średniej wieku w województwie (42,5). Mediana wieku pracujących, czyli wartość środkowa była nieco niższa i wyniosła 42,0 lata (43,0 w kraju). W podziale na płeć mediana wieku mężczyzn i kobiet była równa wartości mediany wieku obliczonej dla województwa (42,0).

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025

As of 31 October

Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej w gminach województwa małopolskiego wahała się od 40,5 do 45,3 lat. W 102 gminach wiek pracujących w gospodarce narodowej był wyższy niż średnia dla województwa, a w dwóch był równy średniej wojewódzkiej (42,5). Najmłodszy pracujący odnotowany został w gminie wiejskiej Słupnice (40,5), a najstarsi w gminach miejskich Gorlice i Zakopane (po 45,3).

W końcu października 2025 r. w województwie małopolskim 75,5% pracujących w gospodarce narodowej stanowili pracownicy najemni (78,9% w kraju). W tej grupie nieznacznie przeważały kobiety – 51,0% (w kraju – 50,1%). Odsetek pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami rodzin, wyniósł 24,2% (w kraju – 20,9%). Status ten posiadało 61,4% mężczyzn w województwie (w kraju – 62,3%).

W omawianym okresie w strukturze pracujących w gospodarce narodowej według ekonomicznych grup wieku – 94,1% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (18–59 lat kobiety, 18–64 lata mężczyźni), 5,2% – w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyźni), 0,7% – przedprodukcyjnym (15–17 lat).

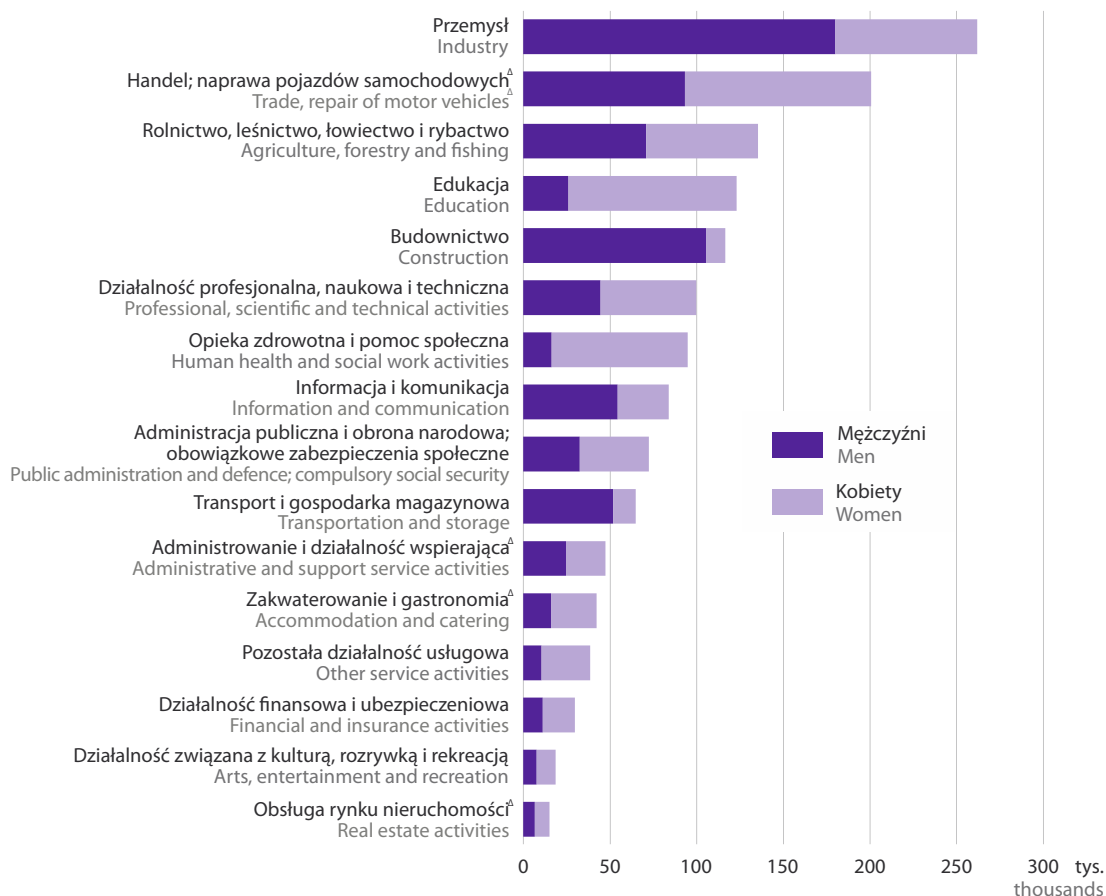
Informacje o emerytach i rencistach dotyczą osób pracujących, które poinformowały swojego płatnika składek, że mają ustalone prawo do emerytury lub renty. Informacje o osobach niepełnosprawnych dotyczą osób pracujących, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności i przedłożyły je swojemu płatnikowi składek. Dane nie zawierają informacji o emerytach i rencistach, o osobach niepełnosprawnych, jak również cudzoziemcach ubezpieczonych w KRUS.

W ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej w województwie małopolskim 4,4% stanowili emeryci i renciści, 4,1% – cudzoziemcy, a 2,4% – osoby niepełnosprawne. W ujęciu rocznym zwiększyła się liczba pracujących cudzoziemców o 8,5%.

Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD sections and sex in 2025
As of 31 October

W końcu października 2025 r., w podziale pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD, najwięcej – 262,0 tys. osób (18,1%) było w przemyśle, w tym 228,0 tys. osób (15,8%) w przetwórstwie przemysłowym. W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych odnotowano 200,7 tys. osób (13,9% ogółu pracujących). W najmniejszej pod względem liczebności pracujących sekcji, czyli w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę pracowało 8,3 tys. osób, które stanowiły 0,6% ogólnej liczby pracujących w województwie.

Udział kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej był zróżnicowany również w zależności od rodzaju działalności podmiotu, w którym wykonywali pracę.

Najmniejszy udział pracujących kobiet odnotowany został w sekcji budownictwo – 9,6%. Najsilniej sfeminizowane były sekcje opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz edukacja. Kobiety stanowiły w nich odpowiednio 82,6% i 78,8% ogółu pracujących.

Bezrobocie rejestrowane

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

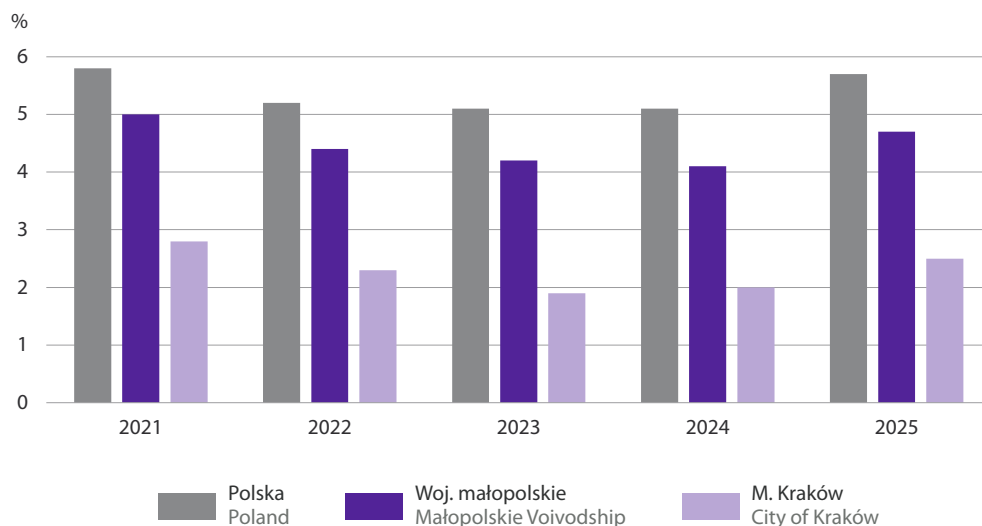
W końcu 2025 r. w powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego zarejestrowanych było 69,3 tys. osób bezrobotnych, co w stosunku do grudnia 2024 r. oznacza wzrost o 8,7 tys. osób (14,3%). Stanowili oni 7,8% ogółu bezrobotnych w kraju. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 50,3% i w porównaniu z końcem 2024 r. zmniejszył się o 2,3 p. proc. W końcu grudnia 2025 r. na wsi mieszkało więcej bezrobotnych niż w miastach (36,1 tys. wobec 33,2 tys.). Stanowili oni odpowiednio 52,1% i 47,9% ogółu bezrobotnych w województwie.

W omawianym okresie w województwie małopolskim prawa do zasiłku nie posiadało 60,0 tys. (86,6%) bezrobotnych zarejestrowanych (rok wcześniej 51,6 tys., tj. 85,1%). W Polsce prawa do zasiłku nie posiadało 763,0 tys. osób, tj. 85,9% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych. W ciągu 2025 r. liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w województwie małopolskim wyniosła 96,9 tys. osób i była o 2,9% niższa w ujęciu rocznym, natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 88,2 tys. osób, tj. o 11,9% mniej niż w 2024 r. Głównym powodem wyłączenia z ewidencji było podjęcie pracy, co dotyczyło 54,3 tys. osób (55,3 tys. w 2024 r.), tj. 61,6% ogółu osób bezrobotnych wyłączonych z ewidencji w okresie sprawozdawczym. W ujęciu rocznym odnotowano wyższy poziom stopy bezrobocia. Zarówno w województwie, jak i w kraju wskaźnik ten zwiększył się o 0,6 p. proc. i wyniósł na koniec grudnia 2025 r. odpowiednio 4,7% i 5,7%.

Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 26. Registered unemployment rate
As of 31 December

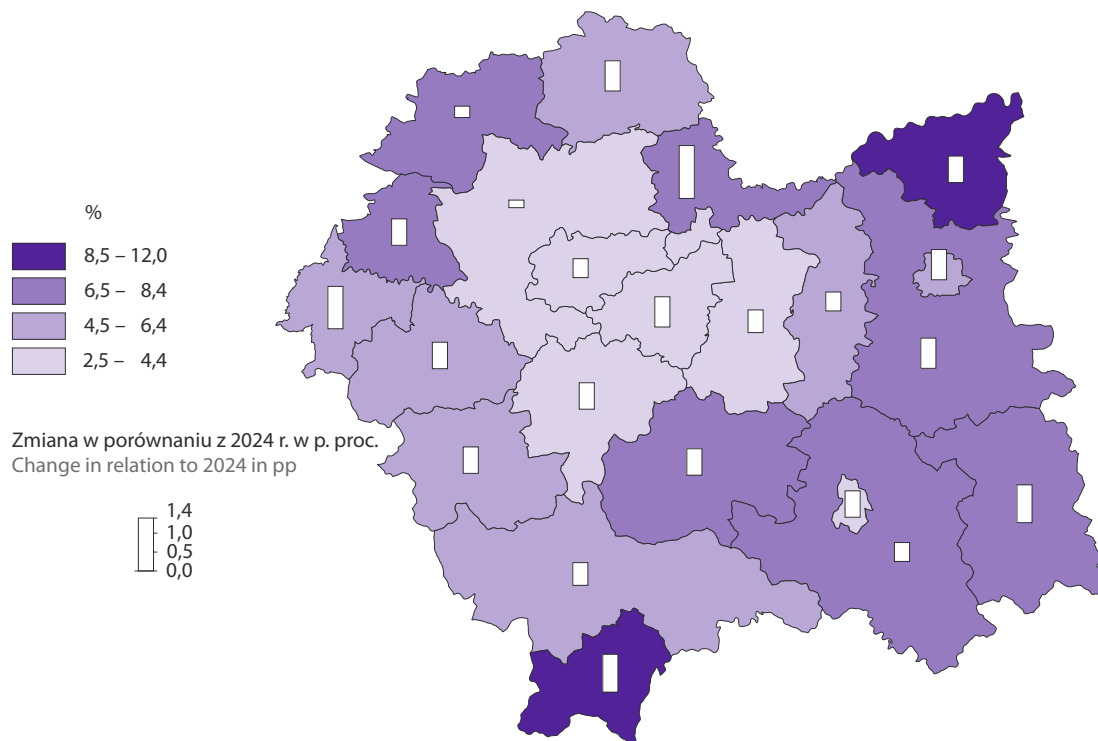
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowaną na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 26. Registered unemployment rate in 2025

As of 31 December

Podobnie jak w analogicznym okresie poprzedniego roku najwyższy poziom stopy bezrobocia odnotowano w powiecie dąbrowskim (12,0%), a najniższy w Krakowie (2,5%). W ujęciu rocznym, we wszystkich powiatach województwa nastąpił wzrost stopy bezrobocia, a najwyższy odnotowany został w powiecie proszowickim (o 1,4 p. proc.).

Na koniec grudnia 2025 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych 45,0% (47,7% w kraju) stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (rok wcześniej ich udział wyniósł 46,0%). W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 16,1%), zwiększyła się natomiast liczba bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne w wieku do 18. roku życia (o 36,3%), bezrobotnych absolwentów (o 21,8%), jak również bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych (o 18,5%) i bez doświadczenia zawodowego (o 16,6%).

Trudna sytuacja na rynku pracy dotyczyła przede wszystkim ludzi młodych. Według stanu w końcu grudnia 2025 r. bezrobotni w wieku do 34. roku życia stanowili 39,5% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. W kraju odsetek osób bezrobotnych, którzy nie przekroczyli 34. roku życia był niższy i wyniósł 36,1%.

Osoby bez stażu pracy stanowiły 13,8% ogółu bezrobotnych w województwie, a ze stażem nie dłuższym niż 5 lat – 46,1%. W kraju odsetek ten wyniósł odpowiednio 12,6% i 47,5%.

W województwie małopolskim najwięcej bezrobotnych legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym – 25,7%, a w kraju najwięcej bezrobotnych było wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym lub niepełnym podstawowym – 26,6%. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 12,1% (w kraju – 12,7%).

W strukturze bezrobotnych, ze względu na czas pozostawania bez pracy, 64,5% stanowiły osoby niepracujące przez okres nie dłuższy niż rok. Pozostałe 35,5% to bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy. Dla porównania, w kraju stanowili oni odpowiednio 62,3% i 37,7%. W zbiorowości niepracujących dłużej niż 12 miesięcy, przeważali bezrobotni pozostający bez pracy przez okres dłuższy niż 2 lata – 54,5%. Najmniejszy odsetek, w ogólnej liczbie bezrobotnych, stanowiły osoby z najkrótszym okresem pozostawania bez pracy, tj. do 1 miesiąca – 9,2%.

Do powiatowych urzędów pracy województwa małopolskiego w ciągu 2025 r. zgłoszono 50,6 tys. ofert zatrudnienia, z których najwięcej wpłynęło do urzędów pracy w Krakowie (18,1 tys., tj. 35,7% ogólnej liczby ofert pracy w województwie). Najmniej ofert zatrudnienia odnotowano w powiecie miechowskim – 658 zgłoszonych ofert pracy w ciągu roku. W końcu grudnia 2025 r. w województwie na 1 ofertę pracy przypadały 23 osoby bezrobotne. W kraju wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 34 osoby na 1 ofertę pracy.

Aktywność ekonomiczna ludności

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, które pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1. kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Od 4. kwartału 2023 r. do uogólniania wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) na populację generalną zastosowano dane o ludności rezydującej Polski pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Prezentowane dane za okres od 1. kwartału 2019 r. do 3. kwartału 2023 r. zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania wyników, w związku z tym dane te nie są w pełni porównywalne z wcześniejszymi okresami.

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 4. kwartale 2025 r. w województwie małopolskim liczba ludności w wieku 15–89 lat wyniosła 2729 tys. osób i stanowiła 9,0% ogółu ludności w kraju. Zbiorowość osób aktywnych zawodowo liczyła 1609 tys., wśród których było 1567 tys. pracujących i 42 tys. bezrobotnych (w wieku 15–74 lata). Oznacza to, iż 59,0% ogólnej liczby ludności stanowiły osoby aktywne zawodowo. Wśród nich przeważali mężczyźni (52,6%) oraz mieszkańcy miast (51,3%). Zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1119 tys. osób w wieku 15–89 lat.

W ujęciu rocznym ogólna liczba ludności w wieku 15–89 lat zwiększyła się o 10 tys. osób. Zmniejszyła się natomiast populacja aktywnych zawodowo – o 3 tys. osób, wśród których było mniej (o 3 tys.) osób bezrobotnych, a więcej (o 1 tys.) pracujących. W porównaniu z ostatnim kwartałem 2024 r. wzrosła również zbiorowość biernych zawodowo – o 12 tys. osób. Na 1000 pracujących osób przypadało 741 bezrobotnych i biernych zawodowo, tj. o 5 osób więcej niż w analogicznym kwartale 2024 r.

Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4. kwartale według BAEL^a
Table 12. Economic activity of the population aged 15–89 in the 4 quarter by LFS^a

Wyszczególnienie Specification	2021	2023	2024	2025	2025 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	1535	1610	1612	1609	17912
pracujący employed persons	1489	1565	1566	1567	17346
bezrobotni unemployed persons	46	45	45	42	567
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	1172	1100	1107	1119	12456
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	56,7	59,4	59,3	59,0	59,0
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	55,0	57,7	57,6	57,4	57,1
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	3,0	2,8	2,8	2,6	3,2

a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
a The unemployed population includes people aged 15–74.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

W 4. kwartale 2025 r. populacja osób pracujących w wieku 15–89 lat liczyła 1567 tys., co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 1 tys. (0,1%). Stanowili oni 57,4% ogółu populacji w wieku 15–89 lat, a wśród aktywnych zawodowo – 97,4%.

W grupie pracujących przeważali mężczyźni, których było 827 tys. (52,8% ogółu) i mieszkańcy miast – 805 tys. (51,4% ogólnej liczby pracujących). Liczba pracujących mężczyzn zmniejszyła się w relacji do poprzedniego roku o 1,4%, a pracujących kobiet zwiększyła się o 1,8%. W ujęciu rocznym pracujących mieszkańców miast było więcej o 1,8% niż rok wcześniej, a pracujących mieszkańców wsi o 1,8% mniej.

W omawianym okresie wskaźnik obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi, tj. bezrobotnymi i biernymi zawodowo wyniósł, podobnie jak w roku poprzednim – 74. Na 100 pracujących mężczyzn przypadało 59 niepracujących (56 w 4. kwartale 2024 r.), a wśród kobiet wskaźnik ten wyniósł – 91 (rok wcześniej – 94). Na 100 osób pracujących w miastach przypadało 65 osób niepracujących (67 w poprzednim roku), a na wsi – 84 osoby niepracujące (rok wcześniej – 80).

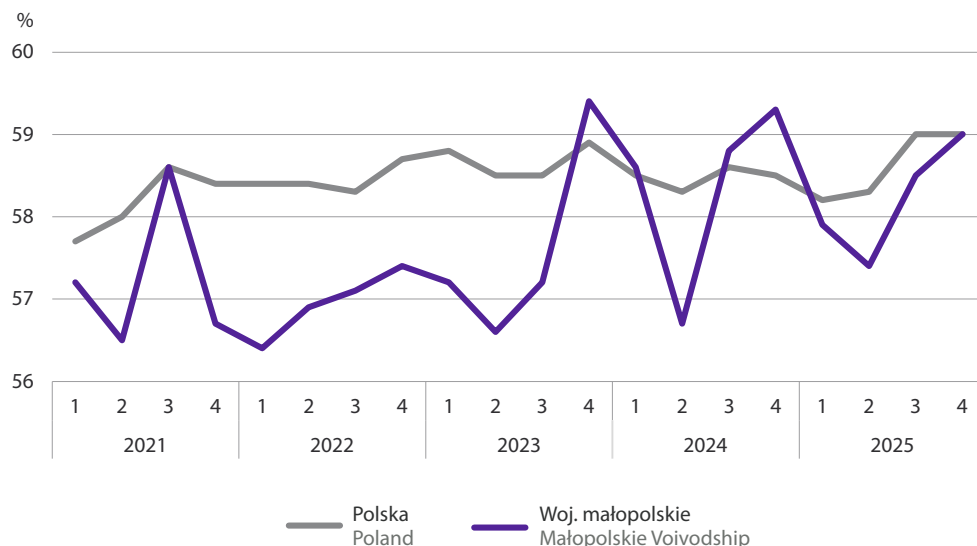
Według grup zawodów, wśród osób pracujących największą zbiorowość tworzyli specjaliści – 440 tys. osób, a najmniejszą pracownicy wykonujący prace proste – 50 tys. osób. Największy przyrost liczby pracujących w ujęciu rocznym odnotowano w grupie rolników, ogrodników, leśników i rybaków (o 26,2%), natomiast największe zmniejszenie liczebności wystąpiło wśród techników i innego średniego personelu (o 8,2%).

Spośród ogółu pracujących 77,2% (1210 tys.) stanowiły osoby, które w badanym tygodniu przepracowały 40 godzin i więcej. Ich liczba zwiększyła się w ujęciu rocznym o 96 tys. (8,6%). W niepełnym wymiarze czasu pracy, tj. w zakresie 1–39 godzin tygodniowo pracowało 279 tys. osób (17,8% ogólnej liczby pracujących) i było to o 71 tys. osób (20,3%) mniej niż w roku poprzednim. Pracujących, którzy posiadali pracę, ale w badanym tygodniu jej nie wykonywali było 78 tys., tj. o 25 tys. (24,3%) mniej niż w 4. kwartale 2024 r.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej dla populacji osób w wieku 15–89 lat wyniósł, podobnie jak w kraju – 59,0%, co oznacza spadek o 0,3 p. proc. w ujęciu rocznym. Omawiany wskaźnik był wyższy wśród mężczyzn i wyniósł 64,5% (o 10,6 p. proc. więcej niż wśród kobiet) oraz mieszkańców miast – 62,3% (o 6,5 p. proc. więcej niż wśród mieszkańców wsi). Wysoką wartość współczynnika aktywności zawodowej odnotowano w grupach wieku 25–34 lata i 35–44 lata (po 89,7%). Niską wartość omawianego współczynnika odnotowano z kolei wśród osób w wieku 55–89 lat (25,0%). W grupie osób z wykształceniem wyższym przyjął największą wartość (82,2%), a najmniejszą wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i bez wykształcenia (11,2%).

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 27. Activity rate by quarters

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

W ostatnim kwartale 2025 r. populacja bezrobotnych w wieku 15–74 lata liczyła 42 tys. osób. Stanowili oni 2,6% ogółu aktywnych zawodowo. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 3 tys. (6,7%).

W omawianym okresie w zbiorowości osób bezrobotnych przeważały kobiety oraz mieszkańcy miast, stanowiąc po 52,4% ogółu. W ujęciu rocznym odnotowano więcej bezrobotnych mężczyzn (o 5,0%) i mniej bezrobotnych kobiet (o 15,4%). Liczba bezrobotnych mieszkańców miast zwiększyła się o 4,8%, a wsi zmniejszyła – o 12,5%.

W 4. kwartale 2025 r. najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w przedziale wiekowym 15–24 lata oraz wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (po 13 tys.).

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia w województwie małopolskim w analizowanym okresie wyniosła 2,6% i była niższa od krajowej o 0,6 p. proc. W ujęciu rocznym natężenie bezrobocia, mierzone stopą bezrobocia, zmniejszyło się o 0,2 p. proc. W porównaniu z 4. kwartałem 2024 r. poziom stopy bezrobocia wzrósł wśród mężczyzn – o 0,2 p. proc., natomiast wśród kobiet obniżył się o 0,6 p. proc.

Poziom stopy bezrobocia w miastach wzrósł w ujęciu rocznym o 0,1 p. proc., podczas gdy na wsi był mniejszy o 0,3 p. proc.

Spośród osób pozostających bez pracy najliczniejszą grupę (40,5%) stanowiły osoby, które straciły pracę. Odsetek bezrobotnych, powracających do pracy po przerwie wyniósł 28,6%, a podejmujących pracę po raz pierwszy – 26,2%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne wyniósł 9,4 miesiąca i wydłużył się w ujęciu rocznym o 1,3 miesiąca. W omawianym okresie krócej pracy poszukiwali mężczyźni (7,0 miesięcy) i mieszkańcy wsi (8,8 miesiąca), a dłużej kobiety (11,9 miesiąca) oraz mieszkańcy miast (10,1 miesiąca).

W ostatnim kwartale 2025 r. grupa biernych zawodowo liczyła 1119 tys. osób i stanowiła 41,0% ogólnej liczby ludności w wieku 15–89 lat. Populacja biernych zawodowo zwiększyła się w ujęciu rocznym o 12 tys., tj. 1,1%. Wśród biernych zawodowo przeważały kobiety (58,3%) oraz mieszkańcy wsi (55,5%), a ze względu na wiek osoby w przedziale 55–89 lat, których w analizowanym okresie było 736 tys. (65,8% ogółu). Najwięcej biernych zawodowo posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe (298 tys., tj. 26,6%).

W 4. kwartale 2025 r. zbiorowość osób biernych zawodowo w wieku 15–74 lata liczyła 900 tys. i zwiększyła się w ujęciu rocznym o 25 tys. (2,9%). W omawianej zbiorowości wyróżnić należy osoby nieposzukujące pracy, które stanowiły 99,6% ogółu. Liczba respondentów deklarujących nieposzukiwanie pracy zwiększyła się w ujęciu rocznym o 22 tys. (2,5%). Głównym powodem niewykonywania i nieposzukiwania pracy było pobieranie świadczenia emerytalnego (432 tys. osób, tj. 48,2% ogółu). Spośród ogólnej liczby osób pobierających emeryturę – 60,2% stanowiły kobiety. Liczba osób pobierających emeryturę zwiększyła się w ujęciu rocznym o 16 tys. (3,8%).

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

W ujęciu rocznym wzrosły przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw, a ich tempo wzrostu było wyższe niż przeciętnie w kraju.

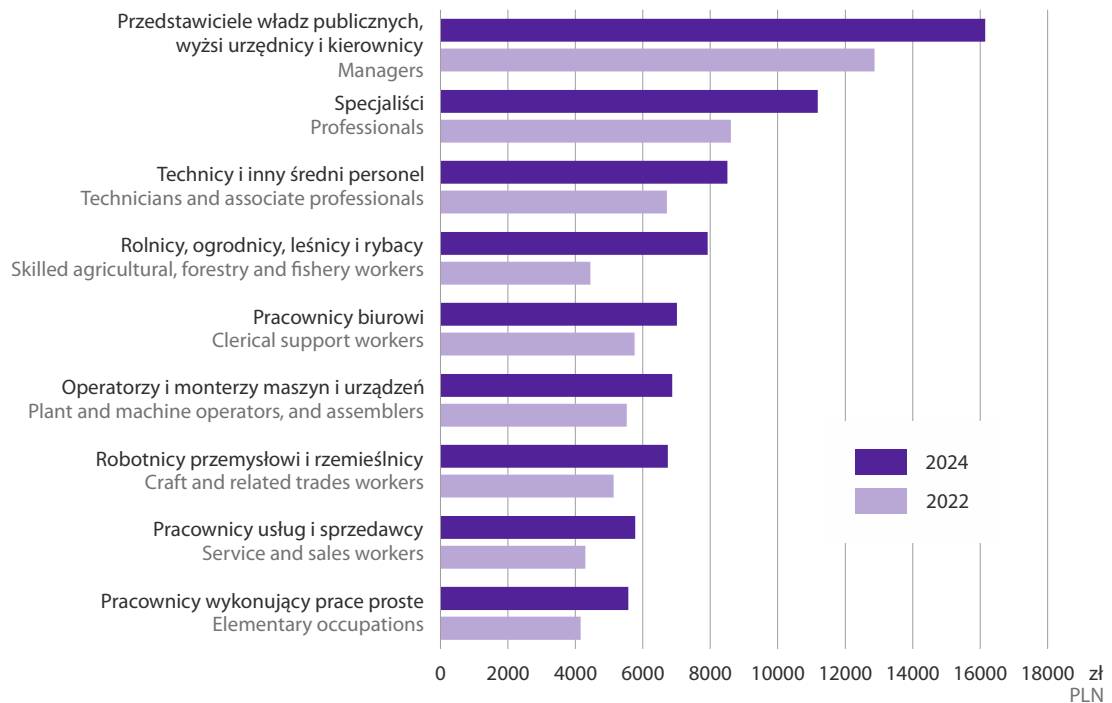
Badanie struktury wynagrodzeń według zawodów – realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

W październiku 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie małopolskim wyniosło 9196,59 zł (w kraju – 8944,79 zł) i w porównaniu z październikiem 2022 r. wzrosło o 29,7% (w kraju o 27,8%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mężczyzn ukształtowało się na poziomie 9830,90 zł, co oznacza, że było wyższe niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie o 6,9%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie kobiet wyniosło 8570,30 zł i było niższe zarówno od przeciętnego wynagrodzenia obliczonego dla województwa, jak i dla mężczyzn odpowiednio o 6,8% i 12,8%. W sektorze publicznym było o 0,8% wyższe od średniej wojewódzkiej, a w sektorze prywatnym o 0,3% niższe.

W 2024 r. w województwie małopolskim wynagrodzenie środkowe (mediana) ukształtowało się na poziomie 7543,26 zł w stosunku do 5802,01 zł w 2022 r. i było o 1,9% wyższe niż w kraju (7404,69 zł). Oznacza to, że połowa pracowników otrzymywała wynagrodzenie co najwyżej w tej wysokości, a połowa – w wysokości nie niższej niż mediana. Dla mężczyzn wynagrodzenie środkowe przyjęło wartość 7723,25 zł (6073,44 zł w 2022 r.), a dla kobiet – 7382,33 zł (5543,11 zł w 2022 r.).

W październiku 2024 r., w województwie małopolskim, wyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto niż średnia w kraju w poszczególnych wielkich grupach zawodów otrzymywali rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (o 26,4%), przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (o 6,2%), specjaliści (o 4,2%) oraz pracownicy biurowi (o 0,2%). W pozostałych grupach zawodów przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ukształtowały się na poziomie niższym niż ich średnie krajowe, przy czym najniższe odnotowano wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 8,1% niższe niż średnie wynagrodzenie w kraju w tej grupie pracujących). W porównaniu z październikiem 2022 r. we wszystkich wielkich grupach zawodów nastąpił wzrost wynagrodzeń. Największy dotyczył rolników, ogrodników, leśników i rybaków (o 78,1%), a najmniejszy pracowników biurowych (o 21,8%).

Wykres 28. Przeciętne wynagrodzenia brutto^a według wielkich grup zawodów za październik
Chart 28. Average gross wages and salaries^a of employees by major occupational groups in October

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

W porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba osób pobierających świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak i świadczeniobiorców emerytur i rent rolniczych. Wyższe były również kwoty świadczeń społecznych.

Czynnikiem istotnie wpływającym na wysokość wynagrodzeń jest poziom wykształcenia zatrudnionych. W październiku 2024 r. średni poziom płac przekroczyli pracownicy legitymujący się wykształceniem wyższym. Wśród nich najwyższy poziom wynagrodzeń dotyczył osób ze stopniem naukowym co najmniej doktora – 12177,07 zł (o 32,4% wyższy niż średnia dla województwa), z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym – 11839,92 zł (o 28,7%) oraz ze stopniem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym – 10453,66 zł (o 13,7%). Dla porównania, wynagrodzenie osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym wyniosło 6228,87 zł i było o 32,3% niższe od średniej wojewódzkiej.

Poziom przeciętnego wynagrodzenia brutto za październik 2024 r. rozpatrywany według wieku zatrudnionych wahał się od 5168,88 zł (wśród osób w wieku do 19 lat) do 11921,69 zł (wśród osób w wieku 65 lat i więcej). Poziom zarobków wzrastał wraz z wiekiem wśród zatrudnionych, którzy nie przekroczyli 40 lat, a stopniowo zmniejszał się w populacji 40–59 lat. Ponowny wzrost poziomu wynagrodzeń odnotowano wśród osób w wieku 60 lat i więcej.

Analiza wyników omawianego badania wykazała zróżnicowanie poziomu zarobków ze względu na długość stażu pracy zatrudnionych. Najwyższy poziom płac odnotowano został wśród osób ze stażem od 15 do 19,9 lat i wyniósł 9741,03 zł, tj. o 5,9% więcej niż przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie. Najniższy poziom płac dotyczył osób pracujących nie dłużej niż 1,9 roku i wyniósł 7338,26 zł, tj. o 20,2% mniej niż średnia płaca brutto. Według rodzaju prowadzonej działalności, w październiku 2024 r. najwyższe przeciętne wynagrodzenie notowano nadal w sekcji informacja i komunikacja – 15836,83 zł (o 72,2% wyższe od średniego w województwie), a najniższe w pozostałej działalności usługowej – 5119,81 zł (niższe o 44,3%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowane zostały na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

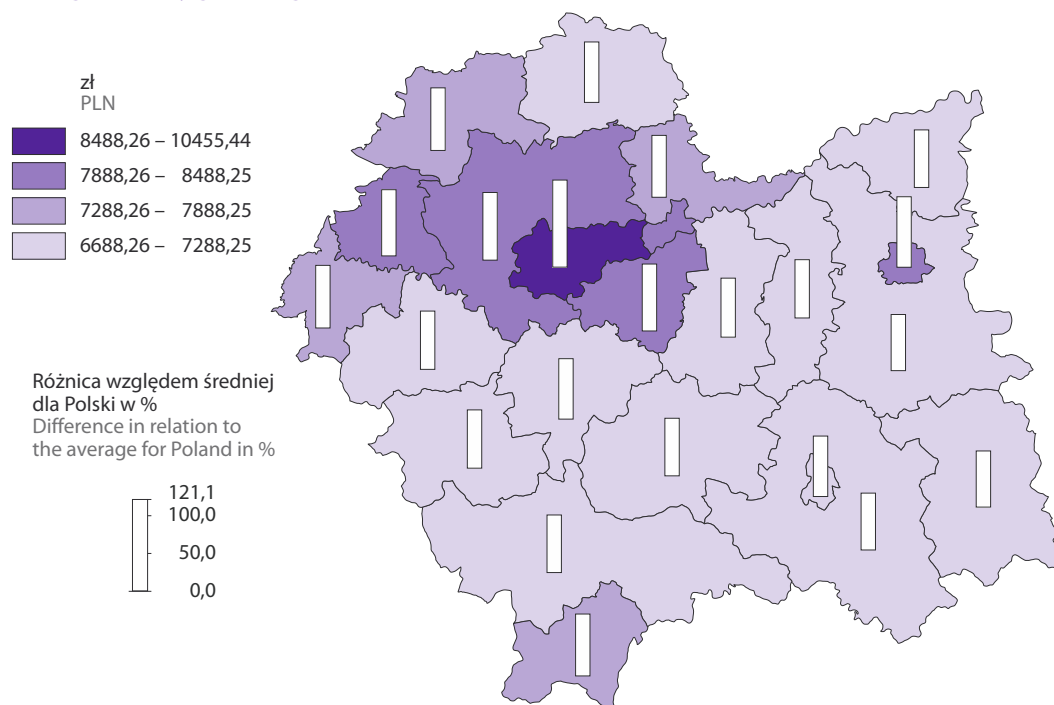
W 2024 r. w województwie małopolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach, w których liczba pracujących przekroczyła 9 osób wyniosło 8818,71 zł i było wyższe w ujęciu rocznym o 1082,15 zł, tj. o 14,0%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w kraju było o 188,44 zł niższe niż średnie w województwie małopolskim, a w relacji do roku poprzedniego wzrosło o 13,6%.

W okresie od 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wzrosło o 125,7%, podczas gdy tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia brutto w kraju było niższe (107,9%).

W omawianym okresie w powiatach województwa małopolskiego odnotowano znaczne zróżnicowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto, które zawierało się w przedziale od 6688,26 zł w powiecie tarnowskim do 10455,44 zł w Krakowie. W porównaniu z 2023 r. wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto odnotowano we wszystkich powiatach województwa małopolskiego, przy czym największy wzrost wynagrodzeń odnotowany został w powiecie proszowickim (o 20,7%). Najwolniej natomiast rosły wynagrodzenia w Tarnowie (o 10,4%). W relacji do 2015 r. przeciętne wynagrodzenie wzrosło najbardziej w Krakowie (o 136,0%), a najmniej w powiecie krakowskim (o 92,9%).

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2024 r.

Map 27. Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

^a Dotyczy podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
a Concern economic entities employing more than 9 persons.

W kolejnej części niniejszej analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw przedstawiono na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1. Dane te dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób metodą reprezentacyjną – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. (jako ostatnim dostępnym).

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W województwie małopolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. ukształtowało się na poziomie 9407,93 zł i było wyższe o 800,94 zł niż w 2024 r., tj. o 9,3%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w kraju wzrosło w tym okresie o 669,06 zł, tj. o 8,1% i wyniosło 8934,98 zł. W ciągu dekady przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie wzrosło o 142,7%, a w kraju – o 116,8%.

Zróżnicowanie wynagrodzeń obserwowano również ze względu na rodzaj prowadzonej przez przedsiębiorstwa działalności. Podobnie jak przed rokiem, najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (15947,02 zł), które było wyższe od średniego miesięcznego wynagrodzenia w województwie o 69,5%. Relatywnie wysokie były także wynagrodzenia w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (12693,61 zł), które przewyższały średnią wojewódzką o 34,9%. Najniższe płace odnotowano w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (6594,13 zł), które były niższe od średniego wynagrodzenia w województwie o 29,9%.

W 2025 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, najwyższy wzrost wynagrodzeń odnotowany został w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (o 14,9%).

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 13. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

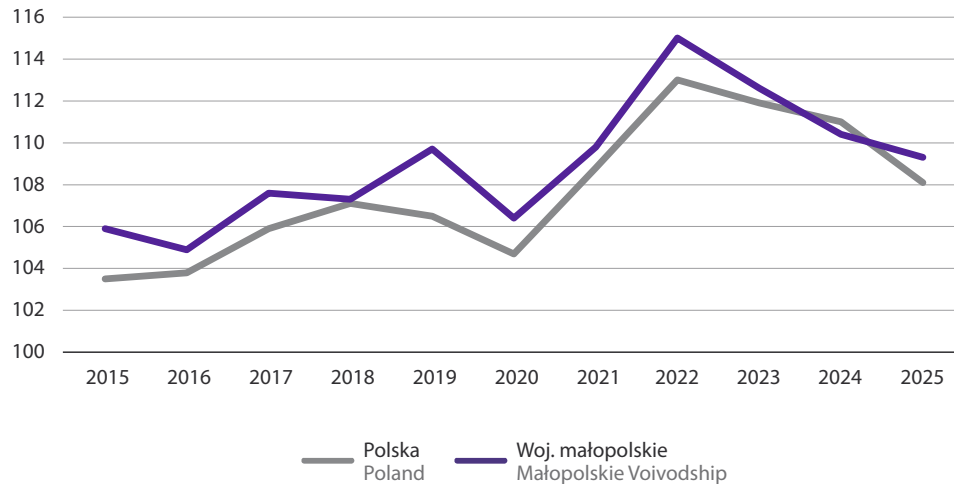
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3876,04	5483,28	8606,99	9407,93
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	94,0	101,3	104,1	105,3

Wykres 29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Rok poprzedni=100

Chart 29. Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Previous year=100

W 2025 r. w województwie małopolskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 766,0 tys. osób i była o 1,3% większa od notowanej w roku poprzednim (w kraju o 0,7%). W ogólnej liczbie emerytów i rencistów w województwie 88,3% stanowili świadczeniobiorcy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), a pozostali pobierali emerytury i renty rolnicze. W porównaniu z 2015 r. liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe wzrosła w województwie o 47,2 tys. (6,6%).

Emerytury i renty wypłacane przez ZUS w 2024 r. otrzymało 676,5 tys. osób (w 2024 r. – 670,4 tys.). W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów w województwie o 0,9%, a w stosunku do 2015 r. o 9,2%.

Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowią emeryci. W 2025 r. ich liczba w województwie wyniosła 534,4 tys., co stanowiło 79,0% ogólnej liczby pobierających świadczenia ZUS. W ujęciu rocznym liczba emerytów zwiększyła się o 1,4%.

Pozostali świadczeniobiorcy to osoby pobierający renty rodzinne – 100,4 tys. (14,8% ogółu pobierających świadczenia ZUS) oraz osoby posiadające renty z tytułu niezdolności do pracy – 41,6 tys. (6,2%).

W ujęciu rocznym odnotowano spadek liczby osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 4,6%), wzrosła natomiast liczba osób pobierających emerytury (o 1,4%) oraz renty rodzinne (o 0,8%).

W 2025 r. przeciętna liczba osób otrzymujących emerytury i renty rolnicze wyniosła 89,5 tys. (w 2024 r. – 86,0 tys.). W ujęciu rocznym ogólna liczba świadczeniobiorców KRUS wzrosła o 4,2%, natomiast w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 9,7%.

W grupie osób, które otrzymały świadczenia z KRUS również dominowali emeryci (61,1 tys.), którzy stanowili 68,3% ogółu omawianej zbiorowości. W relacji do poprzedniego roku liczba emerytów wzrosła o 3,8%. W strukturze świadczeniobiorców KRUS kolejną grupą były osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowiące 26,2%, a najmniejszą otrzymujący renty rodzinne – 5,5%. W porównaniu z poprzednim rokiem ich liczba wzrosła odpowiednio o 0,5% i o 31,8%.

Tablica 14. Świadczenia społeczne
Table 14. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	718,8	746,8	756,3	766,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1938,81	2351,94	3662,18	3968,69
w tym emerytura of which retirement pension	2041,23	2425,04	3777,32	4085,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1140,46	1341,18	2045,21	2137,49
w tym emerytura of which retirement pension	1190,54	1366,87	2072,98	2145,76

W 2025 r. przeciętna kwota emerytury i renty brutto, wypłacanej przez ZUS w województwie wyniosła 3968,69 zł i w ujęciu rocznym wzrosła o 306,51 zł. Średni roczny wzrost tego świadczenia w województwie wyniósł 8,4%, natomiast w ostatnim dziesięcioleciu zmniejszył się dwukrotnie.

W województwie małopolskim przeciętna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych wyniosła 2137,49 zł, tj. o 92,28 zł więcej w porównaniu z 2024 r. Średnia wartość świadczeń pobieranych przez rolników indywidualnych w województwie była o 4,1% niższa od średniej emerytury i renty z KRUS w kraju. Wysokość przeciętnego świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym wzrosła w ujęciu rocznym o 4,5%, a w porównaniu z 2015 r. – o 87,4%.

Wzrosła wysokość świadczeń we wszystkich kategoriach. Wśród emerytur i rent realizowanych przez ZUS największy wzrost w skali roku odnotowano w przypadku renty rodzinnej – o 9,3%, a wśród świadczeń wypłacanych przez KRUS najszybciej rosła wartość renty z tytułu niezdolności do pracy – o 6,5%.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

W 2024 r. kwota przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na jedną osobę w gospodarstwach domowych była wyższa niż rok wcześniej.

Dochody są podstawowym czynnikiem kształtującym konsumpcję i stanowią jedną z miar poziomu życia ludności. Obejmują one łączne przychody pieniężne oraz te otrzymywane przez gospodarstwa domowe w naturze. Pochodzą m.in. z pracy osobiście wykonywanej, świadczeń społecznych (z ubezpieczeń społecznych w tym emerytur, rent i z pozostałych świadczeń społecznych w tym świadczeń rodzinnych), innych źródeł np. z własności lub najmu. Rozpatrywane po opodatkowaniu i zapłaceniu obowiązkowych składek ubezpieczeniowych nazywane są dochodami rozporządzalnymi. Jest to ta część dochodu gospodarstwa domowego, którą może ono przeznaczyć na cele konsumpcyjne lub przyrost oszczędności. Podstawowym źródłem danych w zakresie tego tematu są wyniki reprezentacyjnego Badania budżetów gospodarstw domowych.

Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny
 Table 15. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in a household	1305,45	1914,74	2789,94	3254,27	3167,17
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1269,38	1888,14	2755,37	3218,86	3103,06

W 2024 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie małopolskim rozporządzało miesięcznym dochodem wynoszącym 3254,27 zł na osobę (3167,17 zł w kraju), tj. o 16,6% wyższym niż w roku poprzednim. Roczne tempo wzrostu dochodu rozporządzalnego w kraju było wyższe i wyniosło 18,3%. Przeciętne miesięczne wydatki w gospodarstwach domowych na osobę były wyższe o 15,6% od notowanych rok wcześniej (w kraju o 14,8%), a przeciętne tempo wzrostu wydatków było wolniejsze niż tempo wzrostu dochodu, co oznacza nadwyżkę dochodu nad wydatkami.

Mediana, czyli wartość środkowa przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w 2024 r. wyniosła 2800,00 zł i stanowiła 86,0% wartości przeciętnego dochodu rozporządzalnego.

W strukturze dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych dominującą rolę odgrywały dochody z pracy najemnej, czyli wynagrodzenia i pochodne. Z tego źródła pochodziło 60,7% dochodów ogółem (w kraju 54,7%), podczas gdy rok wcześniej ich udział był nieco niższy i wyniósł 60,0%. Drugim co do wielkości źródłem dochodów gospodarstw domowych były dochody ze świadczeń społecznych. Udział tych dochodów zmniejszył się w ujęciu rocznym (o 0,2 p. proc.) do poziomu 23,7%, natomiast w kraju wzrósł (o 0,5 p. proc.) do 30,1%.

Od 1 stycznia 2024 r. wzrosła wysokość świadczenia wychowawczego do kwoty 800 zł miesięcznie na dziecko (do 2023 r. – 500 zł). Udział dochodu z tego świadczenia w przeciętnym miesięcznym dochodzie rozporządzalnym na osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 4,5% (w kraju 4,6%).

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych wskazały na zmniejszenie się udziału dochodu z pracy na własny rachunek (poza gospodarstwem rolnym). W omawianym roku stanowił on 13,9% ogółu dochodów wobec 14,4% rok wcześniej.

Dochód do dyspozycji to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji jest przeznaczony na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji, który gospodarstwa domowe przeznaczają na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz na przyrost oszczędności wyniósł 3218,86 zł (w kraju – 3103,06 zł) i był wyższy w ujęciu rocznym o 16,8% (w kraju o 18,3%).

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

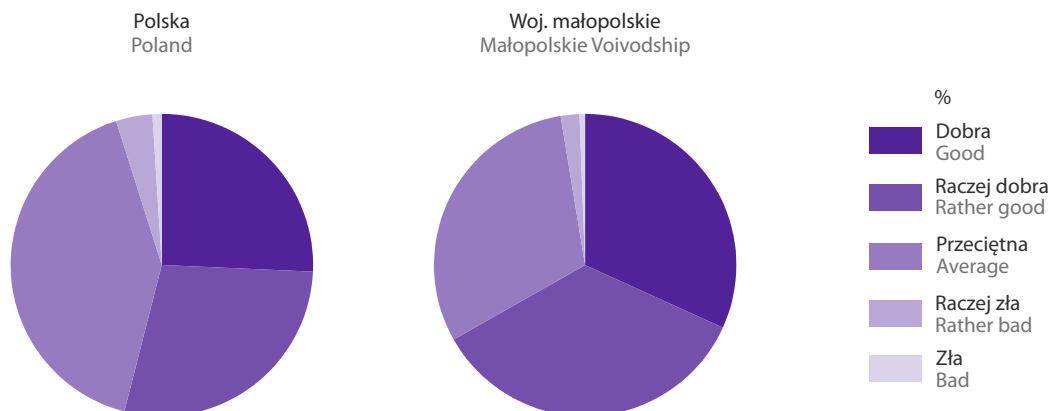
Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

Według Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC), w którym zebrano informacje o sytuacji gospodarstw domowych w 2024 r., wskaźnik zagrożenia ubóstwem w województwie po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wyniósł 15,8% (13,5% przed rokiem). W Polsce zagrożonych ubóstwem było 13,8% ludności (14,0% w 2023 r.).

Jedną z miar poziomu nierówności dochodów jest współczynnik Giniego. Im niższa wartość wskaźnika, tym bardziej równomierny jest rozkład dochodów. W 2024 r. omawiany wskaźnik dla przeciętnego ekwiwalentnego rocznego dochodu do dyspozycji wyniósł 28,5% (27,5% przed rokiem), a w kraju 26,0% (27,0%). W odniesieniu do poprzedniego roku wartość współczynnika Giniego wzrosła w województwie o 1,0 p. proc., co wskazuje na wzrost rozwarstwienia dochodów.

Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.

Chart 30. Subjective evaluation of the material situation of households in 2024

W 2024 r. 66,8% badanych gospodarstw domowych w województwie małopolskim oceniło swoją sytuację materialną jako dobrą lub raczej dobrą. Rezultat ten był lepszy (o 2,4 p. proc.) od notowanego rok wcześniej. Dla porównania w kraju oceniło tak swoją sytuację materialną 57,7% gospodarstw domowych, tj. o 3,7 p. proc. więcej niż w 2023 r. W przeciętnej sytuacji materialnej znajdowało się 30,6% badanych gospodarstw, tj. o 2,4 p. proc. mniej niż w roku poprzednim. W kraju oceniło tak swoją sytuację materialną 38,0% gospodarstw, tj. o 3,1 p. proc. mniej niż w 2023 r. W omawianym okresie, 2,6% gospodarstw domowych województwa, oceniło swą sytuację materialną jako raczej złą lub złą, podczas gdy w kraju odsetek ten wyniósł 4,3%.

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w poszczególnych grupach społeczno-ekonomicznych jest dość zróżnicowana. W 2024 r. niezmiennie najlepiej oceniali swą sytuację materialną gospodarstwa domowe osób pracujących na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym, wśród których 79,3% badanych oceniło ją jako dobrą lub raczej dobrą. Renciści i emeryci w większości ocenili swą sytuację materialną również jako dobrą i raczej dobrą (52,6%), co oznacza polepszenie ich subiektywnej oceny sytuacji materialnej w relacji do poprzedniego roku. Z ogółu rencistów i emerytów w subiektywnie gorszej sytuacji materialnej byli renciści, którzy w większości (51,7%) ocenili ją jako przeciętną. Z ogólnej liczby badanych gospodarstw domowych rolników największa liczba badanych (44,4%) oceniła swoją sytuację materialną jako przeciętną.

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

Z roku na rok zmniejsza się liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej oraz liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej.

Liczba świadczeniobiorców świadczeń rodzinnych była mniejsza niż rok wcześniej, natomiast wzrosła kwota wydatków na te świadczenia.

Zwiększyła się liczba żłobków i klubów dziecięcych oraz liczba przebywających w nich dzieci.

Środowiskowa pomoc społeczna wraz ze stacjonarnymi formami pomocy społecznej tworzą System Pomocy Społecznej, który funkcjonuje w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. Zgodnie z ustawą pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Środowiskową pomoc pieniężną stanowią między innymi różnego rodzaju zasiłki np.: stałe, okresowe, celowe, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc dla cudzoziemców. Pomoc niepieniężna obejmuje m.in.: posiłek, schronienie w placówkach dla bezdomnych, ubranie, zorganizowanie pogrzebu, usługi opiekuńcze, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Osoby potrzebujące mogą otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej.

W 2024 r. w województwie liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej wyniosła 65,3 tys., co stanowiło 7,9% tej populacji w kraju. Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć spadek liczby osób, którym przyznawane są te świadczenia. W ujęciu rocznym było ich mniej o 6,7%, a w porównaniu z 2015 r. – o 49,9%.

Świadczenia w formie pieniężnej otrzymało na podstawie decyzji 60,5 tys. osób, w tym zasiłki celowe – 32,3 tys. osób (53,5%). Świadczenia w formie niepieniężnej przyznano 32,2 tys. osób, przede wszystkim w postaci codziennego posiłku, co dotyczyło 21,9 tys. osób (68,0%).

Na 10 tys. ludności województwa przypadało 190 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (w 2023 r. – 204, w 2015 r. – 387), tj. o 31 osób mniej niż średnio w kraju.

Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej
Table 16. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	130279	91840	69989	65313
Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	236611	280489	306219	332508
pomoc pieniężna financial assistance	162166	197412	200556	219413
pomoc niepieniężna non-financial assistance	74445	83077	105663	113096
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance benefits per 10 thousand population	387	267	204	190

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2024 r. z różnych form środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 93,6 tys. beneficjentów, tj. mniej o 7,9% niż rok wcześniej i 54,5% niż w 2015 r. Beneficjenci w województwie stanowili 8,0% tej zbiorowości w Polsce. Wydatki na środowiskową pomoc społeczną wyniosły 332,5 mln zł, co stanowiło 7,1% ogółu środków wydatkowanych na ten cel w kraju. Mieszkańcy województwa otrzymali 219,4 mln zł (66,0%) w formie świadczeń pieniężnych, a 113,1 mln zł (34,0%) w formie świadczeń niepieniężnych.

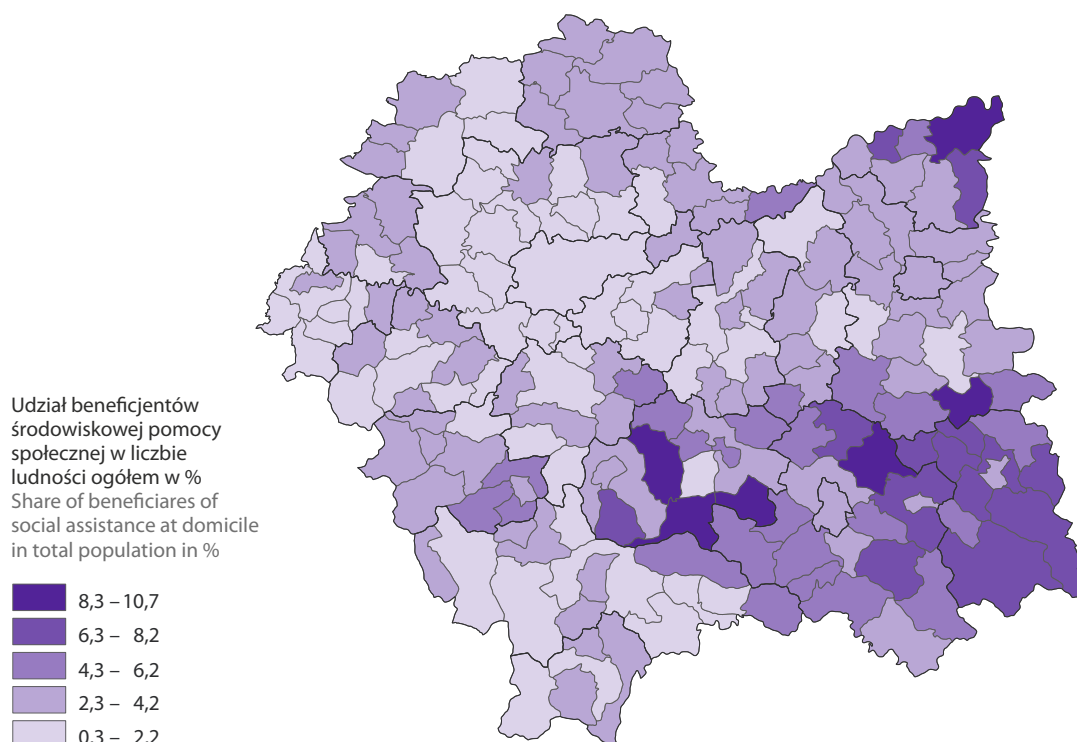
Największą część – 102,3 mln zł, tj. 30,8% ogólnej kwoty przeznaczono na zasiłki stałe. Środki przekazane jako zasiłki celowe osiągnęły wartość 73,9 mln zł, tj. 22,2%. Wysoki udział miały również świadczenia przekazane w formie usług opiekuńczych – 59,2 mln zł, tj. 17,8%.

Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 17. Beneficiaries of social assistance at domicile

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	73855	55975	47760	45425
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	205906	126768	101585	93605
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	611	369	296	273

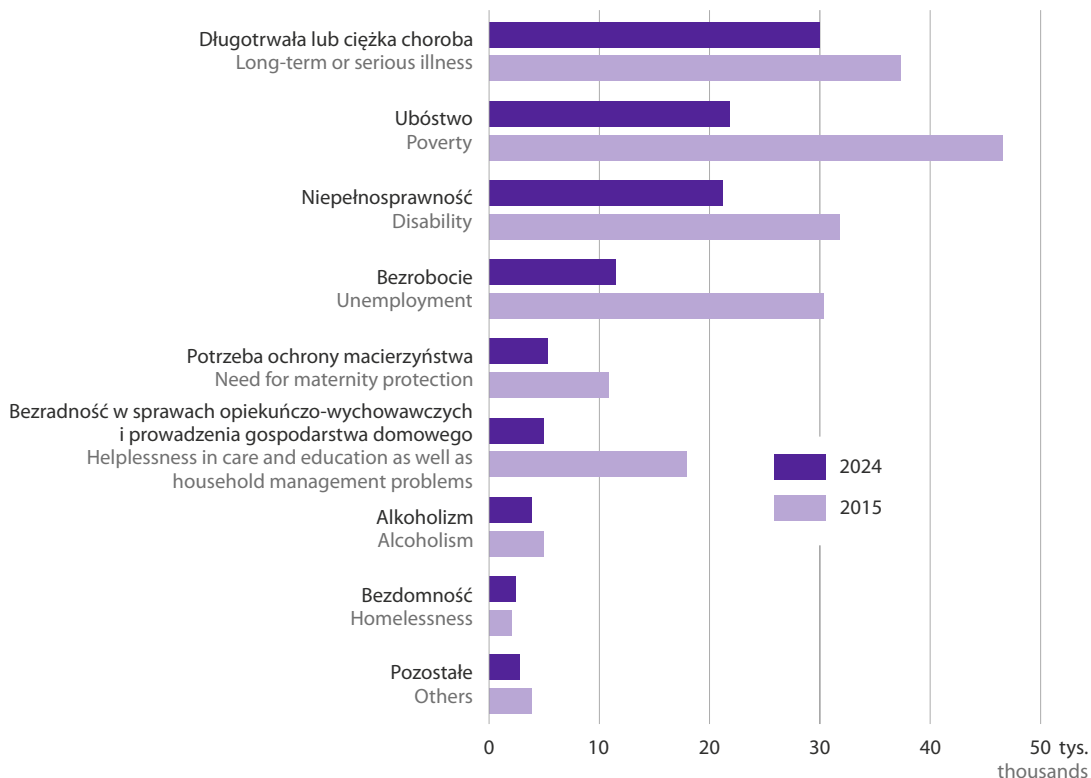
Udział beneficjentów w ogólnej liczbie ludności, określany jako zasięg korzystania z pomocy społecznej, zarówno w województwie jak i w kraju pozostał na poziomie sprzed roku i wyniósł odpowiednio 2,7% i 3,1%.

Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.
Map 28. Scope of benefiting of social assistance at domicile in 2024

Warto podkreślić, że w jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy środowiskowej. W 2024 r. w województwie małopolskim świadczenie było przyznawane najczęściej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Z tej przyczyny otrzymało je 30,0 tys. rodzin (o 0,9 tys. mniej niż w roku poprzednim). Dla 21,8 tys. rodzin główną przyczyną przyznania świadczenia było ubóstwo (o 3,1 tys. mniej niż w 2023 r.), a dla 21,2 tys. rodzin – niepełnosprawność (o 0,6 tys. mniej). W ujęciu rocznym wzrosła liczba rodzin korzystających z przyznanej pomocy m.in. z powodu zdarzenia losowego oraz przemocy w rodzinie (po 0,1 tys. więcej).

Wykres 31. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn
 Chart 31. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons

System świadczeń rodzinnych jest systemem pomocowym państwa skierowanym głównie do rodzin o najniższych dochodach. Państwo udziela finansowej pomocy w wychowywaniu dzieci oraz wspomaga osoby starsze i niepełnosprawne w celu zaspokojenia potrzeb życiowych. Część świadczeń rodzinnych – zasiłek rodzinny, specjalny zasiłek opiekuńczy, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, to świadczenia zależne od kryterium dochodowego. Te świadczenia są przyznawane na roczne okresy zasiłkowe. Podstawę prawną systemu świadczeń rodzinnych stanowi ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Beneficjenci świadczeń rodzinnych to rodziny pobierające świadczenia na dzieci pozostające na utrzymaniu oraz osoby dorosłe pobierające świadczenia na siebie.

W 2024 r. ze świadczeń rodzinnych w województwie korzystało średnio miesięcznie 222,8 tys. świadczeniobiorców, czyli o 35,8 tys. mniej niż rok wcześniej. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 993,5 mln zł, tj. o 113,5 mln zł więcej niż w 2023 r. Wartość świadczeń w województwie stanowiła 6,8% ogólnej kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w kraju.

W strukturze wydatków na świadczenia rodzinne w 2024 r. przeważały wydatki na świadczenia opiekuńcze, czyli jedną z form pomocy skierowaną do osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. Na te świadczenia wydano łącznie 763,7 mln zł, tj. 76,8% ogólnej kwoty wydatków na świadczenia rodzinne w województwie. Wśród świadczeń opiekuńczych większość stanowiły środki na świadczenia pielęgnacyjne (483,2 mln zł).

Ponadto wypłacono zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (179,5 mln zł, tj. 18,1% łącznej kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych), świadczenia rodzicielskie (38,5 mln zł, tj. 3,9%), jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (8,7 mln zł, tj. 0,9%) oraz inne świadczenia rodzinne wypłacane ze środków własnych gmin (3,1 mln zł, tj. 0,3%). Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej na świadczenia rodzinne wydatkowano w Krakowie (135,5 mln zł), a najmniej w powiecie proszowickim (11,4 mln zł).

Świadczenie wychowawcze wypłacane w ramach programu Rodzina 500+ od 1 stycznia 2024 r. zostało zwiększone do 800 zł miesięcznie na dziecko i od tej pory jest wypłacane w ramach programu Rodzina 800+. Świadczenie przysługuje na każde dziecko w wieku do 18 lat, niezależnie od wysokości dochodu na osobę uzyskiwanego w rodzinie. Wartość świadczeń wypłaconych z tego tytułu w 2024 r. wyniosła 6317,5 mln zł i stanowiła 9,6% ogółu wartości tych świadczeń w kraju. W 2024 r. w województwie małopolskim było średnio miesięcznie 651,1 tys. dzieci, na które wypłacano świadczenie wychowawcze.

Tablica 18. Świadczenie wychowawcze
Table 18. Child-raising benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2020	2023	2024 ^a
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1615842	3795384	3959244	6317533
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze Monthly average number of children for whom families received a child-raising benefit	360198	595549	651418	651134

a Od 1 stycznia 2024 r. świadczenie wychowawcze zostało zwiększone z 500 zł do 800 zł.
a Since 1 January 2024 child-raising benefit has been increased from 500 PLN to 800 PLN.

W 2024 r. kontynuowano program Karta Dużej Rodziny (KDR). Głównym celem programu jest zapewnienie posiadaczom Karty bardziej korzystnego, niż ogólnie obowiązujący, dostępu do towarów i usług oraz innych form aktywności. Zniżki mogą być oferowane przez instytucje publiczne lub partnerów handlowych. Kartę mogą otrzymać, niezależnie od osiąganego dochodu, rodziny z co najmniej trójką dzieci: poniżej 18 lat, poniżej 25. roku życia w przypadku, gdy dzieci uczą się w szkole lub uczelni lub bez względu na wiek w przypadku, gdy dzieci posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. W 2024 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 205,8 tys. rodzin z województwa, tj. więcej o 9,4 tys. (o 4,8%) niż w poprzednim roku. Zbiorowość ta stanowiła 11,0% ogółu takich rodzin w kraju. Najwyższy odsetek rodzin, posiadających KDR odnotowano w Krakowie – 10,8% ogólnej liczby takich rodzin w województwie. Wysoki udział zaobserwowano również w powiecie nowosądeckim – 10,1%. Najniższy był on natomiast w powiecie proszowickim – 1,0%.

Od 2018 r. w ramach programu „Dobry Start” rodziny z dziećmi mogą otrzymać pomoc również w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł, na wyprawkę szkolną dla każdego uczącego się dziecka rozpoczynającego rok szkolny. Przysługuje ono niezależnie od dochodu, do ukończenia przez dziecko 20. roku życia, a na dziecko z niepełnosprawnością do ukończenia przez nie 24. roku życia. W 2024 r. wsparcie w ramach programu otrzymało 437,6 tys. uczniów, a łączna kwota świadczeń wyniosła 131,3 mln zł.

Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 19. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start^a Good Start ^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	123154,5	129441,3	131276,7
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and persons in education) for whom benefits have been paid (during a year)	.	410711	431720	437589
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	447277,4	366295,3	231472,5	179518,9
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children for whom the parents receive family allowances	219764	176908	109828	84580
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku share of children aged under 17 years for whom the parents receive family allowances in the total number of children at this age	31,6	24,9	15,7	12,2
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	73533,0	63565,2	50683,6	48955,1
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	174203	146815	114163	104130
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł amount of the pro-family tax relief deductions in thousand PLN	509466,0	510533,8	409390,4	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	600863	611930	657357	.

a W ramach programu Dobry Start dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku, jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the Good Start programme, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including supplements. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20. tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godzin dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3. Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1. roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godzin dziennie.

Na terenie województwa małopolskiego w 2024 r. działało 639 żłobków i klubów dziecięcych. Stanowiły one 11,3% wszystkich placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w kraju. W ciągu ostatnich lat można zauważyć systematyczny wzrost liczby tych placówek – o 38 w porównaniu z 2023 r. oraz o 429 w odniesieniu do 2015 r. Wśród ogółu omawianych placówek większość stanowią żłobki (86,5%).

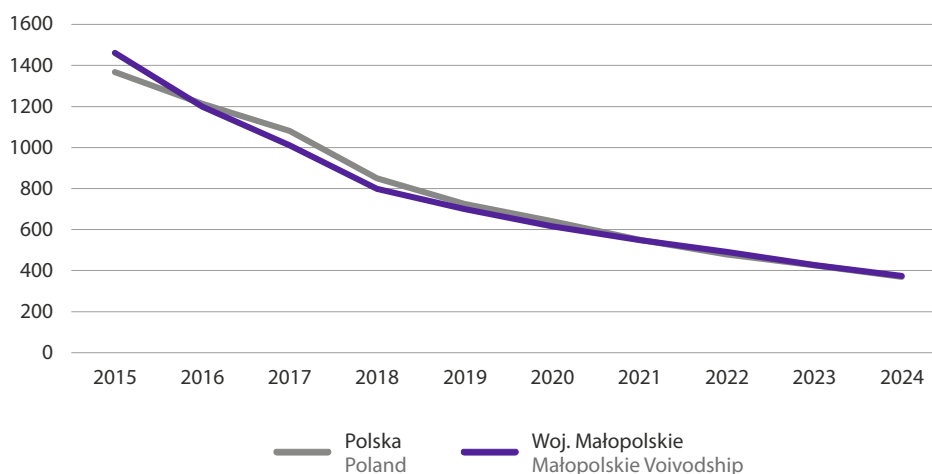
Dla dzieci dostępnych było 23,0 tys. miejsc (o 1,2 tys. więcej niż rok wcześniej), a według stanu na koniec roku do żłobków i klubów dziecięcych uczęszczało 18,0 tys. dzieci (o 0,8 tys. więcej).

Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce
 Stan w dniu 31 grudnia
 Table 20. Nurseries and children's clubs
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	171	433	513	553
w tym publiczne of which public	38	68	.	.
Kluby dziecięce Children's clubs	39	80	88	86
w tym publiczne of which public	3	14	.	.
Miejsca: Places:				
w żłobkach in nurseries	6412	16456	19986	21279
w klubach dziecięcych in children's clubs	687	1458	1775	1710
Dzieci: Children:				
w żłobkach in nurseries	5922	12221	15723	16554
w klubach dziecięcych in children's clubs	569	1181	1529	1467

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych przypadało 78 dzieci przebywających w tych placówkach (w kraju – 81), podczas gdy przed rokiem wskaźnik ten był o 1 osobę wyższy. Powiatem o najwyższej wartości wskaźnika był powiat suski (95), a o najniższej – limanowski (58).

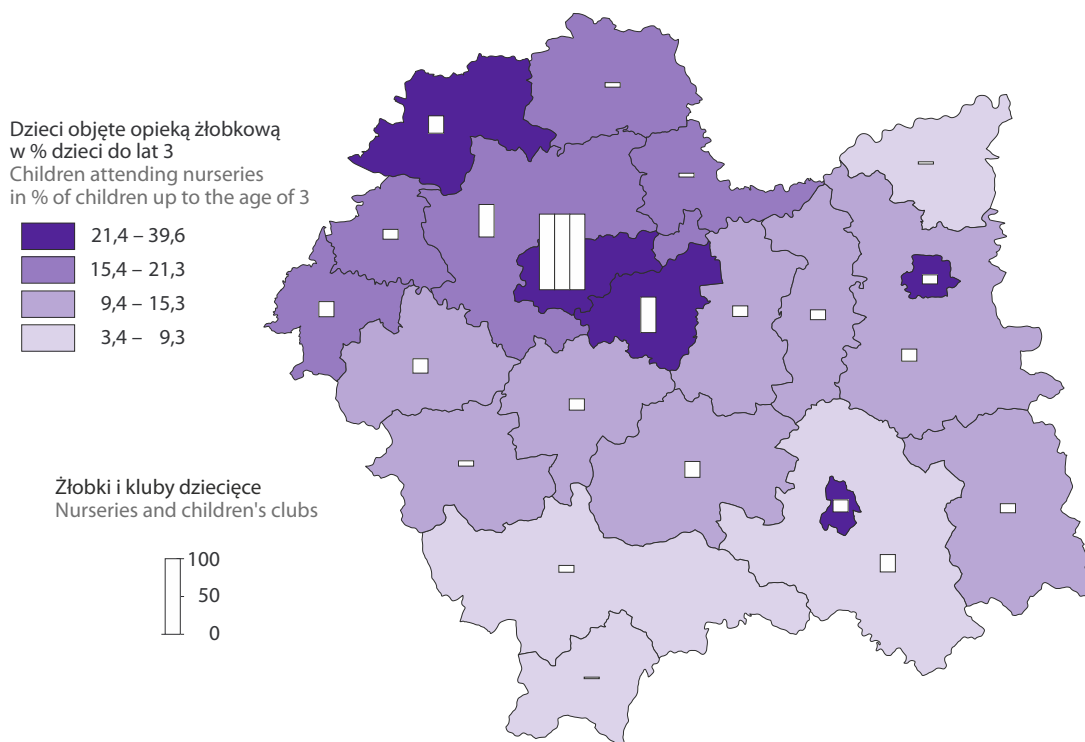
Wykres 32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych
 Chart 32. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
 Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Na 1000 dzieci w wieku do lat 3 przypadało 210 dzieci przebywających w żłobkach i klubach dziecięcych. Wskaźnik dla województwa był niższy niż dla kraju o 10 osób. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Krakowie (396), a najniższą w powiecie tatrzańskim (34).

Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.
Map 29. Nurseries and children's clubs in 2024

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

Z roku na rok liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych systematycznie rośnie, szczególnie w miastach, gdzie tempo wzrostu jest szybsze niż na wsi. W 2024 r. na 1000 ludności przypadało 396 mieszkań (w miastach – 496, na wsi – 305).

W relacji do poprzedniego roku zmniejszyła się przeciętna liczba osób w mieszkaniu, a wzrosła zarówno przeciętna powierzchnia użytkowa, jak i powierzchnia przypadająca na 1 osobę.

Zwiększyła się długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej oraz liczby przyłączy prowadzących do budynków.

Według stanu na koniec 2024 r. zasoby mieszkaniowe w województwie małopolskim obejmowały 1358,7 tys. mieszkań, co stanowiło 8,5% zasobów krajowych. W relacji do 2023 r. liczba mieszkań wzrosła o 18,6 tys. (1,4%), a w zestawieniu z 2015 r. – o 212,8 tys. (18,6%). Liczba mieszkań rosła szybciej w miastach niż na terenach wiejskich. W 2024 r. w miastach znajdowało się 813,5 tys. mieszkań, co oznacza wzrost o 12,0 tys. (1,5%) w odniesieniu do poprzedniego roku oraz o 142,6 tys. (21,3%) w porównaniu z 2015 r.

Na wsi liczba mieszkań wyniosła 545,1 tys. i była większa o 6,6 tys. (1,2%) w ujęciu rocznym oraz o 70,1 tys. (14,8%) w stosunku do 2015 r. Podobne tendencje widoczne były w całym kraju. W relacji do 2015 r. w Polsce ogólna liczba mieszkań zwiększyła się o 13,1%, w miastach – o 14,0%, a na wsi – o 11,3%. Mieszkania na terenach wiejskich w województwie małopolskim charakteryzują się wyższym standardem pod względem powierzchni użytkowej oraz liczby izb w porównaniu z mieszkaniami w miastach.

W 2024 r. przeciętna wielkość mieszkania w zasobach mieszkaniowych województwa małopolskiego wyniosła 80,9 m² (więcej o 0,2 m² w odniesieniu do 2023 r. i 2,9 m² w porównaniu z 2015 r.). Przeciętna powierzchnia mieszkania przypadająca na 1 osobę wyniosła 32,0 m² i wzrosła zarówno w stosunku do poprzedniego roku, jak i 2015 r. odpowiednio o 0,5 m² i 5,5 m². Najmniejsze mieszkania odnotowano w miastach na prawach powiatu: Krakowie (57,8 m²), Tarnowie (64,8 m²) i Nowym Sączu (76,5 m²). Z kolei największe znajdowały się w powiecie krakowskim, gdzie średnia powierzchnia użytkowa wyniosła 105,4 m².

Przeciętna liczba izb w mieszkaniu (3,98) nie uległa zmianie w relacji do poprzedniego roku, a względem 2015 r. była nieznacznie większa (3,92). Mieszkania na wsi miały średnio 4,80 izby, co jest wynikiem wyższym niż w miastach, gdzie wskaźnik ten wynosił 3,43 izby. Mieszkania o liczbie izb niższej niż średnia wojewódzka znajdowały się w miastach na prawach powiatu: Krakowie (3,07), Tarnowie (3,61) i Nowym Sączu (3,93). W pozostałych powiatach liczba izb przekraczała średnią wojewódzką, a najwyższy wskaźnik odnotowano w powiatach myślenickim i krakowskim (po 4,75).

W latach 2015–2024 przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie w województwie systematycznie zmniejszała się i na koniec 2024 r. osiągnęła poziom 2,52 (przy przeciętnej krajowej 2,35). W miastach wskaźnik ten osiągnął wartość 2,02, a na wsi – 3,28. Najwięcej osób na 1 mieszkanie przypadało w powiecie limanowskim (3,56), a najmniej w Krakowie (1,73).

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Dwelling stocks^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Mieszkania Dwellings	1145914	1284212	1340083	1358667
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	340	374	391	396
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,92	3,98	3,98	3,98
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	78,0	80,2	80,7	80,9
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,94	2,67	2,56	2,52

^a Na podstawie bilansów.

^a Based on balances.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

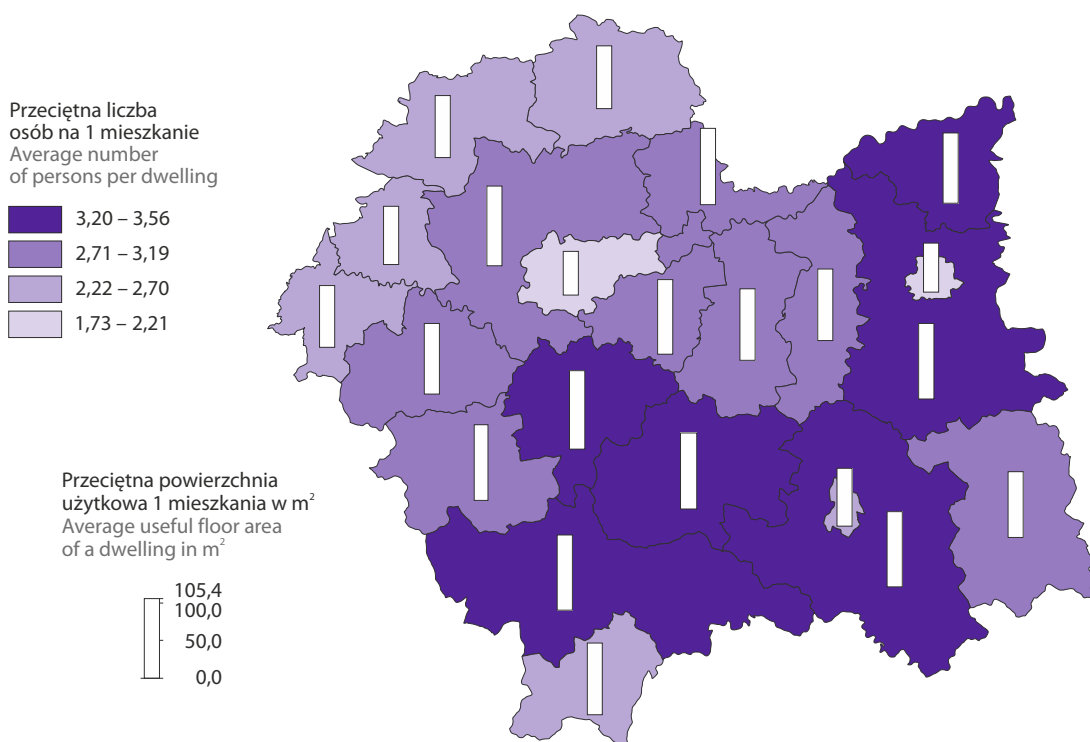
Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 30. Housing conditions of population in 2024

As of 31 December

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Długość sieci wodociągowej rozdzielczej i przesyłowej na koniec 2024 r. wyniosła 24221,8 km, co stanowiło wzrost o 284,8 km względem 2023 r. oraz o 3090,3 km w odniesieniu do 2015 r. i odpowiadało 7,0% długości sieci wodociągowej w Polsce. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych wyniosła 558,4 tys. szt. i była większa o 2,2% w porównaniu z 2023 r.

W 2024 r. na terenach wiejskich znajdowało się 18114,9 km sieci wodociągowej, co stanowiło 74,8% całej sieci wojewódzkiej oraz 372,5 tys. szt. przyłączy do budynków mieszkalnych (66,7% ich ogólnej liczby w województwie). W porównaniu z rokiem poprzednim długość sieci wodociągowej wzrosła zarówno na wsi, jak i w miastach (po 1,2%).

Znaczne dysproporcje w długości sieci wodociągowej między obszarami wiejskimi a miejskimi wynikają m.in. z różnic w koncentracji ludności oraz gęstości zabudowy. Zagęszczenie sieci wodociągowej w województwie na 100 km² wyniosło 159,5 km (w Polsce – 109,5 km) i w porównaniu z 2023 r. zwiększyło się o 1,8 km na 100 km² (w kraju o 0,8 km).

W miastach zagęszczenie sieci wodociągowej wyniosło 358,6 km na 100 km², co stanowi wzrost o 4,3 km w relacji do poprzedniego roku. Na wsi wskaźnik ten wyniósł 134,4 km na 100 km² (więcej o 1,6 km w ujęciu rocznym).

Tablica 22. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia
Table 22. Water supply system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć wodociągowa (rozdzielcza i przesyłowa) w km Water supply network (distribution and transmission) in km	21131,5	22977,7	23937,0	24221,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	458790	508108	546109	558376
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	90,3	98,1	98,6	102,2

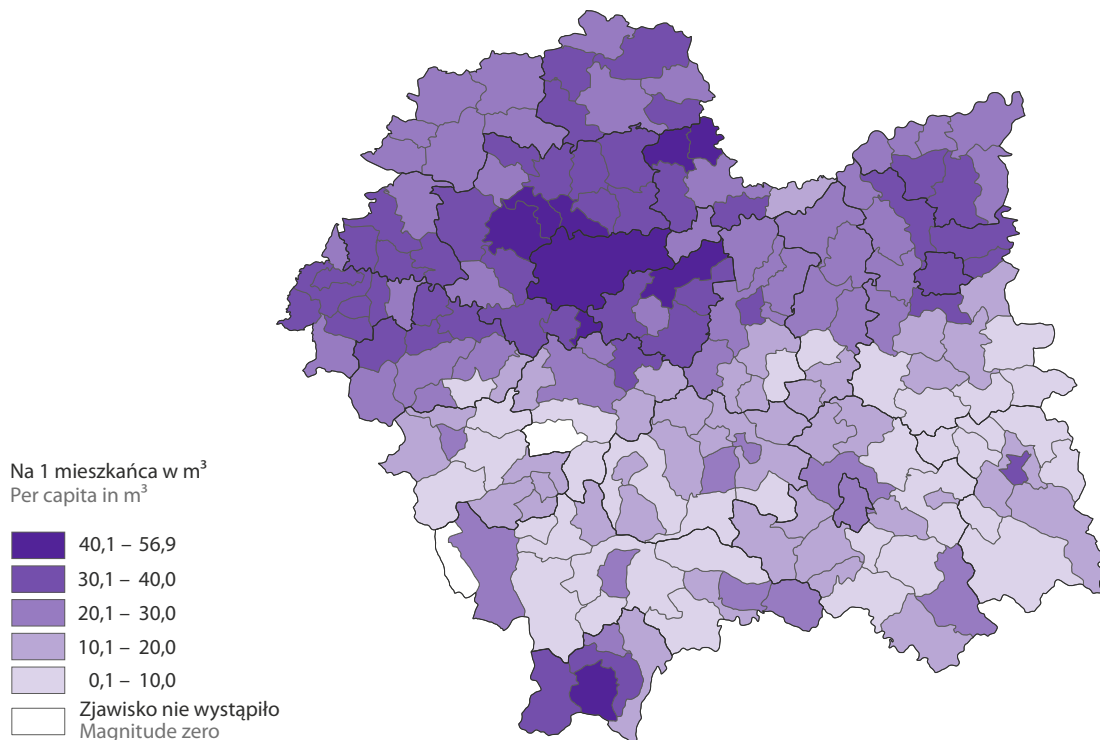
W 2024 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 82,7% i zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,3 p. proc., a w odniesieniu do 2015 r. – o 2,0 p. proc. W kraju dostęp do wodociągu miało 92,7% ogólnej liczby ludności (wzrost zarówno w relacji do 2023 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 0,1 p. proc. i 0,9 p. proc.).

W miastach z sieci wodociągowej korzystało 95,9% ludności, czyli więcej o 0,1 p. proc. w stosunku do 2023 r. oraz o 0,7 p. proc. względem 2015 r. Na wsi dostęp do sieci wodociągowej miało 70,6% mieszkańców, tj. więcej o 0,4 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim oraz 3,6 p. proc. w stosunku do 2015 r.

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wyniosło 102,2 hm³ i było większe zarówno w relacji do 2023 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 3,6 hm³ i 11,9 hm³. W przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa zużycie wody wyniosło 29,8 m³, przy czym w miastach było to 38,7 m³, a na terenach wiejskich – 21,6 m³. Największe średnie zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Zakopane (56,9 m³), natomiast najmniej wody zużyli mieszkańcy gmin Ochotnica Dolna oraz Budzów (po 0,1 m³ na osobę). W 2 gminach województwa nie było sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej).

Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.

Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2024

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

W 2024 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej wyniosła 19458,6 km, co stanowiło 10,5% długości sieci krajowej. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 3,2%, a w zestawieniu z 2015 r. o – 29,3% (w kraju wzrosła odpowiednio o 2,4% i 24,1%). Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych wyniosła 406,4 tys. szt. i była większa zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 3,7% i 40,5%.

Na 100 km² powierzchni województwa małopolskiego przypadało 128,2 km sieci kanalizacyjnej (w Polsce – 59,2 km), czyli więcej w stosunku do poprzedniego roku o 4,0 km na 100 km² (w Polsce – o 1,4 km). W odniesieniu do 2015 r. wzrost wyniósł 29,1 km na 100 km² w województwie oraz 11,3 km na 100 km² w Polsce. W miastach zagęszczenie sieci kanalizacyjnej wyniosło 347,0 km na 100 km² (więcej o 3,8 km na 100 km² w ujęciu rocznym), natomiast na wsi wskaźnik ten wyniósł 100,5 km (wzrost o 4,0 km).

Tablica 23. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia
Table 23. Sewage system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	15050,4	17361,2	18852,4	19458,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	289292	351883	391926	406366
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ in hm ³	105,9	114,0	123,4	125,8
w tym oczyszczane of which treated	105,9	114,0	123,2	125,2

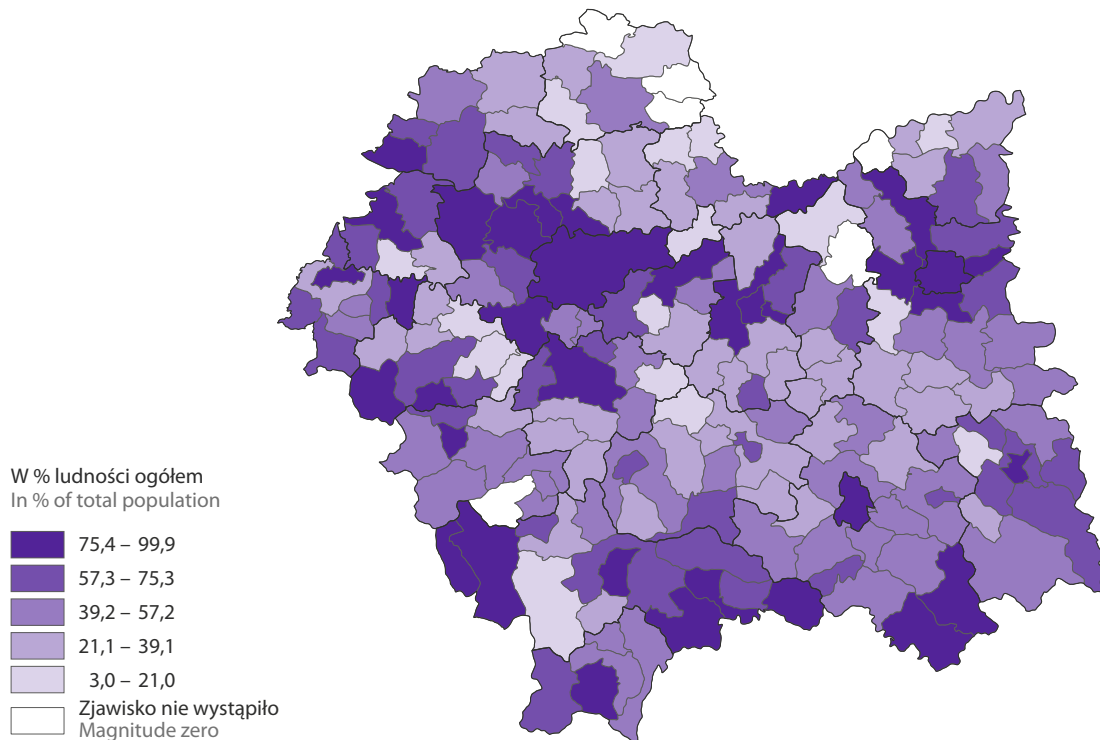
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

W 2024 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 66,8% mieszkańców województwa małopolskiego, co było wynikiem niższym niż średnia krajowa wynosząca 72,9%. Wskaźnik ten wzrósł o 0,6 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem oraz o 5,4 p. proc. w relacji do 2015 r., podczas gdy w kraju zwiększył się odpowiednio o 0,3 p. proc. i 3,2 p. proc.

Zauważalne były znaczne różnice w dostępie do sieci kanalizacyjnej pomiędzy miastami a terenami wiejskimi. W 2024 r. z systemu odprowadzania ścieków korzystało 89,7% mieszkańców miast, co było niższym wynikiem niż średnia krajowa wynosząca 91,2%. Na obszarach wiejskich wskaźnik ten wyniósł 45,8% (w kraju – 46,2%). W porównaniu z 2015 r. w miastach wzrost wyniósł 1,9 p. proc., a na wsi – 9,2 p. proc. Największy odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2024 r. odnotowano w gminie Mucharz (99,9%), podczas gdy najmniejszy w gminie Biskupice (3,0%). W województwie 6 gmin nie posiadało dostępu do sieci kanalizacyjnej.

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.

Map 32. Population connected to the sewage system in 2024

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów różni się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Długość sieci gazowej w 2024 r. w województwie wyniosła 27899,8 km i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 2,0%, a w zestawieniu z 2015 r. o – 20,2%. Dla porównania, na poziomie całego kraju wzrost wyniósł odpowiednio 1,3% i 21,0%. Liczba przyłączy gazowych osiągnęła poziom 544,9 tys. szt. i była większa zarówno w stosunku do poprzedniego roku, jak i 2015 r. odpowiednio o 2,4% i 25,3%.

Na obszarach wiejskich długość sieci gazowej stanowiła 74,7% całej sieci gazowej województwa, a liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – 65,1%. W odniesieniu do 2023 r. długość sieci na obszarach wiejskich wzrosła o 468,3 km (2,3%), a w miastach o 72,5 km (1,0%).

W 2024 r. zużyto 6416,9 GWh gazu sieciowego, czyli o 0,6% więcej niż rok wcześniej (w kraju o 0,9%). W omawianym okresie liczba odbiorców gazu wzrosła o 0,4% (w kraju zmniejszyła się o 0,5%). Na wsi liczba odbiorców gazu wzrosła o 3,0%, natomiast w miastach odnotowano spadek o 1,1%. W porównaniu z poprzednim rokiem zużycie gazu sieciowego na 1 mieszkańca zwiększyło się o 0,6% za sprawą wzrostu zużycia na wsi (o 1,4%). W miastach zużycie gazu było mniejsze niż rok wcześniej (o 0,2%).

Gęstość sieci gazowej w przeliczeniu na 100 km² wyniosła 178,8 km i zwiększyła się o 3,6 km na 100 km² w porównaniu z 2023 r. (w kraju wzrosła o 0,7 km). Gęstość sieci gazowej w miastach (404,5 km) była znacznie większa niż na wsi (150,2 km). W ujęciu rocznym gęstość sieci gazowej wzrosła zarówno w miastach, jak i na wsi odpowiednio o 4,2 km i 3,4 km na 100 km².

Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 grudnia

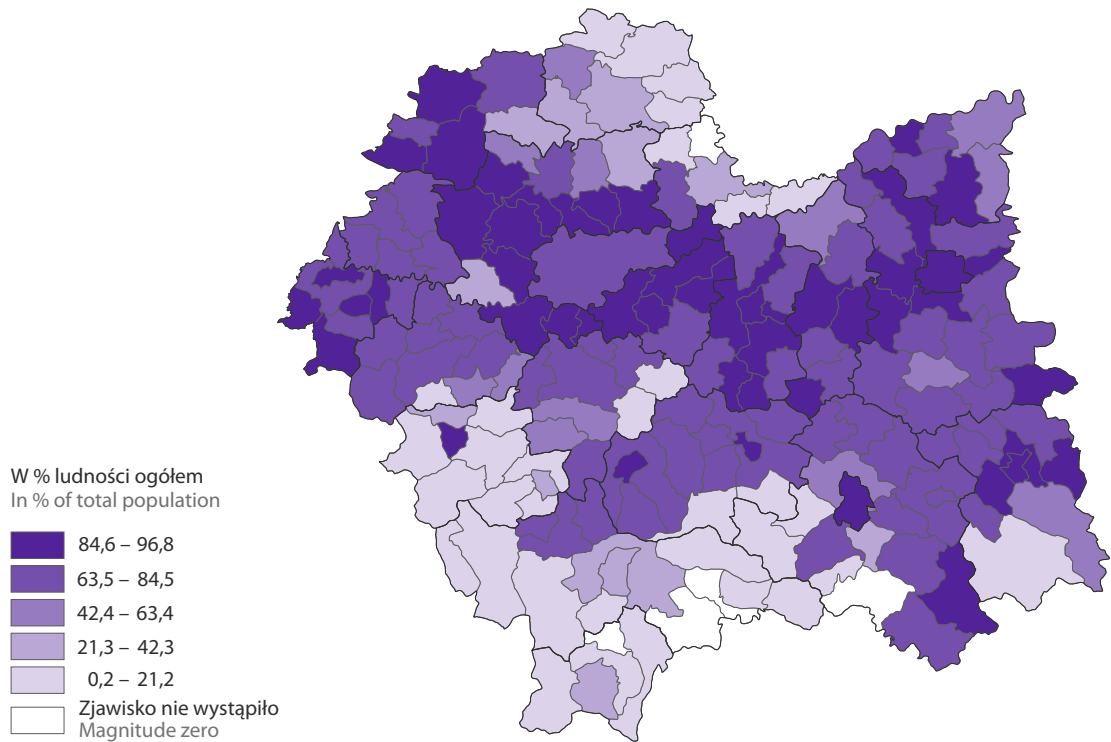
Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	23213,3	24849,4	27359,0	27899,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	434993	486908	531858	544865
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	713,3	825,6	879,8	883,1
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	4355,1	5762,0	6379,1	6416,9
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	1292,0	1676,9	1860,5	1871,0

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas consumers using collective gas-meters.

W 2024 r. z sieci gazowej korzystało 68,1% mieszkańców województwa (w kraju – 56,6%) wobec 67,6% w 2023 r. i 62,3% w 2015 r. Ze względu na większe zagęszczenie sieci gazowej w miastach niż na wsi odsetek korzystających wyniósł odpowiednio 73,3% i 63,3% (w Polsce – 72,2% i 33,8%). W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost odsetka osób korzystających z sieci na wsi o 0,9 p. proc., natomiast w miastach jego wartość pozostała na niezmiennym poziomie. Największy odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej odnotowano w gminie Zabierzów (96,8%), a najmniejszy w gminach Kozłów oraz Bystra-Sidzina (po 0,2%).

Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.
 Map 33. Population connected to the gas supply system in 2024

Ochrona zdrowia

Health care

W 2024 r. w relacji do poprzedniego roku zwiększyła się liczba podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, a także liczba udzielonych w nich porad. Wzrosła przeciętna liczba porad na 1 mieszkańca udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Zwiększyła się zarówno liczba szpitali ogólnych, jak i wykorzystanie w nich łóżek. W ujęciu rocznym przybyło hospitalizowanych pacjentów, natomiast przeciętna długość pobytu chorego w szpitalu utrzymała się na poziomie notowanym przed rokiem. Wzrosła liczba personelu medycznego (z wyjątkiem diagnostów laboratoryjnych) w podstawowych grupach zawodów medycznych: lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek, położnych, farmaceutów i fizjoterapeutów.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na ochronę zdrowia były mniejsze niż rok wcześniej.

W 2025 r. liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia oraz liczba osób, którym udzielono pomocy medycznej była większa niż w roku poprzednim.

Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej

Stan w dniu 31 grudnia

Table 25. Health care facilities

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Out-patient departments	1817	1966	2165	2212
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyków ^a Medical and dental practices ^a	189	130	119	114
Porady udzielone ^{bc} w tys. Consultations provided ^{bc} in thousands				
lekarskie ^d medical ^d	24684,5	23393,0	27787,1	29075,9
stomatologiczne dental	3422,9	2870,4	3837,5	3909,0
Szpitala ogólne General hospitals	81	72	69	74
Łóżka w szpitalach ogólnych Beds in general hospitals	14861	13540	13416	13429
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	44,1	39,4	39,1	39,2
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	69,9	59,6	70,9	72,2
Przeciętny pobyt chorego w dniach Average patient stay in days	5,9	5,8	5,5	5,5

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

W końcu 2024 r. w województwie małopolskim działało 2326 (w kraju – 27,3 tys.) podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, z czego 2212 przychodni oraz 114 praktyk lekarskich i stomatologicznych realizujących świadczenia finansowane ze środków publicznych. Liczba przychodni wzrosła zarówno w ujęciu rocznym, jak i w relacji do 2015 r. (odpowiednio o 2,2% i 21,7%). W przypadku praktyk lekarskich i stomatologicznych na przestrzeni omawianych lat odnotowano spadek ich liczby (o 4,2% i 39,7%).

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W 2024 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej udzielono łącznie 33,0 mln porad (w kraju – 365,5 mln). Ich liczba zwiększyła się zarówno w odniesieniu do 2023 r., jak i w porównaniu z 2015 r. (odpowiednio o 4,3% oraz 17,4%). Przeciętna liczba porad ogółem udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 9,6 (w kraju – 9,7), a porad lekarskich – 8,5 (w Polsce – 8,8). Na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadały średnio 1474 osoby (w kraju – 1375), tj. mniej o 28 osób niż rok wcześniej oraz o 207 niż w 2015 r.

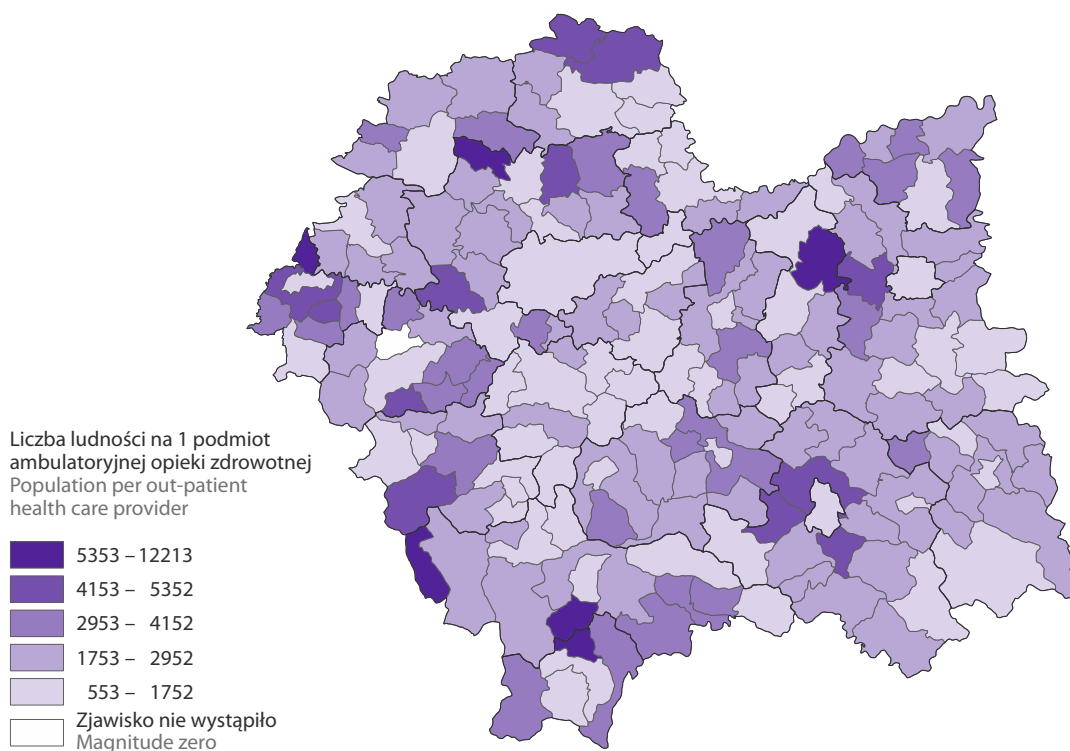
W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej świadczona jest również opieka specjalistyczna. W jej zakres wchodzi porady lekarskie oraz stomatologiczne. W 2024 r. udzielono łącznie 13268,6 tys. porad specjalistycznych lekarskich (więcej o 5,7% niż rok wcześniej i 22,0% niż w 2015 r.) oraz 3909,0 tys. porad stomatologicznych (więcej odpowiednio o 1,9% i 14,2%). W kraju liczba udzielonych porad specjalistycznych zwiększyła się w relacji do 2023 r. o 5,0%, a do 2015 r. o 21,2%. Liczba porad stomatologicznych zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku, jak i do 2015 r. była większa odpowiednio o 2,6% i 3,0%.

W omawianym okresie zarejestrowano również 2267,7 tys. teleporad (w kraju – 25434,5 tys.), z których większość zarówno w województwie, jak i w Polsce, stanowiły teleporady w podstawowej opiece zdrowotnej (odpowiednio 67,9% i 63,3%).

W zakresie specjalistycznej lekarskiej opieki zdrowotnej w analizowanym roku w województwie małopolskim, podobnie jak w kraju, świadczeń medycznych najczęściej udzielano w poradniach chirurgicznych (odpowiednio 18,3% i 17,7%), a najrzadziej w poradniach geriatrycznych (po 0,1%).

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.

Map 34. Out-patient health care in 2024

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych** oraz od 2022 r. **fizjoterapeutów** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych,
- praktyk fizjoterapeutów.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

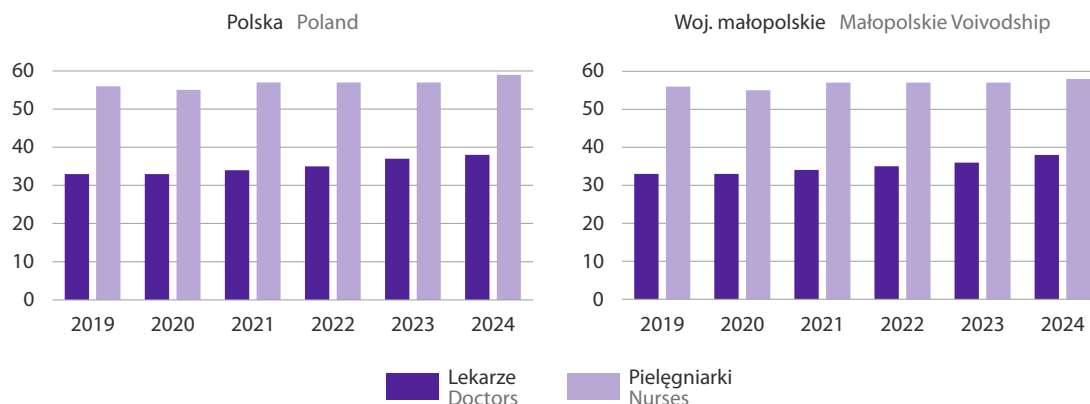
W województwie małopolskim w końcu 2024 r. opiekę nad pacjentami sprawowało 12,9 tys. lekarzy (w tym 8,3 tys. lekarzy specjalistów) oraz 3,5 tys. lekarzy dentyistów. W porównaniu z 2023 r. ich liczba zwiększyła się odpowiednio o 3,9% i 4,4%, natomiast w odniesieniu do 2019 r. wzrost był większy i wyniósł 12,9% oraz 12,6%. W kraju zarówno liczba lekarzy, jak i lekarzy dentyistów zwiększyła się w ujęciu rocznym o 2,7% i wyniosła odpowiednio 141,2 tys. i 37,0 tys. osób.

Według stanu na koniec 2024 r. w województwie pracowało łącznie 22,7 tys. pielęgniarek i położnych, tj. więcej o 2,2% niż rok wcześniej i o 5,2% niż 5 lat wstecz. Pozostałą kadre medyczną stanowiło 6,6 tys. fizjoterapeutów (o 8,3% więcej niż w roku poprzednim), 2,6 tys. farmaceutów (więcej o 0,4%) i 1,2 tys. diagnostów laboratoryjnych (mniej o 5,2%).

Wykres 33. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności

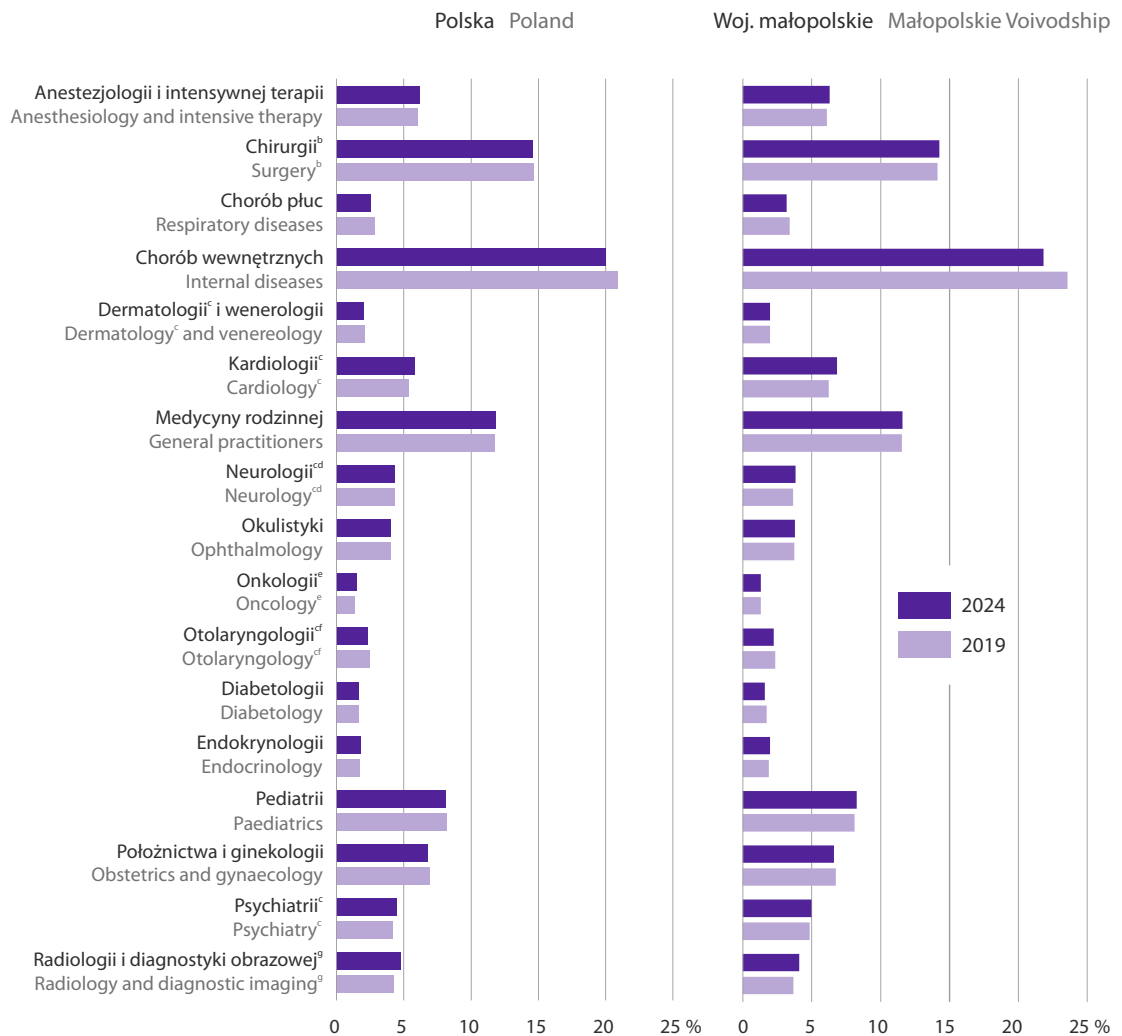
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 33. Doctors and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

Optymalny system opieki zdrowotnej wymaga zrównoważonej proporcji między lekarzami specjalistami a lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej. Na koniec 2024 r. lekarze specjaliści stanowili 64,1% ogólnej liczby lekarzy w województwie (w kraju – 64,5%). Najpowszechniejszą specjalizacją zarówno w województwie, jak i w kraju była specjalizacja z zakresu chorób wewnętrznych (odpowiednio 21,8% i 20,0% ogólnej liczby lekarzy specjalistów).

Wykres 34. Lekarze specjaliści^a
 Stan w dniu 31 grudnia
Chart 34. Medical specialists^a
 As of 31 December

a Dane szacunkowe na podstawie źródeł administracyjnych. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d–g Także: d – neuropatologii, e – onkologii i hematologii dziecięcej, f – otorynolaryngologii, g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a Estimated data based on administrative sources. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardio-surgery as well as vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d–g Also: d – neuropathology, e – children's oncology and haematology, f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.

Na koniec 2024 r. w województwie małopolskim funkcjonowały 74 stacjonarne szpitale ogólne (w 2023 r. – 69, w 2015 r. – 81). W placówkach tych do dyspozycji pacjentów było 13,4 tys. łóżek (więcej o 0,1% w stosunku do 2023 r. oraz mniej o 9,6% w porównaniu z 2015 r.), stanowiących 8,4% zasobu krajowego. Na 10 tys. mieszkańców przypadało średnio 39 łóżek, tj. o 4 mniej niż w kraju. Przeciętne wykorzystanie łóżka w ciągu roku wyniosło 72,2% (w kraju – 68,6%) i było większe o 1,3 p. proc. niż w 2023 r. (w Polsce – o 1,2 p. proc.).

W omawianym okresie w szpitalach ogólnych hospitalizowano 649,1 tys. osób, tj. więcej o 3,0% niż rok wcześniej i 1,0% niż w 2015 r. W przeliczeniu na 10 tys. ludności z opieki stacjonarnej szpitali ogólnych skorzystały 1893 osoby (w Polsce – 2205), tj. o 56 osób więcej w porównaniu z 2023 r. oraz o 14 mniej niż w 2015 r. Średni czas pobytu chorego (uwzględniając ruch międzyoddziałowy) na oddziale szpitalnym trwał, podobnie jak rok wcześniej, 5,5 dnia (w kraju – 4,9) wobec 5,9 w 2015 r. Najdłużej leczenie trwało na oddziałach: opieki paliatywnej i hospicyjnej – 27,3 dni, rehabilitacyjnych – 25,8 oraz oddziałach psychiatrycznych – 23,2 dni.

W końcu 2024 r. w województwie działalność prowadziło ponadto 20 szpitali dziennych (w kraju – 248) oferujących 304 miejsca dziennego pobytu (w Polsce – 6,7 tys.). W ramach opieki dziennej, realizowanej w szpitalach stacjonarnych oraz szpitalach dziennych, leczonych było łącznie 454,6 tys. osób (w kraju – 5028,6 tys.). Zdecydowaną większość (95,9%) stanowili pacjenci leczeni dziennie w szpitalach stacjonarnych, pozostali to leczeni w szpitalach dziennych tzw. jednego dnia.

W 2024 r. na terenie województwa małopolskiego opiekę długoterminową świadczyło 36 zakładów opiekuńczo-leczniczych (o charakterze ogólnym) oraz 5 zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, a także 12 hospicjów i 3 oddziały opieki paliatywnej. Dysponowały one łącznie 3,7 tys. łóżek, których liczba była większa zarówno w relacji do 2023 r., jak i do 2015 r. (odpowiednio o 4,0% i 16,6%). W ciągu roku w placówkach opieki długoterminowej przebywało 9,5 tys. osób – byli to głównie pacjenci zakładów opiekuńczo-leczniczych (56,1%).

W ramach długoterminowej opieki medycznej w województwie funkcjonowały również 2 szpitale psychiatryczne, 2 ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych, ośrodek leczenia odwykowego alkoholowego oraz 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze typu psychiatrycznego. W placówkach tych przebywało łącznie 10,2 tys. pacjentów.

Lecznictwo uzdrowiskowe w województwie małopolskim należy do najważniejszych i najlepiej rozwiniętych w kraju. Wyróżnia je duża koncentracja ośrodków w regionach górskich oraz silne zaplecze naturalne (surowce lecznicze). W końcu 2024 r. funkcjonowały 43 zakłady lecznictwa uzdrowiskowego (w kraju – 263), tj. o 1 więcej niż w roku poprzednim. W ciągu roku leczeniem uzdrowiskowym objęto 110,7 tys. osób (o 2,1% więcej niż w 2023 r.), z których 85,2% skorzystało z usług oferowanych przez 38 szpitali i sanatoriów w systemie stacjonarnym. Szpitale i sanatoria uzdrowiskowe w województwie stanowiły 16,2% wszystkich tego typu zakładów działających w kraju. W placówkach tych 1 łóżko wykorzystywane było średnio przez 287 dni w roku (w kraju – 279). Średni czas pobytu kuracjusza w opiece stacjonarnej wyniósł 17,7 dni (w kraju przeciętnie – 16,0 dni).

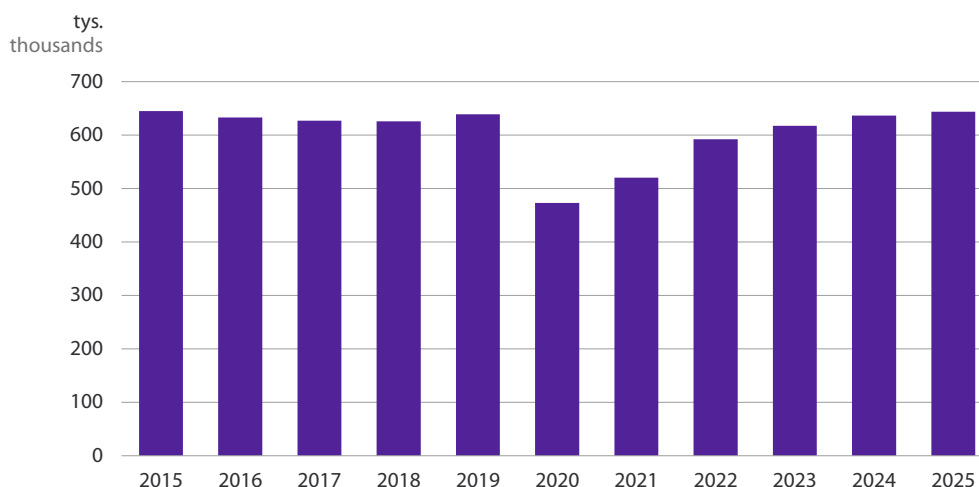
Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. pomoc medyczną w nagłych wypadkach świadczyły, podobnie jak w roku poprzednim, 143 zespoły ratownictwa medycznego (w 2015 r. – 123), z tego 129 zespołów podstawowych i 14 specjalistycznych. W ramach systemu działań lotniczy zespół ratownictwa medycznego oraz 21 szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR). Pomoc doraźną świadczyło również 5 izb przyjęć.

W 2025 r. w województwie małopolskim odnotowano 265,8 tys. wyjazdów/wylotów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia, tj. więcej o 3,5% niż rok wcześniej i o 18,3% niż w 2015 r. Liczba osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego na miejscu zdarzenia wyniosła 266,9 tys., w tym 51,7% pacjentom w wieku 65 lat i więcej. Na 1 tys. ludności przypadało 78 wyjazdów/wylotów na miejsce zdarzenia (w 2024 r. – 75, w 2015 r. – 67). Dla Polski wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 87 (wobec odpowiednio 84 i 82).

Struktura wyjazdów/wylotów ze względu na miejsce zdarzenia nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z poprzednimi latami. Najczęściej miejscem docelowym interwencji był dom pacjenta (76,5% wyjazdów/wylotów). Drugie pod względem liczebności miejsce zdarzenia (17,7% wyjazdów/wylotów) to kategoria „inne”, która obejmuje m.in. ulicę (wyłączając ruch uliczno-drogowy), sklep, kościół. Interwencje do zdarzeń zaistniałych w ruchu uliczno-drogowym stanowiły 3,1%, a do zdarzeń w pracy i w szkole łącznie 2,7%.

Wykres 35. Osoby, którym udzielono świadczeń zdrowotnych w szpitalnych oddziałach ratunkowych lub izbach przyjęć

Chart 35. Persons who received health care benefits in the hospital emergency wards or admission rooms

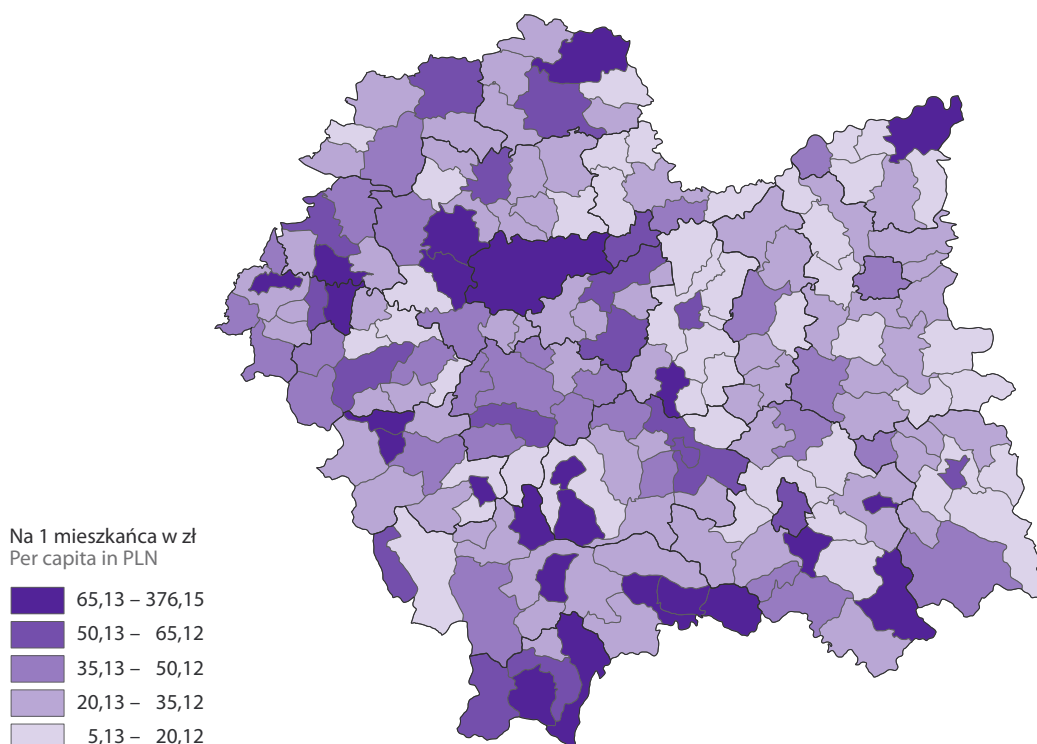

W 2025 r. w województwie małopolskim z pomocy medycznej w szpitalnych oddziałach ratunkowych lub izbach przyjęć skorzystało 643,6 tys. osób, tj. o 1,2% więcej w ujęciu rocznym. 476,0 tys. osób po udzieleniu świadczenia zdrowotnego wypisano do domu, a 167,6 tys. objęto leczeniem szpitalnym.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na ochronę zdrowia w 2024 r. wyniosły łącznie 446,8 mln zł i były o 9,4% mniejsze w relacji do poprzedniego roku. W strukturze jednostek administracyjnych jako płatników ochrony zdrowia, 217,3 mln zł stanowiły wydatki samorządu województwa (o 15,4% mniej niż w 2023 r.), 112,1 mln zł wydatki gmin (o 2,0% więcej), 98,9 mln zł wydatki miast na prawach powiatu (o 35,6% więcej), a 18,5 mln zł wydatki powiatów (o 65,5% mniej). W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki jednostek samorządu terytorialnego na ochronę zdrowia wyniosły 130,29 zł (w 2023 r. – 143,92 zł) i były zróżnicowane w przypadku poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego z racji wykonywanych przez nie zadań. Z budżetu województwa na ochronę zdrowia przeznaczono w przeliczeniu na 1 mieszkańca 63,37 zł (w 2023 r. – 74,93 zł). Z budżetów powiatów było to 7,59 zł (najwięcej w powiecie limanowskim – 52,55 zł, najmniej w proszowickim – 0,04 zł). Wydatki na ochronę zdrowia budżetów miast na prawach powiatu wyniosły 99,84 zł per capita (w Krakowie – 111,73 zł, w Nowym Sączu – 51,43 zł, w Tarnowie – 43,99 zł), a gmin 45,96 zł (najwięcej w gminie Książ Wielki – 376,15 zł, najmniej w gminie wiejskiej Bochnia – 5,13 zł).

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale Ochrona zdrowia w 2024 r.

Map 35. Expenditure of gminas and cities with powiat status in Health care division in 2024

Kultura
Culture

W ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost liczby zwiedzających muzea oraz wystawy w galeriach i salonach sztuki. Seanse w kinach stałych zgromadziły podobną liczbę widzów jak rok wcześniej, natomiast liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych zmniejszyła się. Placówki kultury zorganizowały więcej imprez niż w poprzednim roku. Poprawiła się sytuacja w czytelnictwie wyrażona liczbą czytelników bibliotek oraz liczbą zrealizowanych przez nich wypożyczeń.

W województwie małopolskim działa wiele instytucji kultury oraz innych podmiotów, które tworzą jedną z najbogatszych ofert kulturalnych w kraju. Jest ona dostępna nie tylko w miastach, ale również w mniejszych miejscowościach, dzięki czemu większa liczba osób ma możliwość uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym.

Na koniec 2025 r. działalność prowadziło 107 muzeów (łącznie z oddziałami), czyli o 3 mniej niż rok wcześniej. Ich udział w skali kraju wyniósł 10,8%. Najwięcej było muzeów historycznych (51), które stanowiły 47,7% ogólnej liczby tych instytucji w województwie. Duży udział miały również muzea sztuki – 17,8% (19 instytucji) oraz etnograficzne i antropologiczne – 14,0% (15).

W 2025 r. muzea zorganizowały 384 wystawy stałe (372 w 2024 r.) oraz 531 wystaw czasowych (496). Liczba zwiedzających wyniosła 13,2 mln, tj. o 8,2% więcej niż w 2024 r. Na 1000 ludności województwa

odnotowano 3847 osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne (w kraju 1236 osób). Ponadto 44 wystawy zorganizowane za granicą zgromadziły 1,0 mln osób. Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. muzea dysponowały zbiorami w liczbie 3,3 mln, co stanowiło 15,1% zbiorów krajowych. Poza swoją główną działalnością muzea i oddziały muzealne zajmowały się również organizacją wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych. W ciągu roku miało miejsce 28,5 tys. takich wydarzeń, tj. o 6,9% więcej niż rok wcześniej. Odbyło się m.in. 17,9 tys. lekcji muzealnych i warsztatów, 4,9 tys. seansów filmowych oraz 3,4 tys. odczytów, prelekcji i spotkań. Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych wyniosła 69, tj. 64,5% łącznej liczby muzeów.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. działalność wystawienniczą w województwie małopolskim prowadziło 56 galerii i salonów sztuki (w 2024 r. – 55), które stanowiły 17,4% ogółu tych instytucji w kraju. Większość (38) omawianych instytucji zlokalizowana była w Krakowie. W odniesieniu do 2015 r. liczba galerii i salonów sztuki zmniejszyła się zarówno w województwie, jak i w kraju – odpowiednio o 9 i 10 placówek. Jednostki sektora publicznego były właścicielami lub organizatorami 31 instytucji, w tym samorządy terytorialne różnego szczebla – 24 z nich. Wśród 25 placówek należących do sektora prywatnego, 11 było własnością osób fizycznych. W kraju liczba galerii i salonów sztuki z sektora publicznego wyniosła 211, a z sektora prywatnego – 110.

Galerie i salony sztuki z województwa małopolskiego zorganizowały łącznie 564 wystawy, z których 3 odbyły się za granicą. W stosunku do 2024 r. w województwie zanotowano wzrost liczby zorganizowanych wystaw o 12, a w kraju – o 135. Wystawy w województwie małopolskim przyciągnęły 2512,8 tys. zwiedzających (prawie dwukrotnie więcej niż w poprzednim roku), spośród których 2079,4 tys. odwiedziło wystawy plenerowe (ponad dwuipółkrotnie więcej).

Przeciętnie galerię i salon sztuki zwiedziło 44,9 tys. osób (23,0 tys. rok wcześniej), natomiast wystawę – 4,5 tys. (2,3 tys.). W kraju wskaźniki te przyjęły wartości – 19,8 tys. oraz 1,5 tys.

Na potrzeby osób niepełnosprawnych przystosowanych było 30 obiektów, tj. 53,6% ogólnej liczby galerii i salonów sztuki. Udogodnienia wewnątrz budynków posiadało 28 obiektów, natomiast w 27 instytucjach ułatwienia obejmowały wejście do budynku.

Na koniec 2025 r. w województwie małopolskim działało 20 instytucji posiadających własny zespół artystyczny, z tego: 11 teatrów dramatycznych, 3 teatry muzyczne, 2 teatry lalkowe, 3 orkiestry oraz 1 filharmonia. W ciągu roku odbyło się 8,1 tys. przedstawień i koncertów (o 16,7% więcej niż w 2024 r.), które zgromadziły 1233,7 tys. widzów i słuchaczy (o 1,3% mniej).

W przeliczeniu na 1000 ludności województwa, w przedstawieniach i koncertach uczestniczyło 341 widzów i słuchaczy (o 6 osób mniej niż w 2024 r.). Przeciętnie 1 podmiot zorganizował 404 przedstawienia i koncerty (o 58 więcej niż rok wcześniej), a takie wydarzenie przyciągnęło średnio 153 osoby (o 28 mniej). Teatry wystawiły 5,4 tys. spektakli (o 1,2% mniej w ujęciu rocznym), w których udział wzięło 939,5 tys. widzów i słuchaczy (o 3,0% więcej). Filharmonie, orkiestry i chóry zagrały 2,7 tys. koncertów (o 81,3% więcej niż rok wcześniej), które zgromadziły 294,2 tys. słuchaczy (o 13,1% mniej).

W końcu 2024 r. działało 728 bibliotek publicznych i punktów bibliotecznych, tj. mniej o 6 obiektów w porównaniu z 2023 r. i 42 niż w 2015 r. W stosunku do poprzedniego roku wzrosła liczba bibliotek (709), natomiast zmniejszyła się liczba punktów bibliotecznych (19). W 2024 r. na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi) przypadało 4,7 tys. osób (4,6 tys. w kraju).

Z oferty bibliotek publicznych w ciągu roku skorzystało 648,6 tys. czytelników (o 4,4% więcej niż rok wcześniej i o 2,4% mniej niż w 2015 r.). Wypożyczyli oni na zewnątrz 10,2 mln woluminów księgozbioru, co oznacza wzrost o 2,9% w relacji do 2023 r. i 2,2% w stosunku do 2015 r. Na 1 bibliotekę przypadało średnio 915 czytelników (879 w 2023 r., 917 w 2015 r.), a wskaźnik wypożyczeń księgozbioru w przeliczeniu na 1 czytelnika wyniósł 15,7 woluminów (o 0,3 wol. mniej niż rok wcześniej oraz o 0,7 wol. więcej niż w 2015 r.). Liczba czytelników w bibliotekach publicznych w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 189 osób (181 w 2023 r., 197 w 2015 r.), a w Polsce – 143 (141 w 2023 r., 162 w 2015 r.).

Według stanu na koniec 2024 r. w zbiorach bibliotek publicznych znajdowało się 11,4 mln woluminów, co stanowiło 9,2% księgozbioru krajowego. W stosunku do 2015 r. zbiory biblioteczne powiększyły się o 3,7%.

Stale zwiększa się liczba bibliotek oferujących katalog on-line. W omawianym roku w formie elektronicznej udostępniła swoje zasoby 667 bibliotek (więcej o 7 niż w roku poprzednim i o 165 niż w 2015 r.). Poza świadczeniem usług bibliotecznych, biblioteki i placówki biblioteczno-informacyjne organizowały także różnego rodzaju imprezy kulturalno-oświatowe. W 2024 r. odbyło się 10,9 tys. imprez stacjonarnych, w których wzięło udział 383,9 tys. osób.

W końcu 2025 r. na terenie województwa działało 48 kin stałych, co oznacza, że ich liczba nie zmieniła się w stosunku do poprzedniego roku. Kina stałe w województwie stanowią 8,9% tych instytucji w kraju. W ciągu roku odbyło się 182,8 tys. seansów filmowych (o 0,3% więcej niż w 2024 r.), w których uczestniczyło 4,5 mln widzów (podobnie jak rok wcześniej). Polskie filmy zostały wyświetlone 42,2 tys. razy i zgromadziły 1,1 mln osób.

W seansie filmowym uczestniczyło średnio 25 widzów (23 w kraju). Na 1 miejsce w kinach stałych przypadało 144 mieszkańców województwa (131 osób w Polsce). W przeliczeniu na 1000 ludności województwa, liczba widzów w omawianych instytucjach wyniosła 1324 osoby (1328 w kraju).

Tablica 26. Podmioty działające w obszarze kultury

Stan w dniu 31 grudnia

Table 26. Entities operating in the field of culture

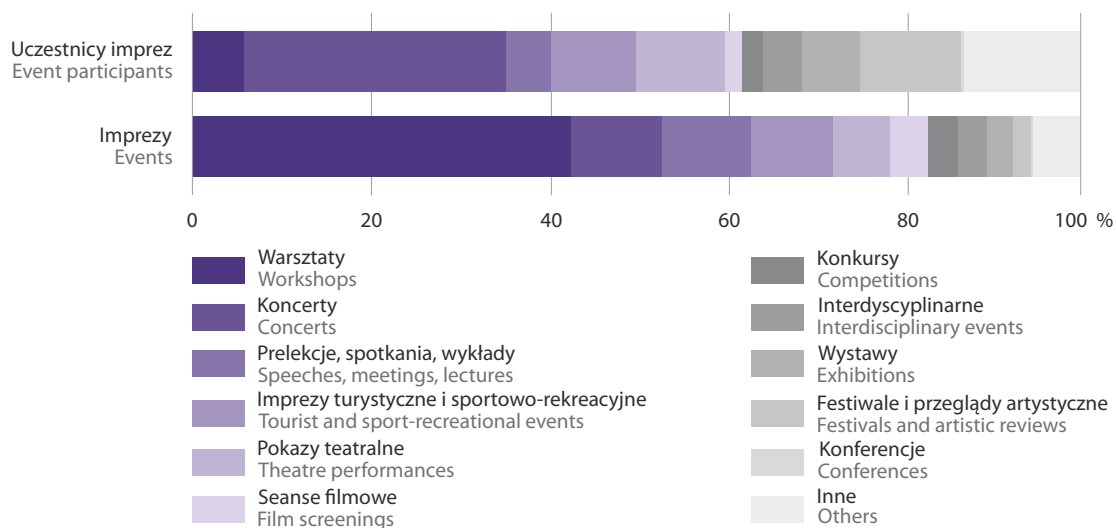
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2025
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	770	742	734	728	.
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	134	101	111	110	107
Galerie i salony sztuki Art galleries	65	57	58	55	56
Teatry i instytucje muzyczne ^b Theatres and music institutions ^b	18	25	21	20	20
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	261	260	268	271	.
Kluby i świetlice Clubs and community centres	183	193	163	150	.
Kina stałe Indoor cinemas	45	43	46	48	48
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	4380	4626	4673	4710	.
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{a,c} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{a,c} per 1000 population	2638	949	3180	3554	3847
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^d Number of population per 1 culture institution ^d	7596	7578	7957	8145	.

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b Posiadające własny zespół artystyczny. c W ciągu roku. d Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b With own artistic ensemble. c During the year. d Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Wykres 36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury^a w 2024 r.
 Chart 36. Events organised by culture institutions^a and event participants in 2024

^a Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.
^a Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

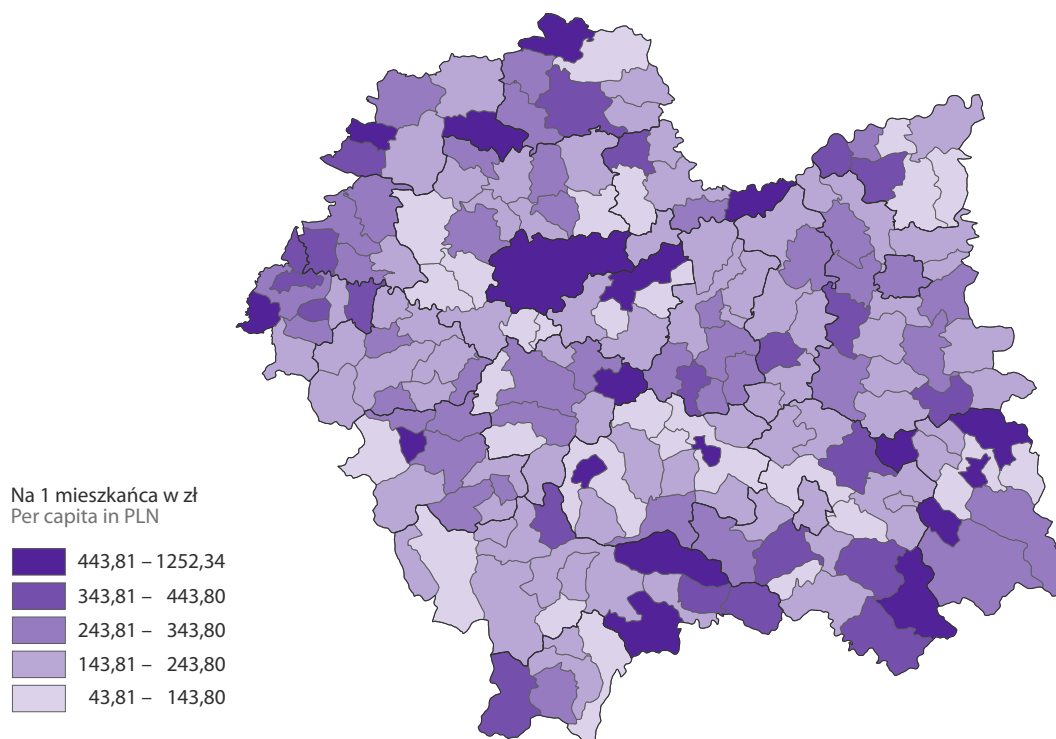
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, a także kluby i świetlice to instytucje, które umożliwiają członkom lokalnych społeczności uczestnictwo w życiu kulturalnym nie tylko w roli widzów, ale również czynnych uczestników i współtwórców kultury. W 2024 r. w województwie małopolskim działało 421 tego typu placówek (mniej o 10 w ujęciu rocznym i 23 w stosunku do 2015 r.), które stanowiły 10,9% liczby tych instytucji w kraju. Omawiane podmioty zorganizowały 35,6 tys. imprez (więcej o 1,5% w porównaniu z 2023 r. i 43,0% w relacji do 2015 r.), w których wzięły udział 4,0 mln uczestników (więcej odpowiednio o 6,1% oraz 10,3%). W 2024 r. na 1000 ludności przypadało 1177 uczestników imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice, tj. o 240 osób więcej niż w Polsce. W porównaniu z 2015 r. wartość wskaźnika wzrosła w województwie o 91 osób, natomiast w kraju o 45 osób.

Omawiane podmioty przeprowadziły ogółem 1,9 tys. kursów (wzrost w ujęciu rocznym o 0,2 tys.). Wśród nich najwięcej było kursów tańca – 0,5 tys., tj. 25,9% ogółu. W 2024 r. kursy ukończyło 21,9 tys. osób (o 24,2% więcej w stosunku do poprzedniego roku), w tym 15,2 tys. dzieci i młodzieży szkolnej (o 16,1% więcej).

W ramach działalności placówek kultury istniało, podobnie jak rok wcześniej, 1,5 tys. grup artystycznych, co oznacza spadek w porównaniu z 2015 r. o 0,2 tys. Grupy te zrzeszały 31,4 tys. członków, tj. o 2,0% więcej niż w 2023 r. oraz o 7,1% mniej niż w 2015 r. Największy udział, podobnie jak w poprzednich latach, miały grupy folklorystyczne, które stanowiły 28,3% ogólnej liczby grup. Przynależność do omawianych zespołów była popularna szczególnie wśród dzieci i młodzieży. W zbiorowości wszystkich członków grup artystycznych ich udział wyniósł 64,5%, tj. o 1,9 p. proc. mniej niż rok wcześniej.

Mapa 36. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w 2024 r.

Map 36. Expenditure of gminas and cities with powiat status in Culture and national heritage division in 2024

W 2024 r. z budżetów samorządów terytorialnych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przeznaczono 1571,9 mln zł, co stanowiło 9,7% wydatków samorządowych na kulturę w kraju. Było to więcej zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 6,4%), jak i w relacji do 2015 r. (prawie trzykrotnie). Kwota przeznaczona na finansowanie kultury stanowiła 4,3% ogólnej kwoty wydatków z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (w 2023 r. – 4,4%, w 2015 r. – 3,4%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca suma omawianych wydatków w 2024 r. wyniosła 458,32 zł. W ujęciu rocznym wydatki per capita na kulturę wzrosły o 6,4%, a w relacji do 2015 r. o 177,4%.

Najwięcej na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przeznaczyły samorzady gmin – 621,2 mln zł, tj. więcej o 4,2% niż w poprzednim roku. Środki gminne stanowiły 39,5% ogółu wydatków samorządowych na kulturę w województwie małopolskim, a samorządów miast na prawach powiatu, województwa i powiatów odpowiednio: 36,2%, 22,9% oraz 1,4%.

Gminy oraz miasta na prawach powiatu w największym stopniu finansowały domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby – odpowiednio 47,0% i 16,1% wydatków na kulturę z ich budżetów. Tymczasem z budżetów powiatów najwięcej środków zostało przeznaczonych na biblioteki – 13,8%, a z budżetu województwa na teatry – 20,3%.

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2025 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była mniejsza niż w 2024 r. Spadła skuteczność wykrywania sprawców przestępstw. Odnotowano mniej wypadków drogowych, ofiar śmiertelnych oraz osób rannych poszkodowanych w wypadkach.

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych do stwierdzonych w danym roku (łącznie z przestępstwami z lat poprzednich we wznowionych postępowaniach).

W 2025 r. w województwie małopolskim Policja odnotowała 68,6 tys. przestępstw, które stanowiły 8,8% przestępstw stwierdzonych w kraju. W ich strukturze przeważały przestępstwa o charakterze kryminalnym, których odsetek w ogólnej liczbie przestępstw wyniósł 58,7%. Mniejszy udział miały przestępstwa o charakterze gospodarczym – 16,9%, cyberprzestępczość – 7,5% oraz przestępstwa drogowe – 6,9%. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba przestępstw zmniejszyła się o 18,0%. Do największej liczby przestępstw doszło na terenie Krakowa, gdzie w 2025 r. zarejestrowano ich 18,6 tys., tj. 27,1% ogółu przestępstw odnotowanych w województwie.

W 2025 r. wskaźnik natężenia przestępczości, czyli liczba przestępstw stwierdzonych przypadająca na 1000 mieszkańców, wyniósł 20,0 wobec 24,4 rok wcześniej (w Polsce – 20,9 wobec 20,6 w 2024 r.). Rozpiętość tego wskaźnika wahała się od 7,3 w powiecie proszowickim do 44,9 w brzeskim.

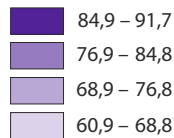
Wykrywalność sprawców przestępstw w województwie małopolskim zmniejszyła się w ciągu roku z 78,0% do 74,5% (dla porównania w kraju zwiększyła się w tym okresie z 69,8% do 72,2%).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw kryminalnych wyniósł 71,3% (w Polsce 65,0%), przestępstw gospodarczych – 93,9% (89,6%), cyberprzestępczości – 17,5% (21,2%), a przestępstw drogowych – 98,7% (tak samo jak w kraju). Najwyższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych odnotowano w powiecie brzeskim (91,7%), a najniższy w Krakowie (60,9%).

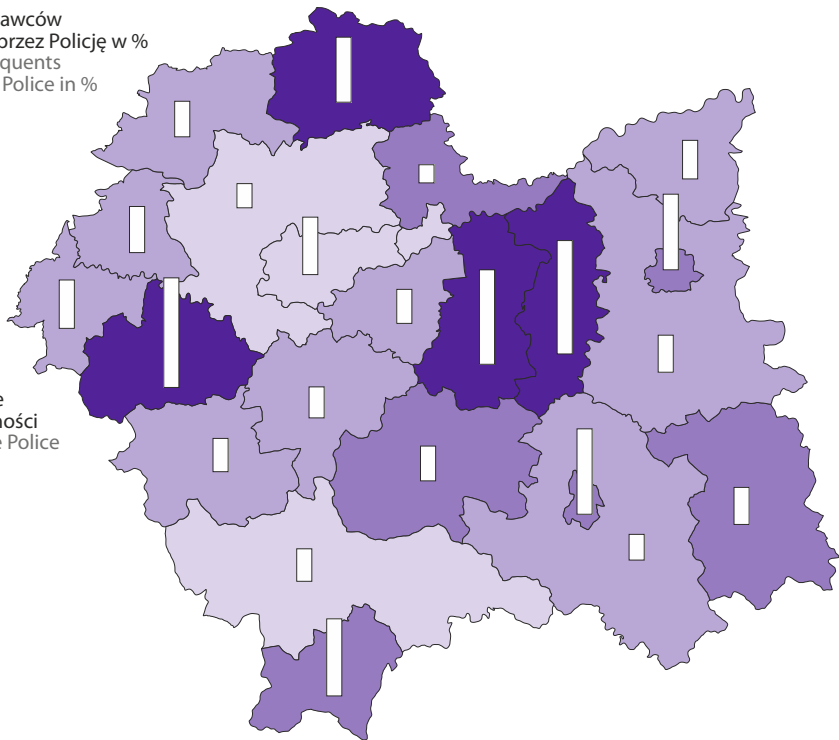
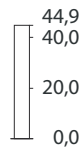
Mapa 37. Zagrożenie przestępczością w 2025 r.

Map 37. Crime risk in 2025

Wskaźnik wykrywalności sprawców
przestępstw stwierdzonych przez Policję w %
Rate of detectability of delinquents
in crimes ascertained by the Police in %

Przestępstwa stwierdzone
przez Policję na 1000 ludności
Crimes ascertained by the Police
per 1000 population

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
Source: data of the National Police Headquarters.

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

W 2025 r. w Systemie Ewidencji Wypadków i Kolizji zarejestrowano 2424 wypadki drogowe, w których zginęło 91 osób, a 2838 osób odniosło obrażenia ciała. W stosunku do poprzedniego roku nastąpiła poprawa bezpieczeństwa na drogach. Spadła zarówno liczba wypadków (o 2,0%), jak i liczba ofiar śmiertelnych (o 20,9%) oraz liczba rannych (o 0,5%). Wypadki, które miały miejsce w województwie małopolskim stanowiły 11,6% wszystkich wypadków w kraju (w 2024 r. – 11,5%, w 2015 r. – 11,6%). Liczba wypadków drogowych na 100 tys. ludności (71) była w województwie małopolskim większa niż w kraju (56).

Tablica 27. Wypadki drogowe^a oraz ich skutkiTable 27. Road accidents^a and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	3839	2265	2474	2424
Ofiary śmiertelne Fatalities	198	157	115	91
na 100 wypadków per 100 road accidents	5,2	6,9	4,6	3,8
Ranni Injured	4619	2563	2852	2838
na 100 wypadków per 100 road accidents	120,3	113,2	115,3	117,1

^a Zarejestrowane przez Policję.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

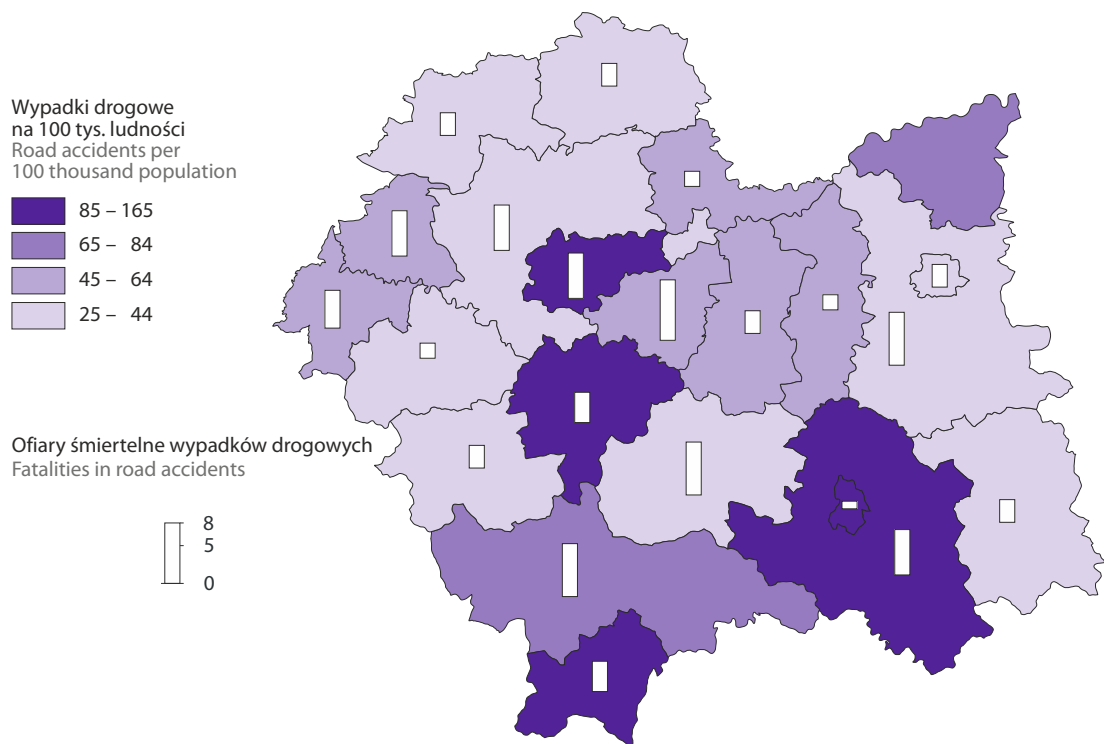
^a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

Jednym ze wskaźników obrazujących stan bezpieczeństwa na drogach jest liczba ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków. W 2025 r. wskaźnik ten wyniósł 3,8 i był niższy zarówno w ujęciu rocznym, jak i w relacji do 2015 r. W kraju wartość wskaźnika była ponad dwukrotnie wyższa niż w województwie – 7,9. Najwięcej ofiar śmiertelnych na 100 wypadków odnotowano w powiecie miechowskim – 25,0, a najmniej w Krakowie – 0,6. Ponadto w wypadkach drogowych na terenie powiatu dąbrowskiego nie zginęła ani jedna osoba.

Mapa 38. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.

Map 38. Road safety in 2025

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

Source: data of the National Police Headquarters.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

Systematycznie rośnie udział gospodarstw domowych, posiadających dostęp do Internetu, dzięki czemu wzrasta odsetek osób korzystających z Internetu. Więcej osób robiło zakupy w sieci oraz korzystało z usług administracji publicznej przez Internet.

W 2025 r. w województwie małopolskim dostęp do Internetu posiadało 97,0% gospodarstw domowych, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 1,3 p. proc. W kraju odsetek ten wyniósł 96,2%, tj. o 0,3 p. proc. więcej niż rok wcześniej.

Z łączy szerokopasmowych korzystało 96,7% gospodarstw posiadających dostęp do Internetu (96,6% w 2024 r.). Szerokopasmowym łączem stacjonarnym dysponowało 76,4% gospodarstw z dostępem do Internetu (77,0% w poprzednim roku), a szerokopasmowym łączem mobilnym – 72,7% (75,1%).

Tablica 28. Gospodarstwa domowe^a posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby^b korzystające z Internetu

Table 28. Households^a with access to the Internet at home and Internet users^b

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households with access to the Internet at home	76,0	90,8	95,7	97,0
Odsetek osób korzystających z Internetu Percentage of individuals using the Internet	69,2	86,3	92,0	93,0
Odsetek osób regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using the Internet regularly (at least once a week)	60,2	78,8	85,9	88,9

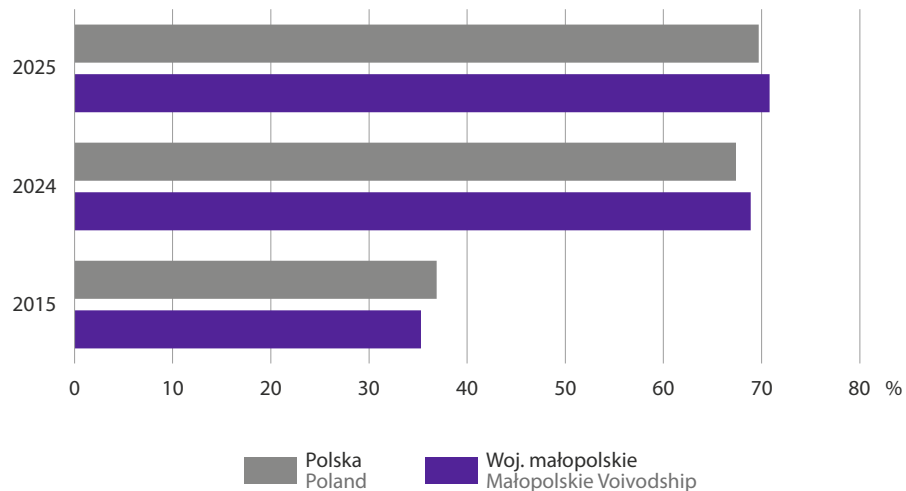
a Dane dotyczą gospodarstw domowych z co najmniej 1 osobą w wieku 16–74 lat. b Osoby w wieku 16–74 lat.
a Data concern households with at least one person aged 16–74. b Persons aged 16–74.

W 2025 r. wśród mieszkańców województwa w wieku 16–74 lat odsetek osób korzystających z Internetu wyniósł 93,0%, tj. o 1,0 p. proc. więcej niż w poprzednim roku (w Polsce 91,9%, więcej o 0,4 p. proc.). Co najmniej raz w tygodniu z sieci korzystało 88,9% mieszkańców (podobnie jak w kraju). W ujęciu rocznym udział osób regularnie korzystających z Internetu wzrósł o 3,0 p. proc. (w Polsce o 1,3 p. proc.).

W województwie małopolskim 70,8% osób w wieku 16–74 lat dokonało zakupów towaru lub usługi przez Internet, co oznacza wzrost o 1,9 p. proc. w stosunku do 2024 r. W omawianym okresie w kraju odsetek takich osób zwiększył się o 2,3 p. proc. do poziomu 69,7%. Za pośrednictwem Internetu najchętniej kupowano odzież, obuwie i dodatki. Towary z tej kategorii nabyło przez Internet 77,5% osób kupujących w sieci, które stanowiły jednocześnie 43,6% mieszkańców województwa (w wieku 16–74 lat).

Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 37. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

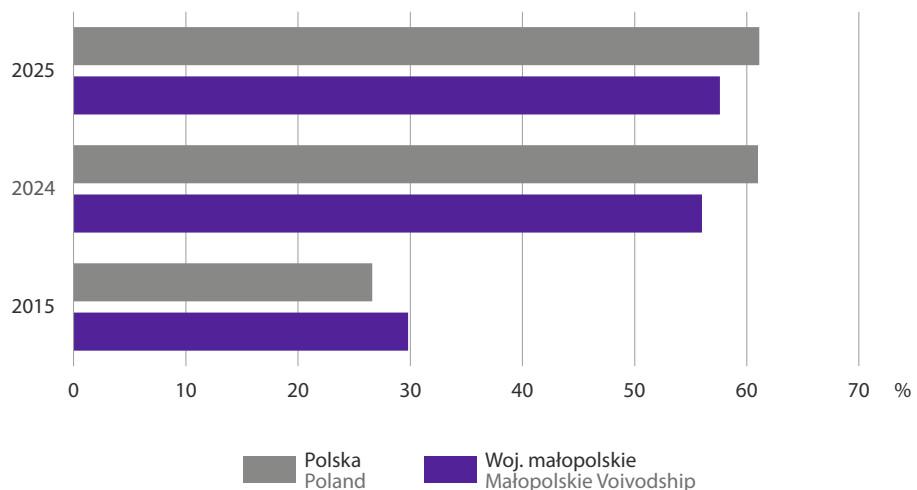

^a Osoby w wieku 16–74 lat.
^a Persons aged 16–74.

Osoby korzystające z usług administracji publicznej przez Internet (w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie) stanowiły 57,6% ogólnej liczby osób w wieku 16–74 lat (w Polsce – 61,1%), co oznacza wzrost w porównaniu z 2024 r. o 1,6 p. proc. (w kraju – o 0,1 p. proc.). Największym zainteresowaniem cieszyło się wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej. Z tej możliwości skorzystało 34,6% mieszkańców województwa (w kraju – 36,2%). Popularne było również wysyłanie, edytowanie, zweryfikowanie lub zaakceptowanie deklaracji podatkowych oraz otrzymywanie urzędowej korespondencji lub dokumentów na swoje konto na stronie internetowej lub w aplikacji jednostek administracji publicznej.

Wykres 38. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 38. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

^a Osoby w wieku 16–74 lat.
^a Persons aged 16–74.

Aktywność społeczna

Social activity

W końcu 2025 r. w województwie małopolskim odnotowano w ujęciu rocznym wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON.

W województwie małopolskim w końcu grudnia 2025 r. w rejestrze REGON figurowało 12,5 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 4,1 tys. fundacji¹, co stanowiło odpowiednio 8,9% i 9,5% ogólnej liczby tych podmiotów w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba fundacji wzrosła o 6,3%, a stowarzyszeń i organizacji społecznych o 2,5% (w kraju – wzrost odpowiednio o 6,9% i 2,5%).

Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	11694	13571	16055	16595
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	35	40	47	48

W końcu 2025 r., podobnie jak rok wcześniej, największy odsetek fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON odnotowano w Krakowie, tj. 35,2% ogólnej liczby tych podmiotów w województwie małopolskim, a najmniejszy w powiecie dąbrowskim – 1,2%. Jednocześnie najwyższe wskaźniki liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. ludności odnotowano w Krakowie (72), Nowym Sączu (71) i powiecie miechowskim (64).

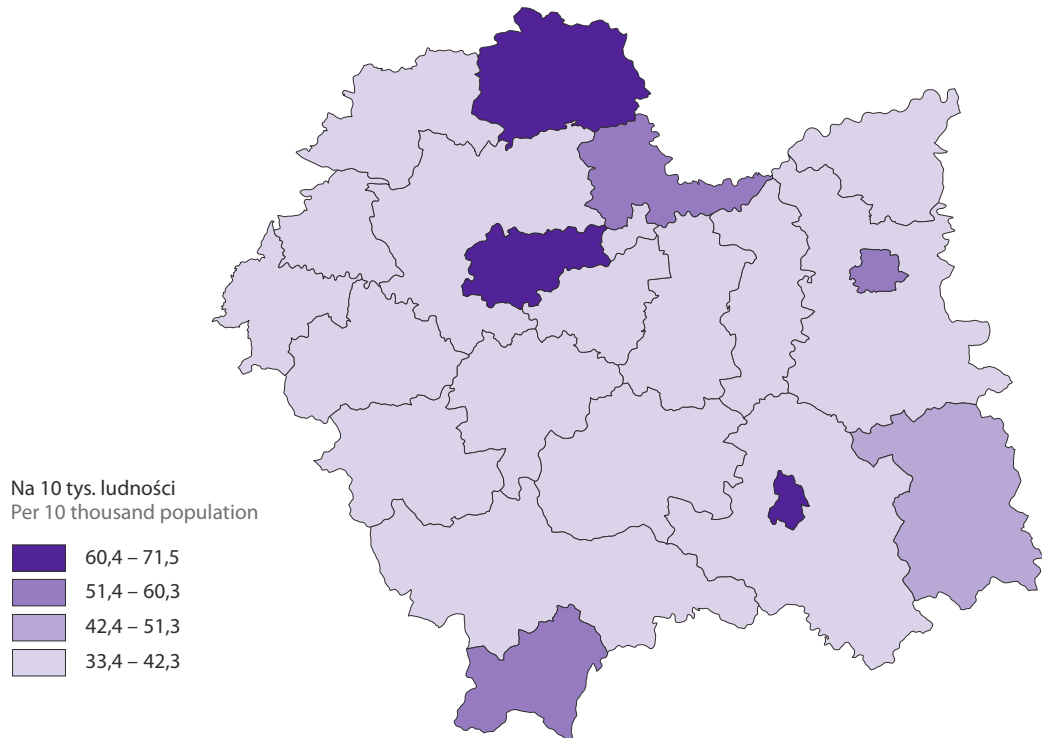
¹ W opracowaniu nie uwzględniono fundacji rodzinnych (621 w 2025 r. i 336 w 2024 r.).

Mapa 39. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2025

As of 31 December

W 2024 r. liczba aktywnych organizacji non-profit w województwie małopolskim wzrosła o 0,5 tys. w porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat. Dobrowolną i bezpłatną pracą na rzecz organizacji wykonywało 222,8 tys. osób, tj. więcej o 24,9 tys. osób w stosunku do 2022 r.

W końcu 2024 r. aktywną działalność w województwie małopolskim prowadziło 10,5 tys. organizacji non-profit, tj. 9,3% wszystkich takich organizacji działających w Polsce. Wśród nich największą grupę tworzyły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (6,7 tys., czyli 63,5%). Licznie reprezentowane były także fundacje (2,2 tys., tj. 20,5%).

Status pożytku publicznego posiadało 1,0 tys. organizacji, w tym 0,4 tys. z siedzibą w Krakowie. W stolicy województwa aktywną działalność prowadziło 3,0 tys. organizacji non-profit, co stanowiło 28,3% wszystkich tego typu organizacji w województwie i 2,6% w Polsce.

Tablica 30. Liczba organizacji non-profit w 2024 r.

Table 30. Non-profit organisations in 2024

Wyszczególnienie Specification	Woj. małopolskie Małopolskie Voivodship		W tym Kraków Of which Kraków	
	w tys. in thousands	Polska=100 Poland=100	w tys. in thousands	woj. małopolskie=100 Małopolskie Voivodship=100
Ogółem Total	10,5	9,3	3,0	28,3
w tym OPP of which PBOs	1,0	9,9	0,4	36,6
Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne Associations and similar organisations	6,7	9,5	1,5	22,7
Fundacje Foundations	2,2	9,7	1,3	60,9
Spółeczne podmioty wyznaniowe Faith-based charities	0,3	15,0	0,1	38,9
Koła gospodyń wiejskich Rural housewives clubs	1,2	7,2	–	–
Samorząd gospodarczy, kółka rolnicze Business associations, farmers organisations	0,1	11,7	0,0	20,0

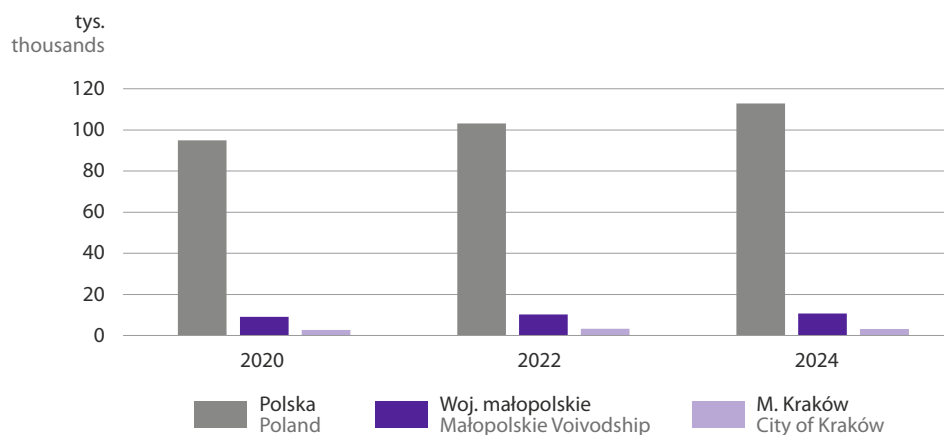
W latach 2020–2024 liczba organizacji non-profit w województwie małopolskim zwiększyła się o 1,7 tys. podmiotów. Między 2020 r. a 2022 r. ich liczba była większa o 13,0%, natomiast między 2022 r. a 2024 r. wzrosła o 5,0%.

Wykres 39. Liczba organizacji non-profit

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 39. Non-profit organisations

As of 31 December

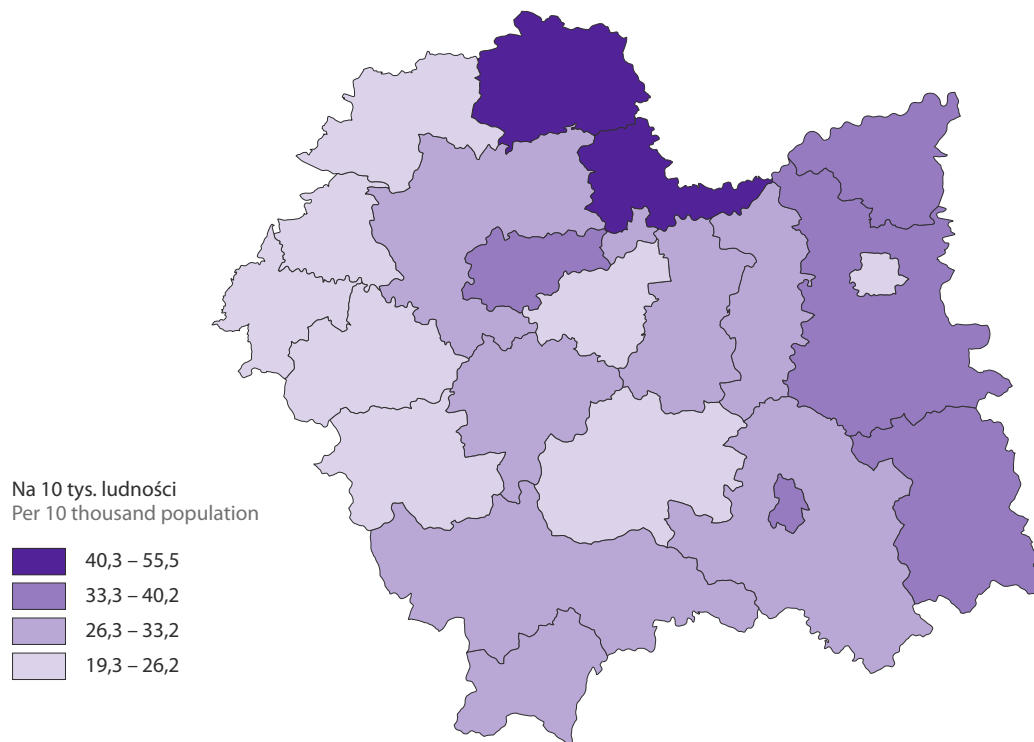
Liczba organizacji non-profit przypadająca na 10 tys. ludności województwa małopolskiego wyniosła 30,7 i była o 0,5 p. proc. większa niż przeciętnie w kraju. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie proszowickim (55,5), a stosunkowo wysoka była ona także w powiecie miechowskim (48,2). W miastach na prawach powiatu dostępność organizacji non-profit na 10 tys. ludności wyniosła: 36,8 w Krakowie, 34,9 w Nowym Sączu i 23,8 w Tarnowie. Najmniejszą liczbę organizacji non-profit przypadającą na 10 tys. ludności odnotowano w powiecie oświęcimskim (19,3). Niska była ona także w powiecie chrzanowskim (19,9).

Mapa 40. Organizacje non-profit w 2024 r.

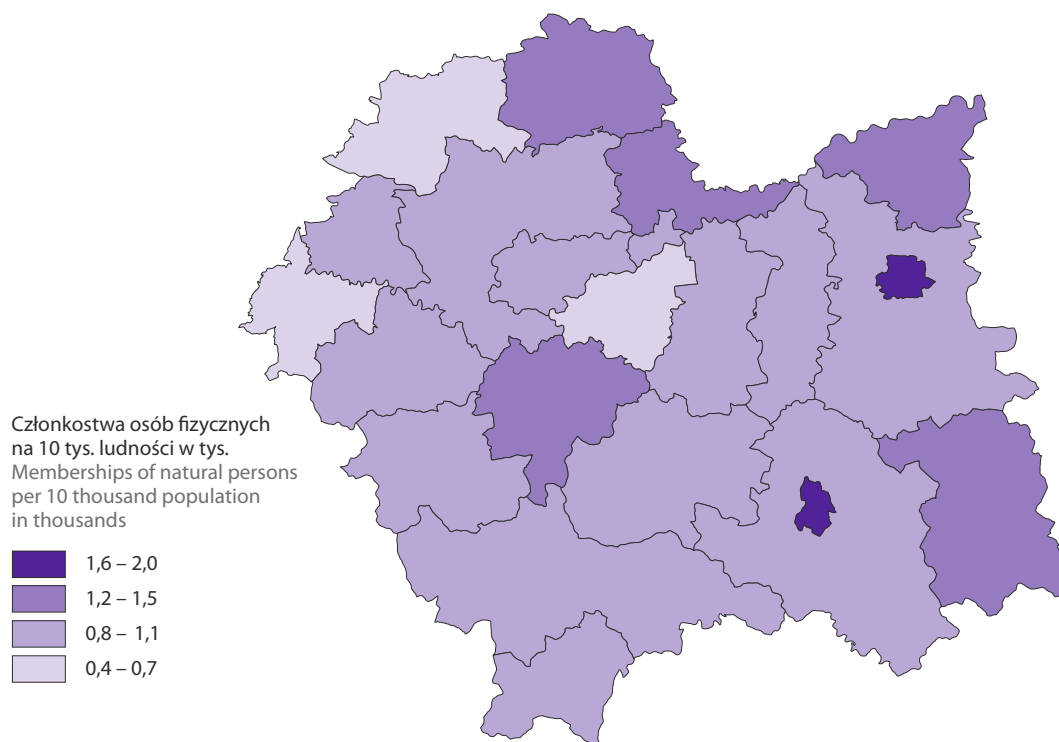
Stan w dniu 31 grudnia

Map 40. Non-profit organisations in 2024

As of 31 December

Na koniec 2024 r. organizacje non-profit w województwie małopolskim wykazały łącznie 513,0 tys. członkostw osób fizycznych (kobiety stanowiły 42,1%). W porównaniu z 2022 r. ich liczba zmniejszyła się o 22,3 tys. (odsetek kobiet zwiększył się o 2,4 p. proc.). Organizacje zrzeszały średnio 63 osoby, jednakże połowa z nich zadeklarowała nie więcej niż 30 członków. Największy potencjał członkowski charakteryzował stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, które skupiały 88,3% członkostw osób fizycznych.

Mapa 41. Członkostwa osób fizycznych w organizacjach non-profit w 2024 r.^aMap 41. Memberships of natural persons in non-profit organisations in 2024^a

a Analiza obejmuje wyłącznie organizacje, których maksymalny zasięg działalności nie wykraczał poza granice województwa.
a The analysis includes only organisations whose maximum territorial scope did not exceed the voivodship.

Organizacje non-profit, których maksymalny zasięg działalności nie wykraczał poza granice województwa zrzeszały 346,3 tys. członkostw osób fizycznych. Na 10 tys. ludności województwa małopolskiego przypadało 1,0 tys. członkostw (w kraju wskaźnik ten wyniósł 2,0 tys.). Najwyższe wartości wskaźnika wystąpiły w: Nowym Sączu – 2,0 tys., Tarnowie – 1,9 tys. i powiecie myślenickim – 1,4 tys. W Krakowie wartość wskaźnika wyniosła 1,1 tys. Najmniejszą liczbę członkostw na 10 tys. ludności odnotowano w powiecie oświęcimskim (0,4 tys.).

W 2024 r. z pracy społecznej korzystało 95,5% organizacji non-profit działających w województwie. Dobrowolną i bezpłatną pracę na rzecz organizacji wykonywało 222,8 tys. osób, tj. o 12,6% więcej w porównaniu z 2022 r. Najwyższy odsetek organizacji non-profit korzystających z pracy społecznej odnotowano wśród kół gospodyń wiejskich (98,6%). Z kolei najniższy udział tego typu zaangażowania wystąpił w społecznych podmiotach wyznaniowych (48,5%). W województwie małopolskim na 1 organizację non-profit przypadały średnio 22 osoby pracujące społecznie, a mediana wyniosła 10 osób.

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

Według wstępnego szacunku w województwie małopolskim w 2024 r. zarówno wartość produktu krajowego brutto ogółem, jak i na 1 mieszkańca była wyższa (w cenach bieżących) niż rok wcześniej. W 2023 r., w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wartości dodanej brutto i wydajności pracy, mierzonej WDB na 1 pracującego. Wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca w 2023 r. był mniejszy niż rok wcześniej.

Według wstępnych danych w 2024 r. wartość wytworzonego produktu krajowego brutto (PKB) w województwie małopolskim wyniosła 297,2 mld zł. W porównaniu z 2023 r. była wyższa w cenach bieżących o 7,8%, a w relacji do 2015 r. – o 108,4% (w Polsce odnotowano wzrost odpowiednio o 7,0% i 101,9%). Udział województwa w generowaniu produktu krajowego brutto, podobnie jak rok wcześniej, wyniósł 8,1% wobec 7,9% w 2015 r.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W 2024 r. PKB na 1 mieszkańca województwa wyniósł 87,3 tys. zł (81,0 tys. zł w 2023 r. i 42,9 tys. zł w 2015 r.), przy średniej krajowej 97,4 tys. zł (odpowiednio 90,8 tys. zł i 47,6 tys. zł). Województwo małopolskie należało do grupy 12 województw, w których PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca nie przekraczał przeciętnej wartości w kraju. Największą wartość produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca odnotowano, podobnie jak rok wcześniej, w województwie mazowieckim – 153,2 tys. zł, a najmniejszą w lubelskim – 68,8 tys. zł.

Do przeliczeń danych **na 1 mieszkańca** przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

Wartość PKB na 1 mieszkańca wyrażona we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS) w 2024 r. stanowiła 70% średniej obliczanej dla 27 państw Unii Europejskiej² (w 2023 r. – 69%, a w 2015 r. – 63%).

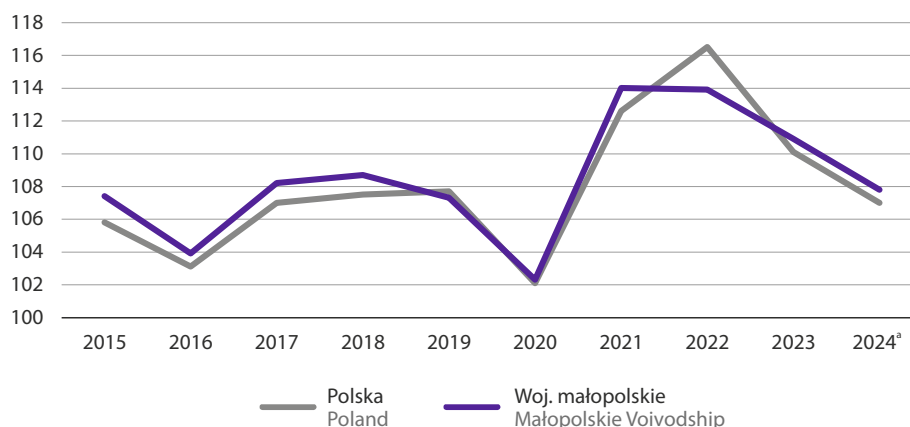
² Dane będą przedmiotem dalszej rewizji, zgodnie z rekomendacjami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP).

Wykres 40. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 40. Indices of gross domestic product (current prices)

Previous year=100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

W 2023 r. udziały poszczególnych podregionów w generowaniu produktu krajowego brutto województwa kształtowały się od 6,3% w podregionie nowotarskim do 43,2% w Krakowie, w 2015 r. w tych samych podregionach było to od 6,5% do 40,2%. W grupie podregionów z wysokimi udziałami w tworzeniu PKB w 2023 r. – oprócz Krakowa – były także podregiony krakowski (18,2%) i oświęcimski (12,9%). Do podregionów z niższymi udziałami w tworzeniu PKB – oprócz podregionu nowotarskiego – należały również podregiony nowosądecki (10,9%) oraz tarnowski (8,5%). W porównaniu z 2015 r. Kraków oraz podregion krakowski zwiększyły swój udział w tworzeniu PKB województwa (odpowiednio o 3,0 p. proc. i 0,5 p. proc.), a w pozostałych podregionach udział ten zmniejszył się, tj. w tarnowskim (o 1,6 p. proc.), oświęcimskim (o 1,2 p. proc.), nowosądeckim (o 0,4 p. proc.) i nowotarskim (o 0,2 p. proc.).

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności rezydującej poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca obliczony na poziomie podregionów dla województwa małopolskiego w 2023 r. wyniósł 38,0% (w 2022 r. – 38,1%, a w 2015 r. – 35,1%).

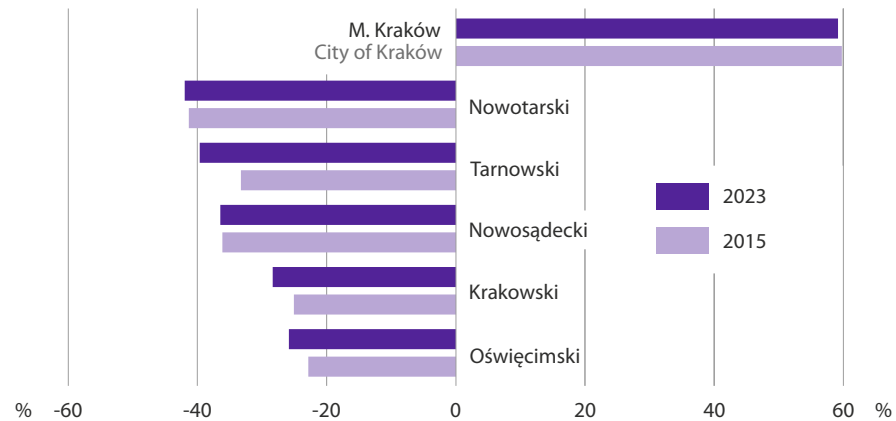
W 2023 r. w województwie małopolskim wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca była zróżnicowana w poszczególnych podregionach osiągając najwyższą wartość w Krakowie – 144,4 tys. zł (w 2015 r. – 76,1 tys. zł), przewyższając przeciętną zarówno dla województwa, jak i dla kraju, odpowiednio o 78,3% i 59,1% (w 2015 r. – o 77,5% i 59,7%). W pozostałych podregionach województwa wartość PKB na 1 mieszkańca wahała się od 52,6 tys. zł (w 2015 r. – 27,9 tys. zł) w nowotarskim do 67,2 tys. zł w oświęcimskim (36,7 tys. zł), stanowiąc odpowiednio 65,0% i 83,0% przeciętnej dla województwa oraz 58,0% i 74,1% średniej krajowej.

Wykres 41. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące)

Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 41. Gross domestic product per capita (current prices)

Relative deviations from the national average value

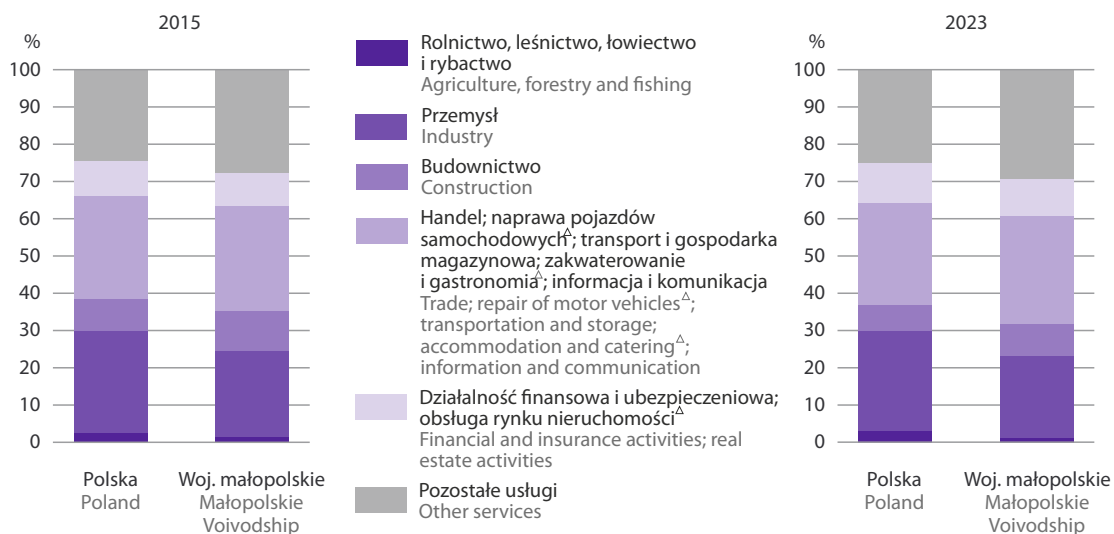

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

Wartość dodana brutto (WDB) wypracowana przez podmioty województwa w 2023 r. wyniosła 249,0 mld zł i była wyższa o 12,4% niż rok wcześniej oraz o 96,7% niż w 2015 r. W strukturze według rodzajów działalności jednostki świadczące pozostałe usługi (sekcje PKD: M,N,O,P,R,S,T) wypracowały największy udział – 29,2% WDB województwa (więcej o 1,2 p. proc. niż w 2022 r. i 1,7 p. proc. niż w 2015 r.). Udział jednostek prowadzących działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji stanowił 28,9% wartości dodanej brutto województwa (o 0,7 p. proc. mniej niż rok wcześniej i o 0,9 p. proc. więcej niż w 2015 r.). Jednostki przemysłowe wytworzyły 22,2% WDB województwa (mniej o 0,6 p. proc. niż w 2022 r. i 1,2 p. proc. w relacji do 2015 r.). Udział jednostek prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową; obsługę rynku nieruchomości stanowił 10,1% wojewódzkiej wartości dodanej brutto (o 0,1 p. proc. mniej w porównaniu z poprzednim rokiem i o 1,1 p. proc. więcej niż w 2015 r.). Jednostki budowlane wygenerowały 8,5% WDB województwa (o 0,3 p. proc. więcej niż w 2022 r. i o 2,3 p. proc. mniej niż w 2015 r.). Najmniejszy udział wypracowały jednostki prowadzące działalność w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 1,1% (mniej o 0,1 p. proc. niż przed rokiem i 0,2 p. proc. niż w 2015 r.).

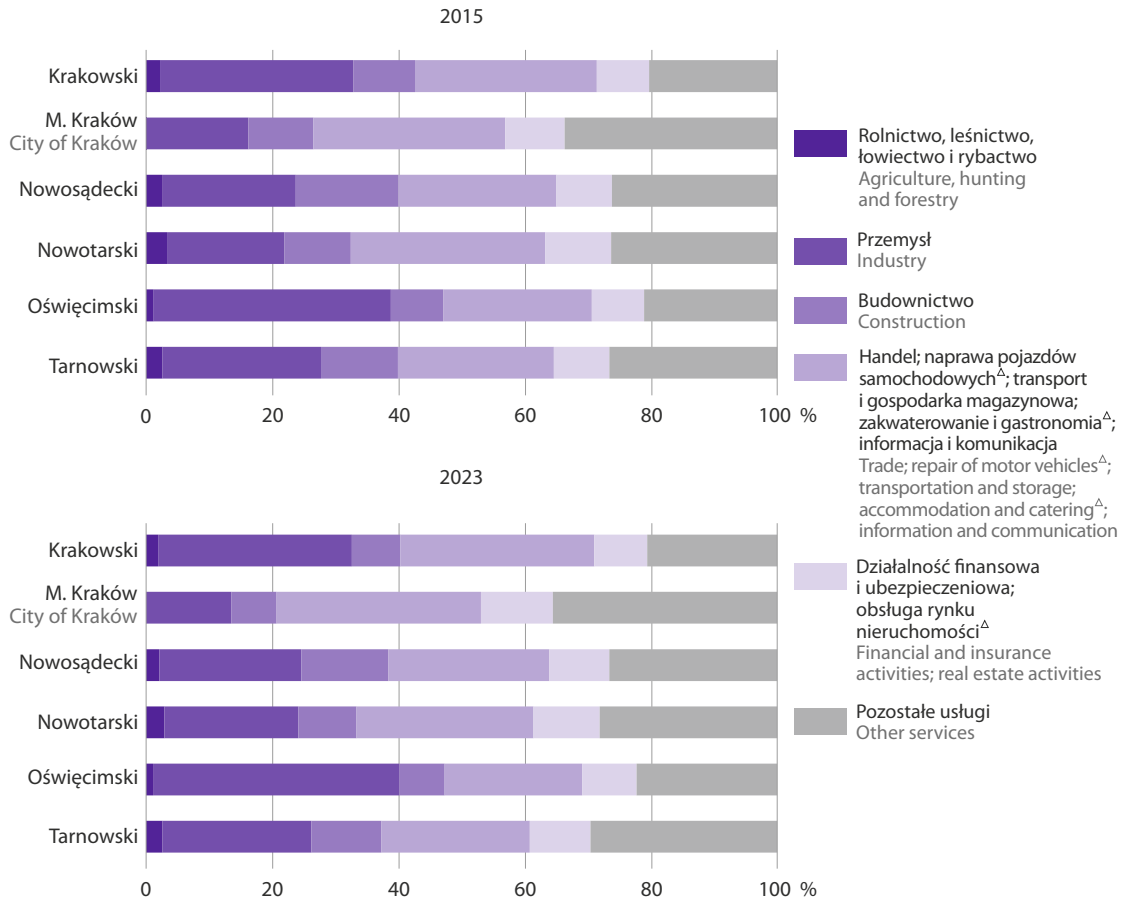
Wydajność pracy mierzona jako wartość dodana brutto w przeliczeniu na 1 pracującego wyniosła 180,3 tys. zł (rok wcześniej – 161,6 tys. zł, a w 2015 r. – 100,6 tys. zł), przy średniej krajowej wynoszącej 205,7 tys. zł (odpowiednio – 184,7 tys. zł i 114,3 tys. zł).

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
 Chart 42. Gross value added by kind of activity (current prices)

Wartość dodana brutto wytwarzana w poszczególnych podregionach województwa różni się przede wszystkim ze względu na odmienną strukturę w każdym z nich. Niektóre obszary są bardziej uprzemysłowione, inne opierają się na usługach lub rolnictwie, co bezpośrednio wpływa na poziom generowanej WDB. Różnicowanie to wynika także z dostępności zasobów infrastruktury oraz stopnia rozwoju lokalnych rynków pracy. Kraków, jako stolica i zarazem największy ośrodek miejski województwa, ma największy udział w generowaniu WDB (w 2023 r. – 43,2% ogółu). Dominującą rolę odegrały tutaj jednostki prowadzące działalność w zakresie pozostałych usług. Przypadało na nie 52,7% łącznej wartości WDB wygenerowanej w Krakowie. Udział pozostałych podregionów w WDB województwa wahał się od 6,3% w podregionie nowotarskim do 18,2% w krakowskim.

Wykres 43. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
 Chart 43. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w województwie małopolskim zwiększyła się zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym. Najwięcej jednostek prowadziło działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, natomiast najwyższy wzrost zanotowano w sekcji administrowanie i działalność wspierająca. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, spółek, fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej lub osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie stanowi kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) wpisanych było 516,5 tys. podmiotów z województwa małopolskiego, co oznacza wzrost o 3,4% w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 41,9% w stosunku do 2015 r. Liczba ta stanowiła 9,5% wszystkich jednostek w Polsce (w 2015 r. – 8,7%). Znaczna większość podmiotów należała do sektora prywatnego – 498,1 tys., co stanowiło 96,4% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów wpisanych do rejestru w województwie (w 2015 r. – odpowiednio 353,0 tys., tj. 97,0%).

Tablica 31. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 31. Entities of the national economy in the REGON register

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Pol ska=100 Pol and=100
Ogółem^a Total ^a	363883	426306	499310	516516	9,5
sektor publiczny public sector	7862	7018	7190	7272	6,5
sektor prywatny private sector	352956	413828	482404	498054	9,6
w tym: of which:					
Spółki Partnerships and companies	64357	75956	90357	93970	9,2
Fundacje Foundations	1995	2920	3826	4066	9,5
Stowarzyszenia i organizacje społeczne Associations and social organisations	9699	10651	12229	12529	8,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	265355	313035	366633	378943	9,8

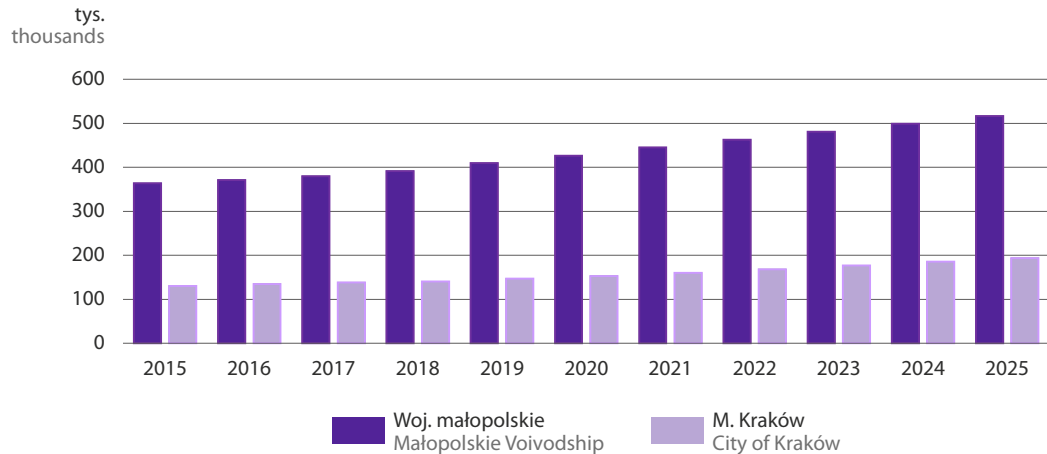
a W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
a In division by ownership sectors – excluding entities for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy

As of 31 December

Najwięcej podmiotów w rejestrze REGON odnotowano w Krakowie – 193,9 tys. (wzrost o 4,5% w relacji do 2024 r. i 48,9% w stosunku do 2015 r.). Stanowiło to 37,5% wszystkich jednostek w województwie. W dwóch pozostałych miastach na prawach powiatu – Tarnowie i Nowym Sączu – zarejestrowano odpowiednio 13,5 tys. i 11,7 tys. podmiotów. Najwięcej podmiotów (poza miastami na prawach powiatu) miało swoją siedzibę w powiecie krakowskim – 45,1 tys. (w 2015 r. – 28,7 tys.), a najmniej – w powiecie dąbrowskim – 4,6 tys. (3,2 tys.).

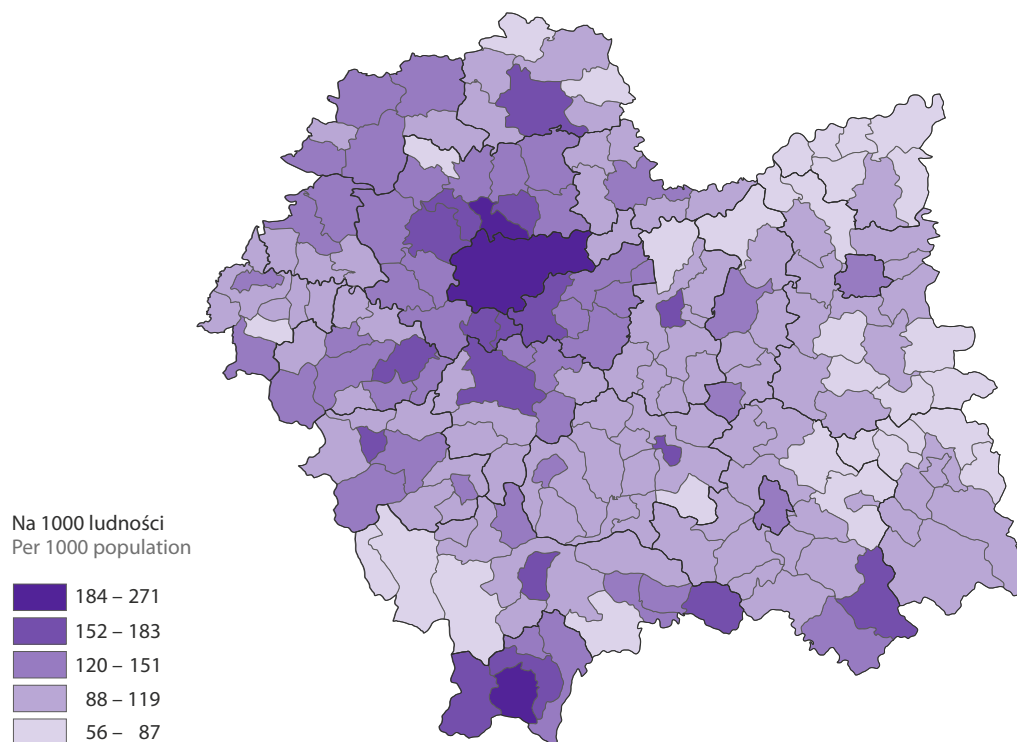
Zróżnicowanie poziomu przedsiębiorczości w regionie można ocenić na podstawie liczby podmiotów przypadających na 1000 ludności. Na koniec 2025 r. w województwie wskaźnik ten przyjął wartość 151 i był o 5 wyższy niż w roku poprzednim. W 20 gminach przekroczył średnią dla województwa. Najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości odnotowano w gminie Zakopane (271), a najniższy – w gminie Bolesław w powiecie dąbrowskim (56).

Mapa 42. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 42. Entities of the national economy in 2025

As of 31 December

W 2025 r. do rejestru REGON wpisano 36,4 tys. nowych podmiotów, co oznacza spadek o 2,3% w porównaniu z 2024 r. W odniesieniu do 2015 r., w którym zarejestrowano 33,2 tys. podmiotów, liczba ta zwiększyła się o 9,7%. Wśród nowo powstałych podmiotów działalność gospodarczą prowadziło 29,2 tys. osób fizycznych (o 1,7% mniej niż rok wcześniej) oraz 5,0 tys. spółek handlowych (wzrost o 3,3%). Najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w Krakowie – 15,0 tys., tj. 41,2% ogólnej liczby nowych jednostek. Najmniejszą liczbę rejestracji odnotowano w powiecie proszowickim – 0,3 tys. podmiotów (0,8%).

Najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w sekcji budownictwo – 6,5 tys., co stanowiło 17,8% ich ogólnej liczby (o 4,4% mniej niż rok wcześniej i 0,3% więcej niż w 2015 r.). Jednocześnie z tejże sekcji wyrejestrowano najwięcej podmiotów – 4,0 tys., tj. 21,0% wszystkich wykreśleń. W ujęciu rocznym ich liczba zwiększyła się o 1,6%, a w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 20,4%.

W omawianym roku z rejestru REGON wykreślono 18,9 tys. podmiotów, tj. więcej o 1,2% w relacji do 2024 r., i mniej o 26,9% niż w 2015 r. Wśród nich 16,5 tys. to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (o 2,2% więcej niż rok wcześniej), a 1,4 tys. – spółki handlowe (wzrost o 1,1%). Najwięcej podmiotów wykreślono z rejestru w Krakowie – 6,5 tys. (34,3% ogólnej liczby), a najmniej w powiecie miechowskim – 0,2 tys. (0,9%).

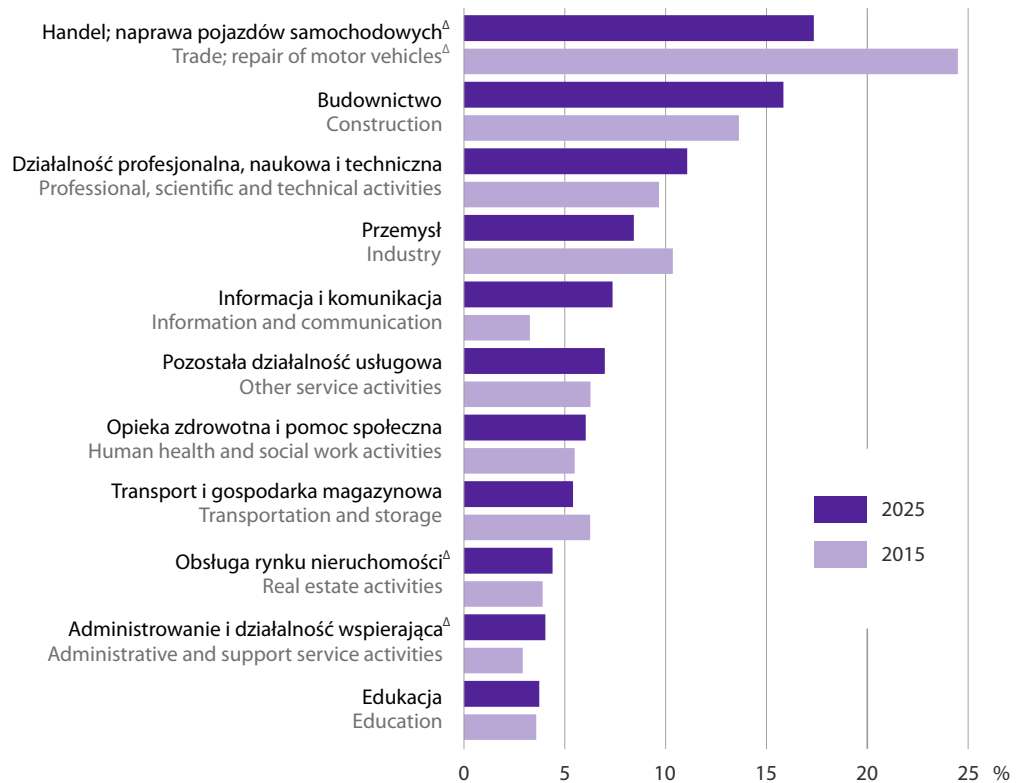
Na koniec grudnia 2025 r. najwięcej podmiotów wpisanych do rejestru REGON deklaroowało prowadzenie działalności w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 89,6 tys. (o 1,6% mniej w porównaniu z 2024 r. i o 0,6% więcej w stosunku do 2015 r.). Stanowiło to 17,4% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów w województwie. W ujęciu rocznym największy wzrost liczby podmiotów odnotowano w sekcji administrowanie i działalność wspierająca – o 15,5%.

Wykres 45. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Entities of the national economy by selected PKD sections

As of 31 December

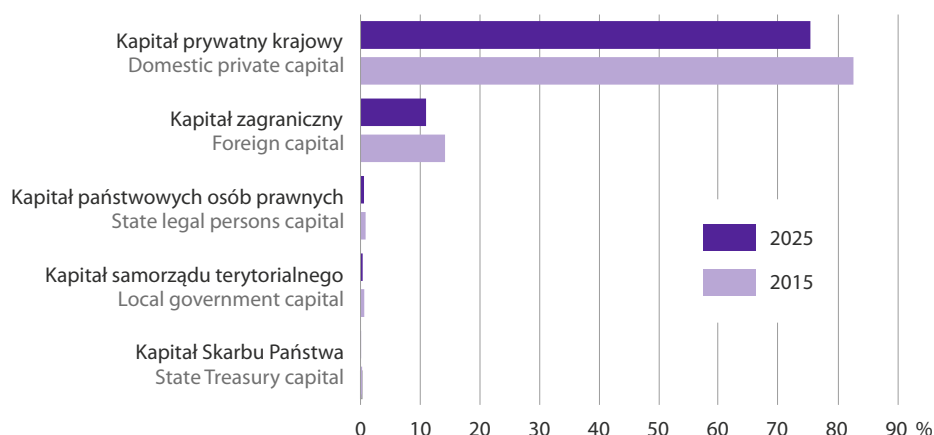
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w liczbie 378,9 tys., miały w końcu 2025 r. największy udział (73,4%) w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej w województwie. W porównaniu z 2024 r. ich udział zmniejszył się o 0,1 p. proc., natomiast w odniesieniu do 2015 r. wzrósł o 0,4 p. proc.

W końcu 2025 r. w województwie małopolskim do rejestru REGON wpisanych było 94,0 tys. spółek (więcej zarówno w stosunku do 2024 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 4,0% i 46,0%) oraz 16,6 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (więcej odpowiednio o 3,4% i 41,9%).

Liczba spółek handlowych z siedzibą w województwie małopolskim wyniosła 65,3 tys. i zwiększyła się o 61,6 tys. względem 2024 r. (6,0%) oraz o 36,1 tys. w porównaniu z 2015 r. (81,0%). Według rodzaju kapitału dominowały spółki handlowe z kapitałem prywatnym krajowym – stanowiły 75,3% ogólnej liczby tych podmiotów w województwie. W odniesieniu do 2024 r. ich odsetek zmniejszył się o 0,7 p. proc., a w relacji do 2015 r. – o 7,2 p. proc. Udział spółek z kapitałem zagranicznym wyniósł 11,0% (spadek o 0,4 p. proc. względem 2024 r. i 3,2 p. proc. w stosunku do 2015 r.). Spółki z udziałem państwowych osób prawnych stanowiły 0,6%, spółki jednostek samorządu terytorialnego – 0,4%, a spółki Skarbu Państwa – 0,1% ogólnej liczby spółek handlowych w województwie małopolskim.

Wykres 46. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 46. Commercial companies by type of capital^a
As of 31 December

^a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

^a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to „total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna

Research and development and innovation activity

W 2024 r. nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w województwie małopolskim były o 1,6% niższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Wskaźnik personelu wewnętrznego B+R wyrażony w EPC na 1000 osób aktywnych zawodowo w 2024 r. wyniósł 14,7 EPC.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wszystkie nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne brutto na środki trwałe związane z działalnością B+R prowadzoną w jednostce statystycznej w danym okresie sprawozdawczym, bez względu na źródło finansowania.

W 2024 r. w województwie małopolskim nakłady wewnętrzne na działalność B+R wyniosły 7395,8 mln zł. W działalność B+R w województwie zaangażowanych było 765 podmiotów, tj. prawie dwukrotnie więcej niż w 2015 r. oraz o 3,2% mniej niż w 2023 r.

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową (B+R) w województwie małopolskim w 2024 r. spadły w odniesieniu do roku poprzedniego o 1,6%, natomiast w stosunku do 2015 r. wzrosły prawie trzyipółkrotnie. Nakłady te stanowiły 14,4% krajowych nakładów brutto na działalność B+R (w 2023 r. – 14,2%, a w 2015 r. – 11,7%).

Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)
Table 32. Intramural expenditure^a on R&D by sources of financing (current prices)

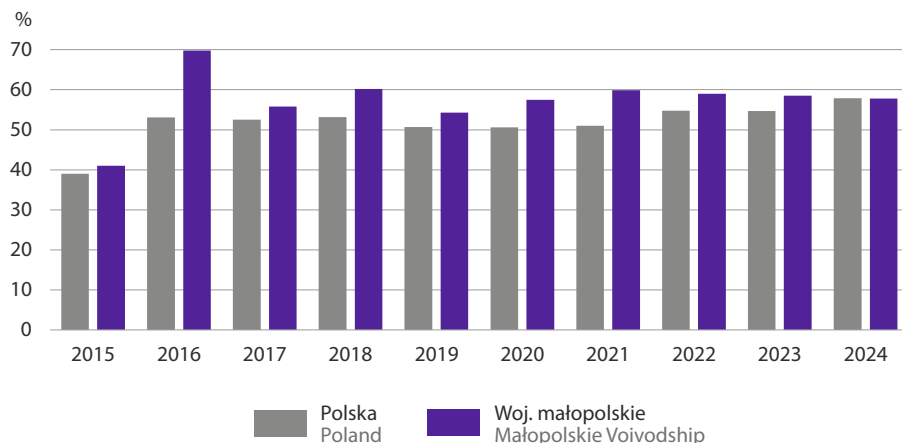
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w mln zł		in million PLN	
Ogółem Total	2118,6	4560,9	7519,2	7395,8
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	878,9	1503,1	2089,2	2495,4
Przedsiębiorstw Business enterprises	869,7	2621,8	4400,1	4278,0
Szkolnictwa wyższego Higher education	51,5	163,5	378,6	321,1
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	2,2	12,3	4,9	18,5
Reszta świata Rest of the world	316,3	260,2	646,5	282,9

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

W województwie małopolskim w 2024 r. 57,8% nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową było finansowanych ze środków sektora przedsiębiorstw. Udział środków pochodzących z tego sektora był mniejszy o 0,7 p. proc. w stosunku do 2023 r., natomiast w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 16,8 p. proc. W kraju udział ten ukształtował się na poziomie 57,9% i był większy o 3,2 p. proc. niż w 2023 r. i o 18,9 p. proc. niż w 2015 r.

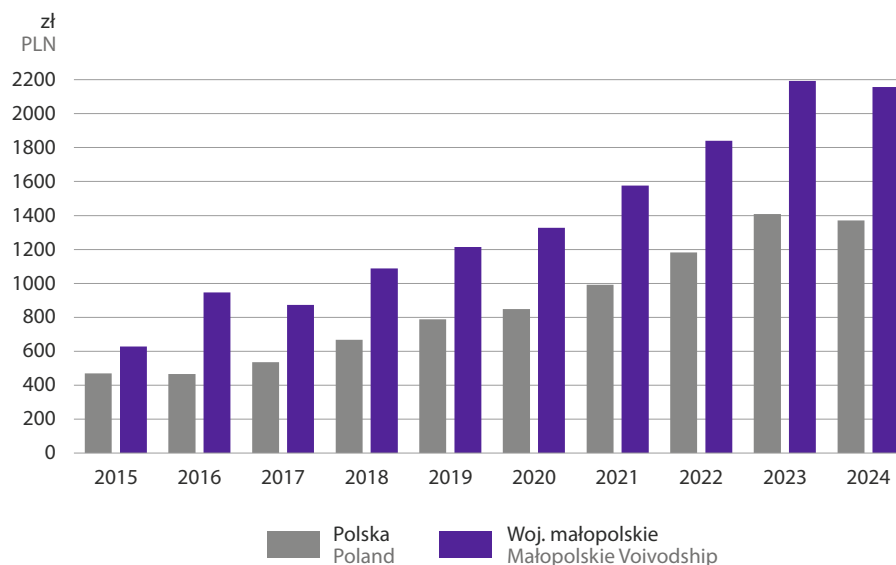
Wykres 47. Udział nakładów wewnętrznych^a na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 47. Share of intramural expenditure^a on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

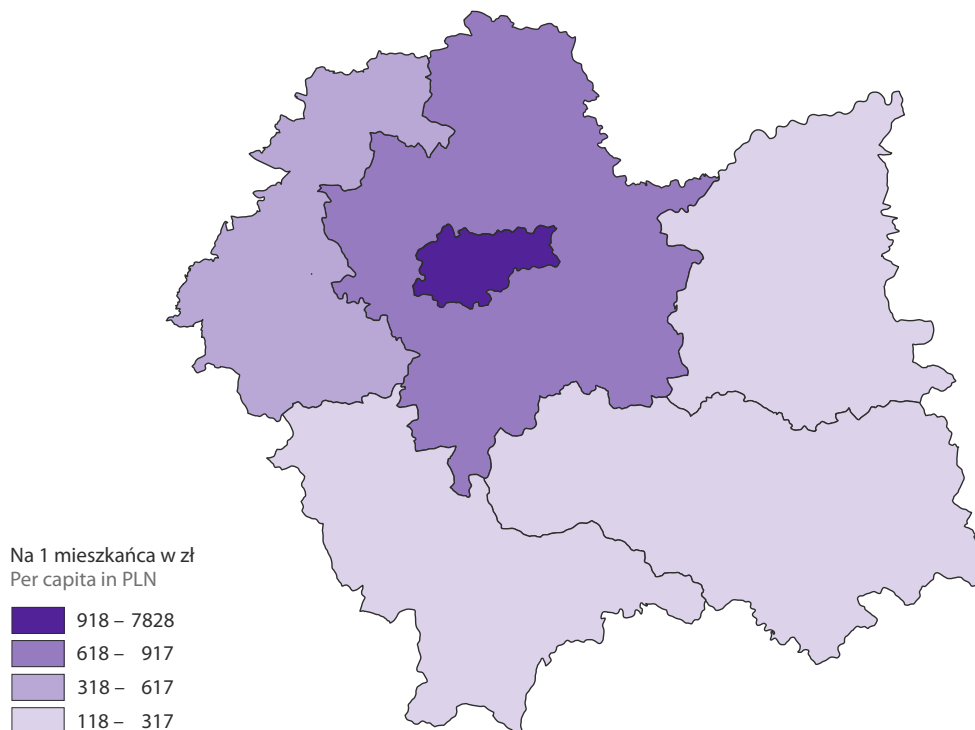

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa w 2024 r. wyniosły 2156 zł, przy wskaźniku dla Polski kształtującym się na poziomie 1370 zł. Wskaźnik ten był o 37 zł niższy w porównaniu z 2023 r. (w kraju – niższy o 39 zł).

Wykres 48. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańcaChart 48. Intramural expenditure^a on R&D per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 43. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R w 2024 r.Map 43. Intramural expenditure^a on R&D in 2024

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

W strukturze nakładów według pochodzenia środków finansujących badania naukowe i prace rozwojowe, w 2024 r. ponad 3/5 (61,1%) stanowiły środki wewnętrzne, a udział ten był o 3,0 p. proc. większy niż przeciętnie w kraju.

Tablica 33. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)

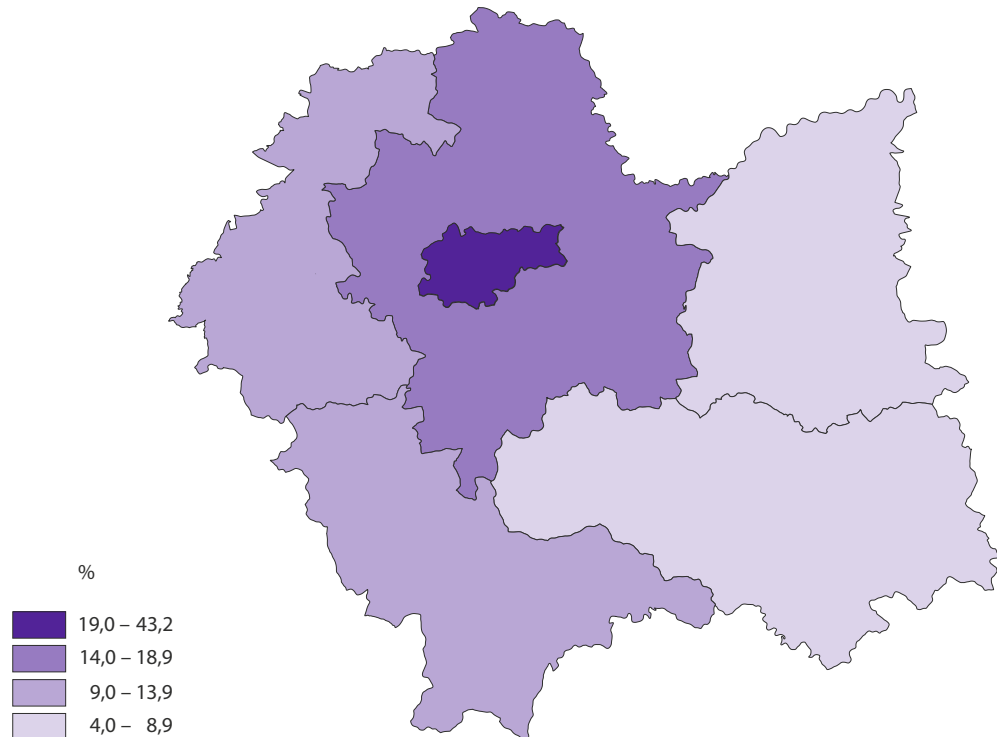
Table 33. Intramural expenditure^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	3692,3	4560,9	7519,2	7395,8	14,4
nakłady finansowane ze środków: expenditure financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	2255,9	2647,6	4692,2	4519,4	15,1
Zewnętrznych External funds	1436,5	1913,3	2827,1	2876,4	13,3
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which from general and government	1228,5	1491,2	2065,7	2472,0	13,8

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 44. Udział środków zewnętrznych w nakładach wewnętrznych^a na działalność B+R w 2024 r.

Map 44. Share of external funds in intramural expenditure^a on R&D in 2024

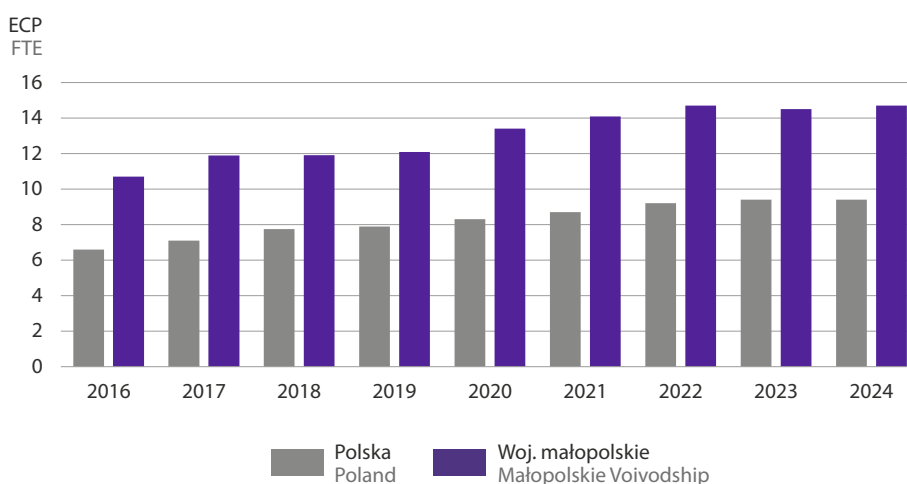
^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (właściciele, aktywni współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie ich rodzin oraz osoby pozostające w stosunku pracy) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

W 2024 r. rzeczywiste zaangażowanie personelu wewnętrznego w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe w województwie małopolskim wyniosło 23,2 tys. ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC) i zwiększyło się w skali roku o 3,1%. Personel ten stanowił 13,9% ogółu personelu wewnętrznego B+R w kraju. Personel wewnętrzny B+R (mierzony w EPC) na 1000 osób aktywnych zawodowo wyniósł 14,7 (w 2023 r. – 14,5). W kraju wskaźnik ten, podobnie jak rok wcześniej, wyniósł 9,4.

Wykres 49. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 49. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.

a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

Zdecydowaną większość personelu zaangażowanego w działalność badawczą i rozwojową w województwie małopolskim w 2024 r. stanowili badacze. Liczebność badaczy wyniosła 19,1 tys. EPC, co stanowiło 82,3% ogółu personelu wewnętrznego B+R wyrażonego w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (o 0,7 p. proc. więcej niż rok wcześniej). W kraju udział ten wyniósł 72,9% (o 1,0 p. proc. więcej niż w 2023 r.).

Aktywność innowacyjną w latach 2022–2024 (tj. wdrażanie innowacji produktowych lub procesów biznesowych) wykazało 34,3% przedsiębiorstw przemysłowych i 22,8% przedsiębiorstw usługowych. Innowacje (polegające na wprowadzeniu przynajmniej jednej innowacji produktowej lub innowacji procesów biznesowych) wdrożyło 30,4% przedsiębiorstw przemysłowych i 20,9% przedsiębiorstw usługowych (w Polsce odpowiednio 32,8% i 26,6%). Zarówno innowacje produktowe, jak i innowacje procesów biznesowych

częściej wdrażały przedsiębiorstwa przemysłowe (16,1% i 26,7%) niż usługowe (9,2% i 18,5%). Wśród badanych przedsiębiorstw największy udział wprowadzających innowacje notowano w grupie podmiotów o liczbie pracujących 250 osób i więcej (79,7% przedsiębiorstw przemysłowych i 71,4% przedsiębiorstw usługowych).

Tablica 34. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji
Table 34. Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013–2015 ^a	2018–2020	2020–2022	2022–2024	2022–2024 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw		in % of total enterprises		
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych Industrial enterprises, which introduced product or business process innovations	20,4	36,4	30,9	30,4	32,8
Nowe lub ulepszone produkty New or improved products	14,2	19,0	13,3	16,1	15,9
Nowe lub ulepszone procesy biznesowe New or improved business processes	14,9	31,2	27,2	26,7	28,5
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych Service enterprises, which introduced product or business process innovations	10,0	33,5	27,8	20,9	26,6
Nowe lub ulepszone produkty New or improved products	4,5	15,3	5,7	9,2	8,2
Nowe lub ulepszone procesy biznesowe New or improved business processes	7,8	29,1	27,0	18,5	24,9

a Dane dotyczą innowacji procesowych.
a Data relate to process innovations.

W 2024 r. wysokim udziałem przedsiębiorstw innowacyjnych charakteryzowały się głównie następujące działy przemysłu: działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami (100,0%), wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (75,0%), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (73,5%), produkcja urządzeń elektrycznych (68,3%) oraz produkcja pozostałego sprzętu transportowego (62,5%).

W analizowanym roku w województwie nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesów biznesowych badanych przedsiębiorstw przemysłowych wyniosły 3608,8 mln zł i były wyższe o 19,2% od poniesionych w 2022 r. Nakłady te stanowiły 15,0% ogólnej wartości nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa przemysłowe w kraju, wobec 11,6% dwa lata wcześniej. W strukturze nakładów dominowały nakłady na działalność badawczą i rozwojową (64,4%). Głównym źródłem finansowania nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych były środki własne (85,6%).

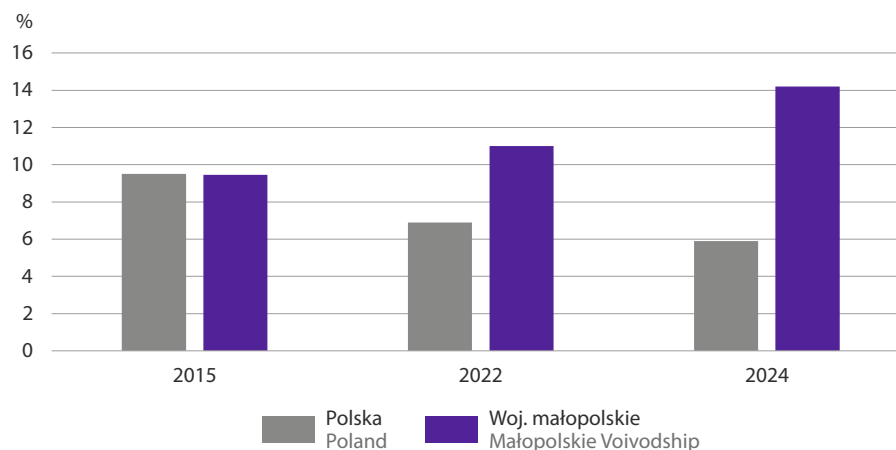
Wysokim udziałem innowacyjnych przedsiębiorstw usługowych charakteryzowały się następujące działy: transport wodny (100%), działalność usługowa w zakresie informacji (64,3%), działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana (54,9%), badania naukowe i prace rozwojowe (53,7%), a także sekcja informacja i komunikacja (51,0%).

Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesów biznesowych badanych przedsiębiorstw usługowych wyniosły 3022,8 mln zł i były większe o 21,5% od poniesionych w 2022 r. Nakłady te stanowiły 9,0% ogólnej wartości nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa usługowe w kraju, czyli o 0,7 p. proc. więcej niż dwa lata wcześniej. W strukturze nakładów przeważały nakłady na działalność badawczą i rozwojową (75,8%), a głównym źródłem finansowania były środki własne (93,7%).

W 2024 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów (wytworów i usług) nowych lub ulepszonych, wprowadzonych w latach 2022–2024, w przychodach ogółem wyniósł w przedsiębiorstwach przemysłowych 14,2%, a w usługowych – 7,8% (w kraju odpowiednio 5,9% oraz 4,6%). Dla porównania udział przychodów w 2022 r. ze sprzedaży tych produktów wprowadzonych na rynek w latach 2020–2022 w przedsiębiorstwach przemysłowych wyniósł 11,0%, a w usługowych – 2,0%.

Wykres 50. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

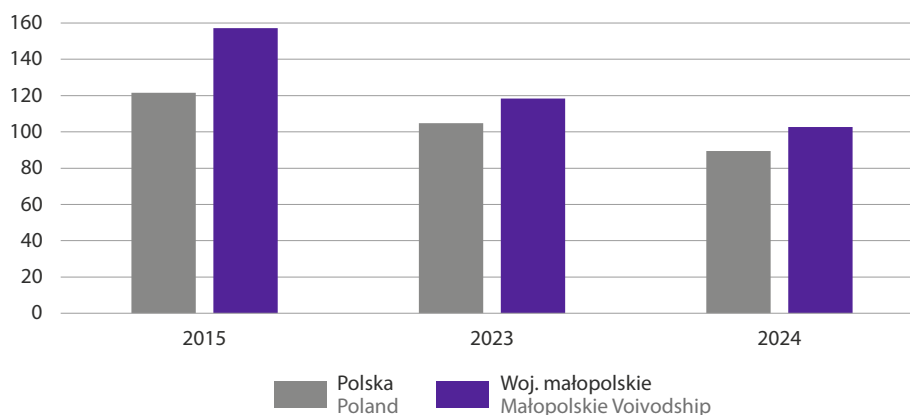
Chart 50. Share of revenue of industrial enterprises from sale of new or improved products in total sales revenue

Według danych Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w 2024 r. z terenu województwa małopolskiego zgłoszono 352 wynalazki (10,5% ogółu wynalazków w Polsce) oraz 43 wzory użytkowe (7,4% ogółu wzorów użytkowych w kraju). W porównaniu z 2015 r. liczba zgłoszonych wynalazków zmniejszyła się o 33,6%, a wzorów użytkowych – o 57,4%. Liczba patentów wyniosła 210 (10,5% ogółu udzielonych patentów w Polsce), co oznacza spadek o 16,3% w relacji do 2015 r.

Wykres 51. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln ludności

Chart 51. Patent applications filed by domestic entities^a per million population

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Źródło: dane urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
 a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

W 2024 r. w województwie małopolskim na 1 mln ludności przypadało 102,6 zgłoszeń wynalazków w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej wobec 89,5 w kraju. W 2023 r. wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 118,4 zgłoszeń w województwie i 104,7 w kraju.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Use of information and communication technologies in enterprises

W 2025 r. odsetek przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu nie zmienił się w ujęciu rocznym, natomiast był większy w przypadku dostępu szerokopasmowego.

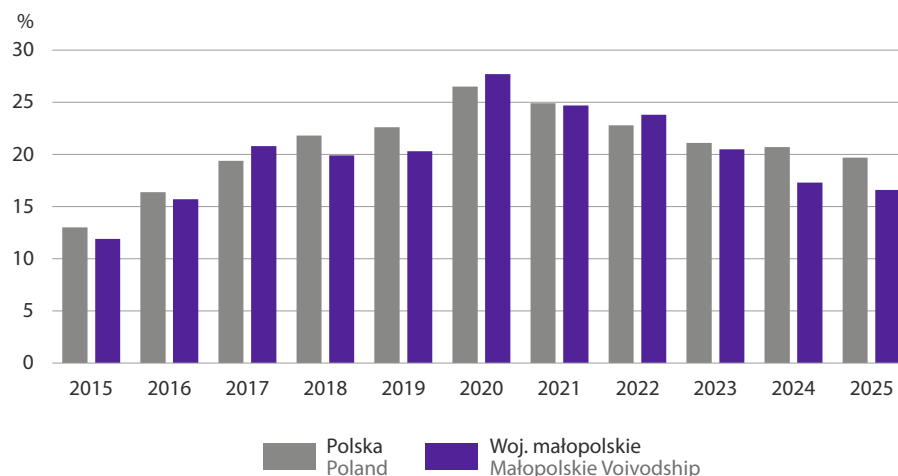
W 2024 r. udział przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe zwiększył się zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i z 2015 r.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2025 r. w województwie małopolskim odsetek przedsiębiorstw z dostępem do Internetu, podobnie jak rok wcześniej, wyniósł 98,9% i był o 8,1 p. proc. większy niż w 2015 r. W kraju odsetek ten wyniósł 98,6% i zmniejszył się o 0,1 p. proc. względem roku poprzedniego. Odsetek przedsiębiorstw korzystających ze stałych szerokopasmowych połączeń internetowych wyniósł 93,0% wobec 91,7% rok wcześniej. Z ogólnej liczby przedsiębiorstw 35,7% było wyposażonych w stałe łącza o prędkości „przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mbit/s” (w kraju 32,0%).

Wykres 52. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a
Chart 52. Enterprises with Internet access^a

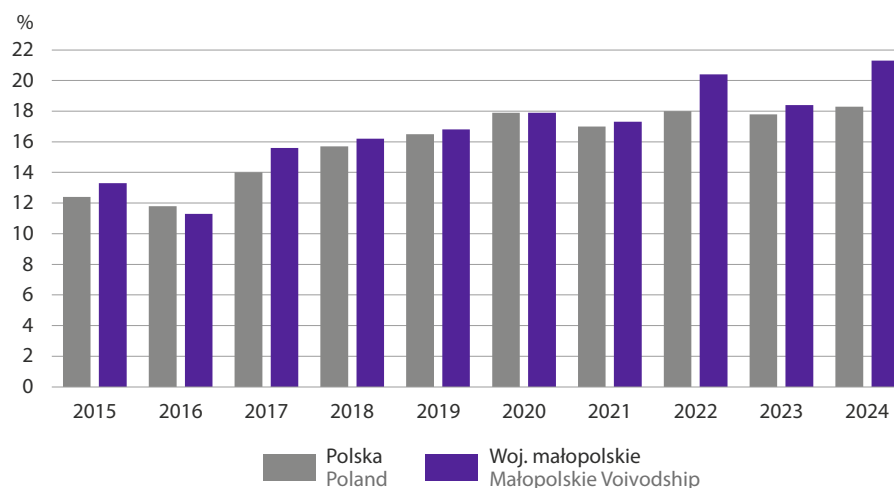

^a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
^a Internet access 30–100 Mbit/s.

Do **sprzedaży elektronicznej** zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI (elektroniczna wymiana informacji). Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faksem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

W 2024 r. odsetek przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż poprzez sieci komputerowe wyniósł 21,3% i był wyższy niż w Polsce o 3,0 p. proc. Udział ten był większy o 2,9 p. proc. w porównaniu z 2023 r. oraz o 8,0 p. proc. w relacji do 2015 r. Przedsiębiorstwa prowadziły sprzedaż elektroniczną głównie za pośrednictwem własnych stron internetowych lub aplikacji mobilnych (81,0% przedsiębiorstw sprzedających przez strony). Niemniej istotnym kanałem sprzedaży były także zewnętrzne platformy handlowe lub serwisy aukcyjne, z których skorzystało 61,3% omawianych przedsiębiorstw.

Wykres 53. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 53. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne – wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Dostęp do Internetu umożliwia wykorzystanie ogólnodostępnych danych udostępnianych przez administrację publiczną. Otwarte dane publiczne ułatwiają m.in. podejmowanie decyzji biznesowych. W 2024 r. w województwie 16,5% przedsiębiorstw wykorzystywało otwarte dane publiczne (w Polsce 17,4%), tj. o 3,3 p. proc. mniej niż rok wcześniej. Przedsiębiorstwa wykazywały największe zainteresowanie danymi z kategorii gospodarka i finanse (14,0%), a najmniejsze – informacjami z zakresu kultury, sportu i rekreacji (2,2%). Odsetek przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione w ramach otwartych danych publicznych wyniósł 4,0% (w kraju 4,3%).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

Wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych w 2025 r. kształtowały się korzystniej niż w roku poprzednim. Odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych, zwiększył się ponadto udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

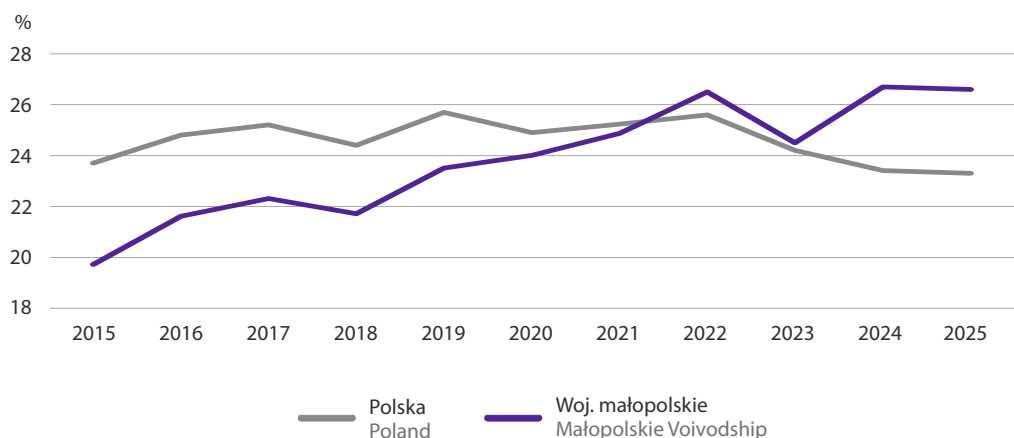
Przychody z całokształtu działalności w 2025 r. wyniosły 369050,2 mln zł i były wyższe o 4,6% niż w roku poprzednim oraz o 106,3% w porównaniu z 2015 r. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 359860,1 mln zł, tym samym zwiększyły się o 5,2% w ujęciu rocznym i 106,7% w relacji do 2015 r. Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów względem roku poprzedniego notowano w większości sekcji PKD, w tym zwłaszcza w: obsłudze rynku nieruchomości (o 42,9%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 30,4%), a także informacji i komunikacji (o 14,5%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Wartość przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport wyniosła 95712,7 mln zł, co oznacza wzrost o 4,8% w stosunku do poprzedniego roku. Ich udział w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem wyniósł 26,6% wobec 26,7% w 2024 r. W ogólnej wartości sprzedaży na eksport 88,1% przypadła na przychody ze sprzedaży produktów, a pozostałe 11,9% na przychody ze sprzedaży towarów i materiałów.

Wykres 54. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem

Chart 54. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w 2025 r. wyniosły 345488,5 mln zł, co oznacza wzrost o 4,2% w ujęciu rocznym oraz o 104,0% w porównaniu z 2015 r.

W strukturze rodzajowej kosztów bieżących, które osiągnęły wartość 246144,5 mln zł, największy udział miały materiały i energia – 36,4% (o 1,0 p. proc. mniej niż w roku poprzednim). Udział usług obcych wyniósł 22,6% (o 0,5 p. proc. mniej), a wynagrodzeń – 21,1% (o 0,9 p. proc. więcej).

Koszty sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 335267,2 mln zł i tym samym były wyższe o 4,1% w relacji do poprzedniego roku oraz o 102,6% względem 2015 r. Wzrost kosztów tego rodzaju odnotowano głównie w: obsłudze rynku nieruchomości (o 43,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 30,2%) oraz informacji i komunikacji (o 13,6%). Mniejsze koszty niż rok wcześniej miały podmioty z sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 7,3%), a także górnictwo i wydobywanie (o 3,6%).

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 24592,9 mln zł i był o 23,5% wyższy w ujęciu rocznym. Jednocześnie pogorszył się wynik na operacjach finansowych (minus 1615,0 mln zł wobec 394,1 mln zł rok wcześniej), jak również wynik na pozostałej działalności operacyjnej (583,9 mln zł wobec 867,8 mln zł).

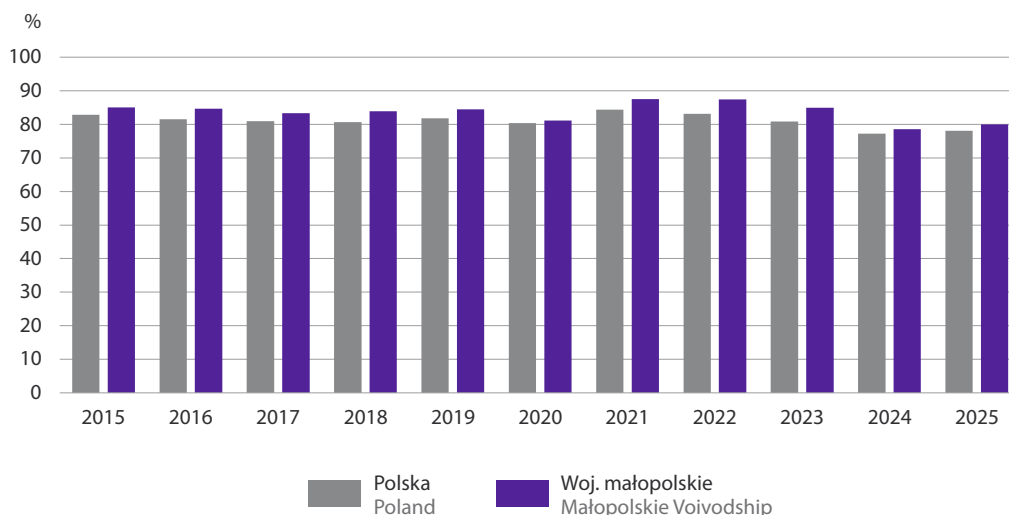
Wynik finansowy brutto ukształtował się na poziomie 23561,8 mln zł, tj. o 11,3% wyższym od uzyskanego w 2024 r. Zysk brutto osiągnął wartość 27238,7 mln zł, tj. o 9,7% wyższą niż w roku poprzednim, podczas gdy strata brutto wzrosła o 0,6% do 3676,9 mln zł. Obciążenia wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym zwiększyły się w odniesieniu do poprzedniego roku o 5,2% do 3802,2 mln zł.

Wynik finansowy netto wyniósł 19759,5 mln zł i był o 12,6% wyższy niż rok wcześniej. Zysk netto zwiększył się o 9,2%, natomiast strata netto była o 5,6% mniejsza. Poprawę wyniku finansowego netto w porównaniu z 2024 r. odnotowano m.in. w: wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 86,9%), informacji i komunikacji (o 39,4%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 26,4%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 23,1%). Spadek wystąpił natomiast w przedsiębiorstwach prowadzących działalność m.in. w: górnictwie i wydobywaniu (10,7%), przetwórstwie przemysłowym (o 10,0%), a także dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 6,6%).

W 2025 r. zysk netto wykazało 80,0% przedsiębiorstw wobec 78,5% rok wcześniej. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności zwiększył się z 83,6% do 87,7%.

Wykres 55. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 55. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W przedsiębiorstwach z siedzibą w województwie małopolskim objętych badaniem w 2025 r. odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych względem roku poprzedniego. Wzrost opłacalności prowadzonej działalności gospodarczej wyrażał się m.in. spadkiem wskaźnika poziomu kosztów (z 94,0% do 93,6%) oraz wzrostem wskaźnika rentowności sprzedaży brutto (6,8% wobec 5,8% w 2024 r.). Poprawie uległy ponadto wskaźniki rentowności obrotu brutto (wzrost z 6,0% do 6,4%) i netto (wzrost z 5,0% do 5,4%).

Do sekcji PKD o najwyższych wskaźnikach rentowności obrotu netto w 2025 r. należały: górnictwo i wydobywanie (14,8%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (13,1%), transport i gospodarka magazynowa (12,1%), a także budownictwo (8,2%). W relacji do poprzedniego roku największy wzrost wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,0 p. proc.), a najgłębszy spadek w obsłudze rynku nieruchomości (o 8,0 p. proc.).

W ujęciu rocznym zwiększyła się wartość wskaźnika płynności finansowej I stopnia (o 1,7 p. proc.) do 42,4%, a także wskaźnika płynności finansowej II stopnia (o 2,5 p. proc.), który osiągnął wartość 98,0%.

Wskaźniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw w województwie małopolskim w 2025 r. kształtowały się korzystniej niż ogólnokrajowe. W Polsce odnotowano w ujęciu rocznym spadek wskaźnika poziomu kosztów (o 0,3 p. proc.), wzrosły wskaźniki rentowności: sprzedaży brutto (o 0,2 p. proc.), obrotu brutto (o 0,3 p. proc.) oraz obrotu netto (o 0,3 p. proc.). Poprawiły się także wskaźniki płynności – I stopnia (o 4,3 p. proc.) i II stopnia o (1,5 p. proc.).

Tablica 35. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
 Table 35. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025
					Polaska Poland
			w %	in %	
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	94,7	93,7	94,0	93,6	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	4,9	6,0	5,8	6,8	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	5,3	6,3	6,0	6,4	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	4,7	5,3	5,0	5,4	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	36,1	38,8	40,7	42,4	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	99,0	100,9	95,5	98,0	109,0

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Według stanu w końcu grudnia 2025 r. wartość aktywów obrotowych przedsiębiorstw objętych badaniem wyniosła 121427,7 mln zł i była o 4,5% wyższa w ujęciu rocznym. Inwestycje krótkoterminowe wzrosły o 5,9%, zapasy o 5,1%, należności krótkoterminowe o 3,2%, a krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe o 3,0%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych w relacji do 2024 r. odnotowano wzrost udziału inwestycji krótkoterminowych (o 0,4 p. proc. do 30,4%) oraz zapasów (0,1 p. proc. do 27,0%), natomiast zmniejszył się udział należności krótkoterminowych (o 0,5 p. proc. do 39,9%). Odsetek krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (2,7%) w odniesieniu do roku poprzedniego pozostał bez zmian. W strukturze zapasów odnotowano w ujęciu rocznym wzrost udziału półproduktów i produktów w toku (z 12,1% do 13,3%) oraz produktów gotowych (z 17,6% do 18,3%), natomiast zmniejszył się udział towarów (z 37,6% do 36,0%), a także materiałów (z 30,6% do 30,3%). Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi – relacja zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych wyniosła 71,7% wobec 73,7% rok wcześniej.

Zobowiązania długo i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu grudnia 2025 r. wyniosły 126934,8 mln zł i były o 2,6% wyższe w ujęciu rocznym. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 31,4% ogółu zobowiązań (wobec 30,8% w końcu grudnia 2024 r.). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 39887,7 mln zł i była o 4,6% wyższa niż rok wcześniej. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 87047,1 mln zł, tj. o 1,7% więcej niż w 2024 r. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń wzrosły o 7,9%, z tytułu dostaw i usług – o 3,7%, a z tytułu kredytów bankowych i pożyczek obniżyły się o 7,6%. Wskaźnik pokrycia zobowiązań należnościami mierzony relacją zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu ukształtował się w końcu 2025 r. na poziomie wyższym niż w roku poprzednim (87,9% wobec 86,5%).

W porównaniu z 2024 r. odnotowano poprawę w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Skróceniu o dwa dni uległ cykl rotacji należności z tytułu dostaw i usług, który wyniósł 41 dni, a o jeden dzień – do 36 dni – skrócił się cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług. Cykl rotacji zapasów nie zmienił się i wyniósł 33 dni.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

W 2024 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (w cenach bieżących, według lokalizacji inwestycji) były mniejsze w ujęciu rocznym.

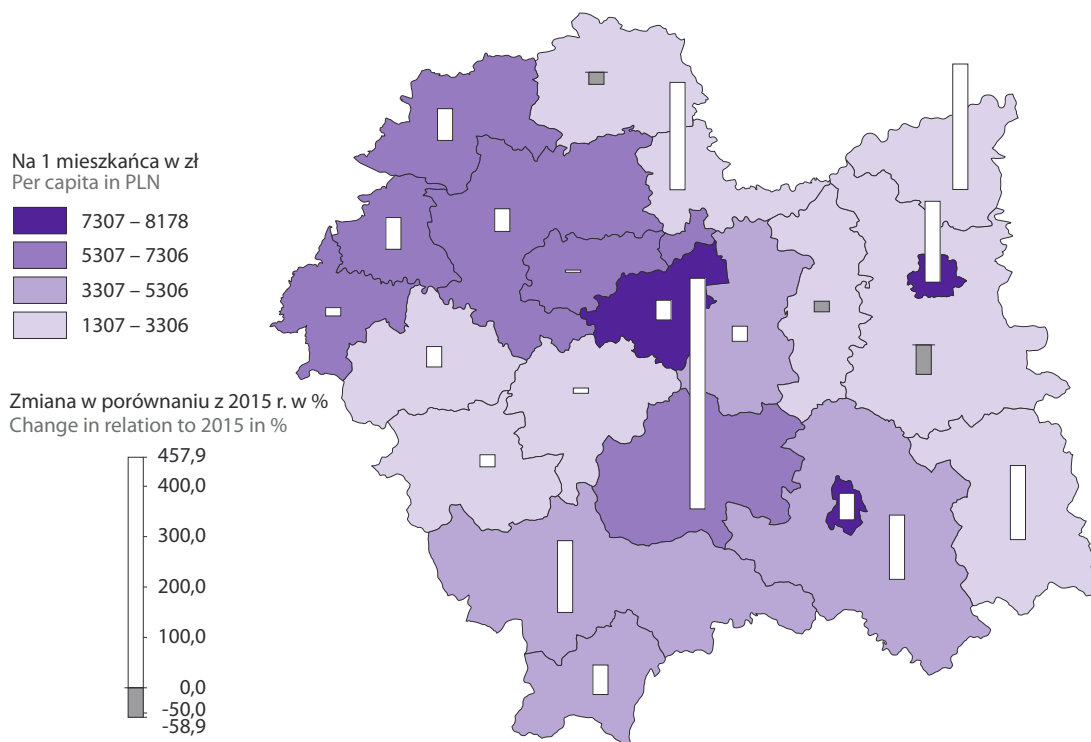
Nakłady poniesione w 2025 r., przez przedsiębiorstwa niefinansowe, mające siedzibę na terenie województwa małopolskiego, o liczbie pracujących powyżej 49 osób były większe niż w roku poprzednim. Zwiększyła się wartość nakładów przeznaczonych na środki transportu, na budynki i budowle, na maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i wyposażenie oraz zakupy. Wzrosła wartość kosztorysowa inwestycji, pomimo mniejszej liczby inwestycji nowo rozpoczętych.

W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3), a dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady inwestycyjne realizowane w województwie małopolskim przez przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekroczyła 9 osób (według lokalizacji inwestycji) w cenach bieżących w 2024 r. wyniosły 16958,5 mln zł. Stanowiły one 6,4% nakładów ogółem w kraju (w 2023 r. – 6,1%). W ujęciu rocznym wartość nakładów inwestycyjnych w województwie zmniejszyła się o 1,4%, a w kraju o 6,3%. W relacji do 2015 r. wartość nakładów inwestycyjnych w województwie wzrosła o 37,1%, a w kraju o 57,9%.

Wartość nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosła 4945 zł i była o 70 zł niższa niż rok wcześniej. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca w ujęciu rocznym również zmniejszyła się i wyniosła 7026 zł (o 450 zł mniej). W nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu najwięcej zainwestowano w Nowym Sączu (8178 zł), a najmniej w powiecie miechowskim (1307 zł). W ciągu 2024 r., podobnie jak w roku poprzednim, przedsiębiorstwa w 13 powiatach województwa małopolskiego odnotowały wzrost nakładów inwestycyjnych, przy czym największy odnotowano w powiecie proszowickim (o 76,1%). W pozostałych 9 powiatach województwa wartość nakładów inwestycyjnych w ciągu roku zmniejszyła się, a najgłębszy spadek odnotowano w powiecie suskim (o 42,0%).

Mapa 45. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a w 2024 r. (ceny bieżące)Map 45. Investment outlays in enterprises^a in 2024 (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01)³, a dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Nakłady inwestycyjne poniesione w 2025 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe (o liczbie pracujących powyżej 49 osób) mające siedzibę na terenie województwa wyniosły 16484,0 mln zł (w cenach bieżących) i były o 10,8% większe niż w roku poprzednim. Nakłady inwestycyjne w kraju, licząc w cenach bieżących, były większe od poniesionych rok wcześniej o 3,6%.

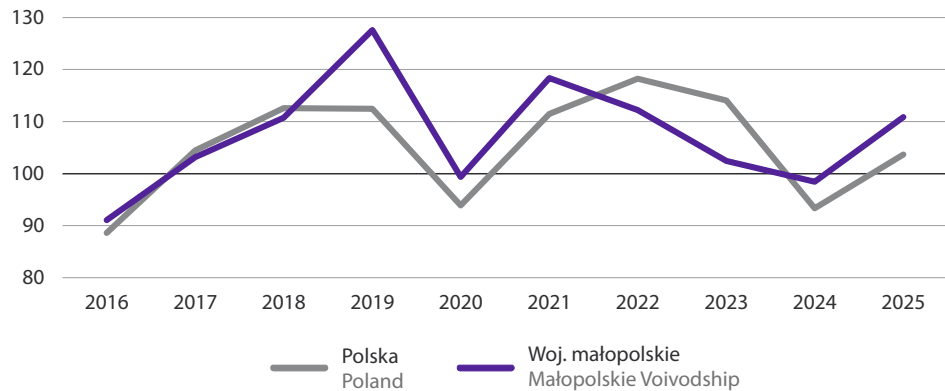
³ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Wykres 56. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 56. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2025 r. z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez przedsiębiorstwa w województwie na środki transportu wydatковано 1260,7 mln zł (o 25,6% więcej niż w 2024 r.), na budynki i budowle – 7518,2 mln zł (o 11,6% więcej), a na maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i wyposażenie – 7643,5 mln zł (o 8,5% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 8904,2 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 10,7%, a ich udział w nakładach ogółem wyniósł 54,0% (54,1% w 2024 r.).

W ujęciu rocznym wzrost nakładów odnotowano w większości sekcji PKD, w tym m.in. w: informacji i komunikacji (o 44,1%), obsłudze rynku nieruchomości (o 23,2%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 22,4%). Spadek wartości nakładów odnotowano m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 15,0%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 13,0%).

Tablica 36. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
 Table 36. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total				
w mln zł in million PLN	8442,1	11113,0	14877,3	16484,0
Polska=100 Poland=100	6,2	7,4	7,1	7,6
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	42,9	49,5	45,3	45,6
Zakupy Purchases				
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	46,7	43,7	47,3	46,4
środków transportu transport equipment	10,1	6,6	6,7	7,6

W 2025 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (na które przypadało 41,0% ogółu poniesionych nakładów), jak również przetwórstwa przemysłowego (36,4%), a w mniejszym stopniu handlu; naprawy pojazdów samochodowych (5,7%) oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (5,2%).

W strukturze nakładów według sekcji w ujęciu rocznym najbardziej zwiększył się udział przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 0,7 p. proc.), natomiast najgłębszy spadek udziału poniesionych nakładów dotyczył przedsiębiorstw działających w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,5 p. proc.).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2025 r. rozpoczęto 111,9 tys. inwestycji, tj. o 2,8% mniej w ujęciu rocznym. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 7266,2 mln zł i była o 41,0% większa w relacji do poprzedniego roku. Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 40,4% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (rok wcześniej 30,8%). W ujęciu rocznym wyższą wartość kosztorysową inwestycji rozpoczętych zanotowały przedsiębiorstwa działające w: górnictwie i wydobywaniu, informacji i komunikacji, transporcie i gospodarce magazynowej, przetwórstwie przemysłowym oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W 2025 r. w województwie małopolskim przy zmniejszonej powierzchni uprawy zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) i zwiększonych plonach, mniejsze były ich zbiory w porównaniu z 2024 r. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku była większa niż rok wcześniej, wyższe były także ich plony i zbiory. Zmniejszył się areal uprawy ziemniaków, jednakże ich plony oraz zbiory były wyższe.

W odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano spadek pogłowia bydła i owiec oraz niewielki wzrost pogłowia trzody chlewnej.

Skupiono więcej zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) oraz żywca rzeźnego wołowego i drobiowego, a także mleka. Mniej natomiast skupiono ziemniaków. W porównaniu z poprzednim rokiem ceny skupu podstawowych produktów rolnych były wyższe, z wyjątkiem cen żywca rzeźnego wieprzowego i ziemniaków.

W 2024 r. w województwie małopolskim zwiększyła się globalna produkcja rolnicza (w cenach stałych), na co wpłynął wzrost wartości zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. W ujęciu rocznym odnotowano większą wartość końcowej produkcji rolniczej przy jednoczesnym spadku wartości towarowej produkcji rolniczej.

Produkcja roślinna

Powierzchnia upraw zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie małopolskim wyniosła 147,6 tys. ha i była mniejsza o 9,2% niż w 2024 r. oraz o 26,0% niż w 2015 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnęły poziom 48,6 dt z 1 ha (tyle samo, co w kraju) i były wyższe zarówno w relacji do 2024 r. (o 3,0%), jak i w porównaniu z 2015 r. (o 48,6%). W województwie zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 716,6 tys. t, tj. o 6,6% mniej niż przed rokiem oraz o 9,8% więcej niż dziesięć lat wcześniej.

W 2025 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wyniosła 16,6 tys. ha i zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 7,1%, a w zestawieniu z 2015 r. – o 113,8%. Plony wyniosły 35,6 dt z 1 ha (w Polsce 33,1 dt z 1 ha) i w porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej wzrosły o 8,9%, a w stosunku do 2015 r. – o 37,5%. Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na 59,1 tys. t, co oznacza wzrost o 16,5% w relacji do 2024 r., a w porównaniu z 2015 r. – wzrost prawie trzykrotny.

Tablica 37. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych^a
 Table 37. Yields of selected agricultural crops^a

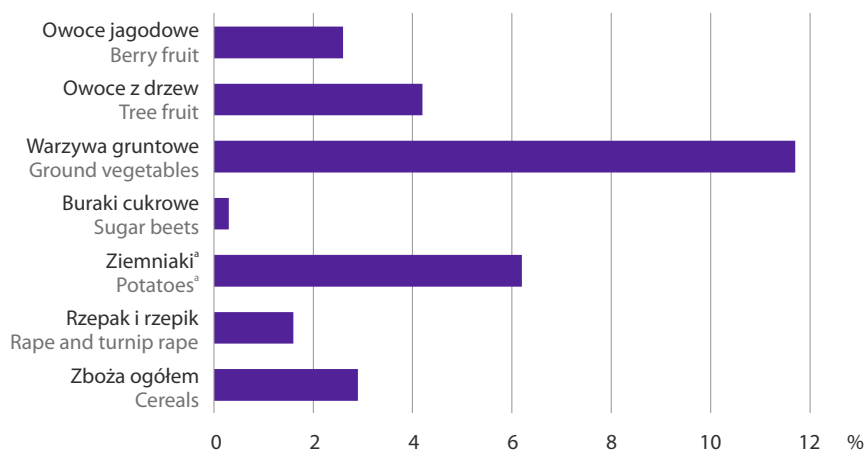
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Total cereals	35,2	45,0	53,2	57,5	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixtures	32,7	39,3	47,2	48,6	48,6
w tym: of which:					
pszenica wheat	35,8	42,9	53,5	54,8	55,9
żyto rye	27,4	31,7	35,4	35,7	38,2
jęczmień barley	33,7	39,6	43,5	44,9	48,2
owies oats	24,7	28,5	34,4	36,1	34,9
pszenżyto triticale	29,8	35,5	39,4	41,6	47,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	25,9	31,9	32,7	35,6	33,1
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	210	322	263	289	327
Buraki cukrowe Sugar beets	677	493	628	818	719

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

W analizowanym roku pod uprawę ziemniaków przeznaczono 15,1 tys. ha, czyli mniej o 1,9% niż przed rokiem i o 41,3% niż w 2015 r. Z 1 ha zebrano przeciętnie 289 dt ziemniaków, tj. więcej o około 10% niż w poprzednim roku i o 37,6% niż w 2015 r. Plony uzyskane w województwie małopolskim były niższe o 11,6% od średnich plonów ziemniaków w kraju. Produkcja ziemniaków w województwie wyniosła 434,8 tys. t i była większa o 7,9% niż w 2024 r. oraz mniejsza o 19,3% niż przed dziesięcioma laty.

Wykres 57. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2025 r.

Chart 57. Share of the voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

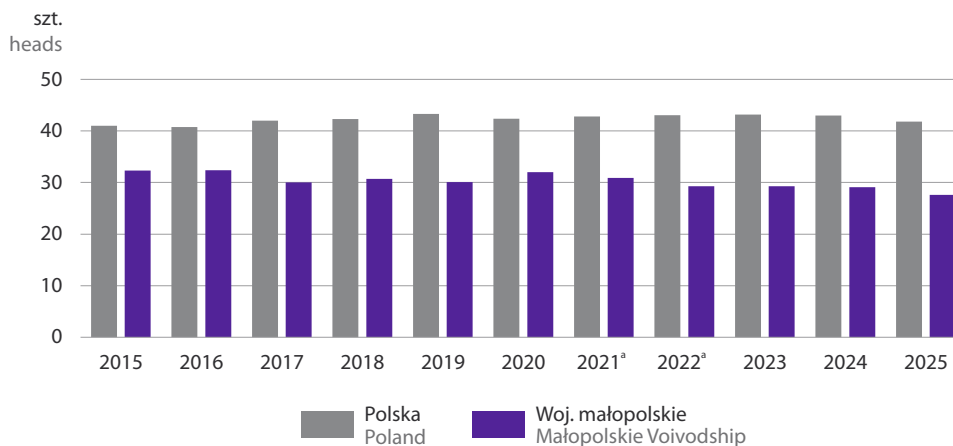
Pogłowie zwierząt gospodarskich

W czerwcu 2025 r. pogłowie bydła liczyło 149,2 tys. szt., co stanowiło 2,4% pogłowia bydła w kraju. W stosunku do stanu z czerwca 2024 r. liczebność stada zmniejszyła się o 5,3% (w kraju o 3,0%). W relacji do roku poprzedniego populacja cieląt w wieku do 1 roku była mniejsza o 6,2%, a stado bydła młodego w wieku 1–2 lata – o 7,7%. Pogłowie bydła w wieku 2 lata i więcej zostało ograniczone o 3,9%, w tym krów o 5,2%. W ogólnym pogłowie bydła 41,9% stanowiły krowy (w kraju 35,1%), w tym krowy mleczne – 36,5%.

Wykres 58. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 58. Cattle density per 100 ha of agricultural land
 As of 1 June

^a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
^a Data were calculated on the basis of the area of agricultural land as of 1 June 2020.

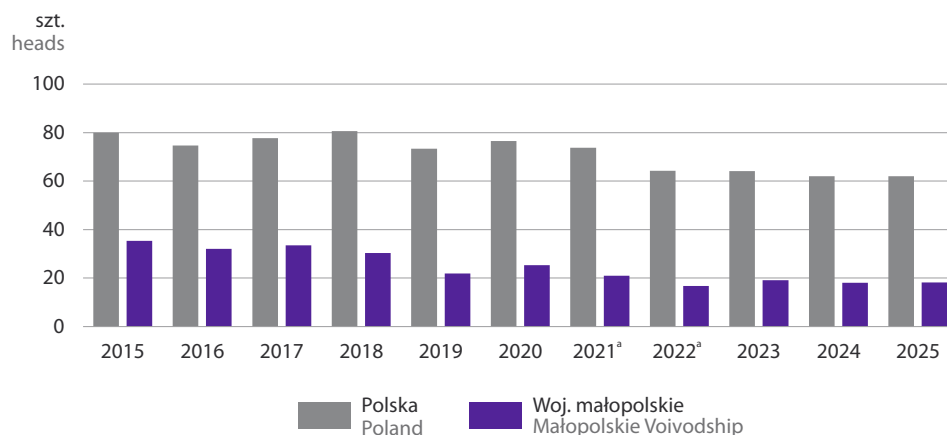
W czerwcu 2025 r. pogłowie trzody chlewnej liczyło 98,1 tys. szt. (w tym 9,9 tys. szt., tj. 10,1% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie trzody chlewnej wyniósł 1,1% (podobnie jak rok wcześniej). W odniesieniu do stanu z czerwca 2024 r. stado trzody chlewnej zwiększyło się o 0,2% (w Polsce zmniejszyło się o 0,1%). Na liczebność stada świń wpłynął wzrost pogłowia prosiąt o wadze do 20 kg (o 3,6%), a także trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 2,0%). Spadek pogłowia (o 5,5%) wystąpił w stadzie warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg.

Wykres 59. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 59. Pigs density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
a Data were calculated on the basis of the area of agricultural land as of 1 June 2020.

Województwo małopolskie cechuje się największą koncentracją pogłowia owiec w kraju. Stado tych zwierząt według stanu w czerwcu 2025 r. liczyło 65,8 tys. szt., co stanowiło 22,6% krajowego pogłowia owiec. W porównaniu z poprzednim rokiem liczebność owiec zmniejszyła się o 12,3% (w Polsce – o 2,3%). Pogłowie maciorek spadło o 15,3% (w kraju – o 3,6%).

Skup produktów rolnych

W 2025 r. skupiono 73,2 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 0,8% skupu ogólnokrajowego (podobnie jak rok wcześniej). Największy udział w skupie zbóż miała pszenica (67,8 tys. t), której skup zwiększył się w ujęciu rocznym o 9,9%.

Skup ziemniaków w 2025 r. wyniósł 23,6 tys. t, co stanowiło 1,1% ogólnego skupu w kraju (mniej o 0,2 p. proc. niż przed rokiem). W porównaniu z 2024 r. był on mniejszy o 5,4%.

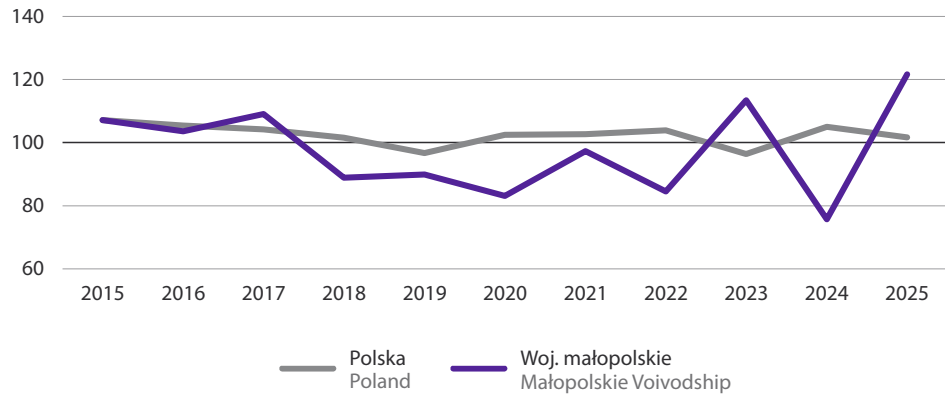
W omawianym roku skupiono 75,5 tys. t żywca rzeźnego w wadze żywej, tj. o 21,6% więcej niż rok wcześniej. Udział skupu w wielkości krajowej zwiększył się o 0,2 p. proc. do 1,1%. Żywca wieprzowego skupiono 29,0 tys. t, tj. więcej o 30,0% (1,2% stanu krajowego wobec 1,0% w 2024 r.). Skup żywca wołowego wyniósł 15,0 tys. t i był większy o 17,4% niż przed rokiem, a jego udział w wielkości krajowej wzrósł o 1,5 p. proc. do 2,1%. Żywca drobiowego skupiono 31,1 tys. t, tj. o 17,0% więcej niż w 2024 r. Udział skupu żywca drobiowego w wielkości krajowej wzrósł o 0,1 p. proc. do 0,8%.

Wykres 60. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

Rok poprzedni=100

Chart 60. Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)

Previous year=100

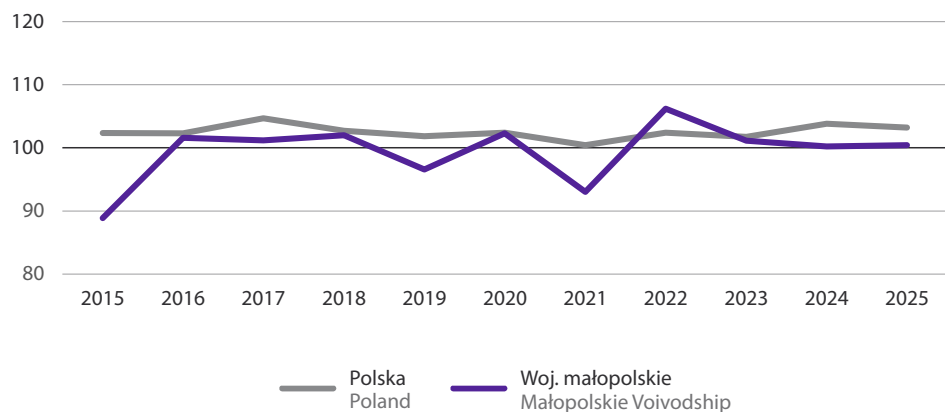
W 2025 r. skupiono 138,8 mln l mleka krowiego, co stanowiło 1,0% ogólnej ilości mleka krowiego skupionego w kraju (1,1% rok wcześniej). Skup mleka był o 0,4% większy niż w 2024 r.

Wykres 61. Dynamika skupu mleka krowiego

Rok poprzedni=100

Chart 61. Indices of procurement of cows' milk

Previous year=100

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Średnia cena pszenicy w 2025 r. w skupie wyniosła 79,05 zł/dt i w ujęciu rocznym wzrosła o 0,9% (w kraju spadła o 1,1%). Ceny pszenicy w województwie małopolskim w odniesieniu do średniej krajowej były niższe o 3,3%.

W 2025 r. za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w skupie płacono 67,22 zł, tj. o 4,9% mniej niż przeciętnie w kraju. W relacji do poprzedniego roku cena tego ziemniopłodu spadła prawie dwukrotnie.

W ujęciu rocznym cena skupu żywca wołowego zwiększyła się o 21,4% i wyniosła 12,20 zł/kg. W porównaniu ze średnią krajową cena żywca wołowego była niższa o 9,9%.

W omawianym okresie średnia cena skupu żywca wieprzowego wyniosła 6,42 zł/kg, co oznacza spadek o 12,5% w ujęciu rocznym. Przeciętna cena skupu żywca wieprzowego była wyższa o 1,8% od średniej ceny w kraju.

W 2025 r. większym niż przed rokiem dostawom żywca drobiowego do skupu towarzyszył wzrost cen tego surowca. Przeciętna roczna cena skupu drobiu rzeźnego (5,86 zł/kg) w porównaniu z 2024 r. zwiększyła się o 14,8%. Cena żywca drobiowego dostarczonego przez producentów z województwa była o 6,5% niższa od średniej w Polsce.

W omawianym roku przy nieco większym skupie niż w roku poprzednim, przeciętna cena mleka była wyższa o 6,1% i wyniosła 208,97 zł za 100 litrów (w kraju – 222,07 zł).

Na targowiskach w 2025 r. w województwie pszenica kosztowała przeciętnie 110,82 zł/dt (w kraju 111,09 zł/dt) wobec 108,36 zł/dt rok wcześniej, a żyto – 100,53 zł/dt (w kraju 86,34 zł/dt) wobec 103,36 zł/dt. Cena targowiskowa 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) spadła z 181,68 zł w roku poprzednim do 157,00 zł (w kraju wyniosła 197,70 zł).

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Globalna produkcja rolnicza w 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, była większa (w cenach stałych z 2023 r.) o 1,0%, przy czym produkcja roślinna wzrosła o 0,6%, a produkcja zwierzęca – o 2,0%. W strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja roślinna, która stanowiła 69,0%. Udział województwa małopolskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,1% (wobec 4,1% rok wcześniej).

Wartość końcowej produkcji rolniczej w 2024 r. była o 1,0% wyższa niż w roku poprzednim. Wzrosła zarówno końcowa produkcja roślinna (o 0,4%), jak i zwierzęca (o 2,1%). W 2024 r. towarowa produkcja rolnicza była mniejsza od notowanej rok wcześniej (o 0,7%). Spadek dotyczył wartości produkcji roślinnej (o 3,1%), podczas gdy w produkcji zwierzęcej wystąpił wzrost (o 3,8%). W strukturze towarowej produkcji rolniczej przeważała produkcja roślinna, która stanowiła 63,6% (w 2023 r. – 64,1%). Udział województwa w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej wyniósł odpowiednio 3,0% i 2,8% (w roku poprzednim po 4,2%).

Przemysł Industry

W 2024 r. produkcja sprzedana przemysłu była wyższa (w cenach stałych) niż rok wcześniej. Zano-
wano spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle przy wzroście wydajności pracy, mierzonym
wielkością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej pod-
miotów gospodarczych zaliczanych do sekcji PKD: B – Górnictwo i wydobywanie, C – Przetwórstwo
przemysłowe, D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę
i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpada-
mi oraz działalność związana z rekultywacją.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego,
natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu
w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

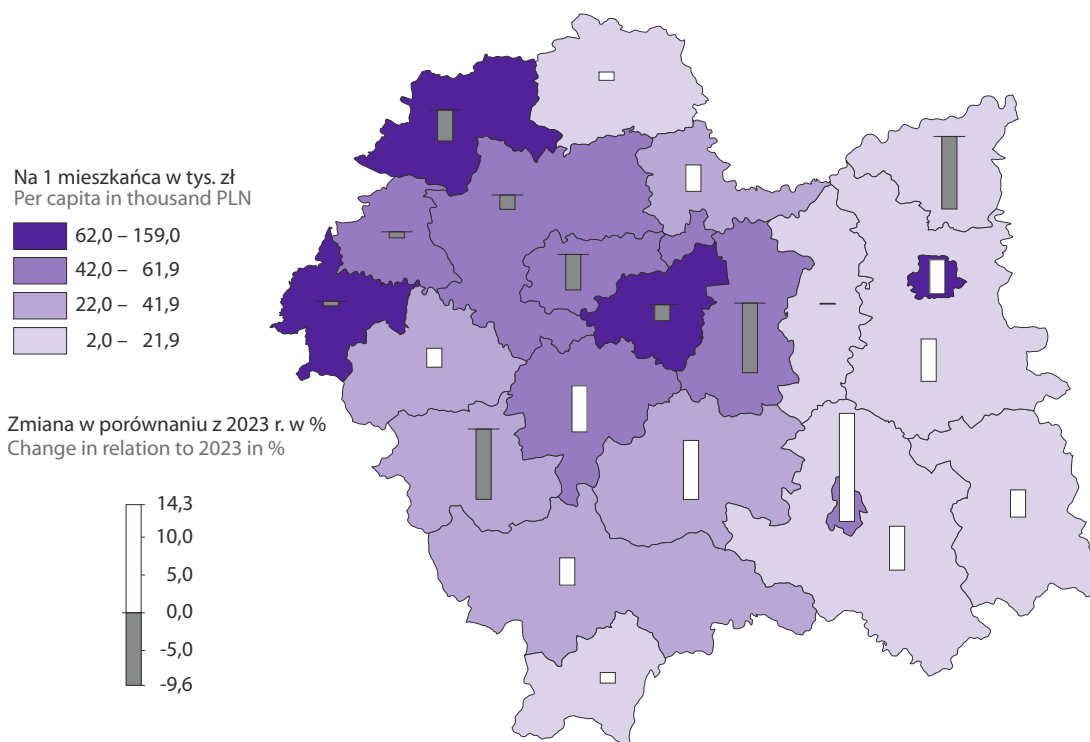
W 2024 r. wyniki badanych 2797 podmiotów gospodarczych z województwa małopolskiego wykazały, że
produkcja sprzedana przemysłu osiągnęła wartość 164852,6 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa
o 1,4% (w cenach stałych) od notowanej w poprzednim roku. Wartość produkcji sprzedanej przemysłu
w województwie stanowiła 7,4% produkcji sprzedanej przemysłu w Polsce, co oznacza 5. lokatę wśród
województw w kraju.

Wysoką wartość produkcji sprzedanej (w cenach bieżących) wśród przedsiębiorstw przemysłowych osiągnęły
podmioty mające siedzibę w Krakowie – 39215,9 mln zł (23,8% wielkości wojewódzkiej) oraz w powiatach
wielickim – 22982,2 mln zł (13,9%) i krakowskim – 17631,3 mln zł (10,7%). Najniższą wartość produkcji
sprzedanej przemysłu odnotowano w powiecie tatrzańskim – 134,3 mln zł (0,1% wartości wojewódzkiej).

W porównaniu z 2023 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) zwiększyła się
w 12 powiatach, w tym największy wzrost wystąpił w Nowym Sączu (o 13,7%). Największy spadek produkcji
sprzedanej przemysłu wystąpił w powiecie dąbrowskim (o 10,1%).

Mapa 46. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w 2024 r.

Map 46. Sold production of industry (current prices) in 2024

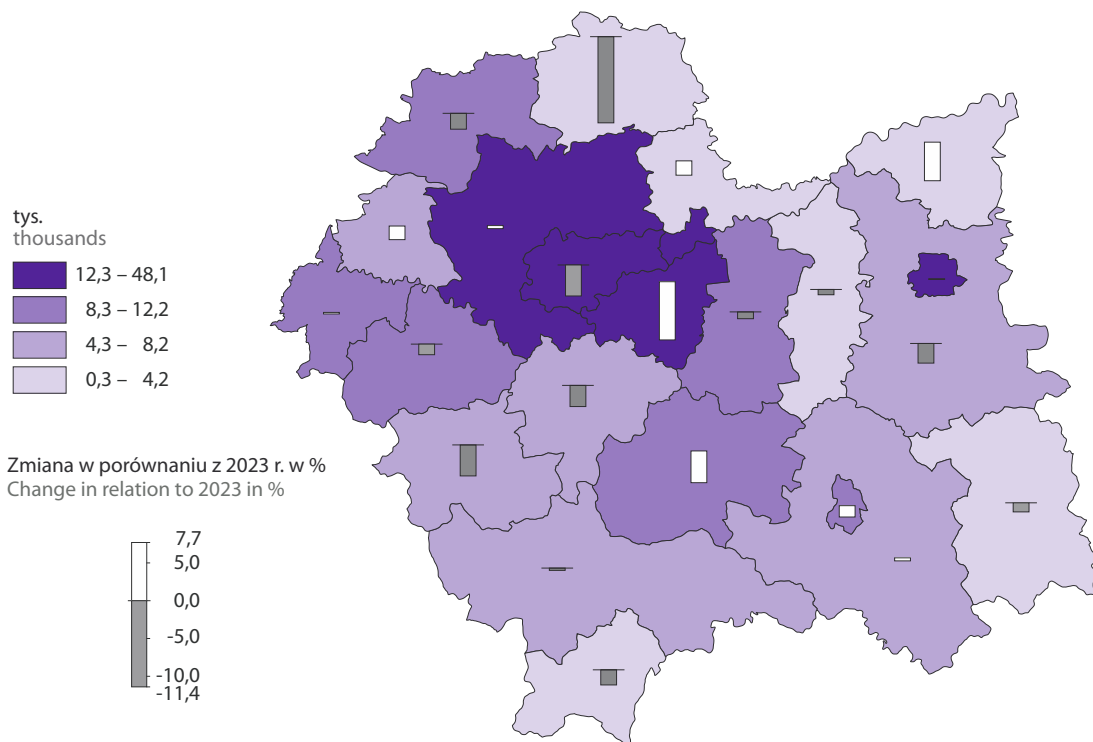

W 2024 r. produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na 1 mieszkańca województwa wyniosła 48066 zł, co stanowiło 81,5% wartości przeciętnej w kraju (rok wcześniej 77,0%). W ujęciu rocznym jej wartość zmniejszyła się (w cenach bieżących) o 0,5% (w kraju – o 5,9%). W omawianym okresie województwo małopolskie należało do grupy 12 województw, w których wartość ta nie przekraczała przeciętnej w kraju. W przekroju terytorialnym najwyższą wydajność per capita odnotowano w powiecie wielickim – 158986 zł, natomiast najniższą w powiecie tatrzańskim – 2023 zł. W relacji do przeciętnej wojewódzkiej wyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w 8 powiatach. Najwyższa była w powiecie wielickim (330,8% średniej w województwie), natomiast najniższa w powiecie tatrzańskim (4,2%).

W relacji do poprzedniego roku spadek produkcji sprzedanej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wystąpił przede wszystkim w powiatach: dąbrowskim (o 9,6%), suskim (o 9,3%) i bocheńskim (o 9,2%). Największy wzrost wartości wskaźnika miał miejsce w Nowym Sączu (o 14,3%).

Mapa 47. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.

Map 47. Average paid employment in industry in 2024

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 214,4 tys. osób i w porównaniu z poprzednim rokiem obniżyło się o 0,7%. Największy udział w zatrudnieniu ogółem miał Kraków, na który przypadało 22,4% przeciętnej liczby zatrudnionych w województwie. Dużym udziałem charakteryzował się również powiat krakowski (11,4%). Najmniejszy odsetek w przeciętnym zatrudnieniu ogółem odnotowano w powiatach miechowskim i tatrzańskim (po 0,2%). Zatrudnienie w przemyśle niższe niż przed rokiem wystąpiło w 12 powiatach województwa, przy czym najgłębszy spadek miał miejsce w powiecie miechowskim (o 11,4%). W pozostałych powiatach wzrost przeciętnego zatrudnienia wahał się od 0,1% w Tarnowie do 7,7% w powiecie wielickim.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego (w cenach bieżących), w województwie wyniosła 771,3 tys. zł (w cenach bieżących) i wzrosła o 0,4% w porównaniu z 2023 r. Największą wartość wydajności pracy wśród przedsiębiorstw przemysłowych osiągnęły podmioty mające siedzibę w powiecie wielickim (1610,3 tys. zł), natomiast najmniejszą odnotowano w powiecie tatrzańskim (322,8 tys. zł).

Wydajność pracy w przemyśle w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła w 14 powiatach, w tym najbardziej w powiecie miechowskim (o 14,7%). Spadek wystąpił przede wszystkim w powiecie dąbrowskim (o 14,6%).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W sektorze przedsiębiorstw, produkcja sprzedana przemysłu w 2025 r. osiągnęła wartość 187896,4 mln zł (w cenach bieżących) i była o 4,3% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do produkcji zrealizowanej w roku poprzednim. W kraju wartość produkcji sprzedanej przemysłu zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 3,0%. Udział produkcji sprzedanej województwa w przychodach dla Polski ogółem w omawianym roku wyniósł 8,0%.

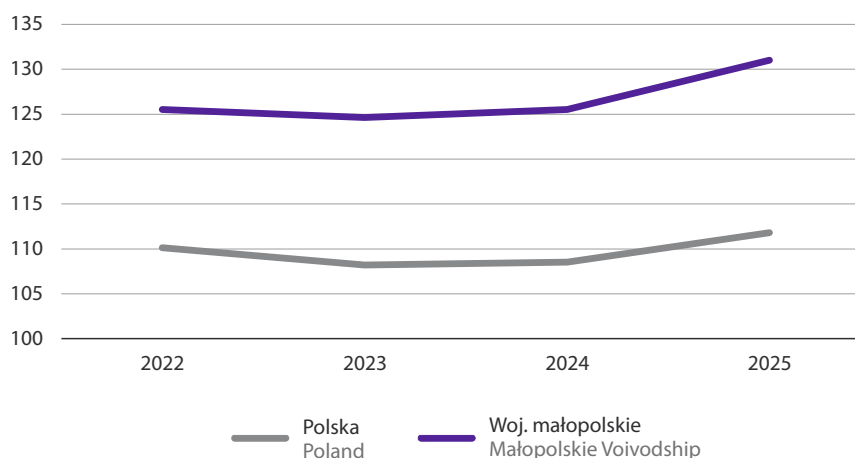
W kolejnych kwartalnych okresach narastających odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w ujęciu rocznym odpowiednio: w 1. kwartale – o 3,4%, w 1. półroczu – o 3,4%, a w okresie 3 kwartałów – o 3,1%.

Tablica 38. Przemysł
Table 38. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) Sold production of industry (current prices)				
w mln zł in million PLN	81028,2	109398,4	177765,2	187896,4
Polska=100 Poland=100	6,8	7,2	7,7	8,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	85,8	80,5	80,4	79,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	180,0	211,5	216,9	218,7

Wykres 62. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2021=100

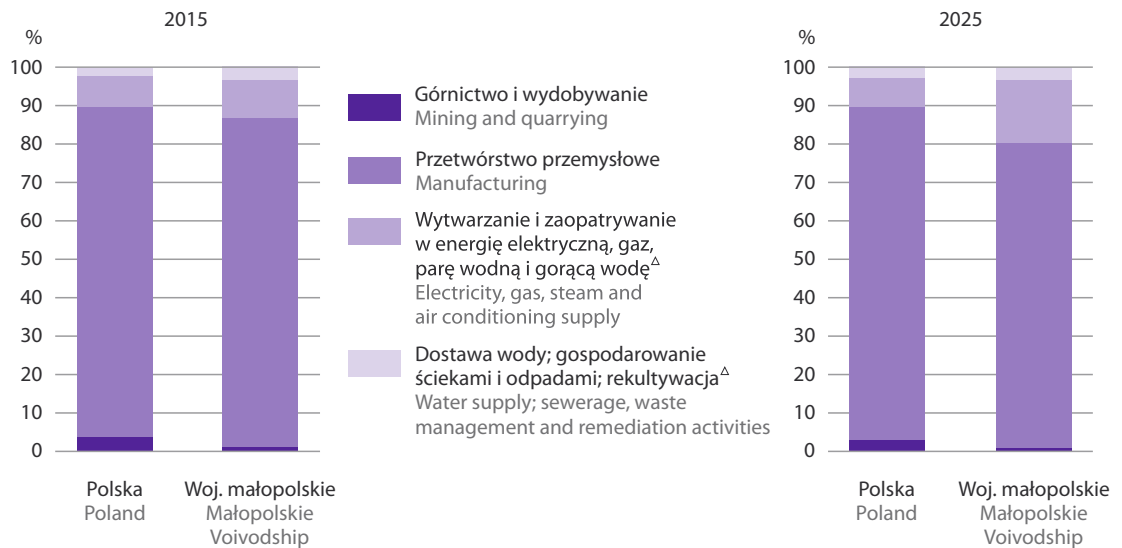
Chart 62. Indices of sold production of industry (constant prices)
2021=100

W przetwórstwie przemysłowym, które stanowiło 79,4% produkcji przemysłowej w województwie, produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 149177,0 mln zł, tj. o 3,8% wyższym niż rok wcześniej (w kraju – o 3,4%). Większą sprzedaż notowano również w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 7,9%; w kraju – mniej o 1,8%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,0%; w kraju – o 4,5%). W górnictwie i wydobywaniu produkcja sprzedana zmniejszyła się o 6,9% (w kraju – o 1,6%).

Wykres 63. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)

Chart 63. Sold production of industry by PKD sections (current prices)

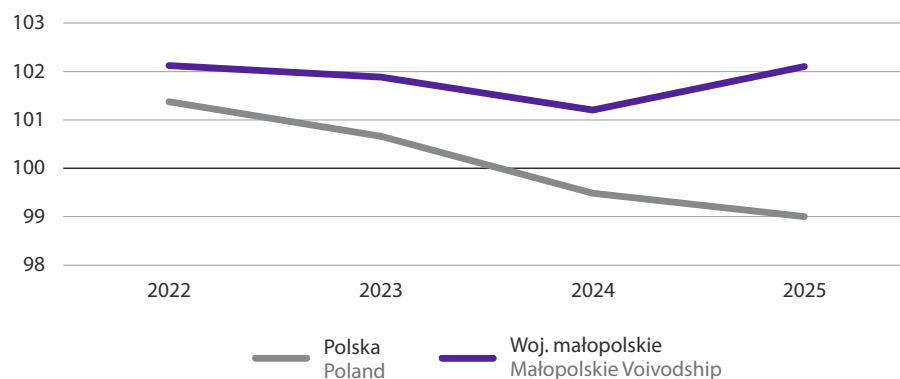
W 2025 r. w strukturze produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego według działów znaczne udziały miały m.in.: produkcja artykułów spożywczych (19,0% ogółu; wzrost o 1,0 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego), produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (17,0% – wzrost o 0,3 p. proc.), produkcja wyrobów z metali (12,0% – spadek o 0,2 p. proc.) oraz produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (9,3% – spadek o 0,5 p. proc.).

Wykres 64. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2021=100

Chart 64. Indices of average paid employment in industry

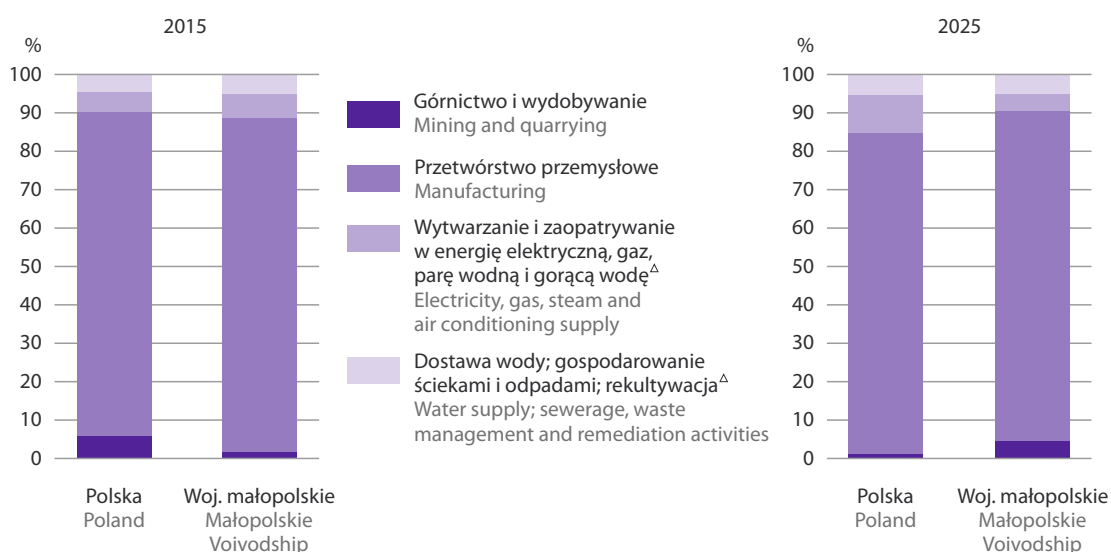
2021=100

W 2025 r. w przemyśle przeciętnie zatrudnionych było 218,7 tys. osób, tj. o 0,8% więcej niż w roku poprzednim. Przeciętne zatrudnienie wyższe niż rok wcześniej zanotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,8%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,0%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 0,8%). W górnictwie i wydobywaniu przeciętne zatrudnienie obniżyło się (o 2,3%). W kraju przeciętne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 2702,0 tys. i było o 0,5% niższe niż rok wcześniej. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wzrost przeciętnego zatrudnienia, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił m.in. w: pozostałej produkcji wyrobów (o 10,0%), produkcji wyrobów farmaceutycznych (o 9,4%), produkcji artykułów spożywczych (o 8,3%) oraz naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (o 4,0%). Spadek zatrudnienia zaobserwowano przede wszystkim w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 33,6%) oraz produkcji napojów (o 18,2%).

Wykres 65. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD

Chart 65. Average paid employment in industry by PKD sections

Wydajność pracy w przemyśle mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w 2025 r. w województwie małopolskim wyniosła 859,0 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 3,4% wyższa (w cenach stałych) w ujęciu rocznym. W przetwórstwie przemysłowym wydajność pracy ukształtowała się na poziomie 818,1 tys. zł, tj. o 3,1% wyższym niż rok wcześniej.

Budownictwo Construction

W 2025 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Większa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. Przy wzroście przeciętnego zatrudnienia zwiększyła się wydajność pracy w budownictwie mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa**, jak i **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej (formularz DG-1).

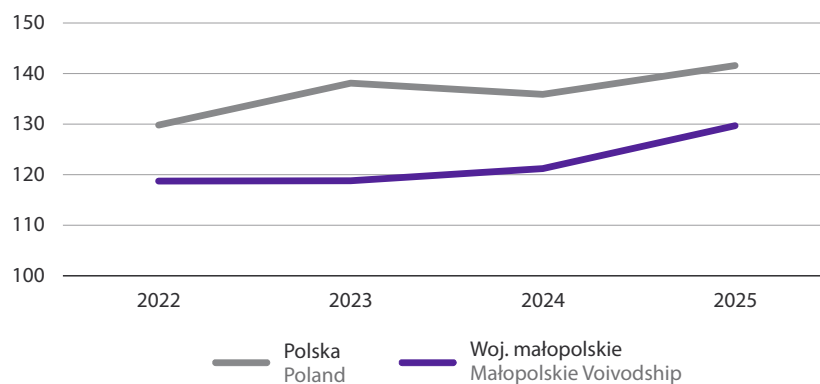
W 2025 r. produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 38468,8 mln zł i zwiększyła się o 7,0% w porównaniu z rokiem poprzednim (wobec wzrostu o 2,0% w 2024 r.) oraz ponad dwukrotnie w relacji do 2015 r. W kraju produkcja sprzedana budownictwa była wyższa od notowanej rok wcześniej i w 2015 r. odpowiednio o 4,2% i 135,4%. Udział produkcji sprzedanej budownictwa województwa małopolskiego w produkcji krajowej wyniósł 9,0%, co plasowało je na 4. miejscu w kraju.

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji Budownictwo.

Tablica 39. Budownictwo
Table 39. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) Sold production of construction (current prices)				
w mln zł in million PLN	15639,8	26416,0	35952,9	38468,8
Polska=100 Poland=100	8,6	9,9	8,7	9,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	57,3	42,9	42,0	40,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	37,3	43,9	42,7	42,9

Wykres 66. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2021=100
Chart 66. Indices of sold production of construction (current prices)
2021=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji Budownictwo. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

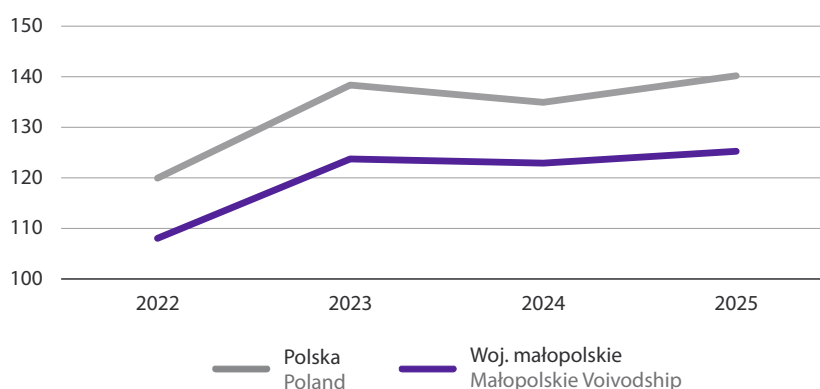
Produkcja budowlano-montażowa w 2025 r. wyniosła 15399,6 mln zł i była większa w ujęciu rocznym o 1,9% oraz o 71,8% w porównaniu z 2015 r. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach ogółem osiągniętych przez jednostki w sekcji budownictwo wyniósł 40,0%, czyli był o 2,0 p. proc. mniejszy niż w roku poprzednim. W kraju produkcja budowlano-montażowa ukształtowała się na poziomie 164062,5 mln zł (38,3% produkcji budowlanej) i była większa o 3,9% w relacji do poprzedniego roku oraz o 88,5% w odniesieniu do 2015 r. Produkcja budowlano-montażowa w województwie stanowiła 9,4% wartości krajowej.

Wykres 67. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

2021=100

Chart 67. Indices of construction and assembly production (current prices)

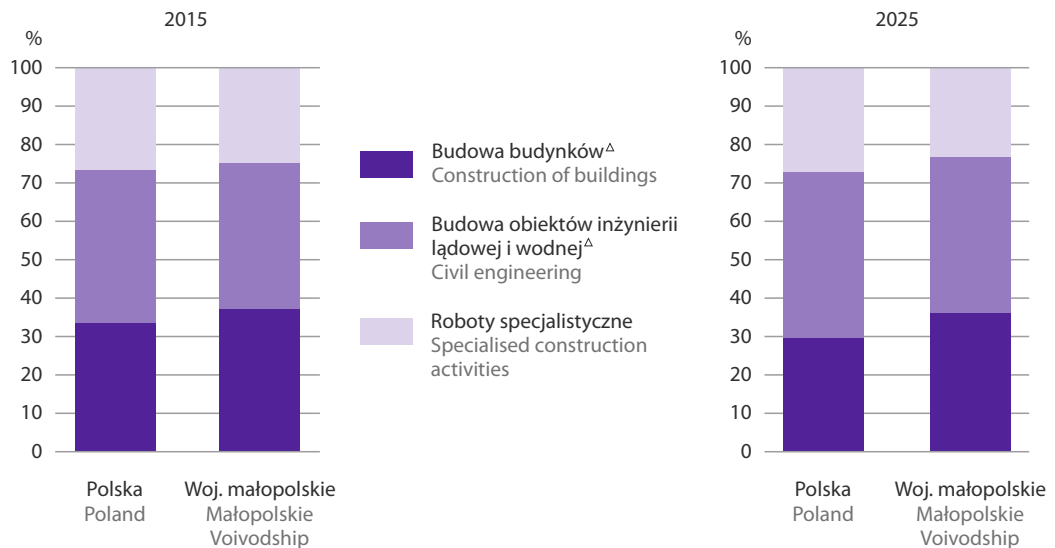
2021=100

W 2025 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej zanotowano w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi (odpowiednio o 17,7% i 13,7%). Spadek produkcji dotyczył przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności są roboty budowlane związane ze wzniesieniem budynków (o 16,4%).

W porównaniu z 2024 r. w strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zwiększył się udział jednostek zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 5,4 p. proc. do 40,6%) oraz wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 2,4 p. proc. do 23,3%). Zmniejszył się natomiast udział przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków (o 7,8 p. proc. do 36,1%).

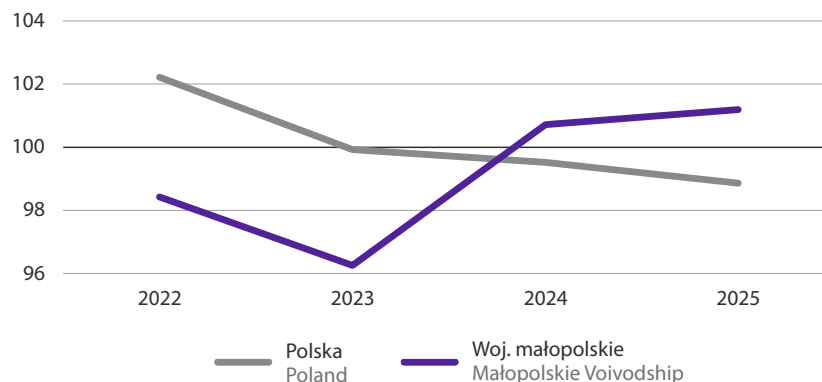
Wykres 68. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)
 Chart 68. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w budownictwie wyniosło 42,9 tys. osób, co oznacza wzrost o 0,5% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju zanotowano spadek o 0,7%). W relacji do 2015 r. przeciętne zatrudnienie zwiększyło się zarówno w województwie, jak i w kraju (odpowiednio o 15,0% i 8,3%).

Wykres 69. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
 2021=100

Chart 69. Indices of average paid employment in construction
 2021=100

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego w 2025 r., wyniosła 896,5 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 6,5% w stosunku do roku poprzedniego i ponad dwukrotny wzrost w relacji do 2015 r.

W 2025 r. oddano do użytkowania mniej mieszkań niż rok wcześniej, mniejsza była także przeciętna powierzchnia użytkowa 1 oddanego mieszkania. Spadła liczba mieszkań, dla których wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Zwiększyła się natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

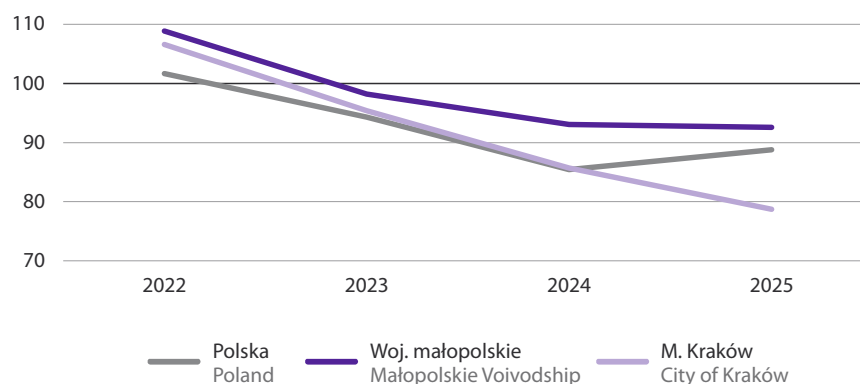
W 2025 r. w województwie małopolskim oddano do użytkowania 20289 mieszkań, co oznacza spadek o 0,4% w ujęciu rocznym oraz wzrost o 39,0% w stosunku do 2015 r. Całkowita powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań wyniosła 1933,6 tys. m², tj. o 1,6% mniej niż rok wcześniej oraz o 24,5% więcej w porównaniu z 2015 r. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie stanowiły 9,7% efektów budownictwa mieszkaniowego w Polsce (w 2024 r. – 10,2%, a w 2015 r. – 9,9%).

Wykres 70. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2021=100

Chart 70. Indices of the number of dwellings completed

2021=100

Tablica 40. Budownictwo mieszkaniowe

Table 40.

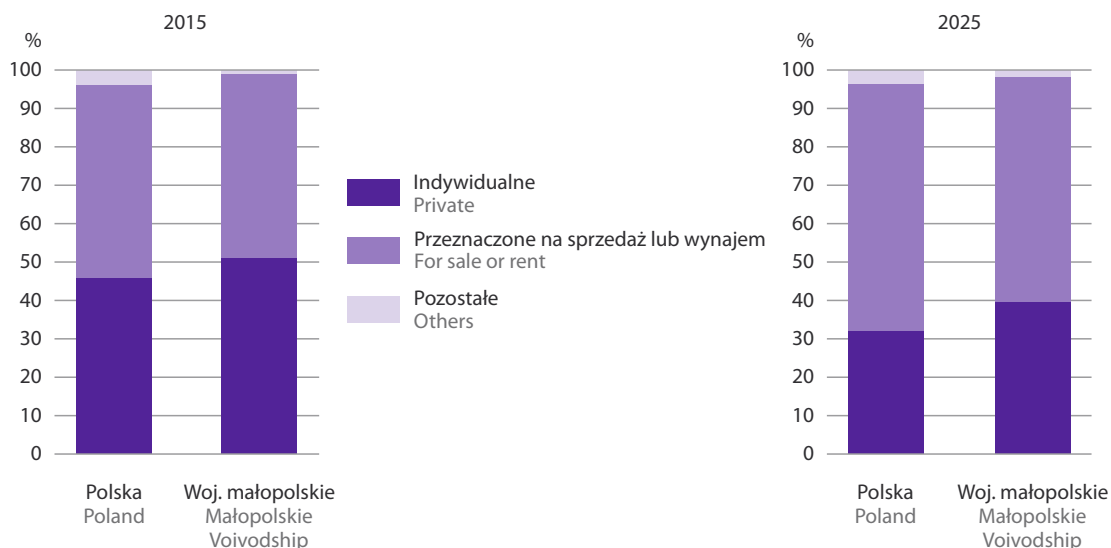
Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	4,3	5,8	5,9	5,9	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	106,4	92,3	96,5	95,3	87,0
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits were granted or which were registered with a construction project per 1000 population	5,1	7,0	8,6	8,4	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1000 population	5,7	6,1	6,3	6,5	5,7

Najwięcej mieszkań wybudowano z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – 11887. Ich udział w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania kształtował się na poziomie 58,6% i zmniejszył się w relacji do poprzedniego roku o 0,7 p. proc. Inwestorzy indywidualni oddali 8072 mieszkania, tj. 39,8% ogółu (o 0,4 p. proc. mniej niż rok wcześniej). Ukończono również 292 mieszkania zaliczane do budownictwa społecznego czynszowego oraz 38 mieszkań komunalnych. Łącznie stanowiły one 1,6% ogólnej liczby oddanych do użytkowania mieszkań.

W stolicy województwa powstało 7946 mieszkań, czyli 39,2% ogółu mieszkań przekazanych w województwie. W powiatach wielickim i krakowskim, będących strefą podmiejską Krakowa, oddano do użytkowania odpowiednio 1511 i 1286 mieszkań. Najmniej mieszkań ukończono w powiecie proszowickim – 105.

Wykres 71. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Chart 71. Dwellings completed by forms of construction

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

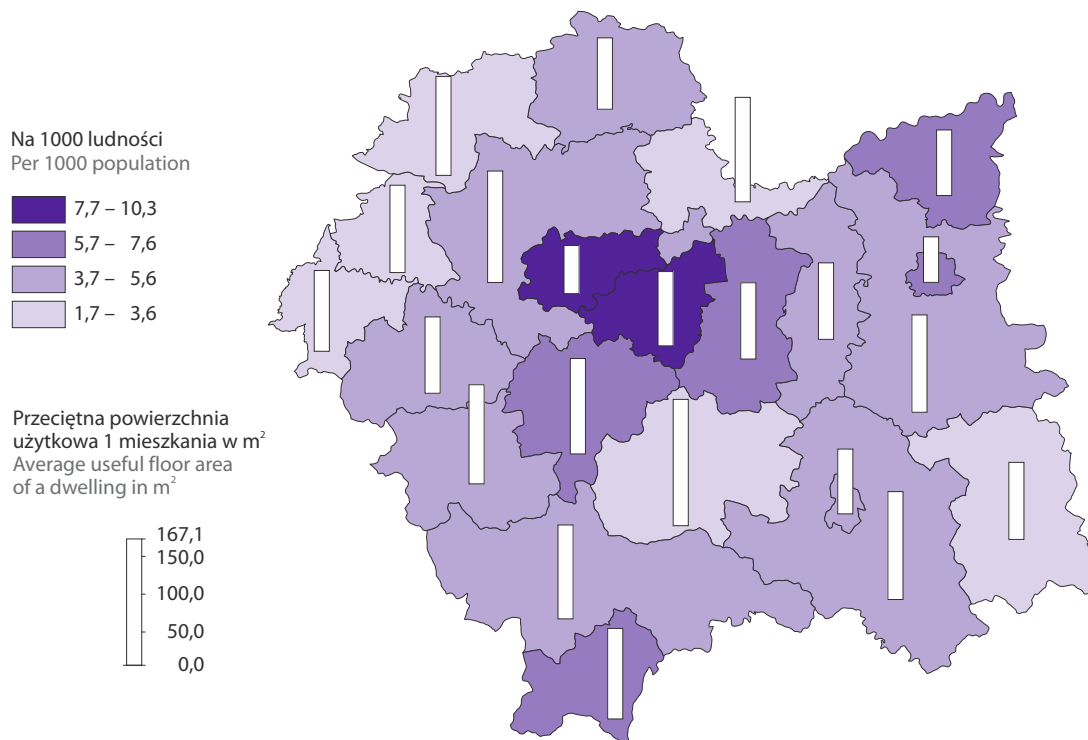
W 2025 r. oddano łącznie 79,6 tys. izb, tj. o 1,6% mniej niż rok wcześniej oraz o 26,4% więcej niż w 2015 r. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w omawianym okresie wyniosła 95,3 m² i była mniejsza o 1,2 m² w stosunku do 2024 r. oraz o 11,1 m² w porównaniu z 2015 r. W kraju przeciętna powierzchnia użytkowa wyniosła 87,0 m² i była mniejsza odpowiednio o 2,2 m² i 12,8 m². Przeciętna powierzchnia mieszkania wybudowanego w mieście wyniosła 70,3 m² i była o 63,0 m² mniejsza niż na wsi. Największe mieszkania – o średniej powierzchni wynoszącej 147,5 m² – wybudowali inwestorzy indywidualni. W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem średnia powierzchnia mieszkania wyniosła 61,2 m², a w społecznym czynszowym – 50,8 m². Najmniejsze mieszkania, mające przeciętnie 37,5 m² powstały w ramach budownictwa komunalnego.

Wśród miast na prawach powiatu największą przeciętną powierzchnią użytkową 1 mieszkania odnotowano w Nowym Sączu – 85,7 m². W Krakowie była ona równa 63,7 m², a w Tarnowie – 60,2 m². W pozostałych powiatach powierzchnia użytkowa wahała się od 86,8 m² w powiecie dąbrowskim do 167,1 m² w limanowskim.

Liczba oddanych do użytkowania mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności województwa wyniosła 5,9. Najwyższą wartość wskaźnik ten przyjął w powiecie wielickim – 10,3, a najniższą w powiecie olkuskim – 1,7.

Mapa 48. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.

Map 48. Dwellings completed in 2025

W 2025 r. wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym dla 28764 mieszkań, co oznacza spadek w relacji do poprzedniego roku o 2,6% (w kraju o 8,7%), a w stosunku do 2015 r. wzrost o 66,0% (w Polsce o 41,1%). Pozwolenia wydane w województwie stanowiły 10,8% wszystkich pozwoleń wydanych w kraju. Największy udział tworzyły pozwolenia i zgłoszenia dotyczące mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem – 65,5%, następnie indywidualnych – 33,3%, a 1,2% dotyczyło pozostałych typów mieszkań (społecznych czynszowych i komunalnych). Największy odsetek pozwoleń i zgłoszeń odnotowano w Krakowie (36,8%). Ponadto znaczny udział dotyczył powiatów: krakowskiego i wielickiego – łącznie 20,0%. W odniesieniu do 2024 r. w 12 powiatach wystąpił wzrost liczby wydanych pozwoleń, przy czym największy, blisko dwukrotny – w powiecie gorlickim. W Nowym Sączu liczba pozwoleń zmniejszyła się o 46,8%, w Krakowie o 9,7%, podczas gdy w Tarnowie wzrosła o 37,5%.

W 2025 r. rozpoczęto budowę 22183 mieszkań, tj. więcej o 2,3% w stosunku do 2024 r. oraz 14,5% niż w 2015 r. W kraju liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto była w ujęciu rocznym mniejsza o 9,2%, a w porównaniu z 2015 r. – większa o 26,1%. Ponad połowę rozpoczętych budów stanowiły inwestycje w ramach budownictwa na sprzedaż lub wynajem (56,9%).

Wśród miast na prawach powiatu, liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto wzrosła w ujęciu rocznym w Krakowie (o 18,6%), a spadła w Nowym Sączu (o 58,2%) i Tarnowie (o 2,8%). Wśród pozostałych powiatów największy wzrost odnotowano w powiecie tatrzańskim (o 38,9%), a największy spadek w powiecie olkuskim (o 31,3%).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2025 r. w województwie małopolskim sprzedaż detaliczna w sektorze przedsiębiorstw była wyższa niż przed rokiem. Zwiększyła się również sprzedaż hurtowa towarów zarówno w przedsiębiorstwach handlowych, jak i hurtowych.

Dane o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W województwie sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2025 r. zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 16,6% (wobec spadku o 1,1% w 2024 r.). W relacji do 2015 r. omawiana sprzedaż była wyższa o 48,2%. W kraju sprzedaż detaliczna wzrosła w ujęciu rocznym o 4,6% (w 2024 r. – o 3,3%).

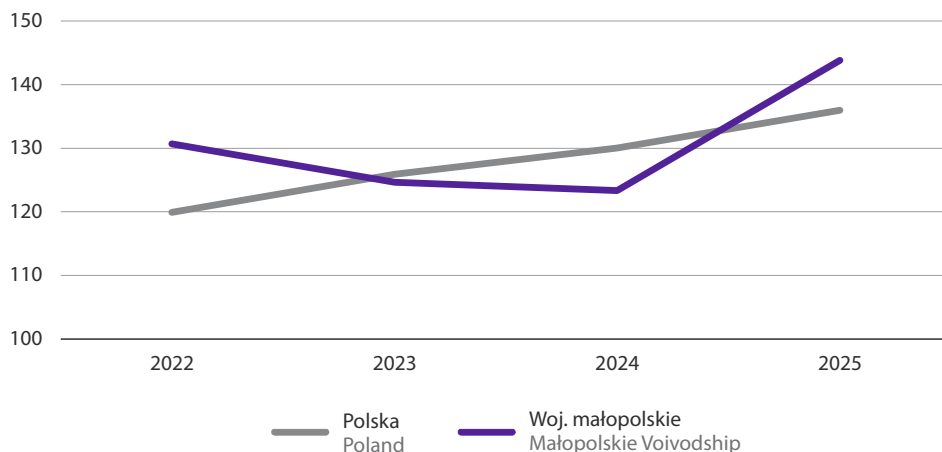
Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składach, magazynach) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 72. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2021=100

Chart 72. Indices of retail sales of goods (current prices)

2021=100

W 2025 r. wzrost sprzedaży detalicznej w stosunku do roku poprzedniego notowano przede wszystkim w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii „pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach” (o 224,7%). Wyższy niż rok wcześniej poziom sprzedaży wystąpił m.in. również w grupach: „meble, RTV, AGD” (o 87,2%), „tekstylia, odzież, obuwie” (o 69,3%), „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 46,6%) oraz „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 26,9%). Spadek sprzedaży wykazały podmioty zakwalifikowane do grupy „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 25,1%).

W ogólnej wartości sprzedaży detalicznej największy udział miały przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – 19,5% (o 2,4 p. proc. mniej niż w 2024 r.). Duży udział w strukturze sprzedaży detalicznej miały również przedsiębiorstwa prowadzące handel paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi – 19,3% (o 1,5 p. proc. więcej).

Tablica 41. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)

Table 41. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	rok poprzedni=100		previous year=100		
Ogółem Total	104,3	89,8	98,9	116,6	104,6
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	103,9	83,4	99,2	146,6	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	92,4	75,8	93,7	126,9	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	102,9	86,9	91,0	103,4	104,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	113,2	107,9	107,3	102,9	108,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	127,3	76,6	97,5	169,3	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	85,8	111,0	115,6	187,2	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	211,1	127,3	109,6	74,9	98,0
Pozostałe Others	87,4	99,0	98,5	111,8	102,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both of the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

W 2025 r. w województwie małopolskim sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych ukształtowała się na poziomie wyższym o 17,2% niż w roku poprzednim, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano wzrost o 19,6% (w 2024 r. odnotowano spadek odpowiednio o 5,5% i 10,4%). W kraju sprzedaż hurtowa była wyższa o 4,6% niż w 2024 r., a w jednostkach hurtowych – o 2,2%.

W odniesieniu do 2024 r. największy (ponad pięciokrotny) wzrost sprzedaży hurtowej zanotowano w grupie „sprzedaż hurtowa produktów rolnych i żywych zwierząt”. Najgłębszy spadek wystąpił w grupie „sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych i bezalkoholowych” (o 51,5%).

Transport

Transport

W województwie małopolskim, w 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, skróciła się długość dróg pełniących funkcje dróg publicznych. Wzrosła natomiast długość dróg ekspresowych, jak również tras rowerowych. Większa była liczba, jak i długość linii obsługiwanych przez komunikację miejską. W transporcie lotniczym odnotowano wzrost liczby obsługiwanych pasażerów w ruchu międzynarodowym, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby pasażerów w krajowym ruchu samolotów.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

Według stanu na koniec 2024 r. na terenie województwa małopolskiego długość dróg publicznych wyniosła 31838,9 km, stanowiąc 7,6% ogółu dróg publicznych w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim długość dróg publicznych zmniejszyła się zarówno w województwie (o 1,0%), jak i w kraju (o 1,7%). W porównaniu z 2015 r. długość omawianych dróg zwiększyła się w województwie o 5,6%, a w kraju o 0,4%. Drogi o nawierzchni twardej stanowiły 83,1% ogółu dróg publicznych województwa. Spośród dróg utwardzonych – 92,8% posiadało nawierzchnię ulepszoną. W odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyła się długość dróg o twardej nawierzchni (o 1,7%), jak i twardej ulepszonej (0,7%).

Wskaźnik gęstości dróg publicznych wyniósł 209,7 km na 100 km² powierzchni województwa, a dróg o nawierzchni twardej – 174,2 km (w 2023 r. odpowiednio 211,8 km i 177,3 km). W kraju wskaźnik gęstości dróg publicznych wyniósł 134,2 km, a dróg o nawierzchni twardej 101,4 km. W porównaniu z 2015 r. wskaźnik gęstości dróg publicznych w województwie wzrósł o 11,1 km (w kraju nie zmienił się), a zagęszczenie dróg o twardej nawierzchni zwiększyło się o 11,9 km (w kraju – o 8,4 km).

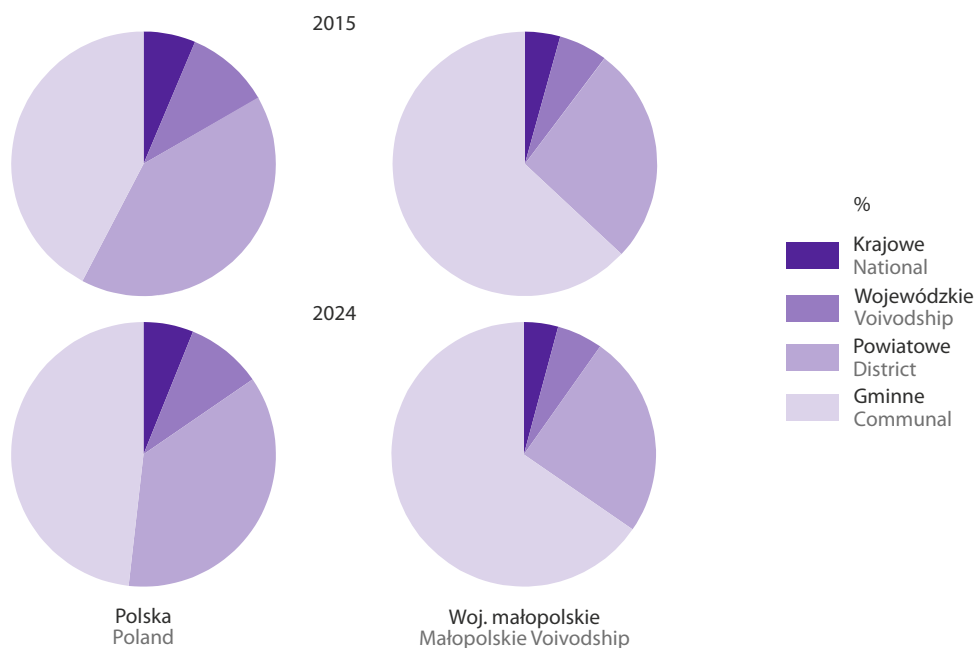
Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Wykres 73. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 73. Hard surface public roads

As of 31 December

W strukturze dróg publicznych województwa przeważają drogi o znaczeniu lokalnym, tj. drogi gminne i powiatowe. W 2024 r. łączna ich długość wyniosła 29257,0 km, w tym dróg o nawierzchni twardej – 23874,7 km (81,6%). Spośród lokalnych dróg utwardzonych – 92,0% miało nawierzchnię ulepszoną. Pozostałe to drogi o nawierzchni gruntowej, które stanowiły 18,4% łącznej długości dróg publicznych gminnych i powiatowych.

Wskaźnik gęstości dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej wyniósł 157,2 km na 100 km² powierzchni województwa (w 2023 r. – 160,4 km, w 2015 r. – 145,6 km). W kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 85,8 km (w 2023 r. – 86,3 km, w 2015 r. – 77,6 km).

Długość dróg, pełniących funkcje dróg wojewódzkich, o nawierzchni twardej wyniosła 1472,8 km, a dróg krajowych – 1109,1 km. Na 100 km² powierzchni województwa przypadało 9,70 km dróg wojewódzkich utwardzonych i 7,30 km dróg krajowych o nawierzchni twardej. W kraju wskaźniki te wyniosły odpowiednio 9,40 km i 6,19 km.

Tablica 42. Drogi publiczne według rodzaju nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Public roads by type of surface

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	30152,9	31400,2	32153,1	31838,9
O nawierzchni twardej Hard surface	24648,2	26138,8	26918,6	26456,6
w tym ulepszonej of which improved	22369,2	23903,3	24716,7	24555,3
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	5504,7	5261,4	5234,5	5382,3

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

W 2024 r. w województwie w relacji do roku poprzedniego przybyło 17,6 km dróg ekspresowych, których całkowita długość wyniosła 91,2 km. Z kolei sieć autostrad o długości 151,0 km pozostała bez zmian. Oznacza to, że na 1000 km² powierzchni województwa przypadało 15,95 km dróg ekspresowych i autostrad, w tym 9,94 km autostrad (w kraju odpowiednio 16,57 km i 6,01 km).

Tablica 43. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 43. Hard surface public roads

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	24648,2	26138,8	26918,6	26456,6
na 100 km ² per 100 km ²	162,3	172,2	177,3	174,2
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	22369,2	23903,3	24716,7	24555,3
ekspresowe expressways	21,8	38,9	73,6	91,2
autostrady motorways	151,0	151,0	151,0	151,0

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

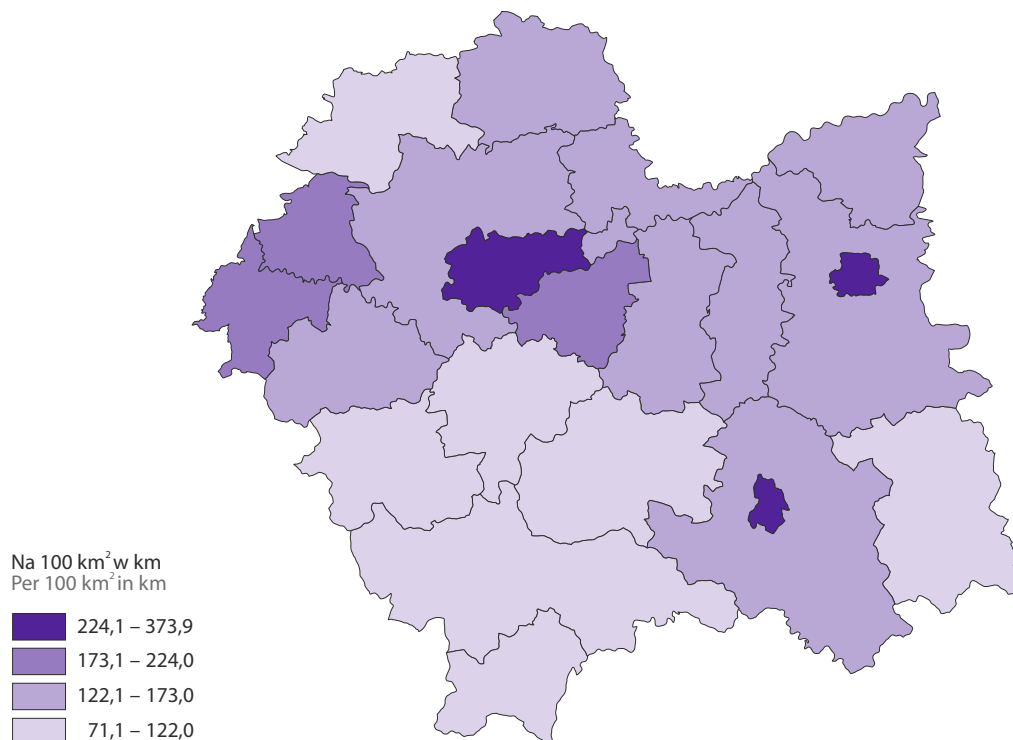
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Mapa 49. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 49. Improved hard surface communal and district roads in 2024

As of 31 December

Długość ścieżek rowerowych (będących pod nadzorem gminy, powiatu bądź województwa) w 2024 r. wyniosła 1355,4 km i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 124,2 km, a w zestawieniu z danymi z 2015 r. wydłużyła się o prawie 1000 km. Drogi dla rowerów znajdujące się na terenie województwa stanowiły 5,9% ogólnej długości ścieżek rowerowych w kraju. Na 100 km² powierzchni przypadało ich 8,93 km (w 2023 r. – 8,11 km, w 2015 r. – 2,44 km), podczas gdy w kraju wskaźnik ten wyniósł 7,36 km (w 2023 r. – 6,87 km, w 2015 r. – 3,45 km). Na 10 tys. ludności przypadało 3,95 km ścieżek rowerowych (w 2023 r. – 3,59 km, w 2015 r. – 1,10 km), natomiast w kraju – 6,16 km (2023 r. – 5,73 km, w 2015 r. – 2,81 km).

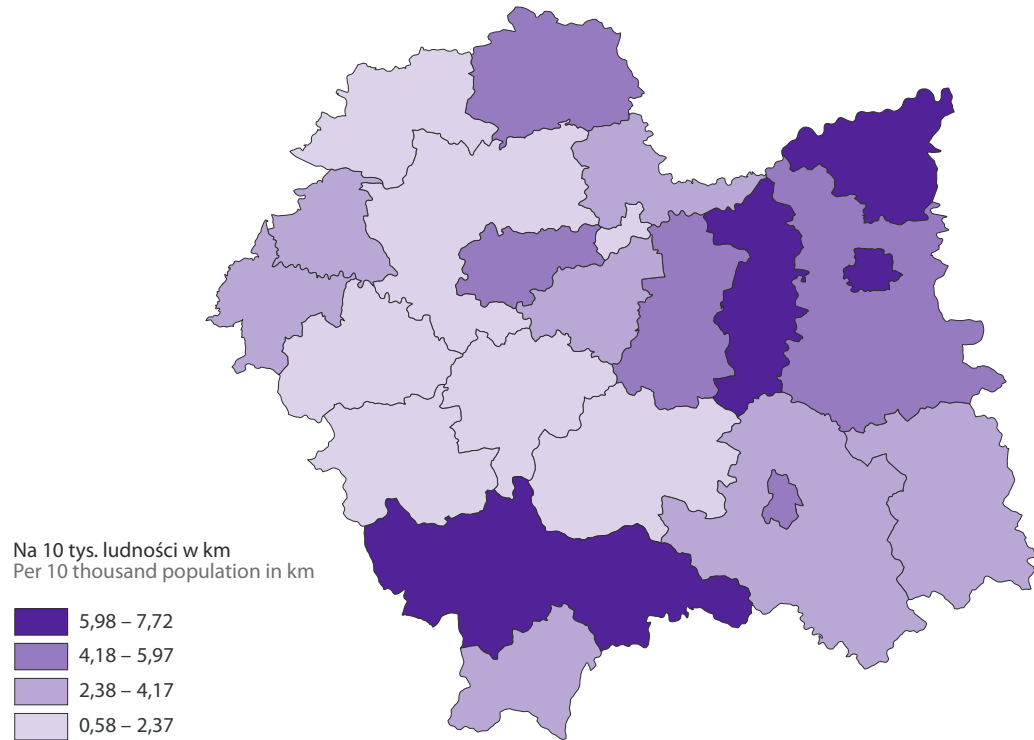
Długość ścieżek rowerowych w Krakowie (371,1 km) stanowiła 27,4% łącznej długości ścieżek rowerowych w województwie. W ujęciu terytorialnym, w porównaniu z poprzednim rokiem, długość ścieżek rowerowych wzrosła w 18 powiatach. Najwyższy, ponad trzykrotny przyrost długości ścieżek dla rowerów, odnotowano w powiecie tatrzańskim (z 8,2 km w 2023 r. do 25,9 km w 2024 r.). W 4 powiatach województwa długość ścieżek rowerowych pozostała bez zmian. W ciągu dekady, największy przyrost długości ścieżek rowerowych wystąpił w powiecie krakowskim (z 0,7 km do 69,4 km). W powiatach limanowskim i proszowickim w 2015 r. nie było dróg dla rowerów. W omawianym dziesięcioleciu, najmniejszy przyrost nowych dróg rowerowych odnotowano w powiecie suskim (o 1,3 km).

Wraz z rozwojem infrastruktury rowerowej w celu poruszania się na bliskie odległości powstał publiczny system wypożyczania rowerów, zwany potocznie rowerem miejskim. Pozwala on na wypożyczenie rowerów publicznych na określony czas, wykorzystując przy tym system samoobsługowy. W 2024 r. w województwie małopolskim działały 4 systemy wypożyczeń rowerów publicznych, w tym 2 z nich w Krakowie. Dysponowały one 22 stacjami i 1332 rowerami, wśród których było 670 rowerów zwykłych, 642 rowery elektryczne i po 10 rowerów dziecięcych i familijnych. W omawianych systemach odnotowano 31,1 tys. wypożyczeń rowerów miejskich, z czego prawie 57% w Krakowie.

Mapa 50. Ścieżki rowerowe w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 50. Cycle paths in 2024
As of 31 December

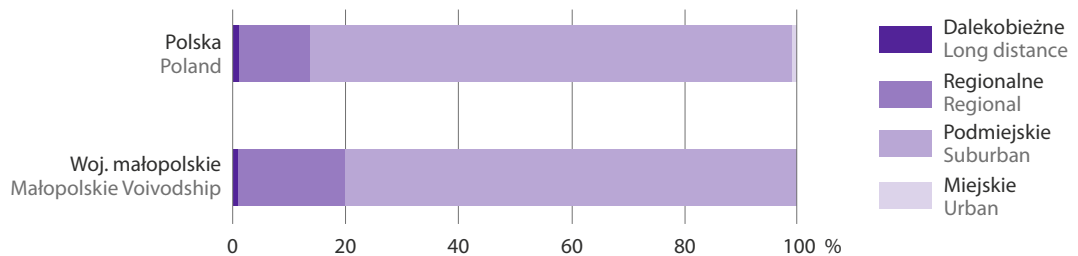

W 2024 r. komunikacja autobusowa, realizowana przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób (bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej), prowadzona była na 205 liniach krajowych o łącznej długości wynoszącej 8848 km. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba linii zwiększyła się o 10, a w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o 77. Ich łączna długość wzrosła w ujęciu rocznym o 235 km, podczas gdy w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 2836 km. W ogólnej liczbie linii regularnej komunikacji autobusowej dominowały linie podmiejskie w liczbie 164, które stanowiły 80,0% ogółu linii w województwie (przed rokiem – 62,1%, a w 2015 r. – 83,3%).

Wykres 74. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 74. National lines of scheduled bus transport in 2024
As of 31 December

W przewozach pasażerskich w województwie małopolskim bardzo istotną funkcję pełni komunikacja miejska. Sieć komunikacji miejskiej, prowadzonej przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób, obejmowała 5837,0 km linii i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się 349,4 km (w kraju o 1466,4 km). Długość linii autobusowych, w ujęciu rocznym, wydłużyła się o 351,2 km, natomiast linii tramwajowych skróciła o 1,8 km.

W końcu grudnia 2024 r. tabor komunikacji miejskiej liczył 1024 autobusy i 362 tramwaje, co oznacza że w porównaniu z rokiem poprzednim liczba autobusów zwiększyła się o 1, podczas gdy liczba tramwajów była o 3 pojazdy mniejsza. W porównaniu ze stanem w 2015 r. odnotowano wzrost liczby autobusów (o 113 sztuk), przy jednoczesnym spadku liczby tramwajów (o 39 sztuk). Według stanu na koniec grudnia 2024 r. energią elektryczną było zasilanych 12,4% autobusów, a paliwem wodorowym – 0,3%.

Liczba autobusów komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych zwiększyła się w ujęciu rocznym o 9 pojazdów, a ich udział w ogólnej liczbie autobusów wyniósł 97,3%. W odniesieniu do poprzedniego roku wzrosła również liczba tramwajów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych – o 6 pojazdów, a ich udział w ogólnej liczbie tramwajów wyniósł 84,0%. W relacji do 2015 r. odsetek autobusów i tramwajów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych wzrósł odpowiednio o 21,8 p. proc. i 44,3 p. proc. Taborem komunikacji miejskiej przewieziono 404,8 mln pasażerów, tj. więcej o 4,8% niż w roku poprzednim i 2,0% w relacji do 2015 r.

Tablica 44. Komunikacja miejska^a

Stan w dniu 31 grudnia
Table 44. Urban transport^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	5677,6	5364,3	5487,6	5837,0
linii autobusowych bus lines	5374,9	5044,8	5160,2	5511,4
linii tramwajowych tram lines	302,7	319,5	327,4	325,6
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	911	987	1023	1024
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	688	916	987	996
tramwaje trams	401	380	365	362
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	159	206	298	304
Liczba miejsc w autobusach Number of seats in buses	85851	94414	100105	99947
w tym przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	71065	90647	97719	98219
Liczba miejsc w tramwajach Number of seats in trams	60201	61138	71594	71414
w tym przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	33774	43095	64535	65658
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	396,9	244,3	386,1	404,8
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	117,8	71,1	112,6	118,0

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Długość sieci kolejowej w 2024 r. wyniosła 1082 km i była o 1 km dłuższa niż przed rokiem i o 5 km krótsza niż w 2015 r. Stanowiła 5,5% łącznej długości sieci kolejowej w kraju. W ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych linie zelektryfikowane stanowiły, podobnie jak przed rokiem – 83,4%. W kraju udział linii zelektryfikowanych był niższy i wyniósł 62,3%.

W 2024 r. na 100 km² powierzchni województwa przypadało 7,1 km linii kolejowych eksploatowanych, podczas gdy w kraju wskaźnik ten był niższy i wyniósł 6,3 km.

W omawianym roku w województwie małopolskim funkcjonowały 43 dworce kolejowe (42 w poprzednim roku), wśród których 34 (79,1%) przystosowane były do obsługi osób niepełnosprawnych. W kraju odsetek dworców kolejowych przystosowanych do obsługi osób niepełnosprawnych był niższy i wyniósł 63,7%.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują: pasażerów przybyłych, tj. osoby, dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, pasażerów odprawionych, tj. osoby, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, a także pasażerów w tranzyście bezpośrednim, tj. pasażerów, którzy przybywają do portu lotniczego i po krótkiej przerwie kontynuują podróż tym samym samolotem z tym samym numerem lotu.

W 2024 r., w województwie małopolskim, ruch krajowy i międzynarodowy samolotów wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim o 17,7%, a w relacji do 2015 r. zwiększył się dwukrotnie. Stanowił 14,5% ogólnokrajowego ruchu samolotów (startów i lądowań). Ruch międzynarodowy samolotów zwiększył się o 21,1%, natomiast w ruchu krajowym odnotowano spadek o 8,9%. Loty samolotami polskimi w liczbie 6,3 tys. stanowiły 8,6% ogólnej liczby zrealizowanych lotów (w 2023 r. – 10,8%). W 2024 r. ogólna liczba startów i lądowań wyniosła 73,8 tys., w tym 91,3% dotyczyło ruchu międzynarodowego.

Tablica 45. Ruch pasażerów w porcie lotniczym

Table 45. Passenger traffic at airport

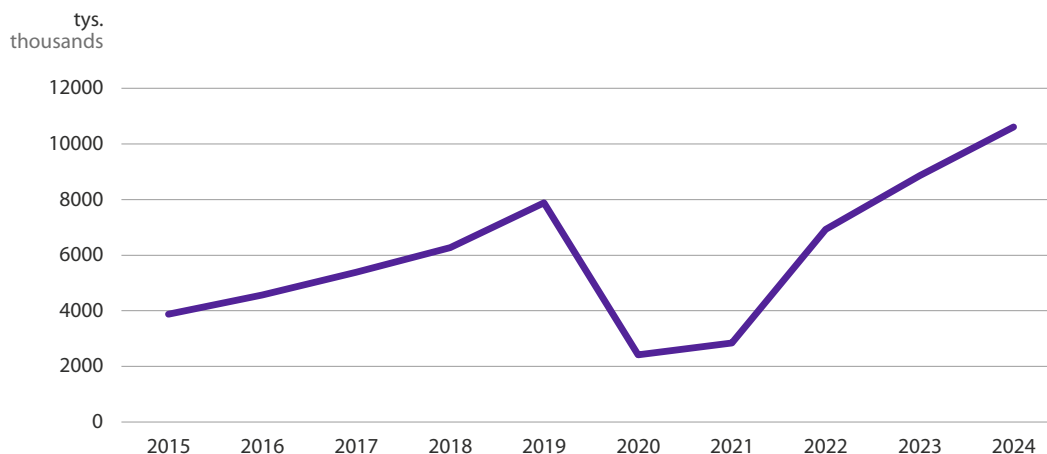
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :				
krajowych domestic	170572	84911	271767	231129
zagranicznych foreign	1926220	1184262	4410135	5282864
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	1863829	1171776	4328099	5169330
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :				
krajowych domestic	175013	87861	275851	232874
zagranicznych foreign	1941996	1231935	4441528	5326359
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	1878598	1219852	4362134	5214207

a W lotach komunikacyjnych.
a In transport flights.

W 2024 r. transport lotniczy w województwie obsłużył (bez tranzytu) 11,1 mln pasażerów, tj. więcej o 17,8% niż w roku poprzednim oraz 162,4% niż w 2015 r. Ruch pasażerów w województwie małopolskim stanowił 18,7% całkowitego ruchu lotniczego w Polsce (18,0% w roku poprzednim, 13,5% w 2015 r.). W komunikacji międzynarodowej przewieziono 10,6 mln pasażerów, tj. o 19,9% więcej w ujęciu rocznym, a w krajowej – 464,0 tys. pasażerów, tj. o 15,3% mniej niż rok wcześniej. Z transportu samolotami polskimi w ruchu krajowym i zagranicznym skorzystało łącznie 588,5 tys. pasażerów (o 3,7% więcej niż w 2023 r.), którzy stanowili 5,3% ogólnej liczby podróżujących (rok wcześniej – 6,0%).

Wykres 75. Ruch pasażerów w porcie lotniczym (przyloty i odloty)

Chart 75. Passenger traffic at airport (arrivals and departures)

Energia Energy

W 2024 r. w relacji do roku poprzedniego odnotowano wzrost zarówno mocy zainstalowanej i osiągalnej elektrowni, jak i produkcji energii elektrycznej.

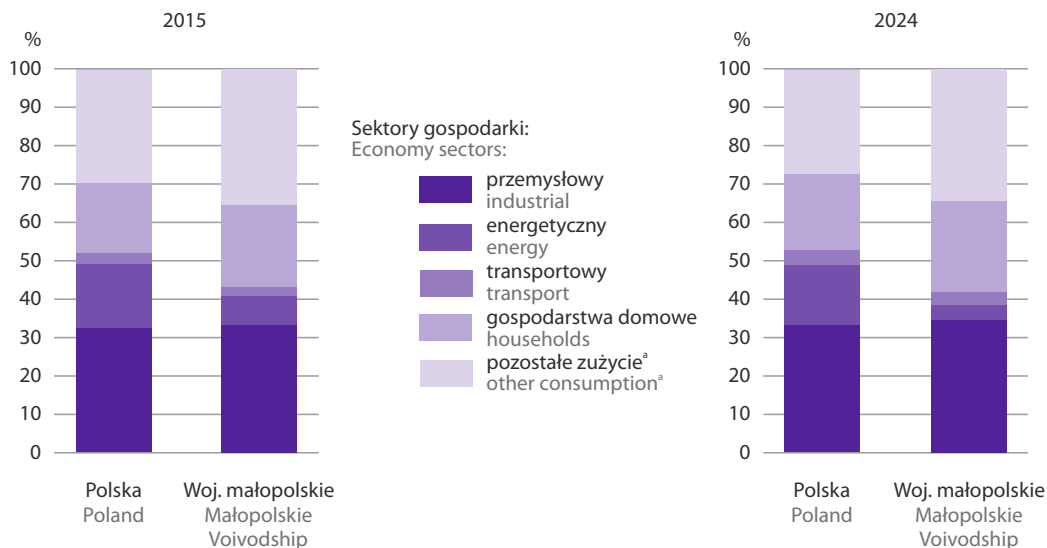
Udział energii z OZE w całkowitej produkcji energii elektrycznej w województwie był zbliżony do ogólnokrajowego. W gospodarstwach domowych odnotowano zarówno wzrost liczby odbiorców, jak i zużycia energii elektrycznej.

W 2024 r. w województwie małopolskim wielkość mocy zainstalowanej ogółem w elektrowniach wyniosła 3153,6 MW, co stanowiło 4,3% mocy zainstalowanej w kraju (przed rokiem – 4,4%). W porównaniu z 2023 r. moc zainstalowana wzrosła w województwie o 8,0% (w kraju – o 11,2%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. zwiększyła się odpowiednio o 52,4% i 82,2%.

Moc osiągalna w elektrowniach znajdujących się na obszarze województwa wyniosła 3077,7 MW i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 8,1% (w kraju – o 11,2%), a w stosunku do 2015 r. – o 57,6% (w Polsce – o 78,7%). Moc osiągalna zainstalowanych urządzeń prądotwórczych w województwie stanowiła 4,3% ogólnej mocy osiągalnej w kraju (4,4% w 2023 r.). Moc osiągalna w 2024 r. była w województwie niższa od zainstalowanej o 2,4%, a w kraju – o 2,9%.

Sektorem gospodarki o największym zużyciu energii elektrycznej zarówno w województwie, jak i w kraju pozostaje przemysłowy, stanowiąc odpowiednio 34,7% i 33,5% ogółu zużycia. W porównaniu z 2015 r. największy wzrost zużycia energii w województwie odnotowano w sektorze transportowym (o 64,9%), a największy spadek w sektorze energetycznym (o 46,5%).

Wykres 76. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 76. Electricity consumption by economy sectors

^a Łącznie z rolnictwem.
^a Including agriculture.

W 2024 r. w województwie małopolskim produkcja energii elektrycznej wyniosła 4920,5 GWh, co stanowiło 2,9% ogółu wyprodukowanej energii elektrycznej w Polsce (podobnie jak przed rokiem). W porównaniu z 2023 r. produkcja energii elektrycznej zwiększyła się o 64,4 GWh, tj. o 1,3% (w kraju – o 3,1%), a w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 1700,6 GWh, tj. o 25,7% (w Polsce – wzrosła o 4,5%).

Produkcja z odnawialnych źródeł energii wyniosła 1357,4 GWh, tj. o 8,1% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim i prawie trzykrotnie więcej niż w 2015 r. W Polsce produkcja energii z odnawialnych źródeł zwiększyła się o 9,1% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast w relacji do 2015 r. zaobserwowano wzrost ponad dwukrotny.

Udział odnawialnych nośników energii w ogólnej produkcji energii elektrycznej z roku na rok wzrasta. W 2024 r. udział ten wyniósł 27,6% i był większy o 1,7 p. proc. niż rok wcześniej oraz o 20,6 p. proc. w stosunku do 2015 r. W Polsce udział OZE w ogólnej produkcji energii elektrycznej wyniósł 29,0%, co oznacza wzrost odpowiednio o 1,6 p. proc. i 15,2 p. proc.

W 2024 r. elektrownie ciepłowne w województwie małopolskim były odpowiedzialne za 69,8% wytworzonej energii, tj. o 6,2 p. proc. mniej niż w roku poprzednim. W Polsce w tym czasie elektrownie ciepłowne wyprodukowały 72,9% energii ogółem, tj. o 3,2 p. proc. mniej niż w 2023 r.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 46. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 46. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	1249,5	1380,7	1432,4	1453,0
miasta urban areas	715,2	807,0	836,4	848,5
wieś rural areas	534,3	573,7	596,0	604,6
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
W GWh In GWh	2652,3	2938,1	2760,7	2792,8
miasta urban areas	1381,4	1503,7	1432,8	1438,8
wieś rural areas	1270,9	1434,4	1327,9	1354,0
W kWh na 1 odbiorcę ^a In kWh per consumer ^a	2122,7	2128,0	1927,3	1922,0
miasta urban areas	1931,7	1863,3	1713,0	1695,7
wieś rural areas	2378,4	2500,4	2228,1	2239,7

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.
Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.
Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

W 2024 r. w województwie małopolskim odnotowano 1453,0 tys. odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych, którzy stanowili 8,8% ogólnej liczby odbiorców w kraju (podobnie jak rok wcześniej). Ich liczba zwiększyła się zarówno w ujęciu rocznym, jak i w porównaniu z 2015 r. odpowiednio o 1,4% i 16,3%. W Polsce łączna liczba odbiorców zwiększyła się o 1,4% w stosunku do 2023 r. i o 14,7% w odniesieniu do 2015 r.

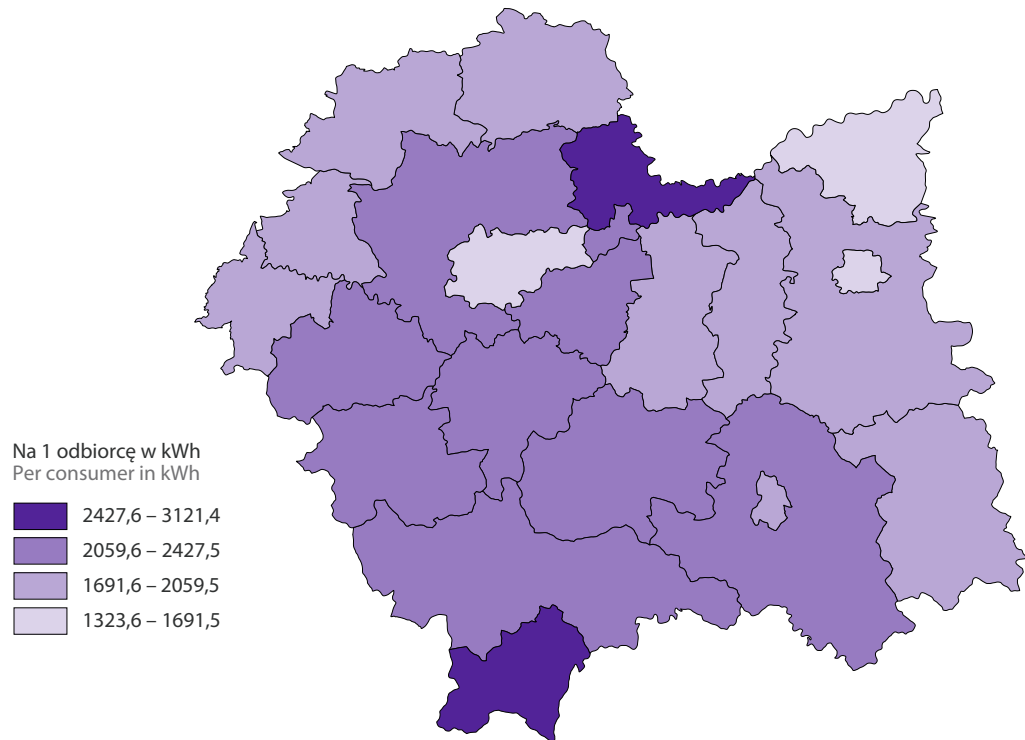
Odbiorcy energii elektrycznej w miastach stanowili 58,4% ogólnej liczby z niej korzystających w województwie (podobnie jak w 2023 r.). W ujęciu rocznym wzrost liczby odbiorców energii elektrycznej zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich wyniósł 1,4%.

Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe w województwie w 2024 r. wyniosło 2792,8 GWh (więcej o 1,2% w ujęciu rocznym oraz 5,3% niż w 2015 r.) i stanowiło 9,2% wielkości krajowej (rok wcześniej – 9,3%). Zużycie energii w gospodarstwach domowych w miastach było większe o 6,0 GWh, tj. o 0,4%, a na wsi – o 26,2 GWh, tj. o 2,0%. W miastach zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych było większe niż na wsi i stanowiło 51,5% ogólnego zużycia w województwie (51,9% w 2023 r.).

Wskaźnik zużycia energii elektrycznej na 1 odbiorcę w województwie wyniósł 1922,0 kWh (w kraju – 1831,8 kWh), natomiast w przeliczeniu na 1 mieszkańca – 814,3 kWh (w Polsce – 809,3 kWh). Mieszkańcy miast zużywali średnio 877,0 kWh energii elektrycznej, podczas gdy na wsi było to 756,8 kWh. W kraju wskaźnik ten wyniósł 796,0 kWh dla miast i 828,9 kWh dla terenów wiejskich.

W układzie przestrzennym województwa zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę było zróżnicowane – największe zużycie odnotowano w powiecie tatrzańskim (3121,4 kWh), a najmniejsze w Tarnowie (1323,6 kWh).

Mapa 51. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 51. Consumption of electricity in households in 2024

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli osiągnęły wyższe dochody niż rok wcześniej. W strukturze dochodów zwiększył się udział dochodów własnych oraz subwencji ogólnej, a zmniejszył dotacji.

W 2024 r. dochody ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa małopolskiego wyniosły łącznie 36333 mln zł, tym samym zwiększyły się zarówno w ujęciu rocznym (o 17,9%), jak i w relacji do 2015 r. (o 123,3%). Na tę kwotę złożyły się przede wszystkim dochody gmin (18018 mln zł) oraz miast na prawach powiatu (10903 mln zł), a w znacznie mniejszym stopniu – dochody powiatów (4541 mln zł) i województwa (2871 mln zł). Inaczej niż w roku poprzednim, w 2024 r. wzrost dochodów w ujęciu rocznym odnotowano w budżetach jednostek wszystkich szczebli. Dochody jednostek samorządu terytorialnego mających największy wpływ na wielkość budżetu ogółem, a więc gmin zwiększyły się o 18,4%, natomiast największy wzrost odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu – o 20,4%. Wzrost dochodów budżetów powiatów wyniósł 17,4%, a samorządu województwa – 7,8%.

Udział dochodów budżetów gmin w dochodach ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego drugi rok z kolei nie przekroczył 50% (49,6%). Udział dochodów pozostałych jednostek wahał się od 7,9% w przypadku województwa, przez 12,5% w przypadku powiatów, do 30,0% dla miast na prawach powiatu. Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa małopolskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 10594 zł i były wyższe w ujęciu rocznym o 1608 zł (17,9%).

Tablica 47. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 47. Revenue of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział docho- dów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4826	7777	8986	10594	50,3
Gminy ^a Gminas ^a	3297	5777	6238	7386	43,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5415	7764	9165	11011	63,8
Powiaty Powiats	824	1169	1584	1862	34,5
Województwo Voivodship	337	595	777	837	64,6

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są: udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), wpływy z podatków oraz opłat, dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego (JST), spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez JST (o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej), odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych (o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej) i inne.

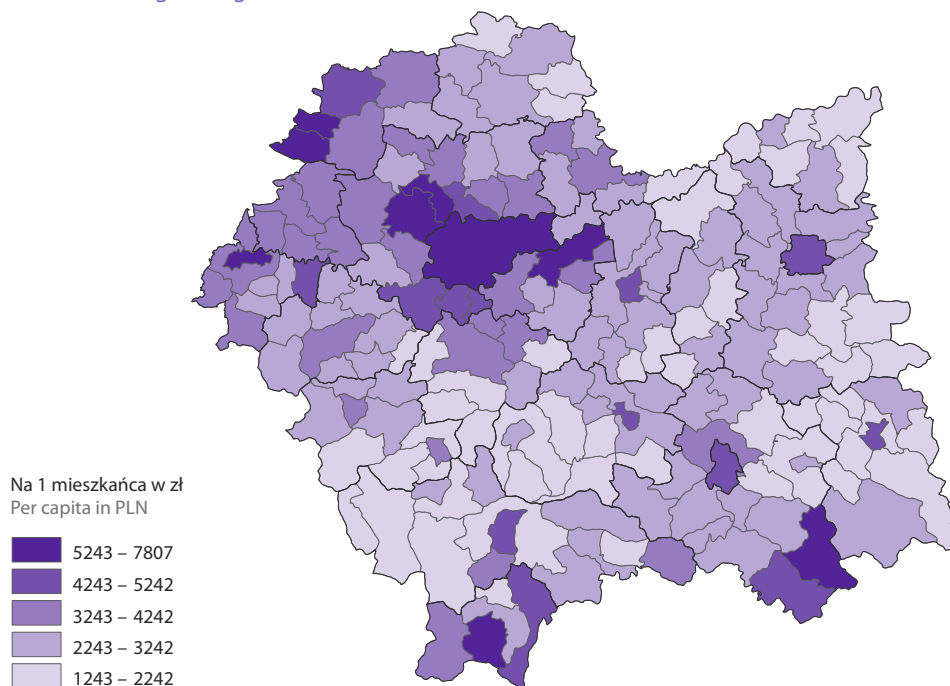
W strukturze dochodów według rodzajów odnotowano w ujęciu rocznym wzrost udziału dochodów własnych, stanowiących największą pozycję dochodową jednostek samorządu terytorialnego (o 1,9 p. proc. do 50,3%), a także subwencji ogólnej (o 0,2 p. proc. do 29,0%), natomiast zmniejszył się udział dotacji (o 2,1 p. proc. do 20,7%).

Dochody własne jednostek samorządowych województwa wyniosły 18287 mln zł i były większe o 22,7% niż rok wcześniej oraz o 128,3% w porównaniu z 2015 r. Składały się na nie głównie udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych, które łącznie wyniosły 9414 mln zł, tj. 51,5%. Dochody z tego tytułu były większe w ujęciu rocznym niemal o połowę (49,1%), głównie za sprawą znacznego wzrostu dochodów z PIT (o 58,0%). Również wpływy z tytułu CIT zwiększyły się w stosunku do poprzedniego roku (o 25,4%).

Dochody własne budżetów jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca były w 2024 r. wyższe w ujęciu rocznym o 986 zł (22,7%) i wyniosły 5332 zł. W gminach było to przeciętnie 3244 zł (od 1243 zł w gminie Lipnica Wielka do 7807 zł w gminie Bukowno), a w miastach na prawach powiatu średnio 7020 zł (od 4728 zł w Nowym Sączu, przez 5012 zł w Tarnowie, do 7502 zł w Krakowie). W powiatach dochody własne per capita wyniosły przeciętnie 643 zł (od 435 zł w nowotarskim do 932 zł w krakowskim). Z budżetu województwa na każdego mieszkańca przypadało 541 zł dochodów własnych. Duża rozpiętość wielkości dochodów własnych między jednostkami poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego spowodowana jest głównie przez ustawowo różny udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych.

Mapa 52. Dochody własne budżetów gmin^a w 2024 r.

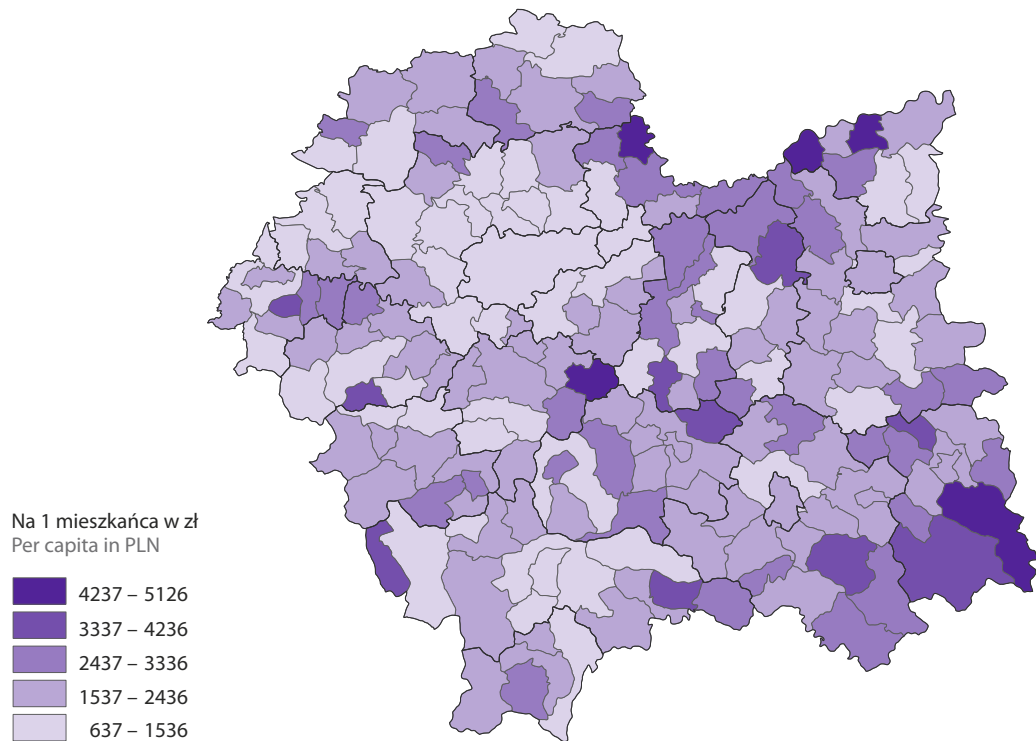
Map 52. Own revenue of budgets of gminas^a in 2024

^a Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
a Own revenue of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Kolejnym elementem dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego są dotacje. W 2024 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego województwa małopolskiego z tego tytułu wpłynęło 7513 mln zł, co oznacza wzrost o 6,7% w ujęciu rocznym oraz o 117,4% w odniesieniu do 2015 r. Do budżetów gmin w formie dotacji przekazano 4345 mln zł (57,8% ogólnej kwoty dotacji), do miast na prawach powiatu – 1356 mln zł (18,0%), do powiatów – 1086 mln zł (14,5%), a do budżetu województwa – 725 mln zł (9,7%). Dotacje ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa małopolskiego wyniosły 2190 zł (o 137 zł więcej niż w 2023 r.). Dla gmin było to średnio 1781 zł (od 637 zł w gminie Zielonki do 5126 zł w gminie Mędrzechów), dla miast na prawach powiatu – 1369 zł (Kraków – 1298 zł, Tarnów – 1587 zł, Nowy Sącz – 1815 zł), a dla powiatów – 445 zł (od 267 zł w powiecie wielickim do 1335 zł w powiecie miechowskim). Z budżetu województwa na każdego mieszkańca z tytułu dotacji przypadało przeciętnie 211 zł.

Mapa 53. Dotacje^a dla gmin w 2024 r.
Map 53. Grants^a for gminas in 2024

a Suma dotacji celowych oraz dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.
a Sum of targeted grants and grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

Niemal 87% ogólnej kwoty dotacji, tj. 6499 mln zł przypadało na dotacje celowe. Ich wartość w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa małopolskiego wyniosła 1895 zł i była większa o 260 zł niż w 2023 r. oraz o 1190 zł w odniesieniu do 2015 r. Pozostałe środki w łącznej kwocie 1014 mln zł stanowiły dotacje przyznane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (§§ 200, 620 oraz §§ 205, 625).

Dotacje inwestycyjne, których wielkość przekłada się na rozwój całego regionu, osiągnęły wartość 3223 mln zł, tym samym były mniejsze w ujęciu rocznym o 2,3%, natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosły o 140,8%. Ich udział w ogólnej kwocie dotacji wyniósł 42,9% i zmniejszył się o 3,9 p. proc. względem roku poprzedniego.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego zasilila także subwencja ogólna z budżetu państwa w wysokości 10533 mln zł, co oznacza, że była większa o 1668 mln zł (18,8%) niż rok wcześniej oraz o 5729 mln zł (119,3%) w odniesieniu do 2015 r. Środki z tego tytułu stanowiły 29,0% ogólnej kwoty dochodów budżetów JST, tj. o 0,2 p. proc. więcej w ujęciu rocznym i o 0,5 p. proc. mniej niż w 2015 r. Subwencja ogólna miała największy udział w dochodach budżetów powiatów, gdzie stanowiła 41,6%. W dochodach budżetów gmin jej udział wyniósł 32,0%, miast na prawach powiatu – 23,8%, a w dochodach województwa – 10,1%. Omawiane środki składają się w największym stopniu z części oświatowej, przyznawanej m.in. na utrzymanie szkół publicznych oraz na dokształcanie i odprawy nauczycieli. Z tego tytułu do budżetów jednostek samorządu terytorialnego wpłynęło 7990 mln zł, co stanowiło 75,9% subwencji ogólnej. Subwencja oświatowa była większa o 2070 mln zł (35,0%) w ujęciu rocznym oraz 4216 mln zł (111,7%) w odniesieniu do 2015 r.

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli zrealizowały wydatki o 9,0% wyższe niż w roku poprzednim. Relatywnie najbardziej wzrosły wydatki budżetów powiatu, natomiast w przypadku budżetu województwa wydatki były mniejsze niż rok wcześniej. W strukturze wydatków odnotowano wzrost udziału wydatków bieżących kosztem wydatków majątkowych. Odsetek wydatków inwestycyjnych w ogólnej kwocie wydatków był większy niż w 2023 r.

Jednostki samorządu terytorialnego województwa małopolskiego zrealizowały w 2024 r. wydatki ogółem w wysokości 36933 mln zł, co oznacza wzrost o 9,0% względem roku poprzedniego oraz o 126,6% w relacji do 2015 r. Największa część tej kwoty (18118 mln zł) przypadała na wydatki gmin, które stanowiły 49,1% ogólnej wartości wydatków JST. Odsetek wydatków budżetów miast na prawach powiatu wyniósł 31,9% (11800 mln zł). Wydatki budżetów powiatów (4490 mln zł) oraz województwa (2526 mln zł) stanowiły odpowiednio 12,2% i 6,8% ogólnej wartości wydatków JST. Wydatki jednostek wszystkich szczebli, poza wydatkami budżetu województwa (spadek o 9,2%), były większe niż w roku poprzednim. Najbardziej wzrosły wydatki budżetów powiatów (o 11,6%), a niewiele mniej budżetów gmin (o 11,0%) i miast na prawach powiatu (o 9,5%).

Z wydatków ogółem jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca województwa w 2024 r. przypadało 10769 zł, tj. o 883 zł (8,9%) więcej niż w 2023 r. Największe wydatki per capita zanotowano w miastach na prawach powiatu, przewyższyły one jednocześnie (o 10,7%) średnią wydatków JST na 1 mieszkańca w województwie. Wśród JST pozostałych szczebli wydatki per capita kształtowały się znacząco poniżej średniej. W przypadku budżetu województwa były one mniejsze o 93,2%, budżetów powiatów – o 82,9%, a budżetów gmin – o 31,0%.

Tablica 48. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
 Table 48. Expenditure of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w % ogółu wydatków share of investment expenditure in % of total expenditure
Ogółem Total	4836	7688	9886	10769	17,2
Gminy ^a Gminas ^a	3277	5573	6686	7427	21,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5519	8243	10901	11916	8,0
Powiaty Powiats	829	1069	1649	1840	18,9
Województwo Voivodship	329	585	811	736	24,6

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Głównym obciążeniem dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego są wydatki bieżące. W 2024 r. ich wartość wyniosła 30292 mln zł i była o 16,6% (4310 mln zł) większa niż rok wcześniej. Wydatki bieżące stanowiły 82,0% wydatków ogółem, tj. o 5,3 p. proc. więcej niż w 2023 r.

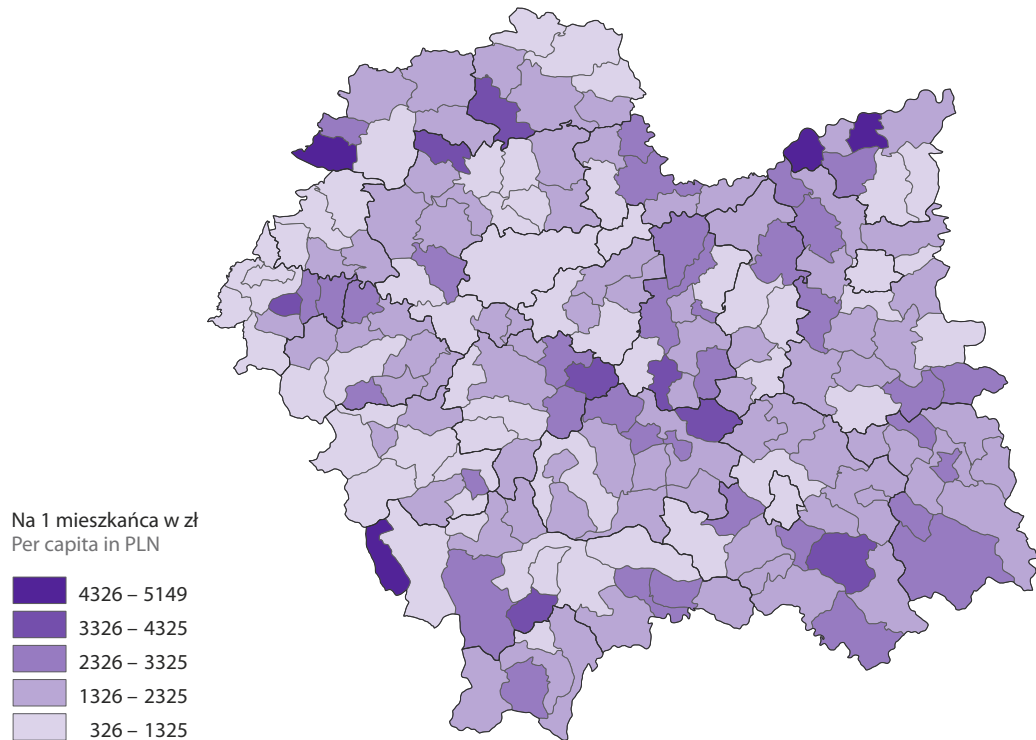
Największą część wydatków bieżących stanowią wypłaty wynagrodzeń wraz z pochodnymi. Na ten cel JST wydatkowały łącznie 13952 mln zł, tj. 46,1% ogólnej kwoty wydatków bieżących. Znaczący udział w strukturze wydatków bieżących miały także wydatki na zakup materiałów i usług (25,7%, tj. 7773 mln zł). Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) wzrosły w ujęciu rocznym o 2767 mln zł (24,7%), a wydatki na zakup materiałów i usług – o 361 mln zł (4,9%).

Poza wydatkami bieżącymi jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały w 2024 r. wydatki majątkowe w kwocie 6641 mln zł, które niemal w całości (6357 mln zł, tj. 95,7%) zostały przeznaczone na inwestycje. Relacja wydatków inwestycyjnych do wydatków ogółem budżetów JST wyniosła 17,2% (w 2023 r. – 22,2%, w 2015 r. – 19,1%). Udział ten był największy w budżecie województwa (24,6%), natomiast najmniejszy w budżetach miast na prawach powiatu (8,0%). W budżetach gmin kształtował się na poziomie 21,7%, a w budżetach powiatów wyniósł 18,9%.

Wydatki inwestycyjne budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1854 zł (o 340 zł mniej niż w 2023 r.), przy czym w gminach było to 1615 zł (o 58 zł mniej), w miastach na prawach powiatu – 957 zł (o 609 zł mniej), w powiatach – 347 zł (o 1 zł więcej), a w województwie – 181 zł (o 124 zł mniej).

W 2024 r. największe wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca poniosła gmina Gręboszów (5149 zł), natomiast najmniejsze odnotowano w gminie Igołomia-Wawrzeńczyce (326 zł). Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca Krakowa wyniosły 996 zł.

Mapa 54. Wydatki inwestycyjne gmin^a w 2024 r.
 Map 54. Investment expenditure of gminas^a in 2024

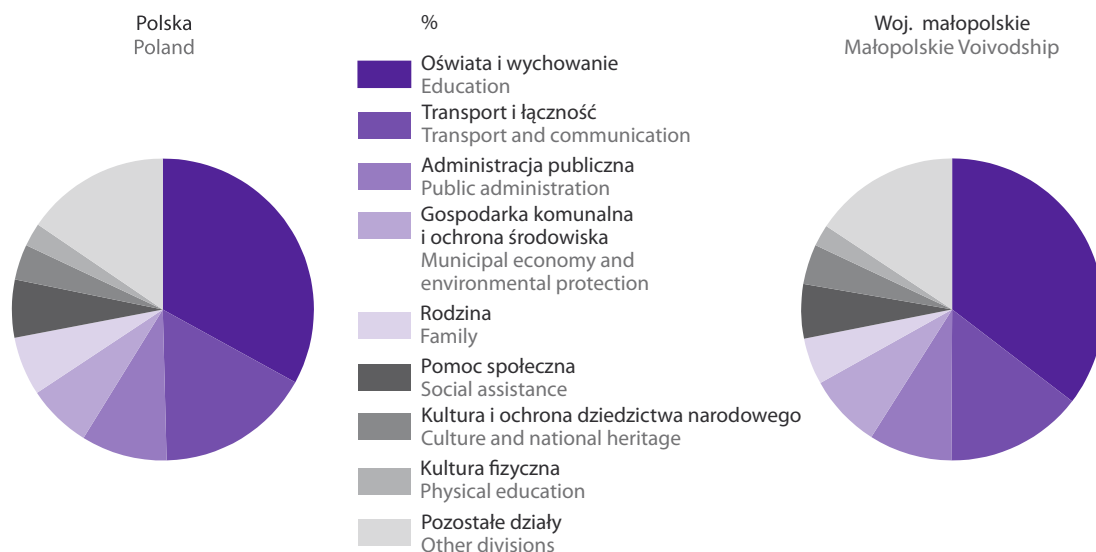

^a Wydatki miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.
^a Expenditure of cities with powiat status concerns the statutory tasks of gminas and powiats.

W województwie małopolskim w 2024 r., podobnie jak w latach poprzednich, nie zmieniły się główne kierunki rozdysponowania środków budżetowych według działów i rozdziałów klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych Ministerstwa Finansów. Największy udział miały Oświata i wychowanie (35,4%) oraz Transport i łączność (14,7%). W strukturze wydatków budżetów JST w województwie małopolskim nie odnotowano większych różnic względem struktury dla całego kraju, przy czym odsetek wydatków na oświatę i wychowanie był większy niż przeciętnie w Polsce (o 2,4 p. proc.), natomiast na transport i łączność – mniejszy (o 1,9 p. proc.).

Wydatki w dziale Oświata i wychowanie były największym obciążeniem dla budżetów gmin (40,0%), a wydatki w działach Transport i łączność oraz Administracja publiczna – dla województwa (odpowiednio 37,3% i 13,5%). Różnice w strukturze wydatków jednostek poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego wynikają z odmienności przypisanych im zadań.

Wykres 77. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.
 Chart 77. Budget expenditure of local government units by divisions in 2024

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego po raz kolejny odnotowały ujemny wynik finansowy, jednakże skala deficytu była wyraźnie mniejsza. Deficyt wykazało znacznie mniej jednostek samorządu terytorialnego niż w 2023 r.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa małopolskiego trzeci rok z rzędu osiągnęły zbiorczo deficyt, który wyniósł 600 mln zł (wobec 3085 mln zł w 2023 r.). Na tę kwotę złożył się ujemny wynik budżetów miast na prawach powiatu (minus 897 mln zł) oraz gmin (minus 100 mln zł), podczas gdy w budżecie województwa oraz budżetach powiatów odnotowano nadwyżkę finansową (odpowiednio 346 i 51 mln zł).

Relacja deficytu w budżetach jednostek samorządu terytorialnego do dochodów ogółem wyniosła 1,7% wobec 10,0% w 2023 r. W miastach na prawach powiatu omawiana relacja wyniosła 8,2% (wobec 18,9% w 2023 r.), a w gminach 0,6% (wobec 7,2%). W budżecie województwa relacja nadwyżki do dochodów wyniosła 12,0% (wobec deficytu rządu 4,4% rok wcześniej), a w powiatach 1,1% (rok wcześniej deficyt – 4,1%). Deficyt budżetowy w kwocie 1373 mln zł odnotowano łącznie w budżetach 103 jednostek (w 94 gminach, 3 miastach na prawach powiatu i 6 powiatach), natomiast nadwyżkę budżetową w wysokości 773 mln zł miało łącznie 99 jednostek (85 gmin, 13 powiatów oraz samorząd województwa). Rok wcześniej deficyt na łączną kwotę 3189 mln zł wystąpił w budżetach 171 jednostek, a nadwyżkę w wysokości 104 mln zł miało 31 jednostek.

Tablica 49. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

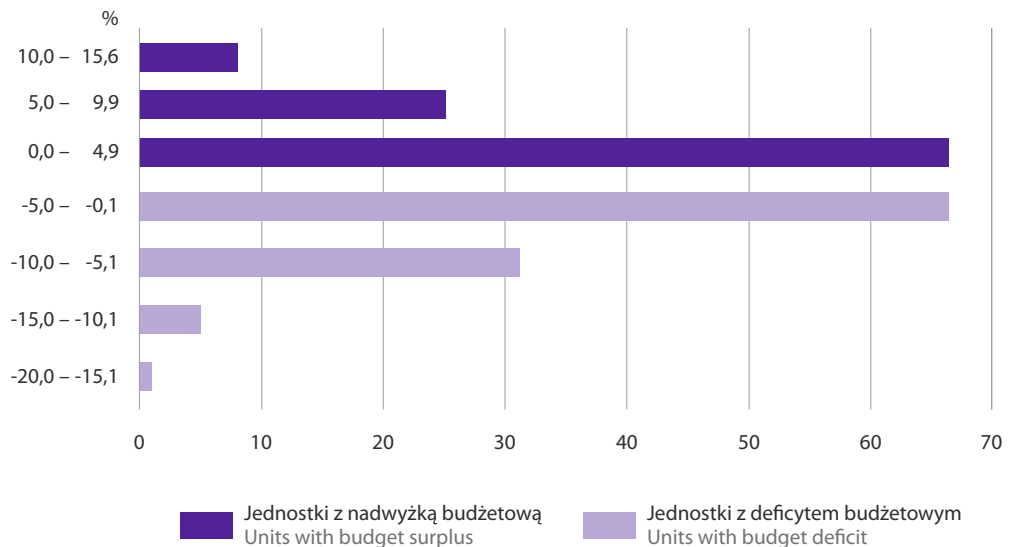
Table 49. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-33	305	-3085	-600	-1,7
Gminy ^a Gminas ^a	48	499	-1094	-100	-0,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-100	-474	-1715	-897	-8,2
Powiaty Powiats	-11	245	-158	51	1,1
Województwo Voivodship	29	35	-117	346	12,0

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Wykres 78. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 78. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024

Zobowiązania jednostek samorządowych województwa małopolskiego w 2024 r. wyniosły 12514 mln zł, co oznacza, że były o 8,7% większe niż rok wcześniej. Relacja zobowiązań do dochodów obniżyła się w ujęciu rocznym z 37,4% do 34,4%. Zobowiązania wystąpiły w 193 spośród 202 jednostek samorządowych wszystkich szczebli.

Największy udział w ogólnej kwocie zobowiązań jednostek samorządowych w województwie miały miasta na prawach powiatu (59,7%), następnie gminy (32,6%), a w dalszej kolejności powiaty (5,1%) i województwo (2,6%). W miastach na prawach powiatu zobowiązania w ujęciu rocznym zwiększyły się o 12,6%, w gminach – o 5,7%, a w powiatach – o 1,9%. W budżecie województwa wartość zobowiązań zmniejszyła się o 16,5%. Zobowiązania ogółem JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3649 zł, tym samym wzrosły o 293 zł (8,7%) ujęciu rocznym.

Tablica 50. Zadłużenie budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 50. Debt of local government units in 2024

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2023=100
Ogółem Total	12514	3649	34,4	108,7
Gminy ^a Gminas ^a	4076	1672	22,6	105,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	7474	7541	68,5	112,6
Powiaty Powiats	635	260	14,0	101,9
Województwo Voivodship	329	96	11,5	83,5

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

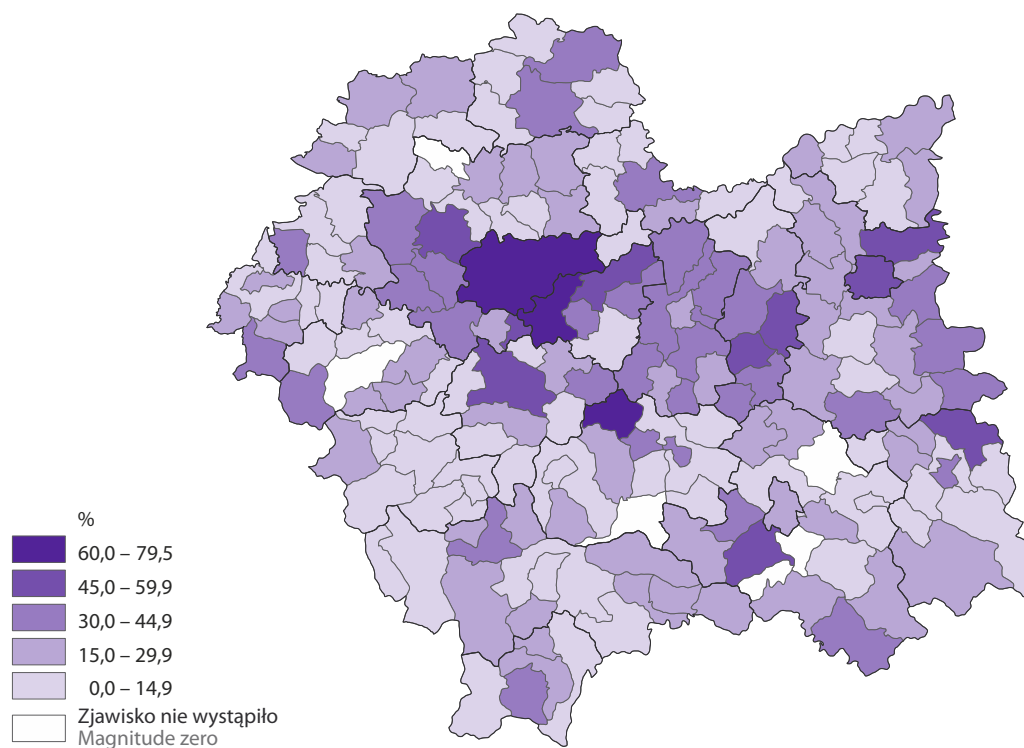
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Mapa 55. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 55. Debt of gminas in % of total revenue in 2024

As of 31 December

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

W końcu 2025 r. środki z Unii Europejskiej z perspektywy finansowej na lata 2021–2027 stanowiły blisko 70% wartości ogółem wniosków o płatność do certyfikacji. Do programów o największej wartości umów/decyzji o dofinansowanie należały Fundusze Europejskie dla Małopolski (FEMP) oraz Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS).

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych na lata 2000–2006, 2007–2013, 2014–2020. Obecnie jest beneficjentem czwartej perspektywy na lata 2021–2027.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 obowiązuje „Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 w Polsce” (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021–2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ), z tego powodu dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją np. Urzędem Marszałkowskim a beneficjentem np. gminą, firmą. Natomiast wartość wniosków o płatność do certyfikacji to etap rozliczania i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał i zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

Na koniec 2025 r. wartość umów i decyzji o dofinansowanie w województwie małopolskim osiągnęła poziom 18192,5 mln zł. Z tej puli 3865,7 mln zł stanowią wnioski o płatność przekazane do certyfikacji, co oznacza, że rozliczono dotychczas nieco ponad 1/5 (21,2%) zakontraktowanych środków. Tak relatywnie niski wskaźnik potwierdza, że większość inwestycji znajduje się obecnie w fazie intensywnej realizacji, a nie końcowego rozliczania.

Analiza struktury wydatków wskazuje na wyraźne różnice w dynamice wdrażania poszczególnych programów. Programy Fundusze Europejskie dla Małopolski (FEMP) oraz FEnIKS (Infrastruktura, Klimat, Środowisko) były głównym motorem napędowym inwestycji w regionie. Dominowały pod względem wielkości środków (odpowiednio 9382,0 mln zł i 6497,3 mln zł), jednakże wyraźnie różniły się skalą efektywności – wskaźnik certyfikacji wyniósł odpowiednio 18,5% i 26,4%. Przekłada się to na konkretne korzyści dla obywateli, gdyż na 1 mieszkańca województwa z programu FEMP przypadło 505,97 zł rozliczonych środków, a z programu FEnIKS – 500,29 zł.

Fundusze z programu FEnIKS były wydatkowane głównie na infrastrukturę środowiskową tj. budowę i modernizację oczyszczalni ścieków, rozbudowę sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, jak również na infrastrukturę transportową – budowę i rozbudowę dróg ekspresowych i infrastruktury towarzyszącej oraz obiektów inżynierskich (mosty, wiadukty, MOP-y).

Tablica 51. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oraz wniosków o płatność do certyfikacji w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa do końca grudnia 2025 r.

Table 51. Value of grant agreements/decisions and value of payment applications under the Partnership Agreement 2021–2027 in the voivodship by the end of December 2025

Wyszczególnienie Specification	Wartość umów/decyzji o dofinansowanie Value of grant agreements/decisions	Wartość wniosków o płatność do certyfikacji Value of payment applications			
		ogółem total	w tym dofinansowane ze środków Unii Europejskiej of which co-financing from the European Union resources	Na 1 mieszkańca ^a w zł Per capita ^a in PLN	w % wartości umów/decyzji o dofinansowanie in % of value of grant agreements/decisions
Ogółem Total	18192,5	3865,7	2682,4	1127,26	21,2
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	6497,3	1715,7	1149,0	500,29	26,4
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) European Funds for Smart Economy	2063,5	356,7	188,5	104,02	17,3
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) European Funds for Digital Development	141,1	36,1	17,9	10,54	25,6
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) European Funds for Social Development	71,6	13,3	11,2	3,88	18,6
Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER) European Funds for Fisheries	37,1	8,8	5,7	10,82	23,7
Regionalne Fundusze Europejskie ^b European Regional Funds ^b	9382,0	1735,2	1310,1	505,97	18,5

a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. b Obejmują program Fundusze Europejskie dla Małopolski (FEMP) oraz część programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia (EFP).

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

a Data were calculated using the population size as of 31 December 2025. b Include European Funds for Małopolska programme and part of European Funds for Podkarpackie programme.
Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafunduszowe oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa oraz Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Skupia się on na modernizacji wsi i rolnictwa.
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniające odporność gospodarki po pandemii.

Uzupełnieniem są fundusze z państw EFTA, które funkcjonują równoległe do budżetu UE, tj. z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (tzw. Fundusze Norweskie) oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które wydatkowane są przede wszystkim na ochronę środowiska, zdrowie, kulturę oraz rozwój lokalny, a także Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (tzw. Fundusz Szwajcarski) wspierający m.in. rozwój miast oraz badania naukowe i innowacje.

Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami:

- §§ 200 i 620 dotyczą ram finansowych okresu 2007–2013 oraz źródeł pozaunijnych,
- §§ 205 i 625 dotyczą ram finansowych okresu 2014–2020.

Dotacje z tytułu §§ 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań o charakterze nieinwestycyjnym, a dotacje z §§ 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodzi do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

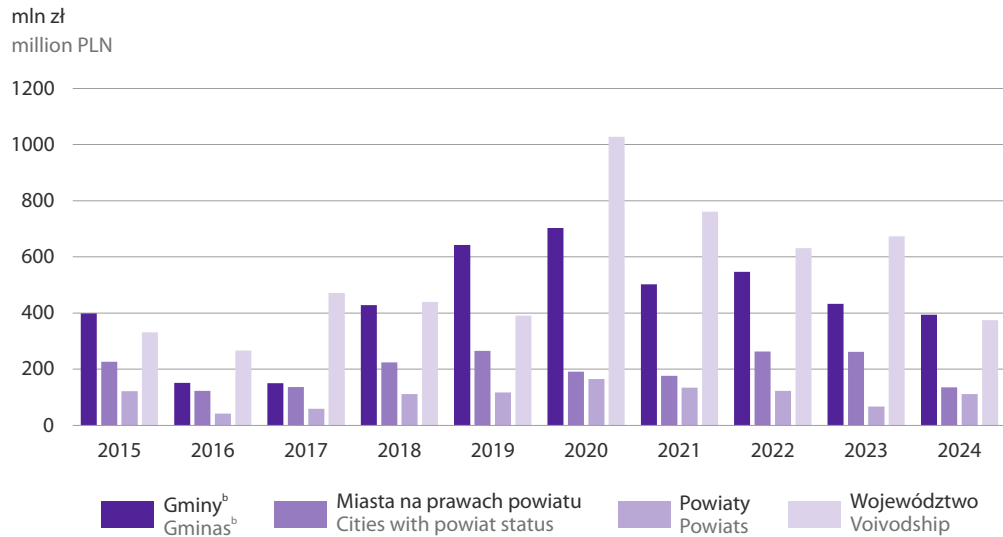
W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały 1014 mln zł w formie dotacji przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (§§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej). Większość tej kwoty (960 mln zł) dotyczyła projektów określonych w Umowie Partnerstwa na lata 2014–2020 (§§ 205 i 625), natomiast pozostała część (54 mln zł) dotyczyła źródeł pozaunijnych (§§ 200 i 620).

W porównaniu z 2023 r. dotacje z funduszy europejskich zmniejszyły o 421 mln zł (29,3%), a w odniesieniu do 2015 r. – o 64 mln zł (5,9%).

W ogólnej kwocie dotacji otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich (§§ 200, 620, 205 i 625) największy udział miały budżety gmin – 38,8%. Dotacje dla budżetu województwa stanowiły 36,9%, miast na prawach powiatu – 13,3%, a dla powiatów – 11,0%.

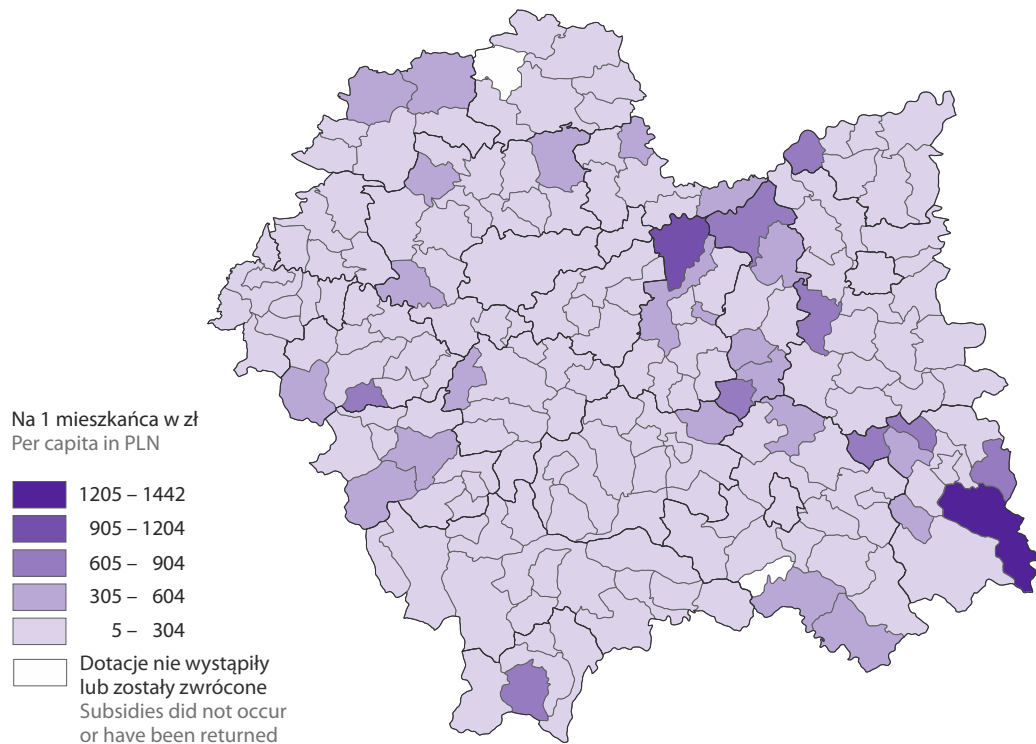
Wykres 79. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a

Chart 79. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

a Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

W 2024 r. dotacje jednostek samorządu terytorialnego otrzymane na realizację projektów europejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa małopolskiego wyniosły 296 zł, tj. mniej o 122 zł niż rok wcześniej oraz o 24 zł niż w 2015 r. W budżetach gmin było to 161 zł, miast na prawach powiatu – 136 zł, powiatów – 45 zł, a w budżecie województwa – 109 zł. Spośród 182 gmin województwa małopolskiego najwyższe dotacje z funduszy europejskich per capita zanotowano w gminie Sękowa (1442 zł), natomiast najniższe w gminach Trzyciąż i Tymbark (po 5 zł). W budżetach 2 gmin nie odnotowano dotacji tego rodzaju. Relacja wartości dotacji na projekty europejskie do dochodów własnych w województwie małopolskim, ze względu na zakończenie perspektywy, w ostatnich latach zmniejszyła się. W 2024 r. wyniosła 5,5%, co oznacza spadek o 4,1 p. proc. w ujęciu rocznym oraz 8,0 p. proc. w relacji do 2015 r. Omawiana relacja najwyższą wartość osiągnęła w budżecie województwa 20,2%. Dla powiatów wskaźnik ten wyniósł 7,1%, dla gmin – 5,0%, a dla miast na prawach powiatu – 1,9%.

Mapa 56. Dotacje otrzymane przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b w 2024 r.Map 56. Grants received by gminas^a for the implementation of European project^b in 2024

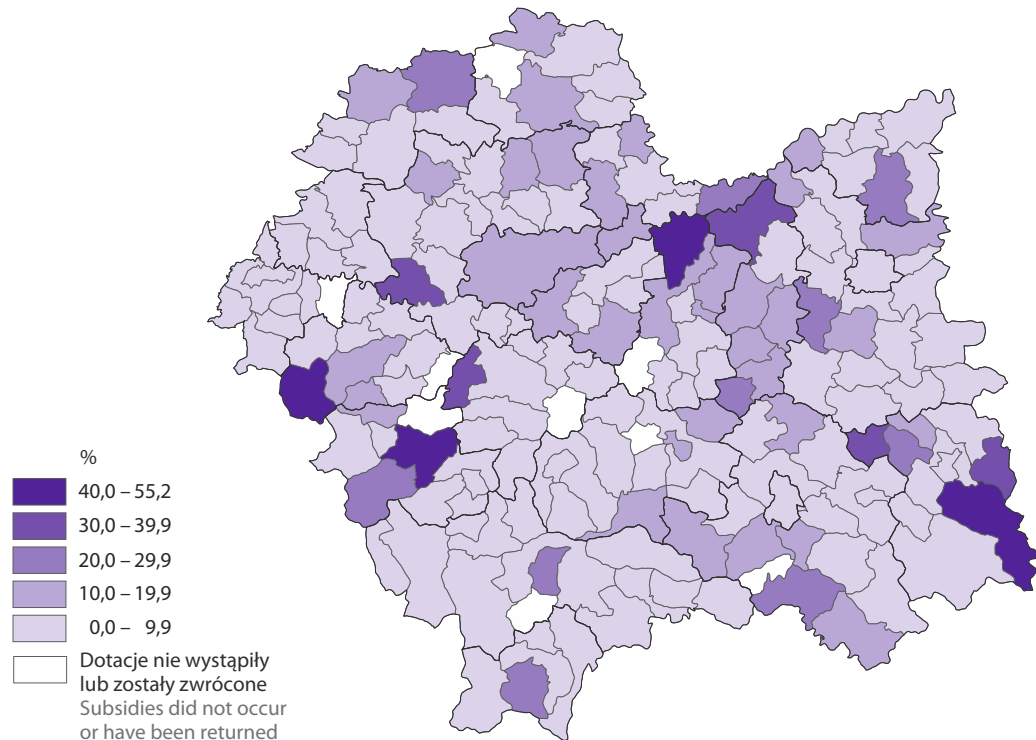
a Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Grants for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

W 2024 r. dotacje inwestycyjne (§§ 620 i 625) w województwie małopolskim osiągnęły wartość 678 mln zł, tj. o 36,4% mniejszą niż rok wcześniej, a ich udział w ogólnej kwocie dotacji z funduszy europejskich obniżył się o 7,4 p. proc. do 66,9%. W tej kwocie największy udział miały gminy – 48,9% (331 mln zł). Dotacje inwestycyjne w budżecie województwa stanowiły 24,5% (166 mln zł) ogółu dotacji z funduszy europejskich, w miastach na prawach powiatu – 16,6% (113 mln zł), a w powiatach 10,0% (67 mln zł).

Fundusze europejskie stanowiły źródło finansowania przeciętnie 10,7% wydatków inwestycyjnych zrealizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (w 2023 r. – 14,2%). Największy udział miały w budżecie województwa (26,7%), a znacznie mniejszy w miastach na prawach powiatu (11,9%), gminach (8,4%) i powiatach (8,0%).

Mapa 57. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem w 2024 r.
 Map 57. Share of the European investment grants in total investment expenditure in 2024

7.5. Planowanie przestrzenne

7.5. Spatial planning

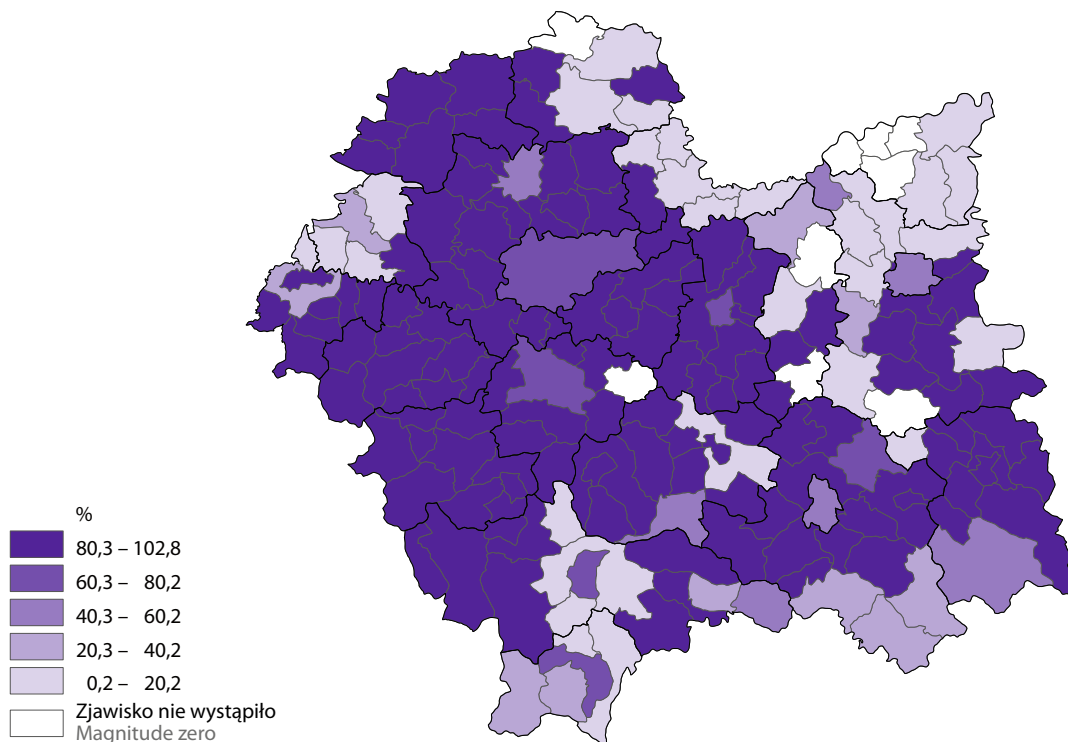
W 2024 r. w województwie małopolskim wzrosła, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba planów zagospodarowania przestrzennego oraz powierzchnia obszarów objętych nimi w gminach (odpowiednio o 3,3% i 0,4%). Gminny program rewitalizacji (GPR) posiadało 20,9% wszystkich gmin w województwie. Obszar zdegradowany wyznaczyło 24,2% gmin województwa, a jego powierzchnia stanowiła 6,1% powierzchni województwa.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest to opracowanie planistyczne gminy – akt prawa miejscowego uchwalony przez radę gminy – ustalające dla obszaru nim objętego, przeznaczenie terenów wyodrębnionych liniami rozgraniczającymi, z określeniem ich funkcji, zasad zagospodarowania, zasad obsługi w zakresie infrastruktury, a także ustalające, w zależności od potrzeb, lokalne warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy oraz inne szczególne warunki wymagające uregulowania planistycznego.

W 2024 r. w województwie małopolskim obowiązywało 2961 planów zagospodarowania przestrzennego (o 3,3% więcej niż rok wcześniej). Powierzchnia gmin objęta tymi planami ogółem wyniosła 1076,5 tys. ha i zwiększyła się w ujęciu rocznym o 0,4%. Jej udział w powierzchni ogółem województwa wyniósł 70,9% (0,3 p. proc. więcej niż przed rokiem).

Mapa 58. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.

Map 58. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024

Uwaga. Wartość wskaźnika większa od 100% wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez GUGIK z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych.
Note. The index value greater than 100% results from the discrepancy in the planning documentation of the municipalities in relation to the geodetic area published by Head Office of Geodesy and Cartography, taking into account the revision of territorial units' boundaries since 2006.

W 2024 r. w województwie małopolskim w trakcie sporządzania (na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r.) było 705 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (o 13,9% więcej niż rok wcześniej), a udział powierzchni gmin objętych tymi planami w powierzchni województwa wyniósł 29,9% (o 4,9 p. proc. więcej). Powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniosła 749,2 tys. ha, a powierzchnia terenów wskazanych w studium wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze – 40,6 tys. ha.

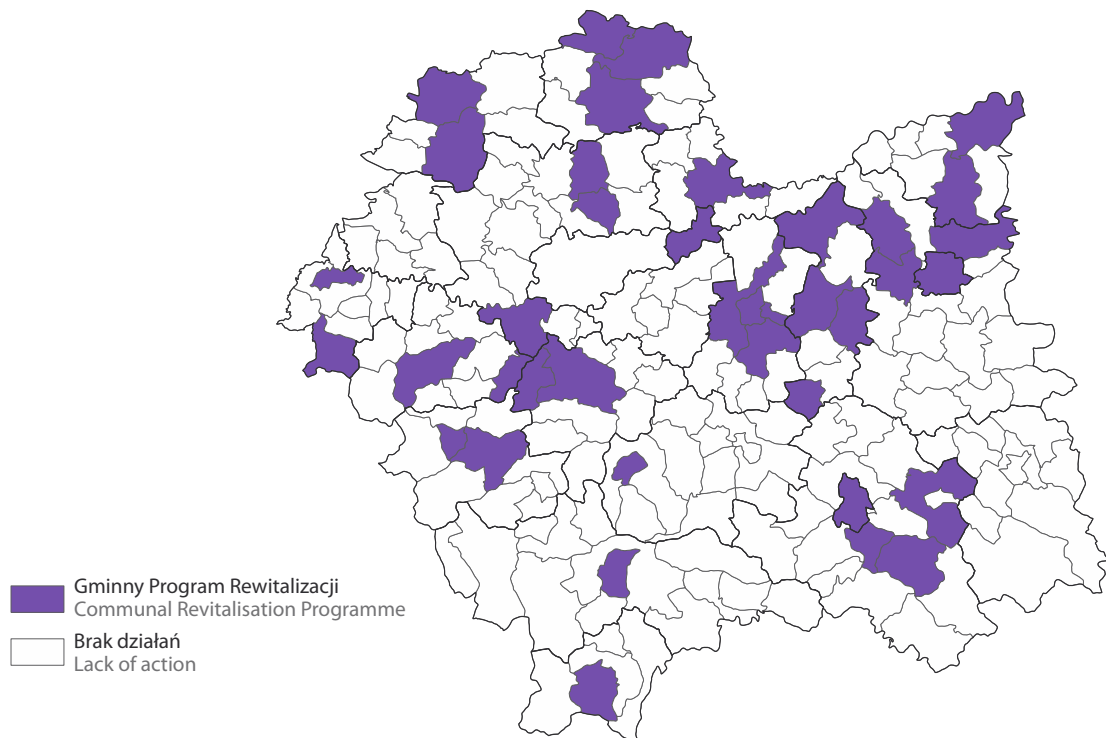
Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

Po wejściu w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji gminy zyskały możliwość prowadzenia procesów rewitalizacyjnych w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR). W okresie przejściowym, tj. do końca 2023 r., działania rewitalizacyjne mogły być prowadzone również na podstawie programów rewitalizacji (PR) wprowadzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innych dokumentów strategicznych (IDS). Od 1 stycznia 2024 r. jedynymi programami w oparciu, o które gminy mogą prowadzić działania rewitalizacyjne pozostają GPR przyjęte na podstawie ustawy o rewitalizacji.

W 2024 r. w województwie małopolskim 38 gmin posiadało gminny program rewitalizacji (GPR), co stanowiło 20,9% wszystkich gmin w województwie. Gminny program rewitalizacji, ze względu na rodzaj gminy, posiadało 66,7% miast na prawach powiatu, 54,5% gmin miejskich, 30,0% gmin miejsko-wiejskich i 12,7% gmin wiejskich.

Mapa 59. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.
Map 59. Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw);
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska);
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych; w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Pierwszym etapem działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego. W 2024 r. taką informację podały 44 gminy województwa małopolskiego, co stanowiło 24,2% wszystkich gmin w województwie. Powierzchnia wyznaczonego obszaru zdegradowanego ogółem wyniosła 93,1 tys. ha, tj. 6,1% powierzchni ogółem województwa.

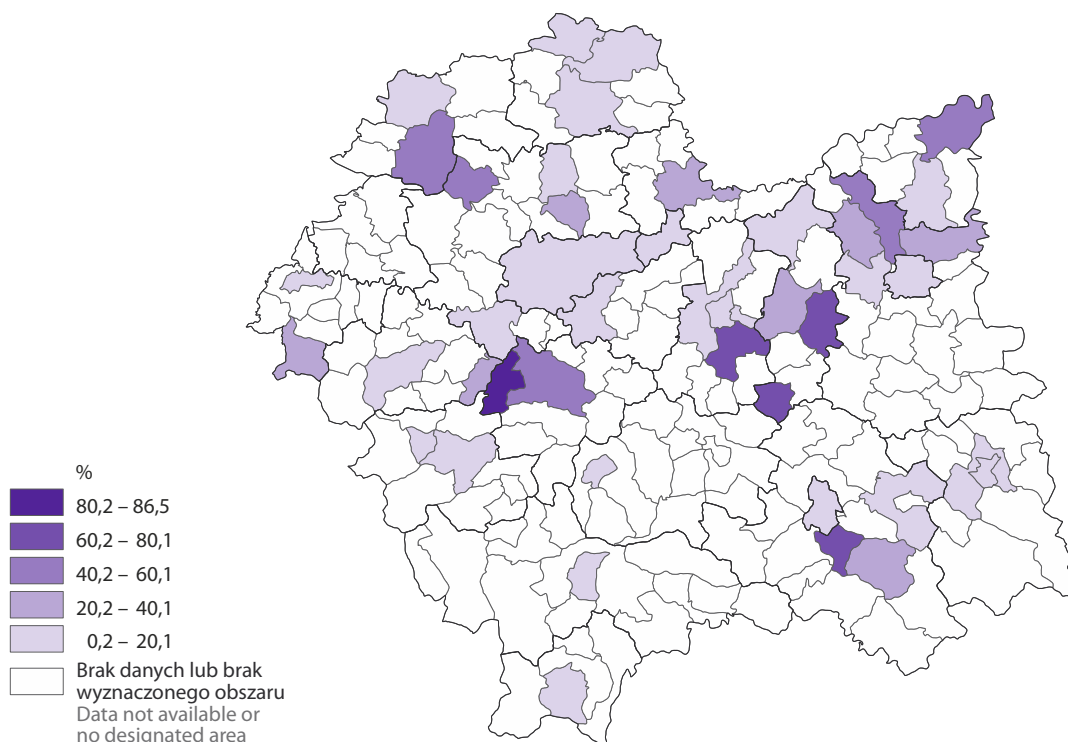
Tablica 52. Obszary zdegradowane w gminach
Table 52. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2023	2024		2023	2024	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area			powierzchnia obszaru zdegradowanego ^a area of degraded area ^a		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % gmin ogółem in % of total gminas		w ha in ha	w % gmin ogółem in % of total gminas	
Ogółem Total	119	44	24,2	259316	93 111	6,1
gminy miejskie ^b urban gminas ^b	9	7	63,6	2099	1564	4,0
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	3	3	100,0	2920	2817	6,2
gminy wiejskie rural gminas	63	17	14,4	147275	32905	3,5
gminy miejsko-wiejskie urban-rural gminas	44	17	34,0	107022	55825	11,5

a W momencie jego wyznaczenia. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a At the time of designation. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Mapa 60. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin w 2024 r.

Map 60. Share of degraded area in total area of gminas in 2024

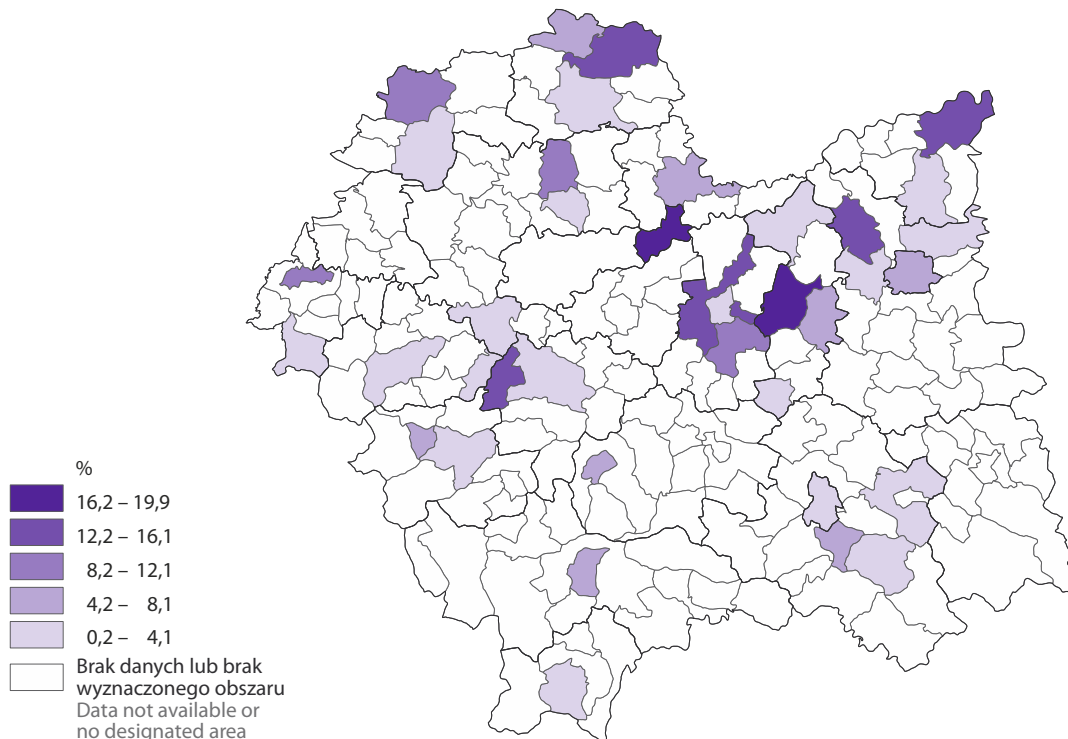
W 2024 r. w 43 gminach województwa małopolskiego, które podały informację o liczbie osób zamieszkujących obszar zdegradowany w dniu 31 grudnia mieszkało 508,7 tys. osób, co stanowiło 14,8% ogólnej liczby ludności w województwie.

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym, lub technicznym, lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

W 2024 r. łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR, wyniosła 19,5 tys. ha i stanowiła 5,2% powierzchni ogółem tych gmin oraz 1,3% ogólnej powierzchni województwa.

Mapa 61. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.

Map 61. Share of revitalisation area in total area of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024

Liczba ludności zamieszkująca obszar rewitalizacji w momencie jego wyznaczenia (w gminach, które podały informację o liczbie osób) w 2024 r. wyniosła 191,7 tys., co stanowiło 22,0% ogólnej liczby ludności zamieszkującej gminę w momencie uchwalenia programów rewitalizacyjnych.

Wśród typu funkcjonalnego terenów, na których prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie GPR, w 2024 r. w województwie małopolskim wyraźnie dominowały tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi – stanowiły 62,1% obszarów rewitalizacji. Wśród pozostałych typów terenów wyróżniały się tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi w mieście – 27,9%. Tereny zieleni (parki, zieleńce, cmentarze) stanowiły 5,1% powierzchni obszaru rewitalizacji, pozostałe tereny niezamieszkane – 2,8%, a tereny niezamieszkane zabudowane – 2,1%.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

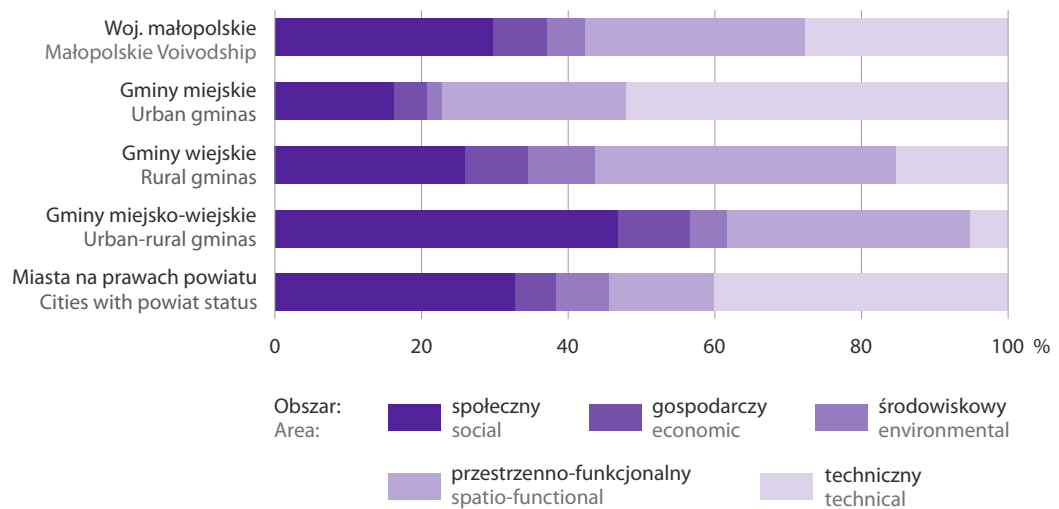
W obowiązujących w 2024 r. programach rewitalizacji było 1035 przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania GPR.

W strukturze przedsięwzięć podstawowych, zaplanowanych w programach rewitalizacji obowiązujących w badanym okresie, najwięcej było przedsięwzięć z obszaru przestrzenno-funkcjonalnego – 30,0%. Odsetek działań w obszarach społecznym wyniósł 29,9%, a technicznym – 27,6%. Pozostałe interwencje obejmowały obszary gospodarczy oraz środowiskowy – odpowiednio 7,3% i 5,2%.

Największy udział przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania programu w 2024 r. charakteryzował gminy miejskie – 33,9% ogólnej liczby zaplanowanych przedsięwzięć w województwie małopolskim. Zaplanowane przedsięwzięcia w gminach miejsko-wiejskich stanowiły 30,5%, w gminach wiejskich – 23,5%, a w miastach na prawach powiatu – 12,1%.

Wykres 80. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zaplanowane w programach rewitalizacji GPR według obszaru interwencji w % w 2024 r.

Chart 80. Revitalisation undertakings planned in GPR revitalisation programme by intervention areas in % in 2024

Udział przedsięwzięć rozpoczętych/realizowanych w 2024 r. w ogólnej liczbie przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania programów GPR w województwie małopolskim wyniósł 8,0%.

W strukturze gmin w omawianym okresie największy udział przedsięwzięć rozpoczętych/realizowanych w 2024 r. odnotowano w gminach miejskich – 51,8%, natomiast najmniejszy miały gminy miejsko-wiejskie – 8,4%. W miastach na prawach powiatu udział kształtował się na poziomie 27,7%, a w gminach wiejskich – 12,1%.

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie małopolskim

Selected data on Małopolskie Voivodship

Tablica 53. Wybrane dane o województwie małopolskim

Table 53. Selected data on Małopolskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	1636274	939682	857860	819650
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	380370	258453	210788	264400
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w danym³	0,031	0,034	0,033	0,034
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	23,9	33,2	39,8	41,1
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,99	1,16	-1,00	-2,17
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,30	10,85	10,29	9,70
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,93 ^a	2,02	1,16	1,40
Wskaźnik starości demograficznej w %	15,3	17,0	17,2	17,5
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	918	882	906
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c w %	49,6	53,0	54,8	55,0
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c w %	53,3	54,2	56,9	56,7
Stopa bezrobocia według BAEL ^c w %	6,9	2,2	2,6	3,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^d	40	17	23	13
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^e w zł	3876,04	5151,08	5483,28	6020,56
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	718,8	744,0	746,8	744,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1938,81	2224,97	2351,94	2509,36
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1305,45	1773,08	1914,74	2038,88
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	16,0	13,7	14,9
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	6,1	4,1	3,7	3,4
Dzieci w żłobkach ^f i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^d	62,6	119,9	121,5	143,3
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności ^d	340	358	374	379
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	26,8	28,1	28,5	28,2
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^g na 1 mieszkańca	7,3	7,7	6,9	7,4
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^d	1681	1652	1638	1588
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^h w %	94,7	94,4	93,7	91,3

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Łącznie z dziećmi przebywającymi danych o ludności rezydującej w Polsce zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. W związku w których liczba pracujących przekracza 9 osób. f Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017–2022 żłobkami przyzakładowymi. narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. h Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data on internal migration for 2015 and foreign migration for 2014 were used to calculate the balance. b Including children in units performing health Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. As a result, they are not fully comparable 9 persons. f Including nursery wards until 2021 as well as in 2017–2022 workplace nurseries. g Including consultations provided in admission rooms for economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

2022	2023	2024	2025	Specification
1106639	1297611	1098630	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN
403945	298564	271282	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN
0,034	0,036	0,037	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
41,5	42,8	44,0	.	Share of waste municipal collected separately in total municipal waste in %
-1,42	-1,30	-1,82	-1,97	Natural increase per 1000 population
9,06	8,26	7,75	7,47	Live births per 1000 population
1,20	1,52	1,65	1,80	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
17,9	18,3	18,8	19,2	Old age ratio in %
949	960	970	.	Children attending pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged 3–6
56,2	57,7	57,6	57,4	Employment rate by LFS ^c in %
57,4	59,4	59,3	59,0	Activity rate by LFS ^c in %
2,1	2,8	2,8	2,6	Unemployment rate by LFS ^c in %
16	18	18	23	Unemployed persons per a job offer ^d
6923,39	7797,50	8606,99	9407,93	Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^e in PLN
743,2	748,6	756,3	766,0	Annual average number of retirees and pensioners in thousands
2736,32	3206,40	3662,18	3968,69	Average monthly retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
2236,67	2789,94	3254,27	.	Average monthly per capita available income in households in PLN
13,6	13,5	15,8	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %
3,0	3,0	2,7	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
169,2	185,9	210,2	.	Children in nurseries ^f and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 ^d
385	391	396	.	Dwelling stocks per 1000 population ^d
28,7	28,8	29,8	.	Consumption of water from water supply system in households per capita in m ³
7,7	8,1	8,5	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care ^g per capita
1559	1502	1474	.	Population per out-patient health care unit ^d
93,0	94,4	94,0	93,6	Cost level indicator in non-financial enterprises ^h in %

przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. c W 4. kwartale. Wyniki badania od 2021 r. zostały uogólnione przy wykorzystaniu z tym nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi za wcześniejsze lata. d Stan w dniu 31 grudnia. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, g łącznie z poradami z izb przyjęć udzielonymi pacjentom niehospitalizowanym; łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony

care activities throughout the school year. c In the Q4. Since 2021 the survey results have been generalised using data on resident population of to the data presented for previous years. d As of 31 December. e Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds non-hospitalized patients; data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. h Data concern

Tablica 53. Wybrane dane o województwie małopolskim (dok.)

Table 53. Selected data on Małopolskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	4,7	4,7	5,3	7,5
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a w mln zł (ceny bieżące)	8442,1	11191,0	11113,0	13151,4
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	110,5	127,5	99,3	118,3
Nakłady ^b wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	628,5	1213,8	1327,3	1577,1
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	104,3	93,4	89,8	106,0
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej ^d	145,6	156,2	155,5	157,6
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	7,0	10,6	14,6	14,7
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
Ogółem	49,2	46,5	45,3	44,9
Gminy ^e	44,1	38,1	40,3	37,3
Miasta na prawach powiatu	64,7	60,7	57,8	59,9
Powiaty	32,6	40,8	41,0	38,1
Województwo	43,6	56,7	38,5	48,8
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
Ogółem	19,1	16,6	15,9	16,9
Gminy ^e	19,3	16,5	15,6	15,0
Miasta na prawach powiatu	14,4	13,7	11,5	13,7
Powiaty	20,5	18,3	16,1	17,2
Województwo	38,0	30,4	36,3	44,5
Dotacje inwestycyjne ogółem ^f dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
Ogółem	1339	1276	1482	1919
Gminy ^e	521	735	709	1053
Miasta na prawach powiatu	265	216	136	162
Powiaty	234	143	151	139
Województwo	319	182	486	565
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
Ogółem	-33	-269	305	1326
Gminy ^e	48	-110	499	1278
Miasta na prawach powiatu	-100	-348	-474	-148
Powiaty	-11	105	245	134
Województwo	29	84	35	62

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dane dotyczą prawach powiatu. f Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. b Excluding depreciation of fixed assets. c Data concern of investment grants.

2022	2023	2024	2025	Specification
6,0	4,6	5,0	5,4	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %
14761,9	15119,0	14877,3	16484,0	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)
112,2	102,4	98,4	110,8	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year=100; current prices)
1840,9	2193,0	2156,0	.	Intramural expenditure ^b on research and development per capita in PLN (current prices)
130,6	95,4	98,9	116,6	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
159,2	160,4	157,2	.	Communal and district roads with hard surface per 100 km ² of total area ^d
20,6	25,9	27,6	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %
48,7	48,4	50,3	.	Total
43,3	44,4	43,9	.	Gminas ^e
61,8	60,3	63,8	.	Cities with powiat status
36,5	31,6	34,5	.	Powiats
53,0	54,9	64,6	.	Voivodship
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %
17,3	22,2	17,2	.	Total
17,7	25,0	21,7	.	Gminas ^e
13,0	14,4	8,0	.	Cities with powiat status
17,4	21,0	18,9	.	Powiats
33,0	37,6	24,6	.	Voivodship
				Total investment grants ^f for local government units in million PLN
1885	3298	3223	.	Total
910	1828	2209	.	Gminas ^e
388	601	289	.	Cities with powiat status
203	408	417	.	Powiats
384	462	309	.	Voivodship
				Result of budgets of local government units in million PLN
-1453	-3085	-600	.	Total
-483	-1094	-100	.	Gminas ^e
-926	-1715	-897	.	Cities with powiat status
-130	-158	51	.	Powiats
86	-117	346	.	Voivodship

podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Stan w dniu 31 grudnia. e Bez gmin mających również status miast na economic entities employing more than 9 persons. d As of 31 December. e Excluding gminas which are also cities with powiat status. f Sum of all types

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Krakowie

Selected data on Kraków

Tablica 54. Wybrane dane o Krakowie

Table 54. Selected data on Kraków

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:				
gazowych	4686130	3913849	2392576	2670721
pyłowych	985	591	234	230
Odpady wytworzone ^a w tys. t	1330,9	1442,6	600,9	477,7
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	248,8	284,3	240,7	239,8
Ludność ^b	761069	779115	800531	802583
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,54	1,97	-0,08	-1,00
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	.	9,00	3,12	4,04
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b	613	692	616	624
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	1010	1047	1046
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (w %)	4,4	2,0	3,1	2,8
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w %	54,8	46,4	39,5	59,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b	17	6	12	6
Liczba osób na 1 przychodnię ^b	1214	1136	1126	1070
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	11,3	12,1	10,8	11,6
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	3,2	2,5	2,3	2,1
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %	15,7	27,3	30,1	33,2
Miejsca w żłobkach ^e i klubach dziecięcych ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3	204	327	407	429
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b	2,11	1,94	1,85	1,83
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności	171	189	191	199
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności	108	118	120	125
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności	31	38	39	42
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	3,3	4,1	4,5	6,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^g na 1 mieszkańca w zł	6105	5688	5210	6055
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	8,5	16,8	12,7	12,6
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	3780,79	4947,30	4752,01	5672,78
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	815,99	1160,96	1047,71	1518,56

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach e Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017–2022 ze żłobkami przyzakładowymi. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, lokalizacji inwestycji.

a Excluding municipal waste. b As of 31 December. c Including children in units performing health care activities throughout the school year. well as in 2017–2022 workplace nurseries. f Data concern economic entities employing more than 49 persons. g Data concern economic entities

2022	2023	2024	2025	Specification
				Emission of air pollutants from plants especially noxious to air purity in tonnes/year:
2417038	2219250	2084066	.	gaseous
214	181	112	.	particulates
653,9	681,6	352,2	.	Waste generated ^a in thousand tonnes
245,8	251,3	262,1	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg
803282	806201	809168	816614	Population ^b
-0,46	-0,51	-0,62	-0,49	Natural increase per 1000 population
2,35	4,05	4,05	7,18	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
632	636	638	633	Non-working age population per 1000 persons of working age ^b
1103	1088	1060	.	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1000 children aged 3–6
2,3	1,9	2,0	2,5	Registered unemployment rate ^b in %
50,1	45,2	42,9	45,0	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in %
6	7	7	8	Registered unemployed persons per job offer ^b
1050	987	960	.	Population per out-patient departments ^b
12,0	12,8	13,5	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita
1,9	1,8	1,8	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
36,2	38,5	39,6	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^e and children's club in %
436	478	513	.	Places in nurseries ^e and children's clubs ^b per 1000 children up to the age of 3
1,79	1,76	1,73	.	Population per dwelling in dwelling stocks ^b
209	219	229	237	Entities of the national economy ^b per 1000 population
132	139	146	151	Natural persons conducting economic activity ^b per 1000 population
45	47	50	52	Commercial companies ^b per 1000 population
4,3	4,4	5,1	5,8	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^f in %
7366	7915	6356	.	Investment outlays in enterprises (current prices) ^g per capita in PLN
13,4	12,0	10,7	9,8	Dwellings completed per 1000 population
5827,82	5801,14	7502,14	.	Own revenues of the city budget per capita in PLN
1666,49	1821,28	1148,90	.	Property expenditures of the city budgets per capita in PLN

wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według

d Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. e Including nursery wards until 2021 as employing more than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Tablica 55. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Table 55. Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Kraków	Nowy Sącz	Tarnów	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok):				Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in 2024 in tonnes/year:
gazowych	2084066	107084	919306	gaseous
pyłowych	112	18	204	particulates
Odpady wytworzone ^a w 2024 r. w tys. t	352,2	21,4	95,4	Waste generated ^a in 2024 in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2024 r. w kg	262,1	265,6	209,6	Mixed municipal waste collected per capita in 2024 in kg
Ludność ^b w 2025 r.	816614	79416	101177	Population ^b in 2025
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	-0,49	-2,49	-5,59	Natural increase per 1000 population in 2025
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	7,18	-2,89	-3,25	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b w 2025 r.	633	775	787	Non-working age population per 1000 persons of working age ^b in 2025
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25	1060	1224	1157	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1000 children aged 3–6 in 2024/25 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w 2025 r. w %	2,5	4,2	5,0	Registered unemployment rate ^b in 2025 in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w 2025 r. w %	41,9	43,8	49,2	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in 2025 in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b w 2025 r.	8	18	16	Registered unemployed persons per job offer ^b in 2025
Liczba osób na 1 przychodnię ^b w 2024 r.	960	1050	1075	Population per out-patient departments ^b in 2024
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca w 2024 r.	13,5	12,3	15,0	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita in 2024
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w %	1,8	3,1	3,2	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2024 in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych ^b w 2024 r. w %	39,6	26,1	33,0	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^e and children's clubs ^b in 2024 in %
Miejsca w żłobkach ^e i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^b w 2024 r.	513	380	348	Places in nurseries ^e and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 ^b in 2024
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b w 2024 r.	1,73	2,47	2,21	Population per dwelling in dwelling stocks ^b in 2024
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności w 2025 r.	237	148	133	Entities of the national economy ^b per 1000 population in 2025
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności w 2025 r.	151	103	92	Natural persons conducting economic activity ^b per 1000 population in 2025
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności w 2025 r.	52	18	18	Commercial companies ^b per 1000 population in 2025
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^e na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	6356	8178	8019	Investment outlays in enterprises (current prices) ^e per capita in 2024 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r.	9,8	5,6	6,8	Dwellings completed per 1000 population in 2025
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	7502,14	4728,04	5012,23	Own revenue of the city budget per capita in 2024 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	1148,90	977,58	791,98	Property expenditure of the city budget per capita in 2024 in PLN

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Excluding municipal waste. b As of 31 December. c Including children in units performing health care activities throughout the school year. d Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. e Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Obszary Strategicznej Interwencji Areas of Strategic Intervention

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) – wydzielone przestrzenie obszary administracyjne lub funkcjonalne, cechujące się specyficznym zestawem uwarunkowań i cech społecznych, gospodarczych lub środowiskowych, decydujących o występowaniu na ich terenie strukturalnych barier rozwoju lub trwałych (możliwych do aktywowania) potencjałów rozwojowych, do których może być adresowana adekwatna interwencja publiczna.

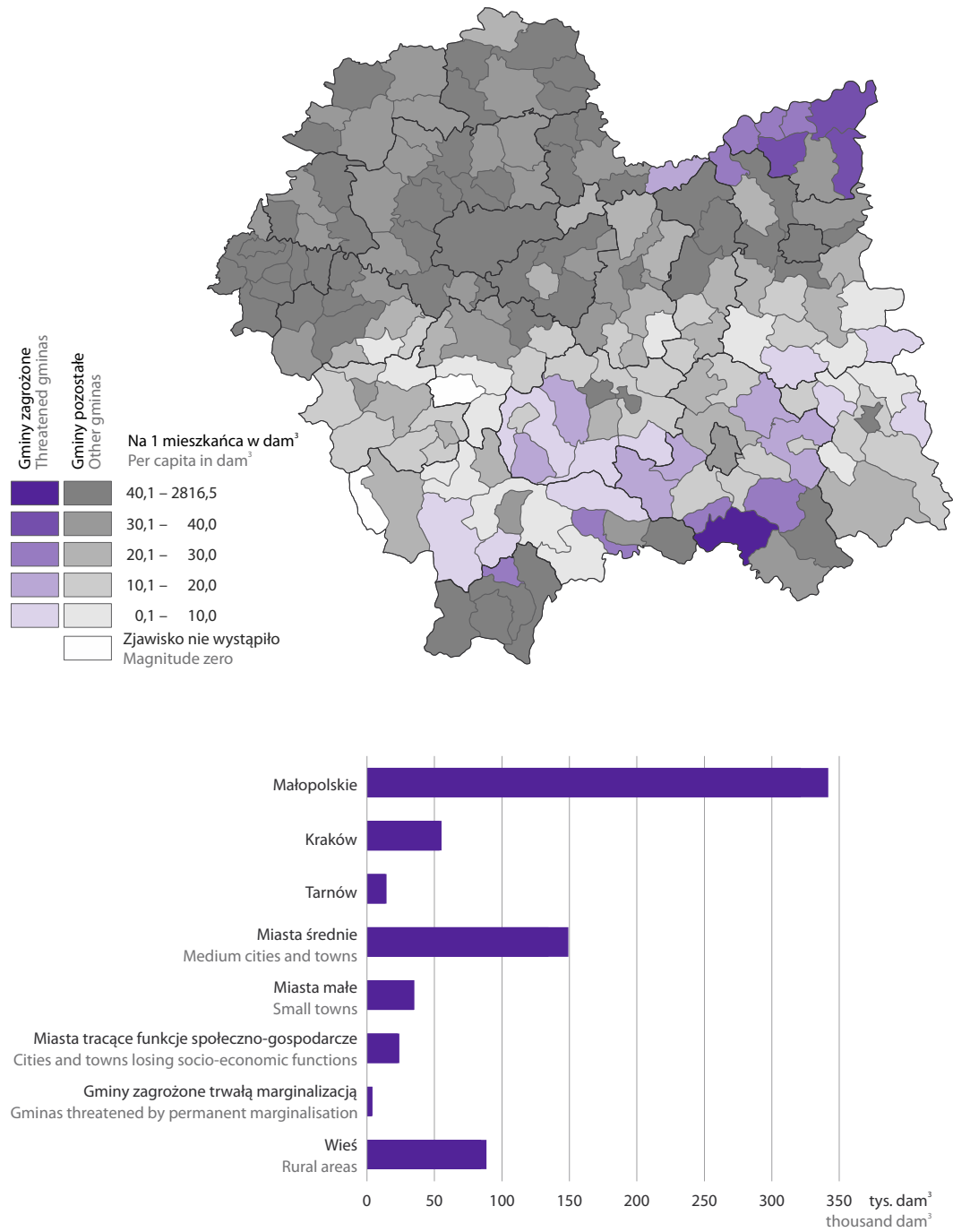
W województwie małopolskim OSI obejmują:

- gminy zagrożone trwałą marginalizacją: Biały Dunajec (2), Bolesław w powiecie dąbrowskim (2), Ciężkowice (3), Czarny Dunajec (3), Czorsztyn (2), Dobra (2), Gręboszów (2), Grybów (2), Kamienica (2), Korzenna (2), Koszyce (3), Lipinki (2), Łabowa (2), Łącko (2), Łukowica (2), Łużna (2), Mędrzechów (2), Mszana Dolna (2), Niedźwiedź (2), Ochotnica Dolna (2), Olesno (2), Piwniczna-Zdrój (3), Podegrodzie (2), Radgoszcz (2), Rytro (2), Szaflary (2), Szczucin (3), Szerzyny (2), Wietrzychowice (2);
- miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze: Chrzanów – miasto (4), Gorlice (1), Nowy Sącz (1), Nowy Targ (1), Tarnów (1), Zakopane (1).

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina miejsko-wiejska, (4) – obszar miejski w gminie miejsko-wiejskiej.

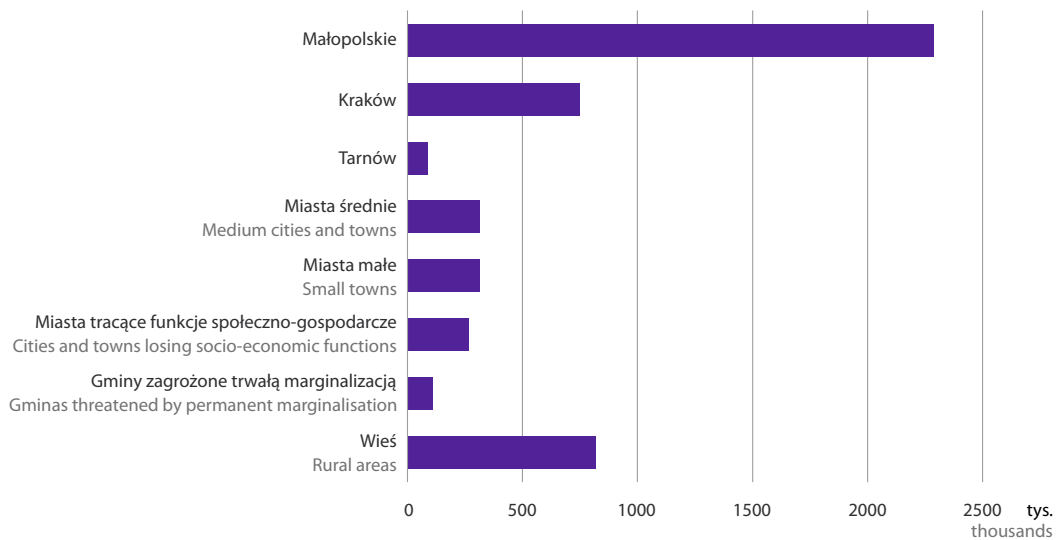
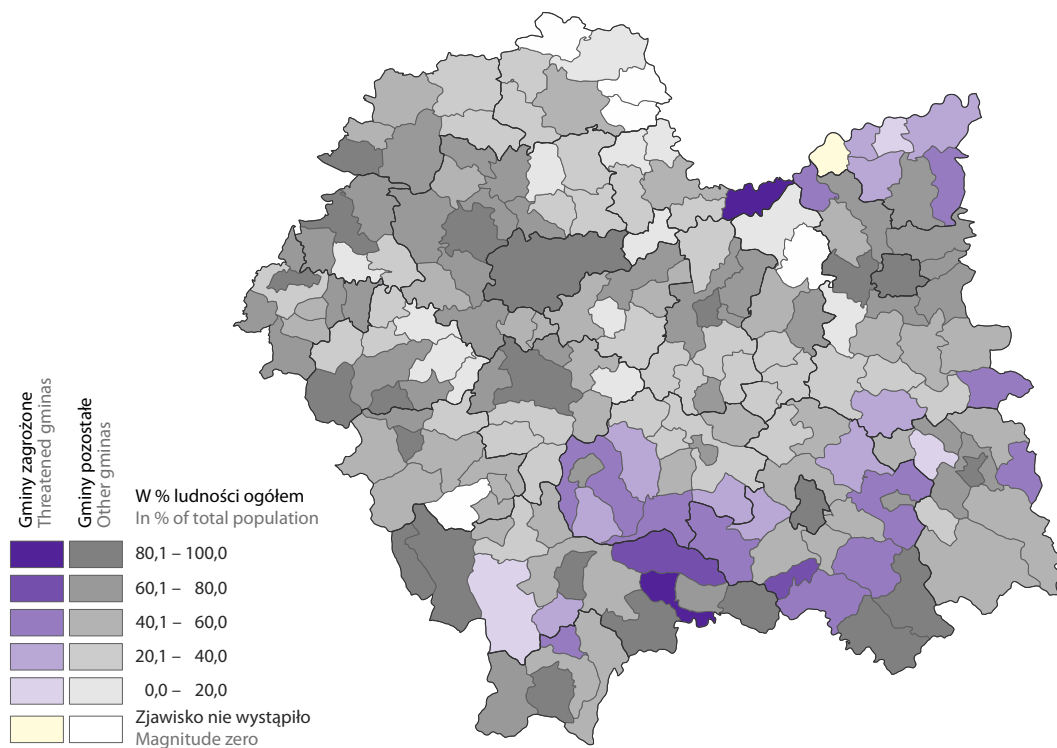

Mapa 62. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.
 Map 62. Consumption of water for needs of the national economy and population in 2024

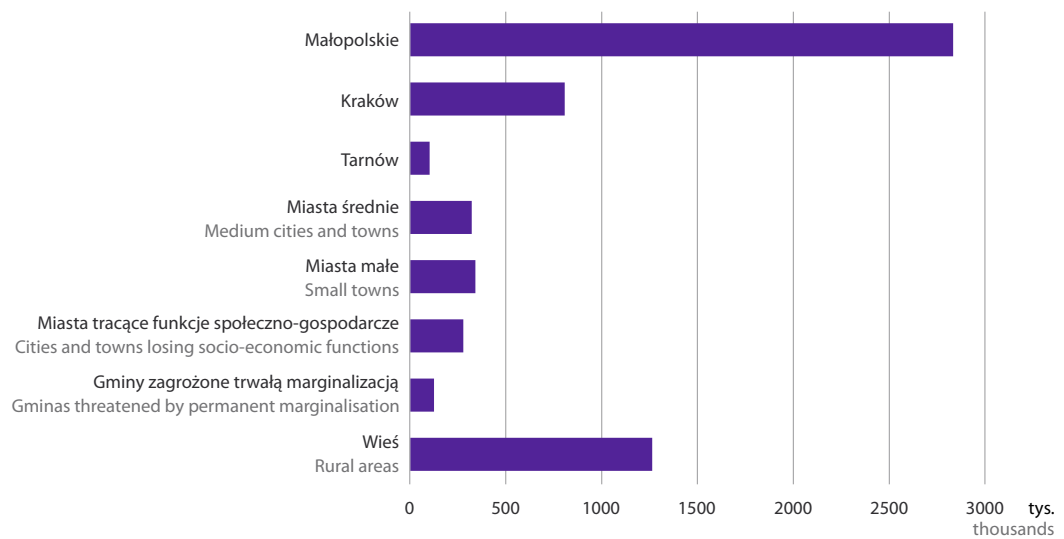
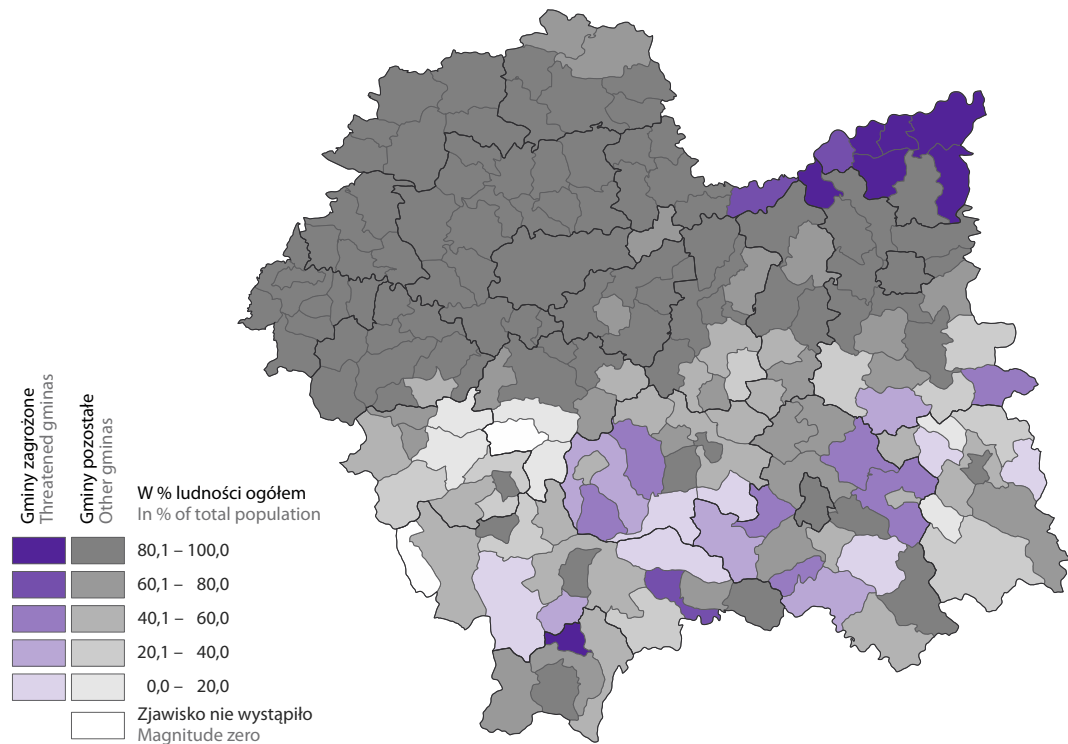

Mapa 63. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.

Map 63. Population connected to the sewage system in 2024

Mapa 64. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r.
 Map 64. Population connected to the water supply system in 2024

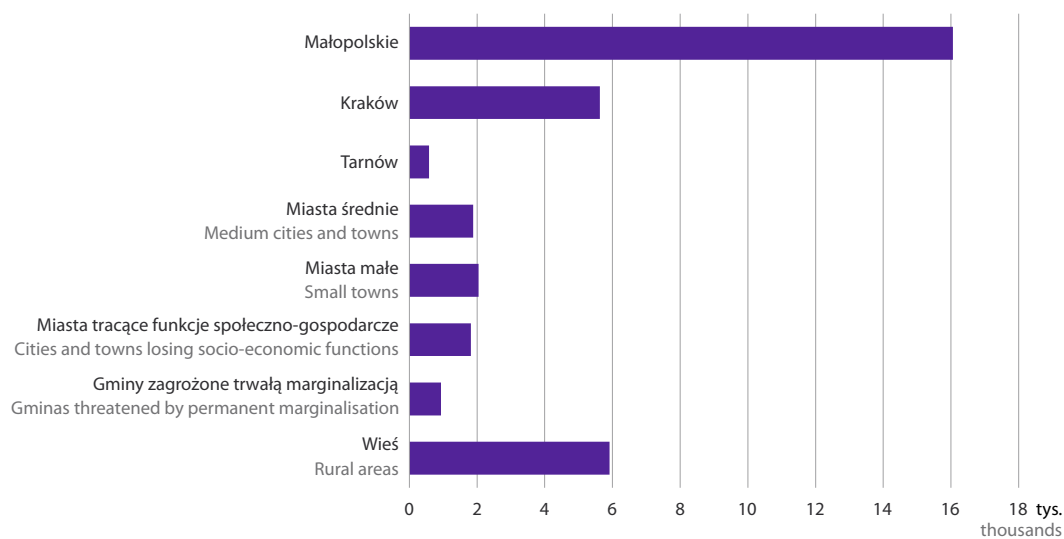
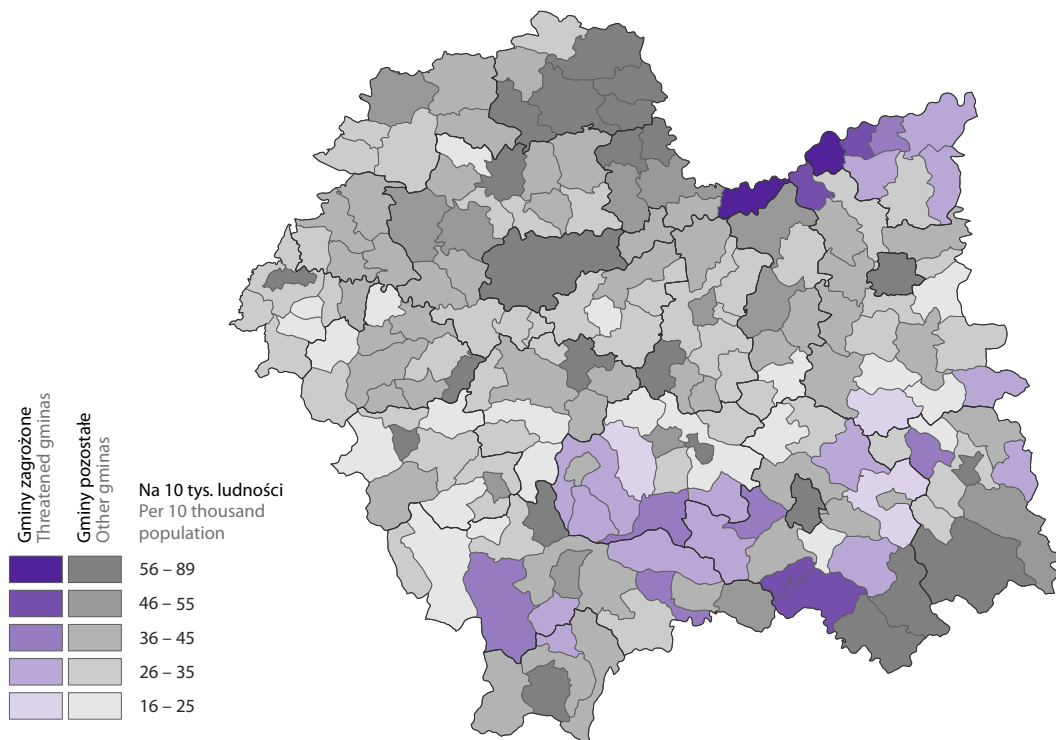

Mapa 65. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w 2024 r.

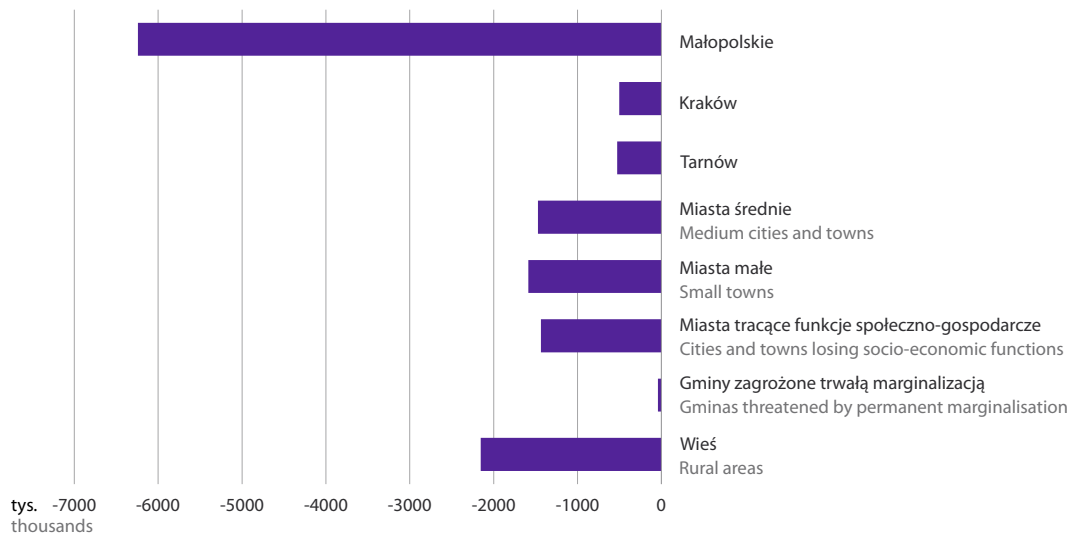
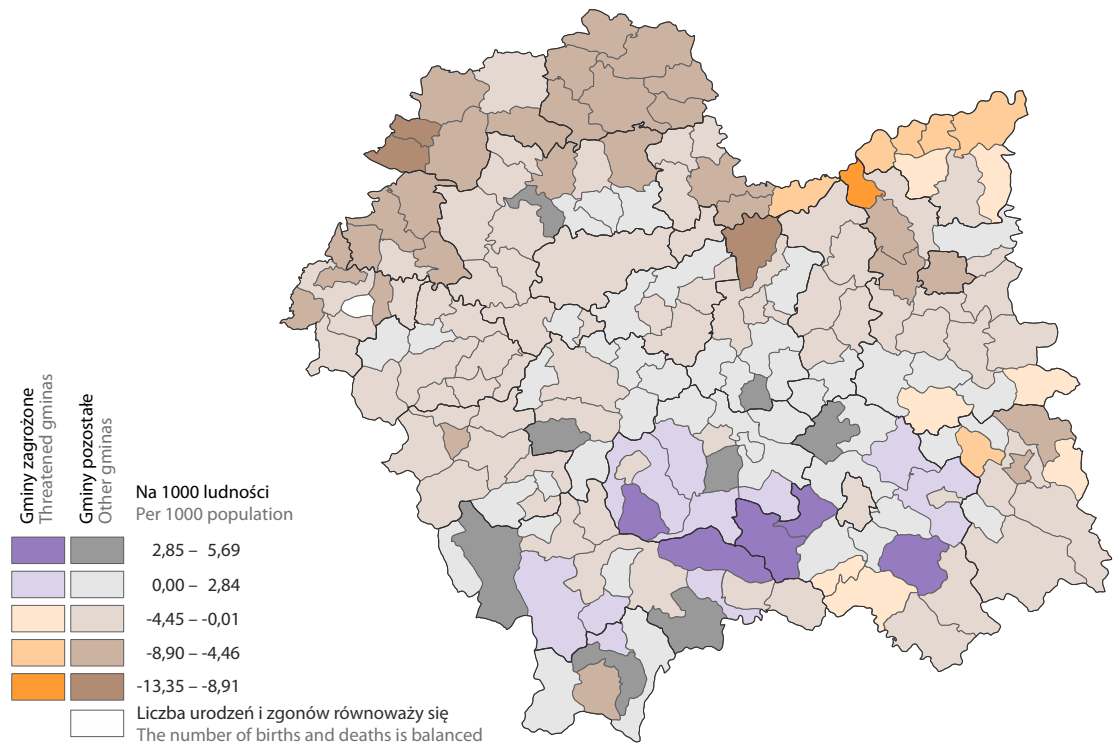
Stan w dniu 31 grudnia

Map 65. Foundations, associations and social organisations in 2024

As of 31 December

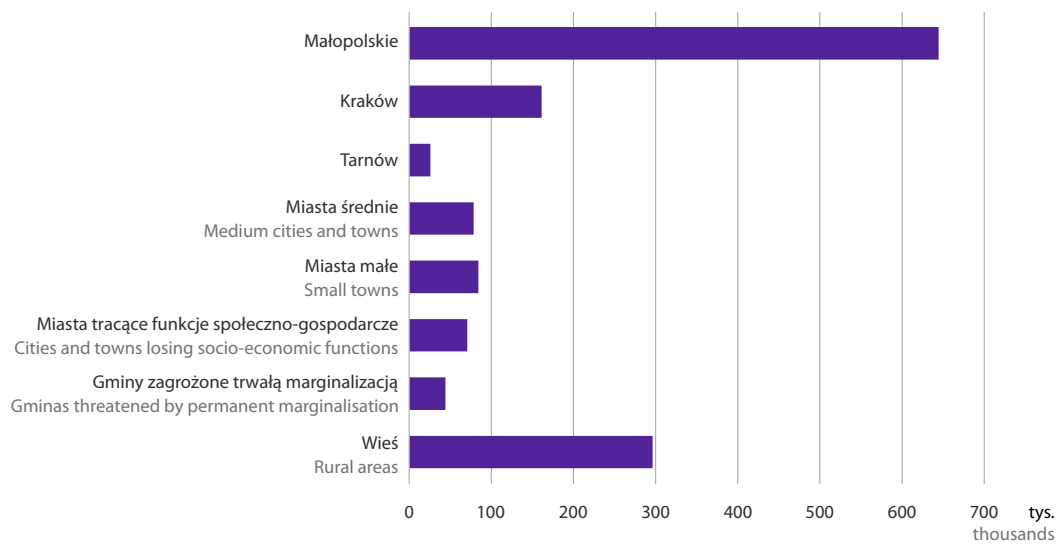
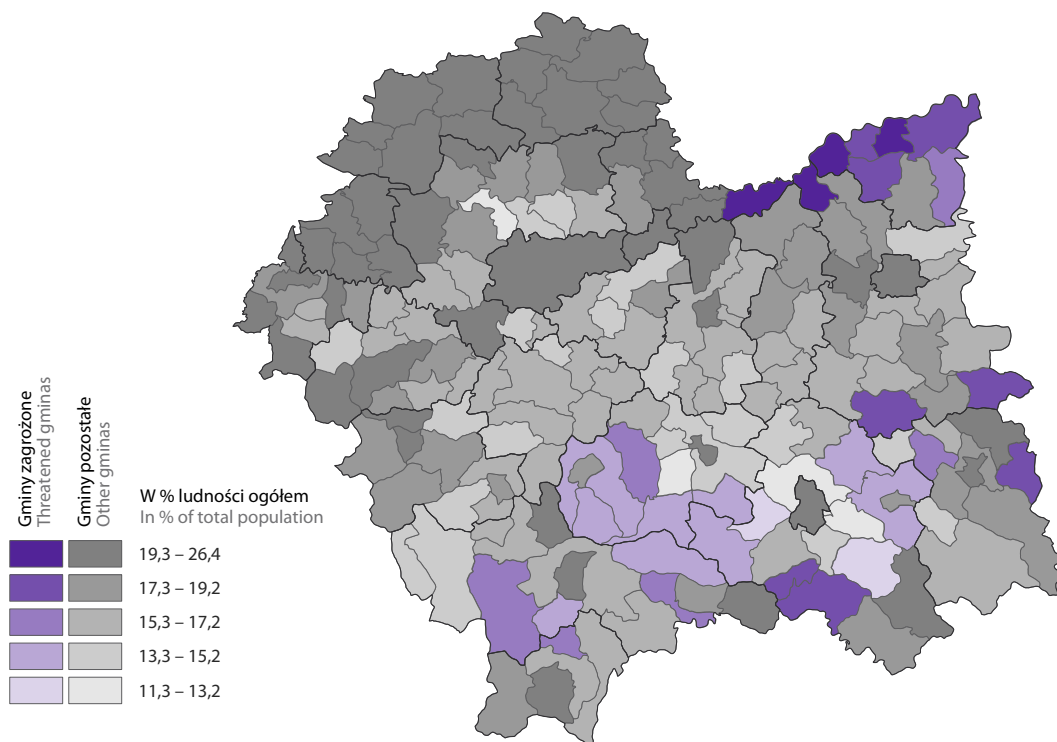

Mapa 66. Przyrost naturalny w 2024 r.
 Map 66. Natural increase in 2024

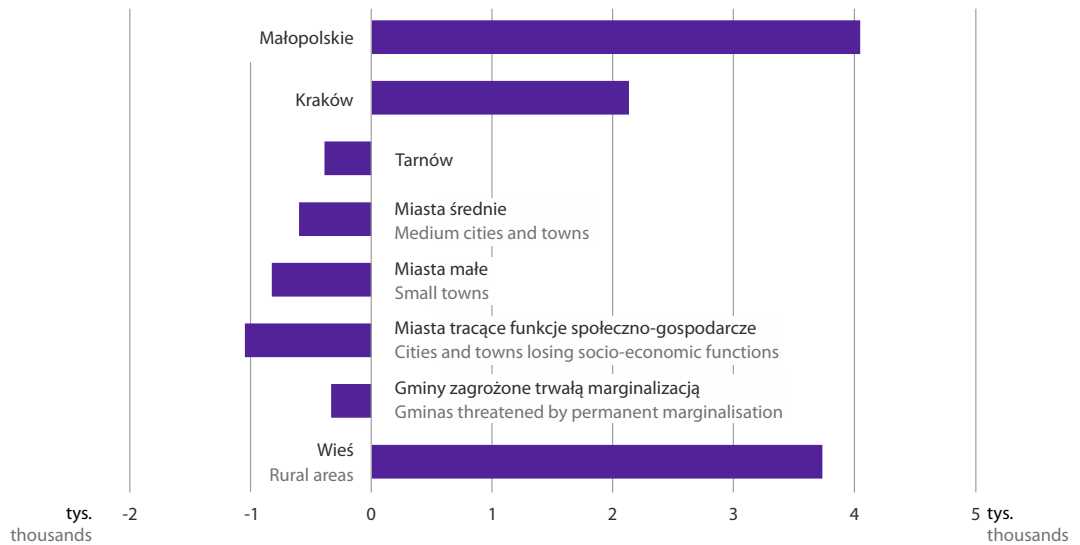
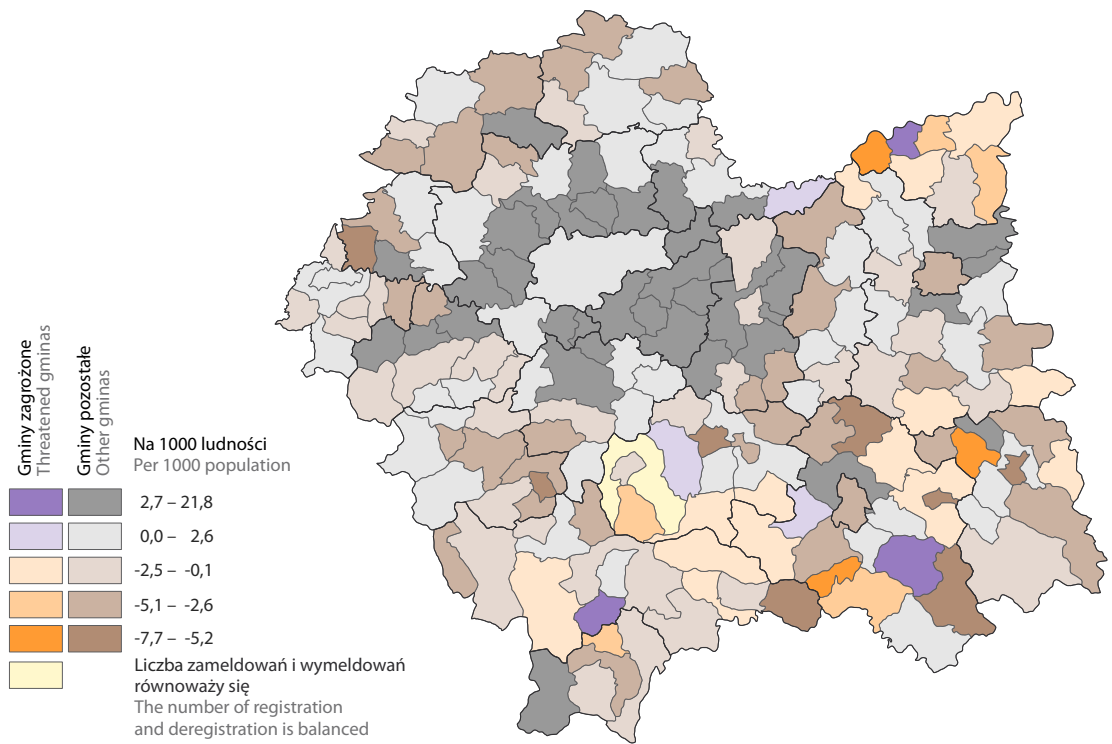
Mapa 67. Ludność w wieku 65 lat i więcej w 2024 r.

Map 67. Population aged 65 and more in 2024

Mapa 68. Saldo migracji wewnętrznych w 2024 r.

Map 68. Internal net migration in 2024

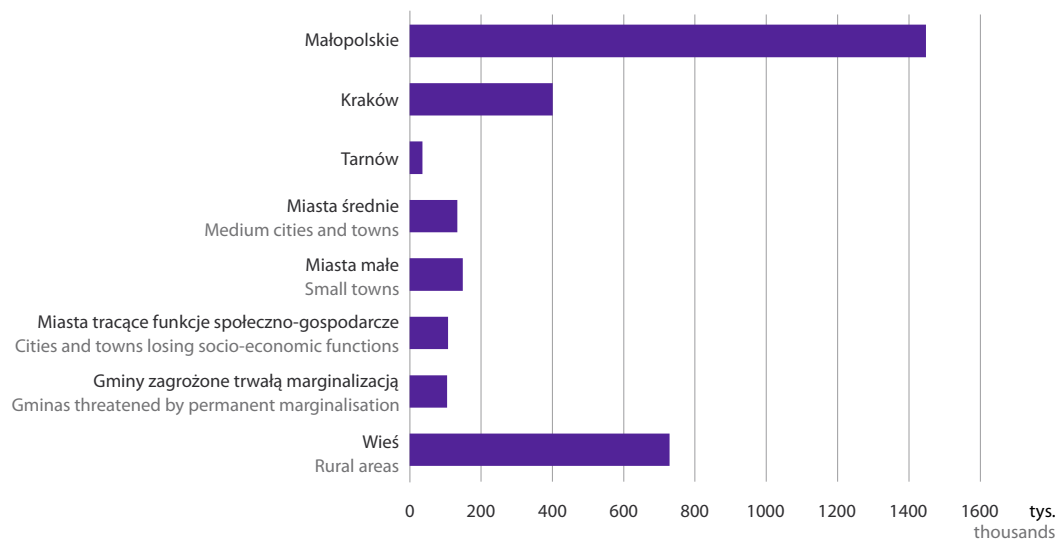
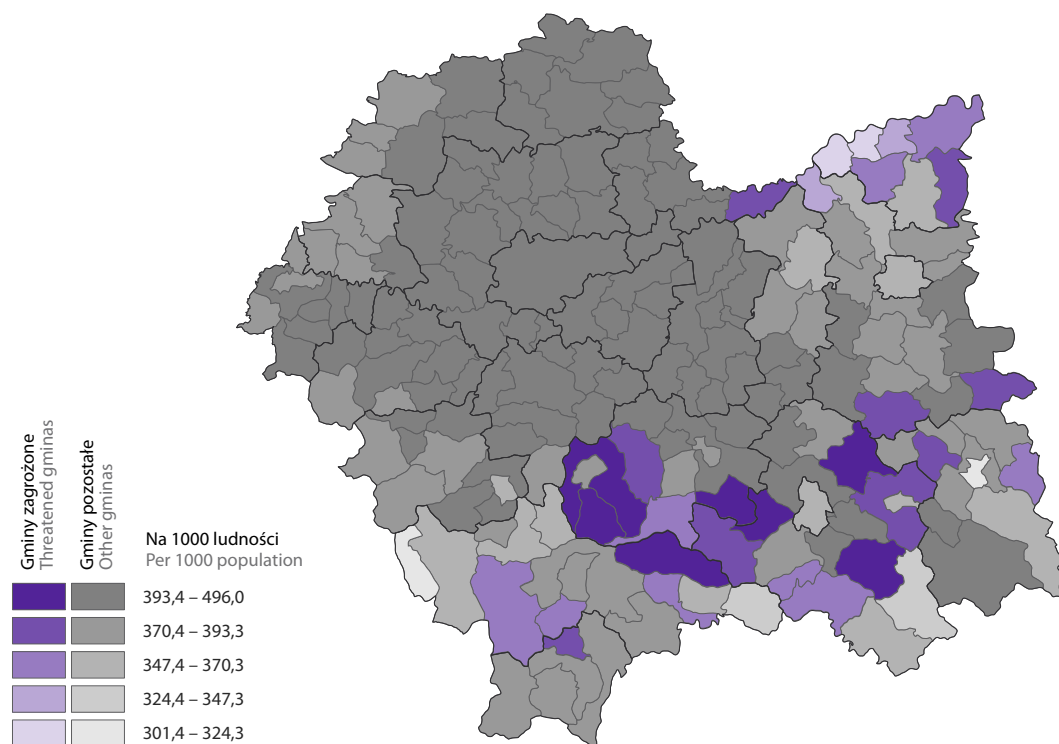

Mapa 69. Pracujący w gospodarce narodowej w 2024 r.

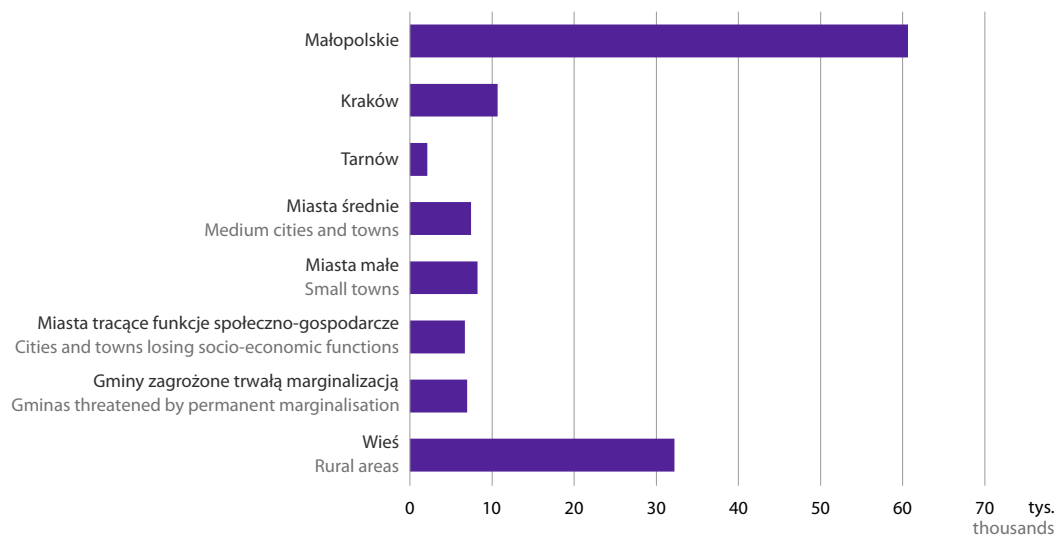
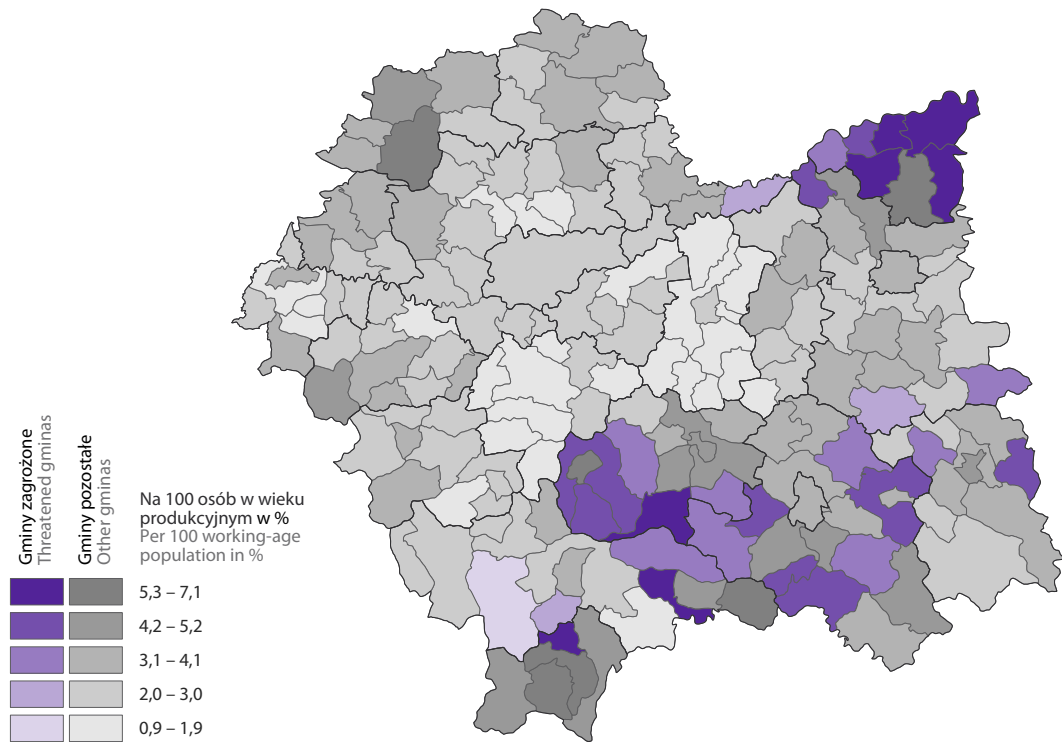
Stan w dniu 31 grudnia

Map 69. Employed persons in the national economy in 2024

As of 31 December

Mapa 70. Bezrobotni zarejestrowani w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Map 70. Registered unemployed persons in 2024
As of 31 December

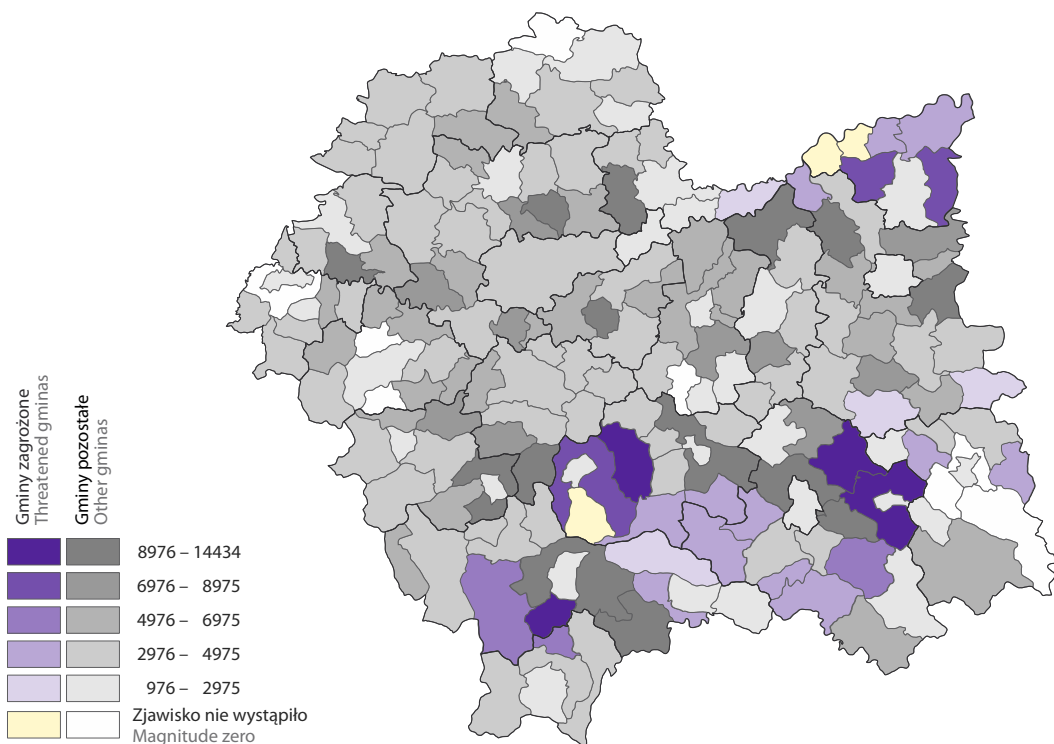

Mapa 71. Ludność na 1 aptekę ogólnodostępną w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 71. Population per generally available pharmacy in 2024

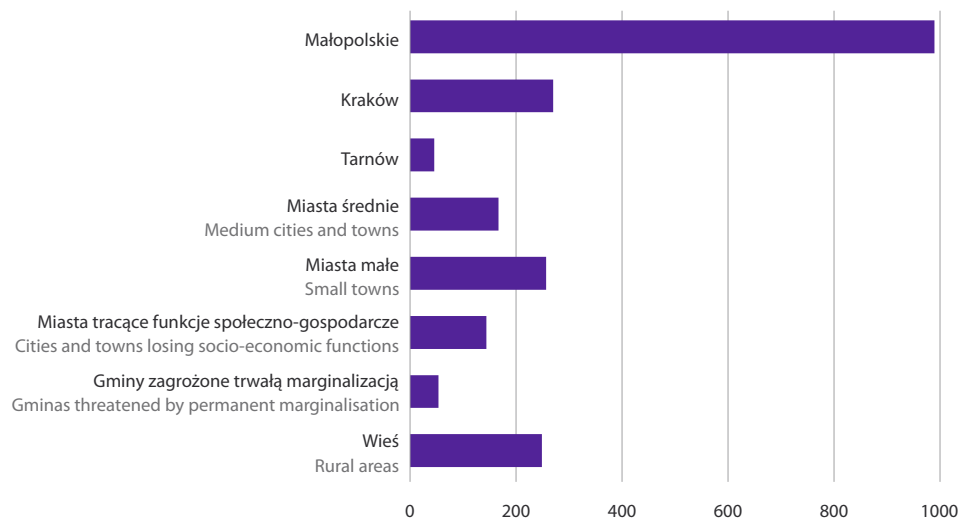
As of 31 December

Wykres 81. Apteki ogólnodostępne w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 81. Generally available pharmacies in 2024

As of 31 December

Mapa 72. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 72. Population per library institution in 2024

As of 31 December

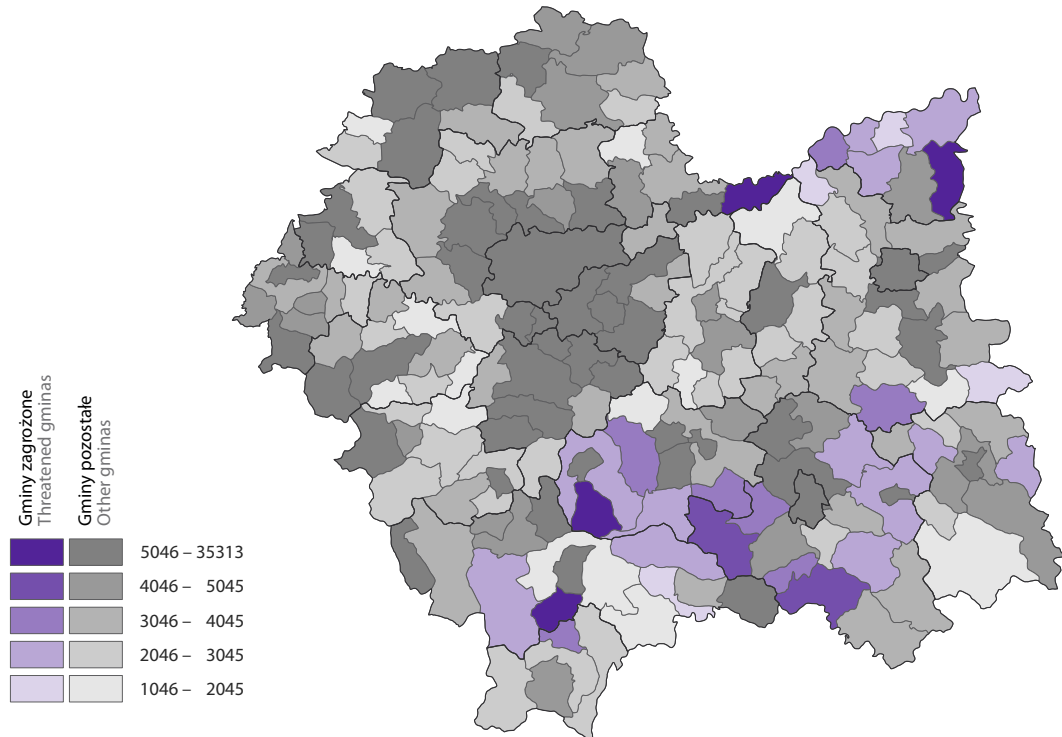
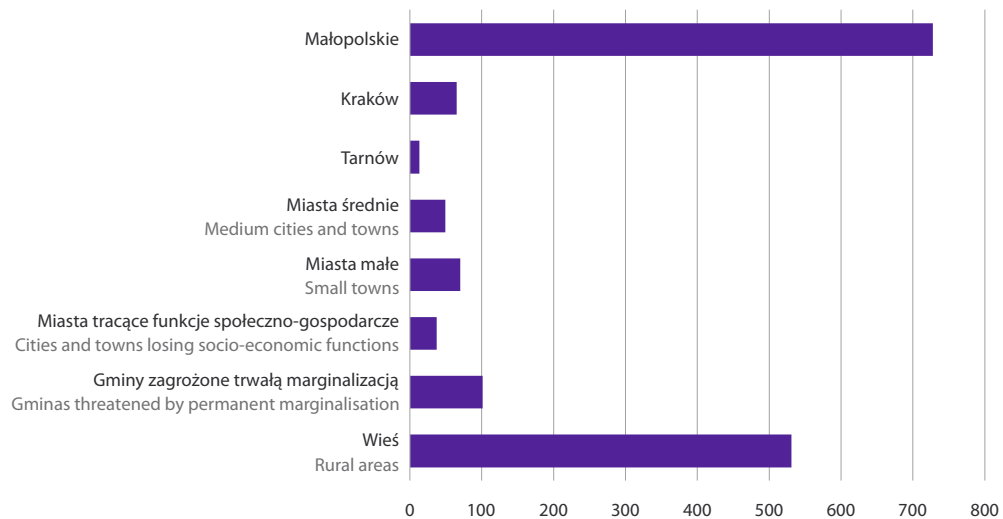
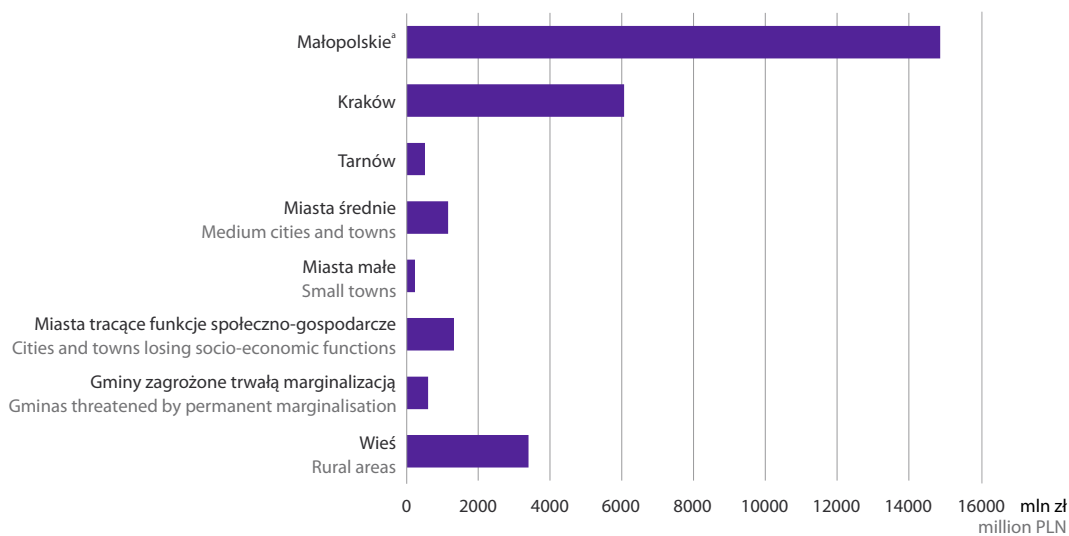
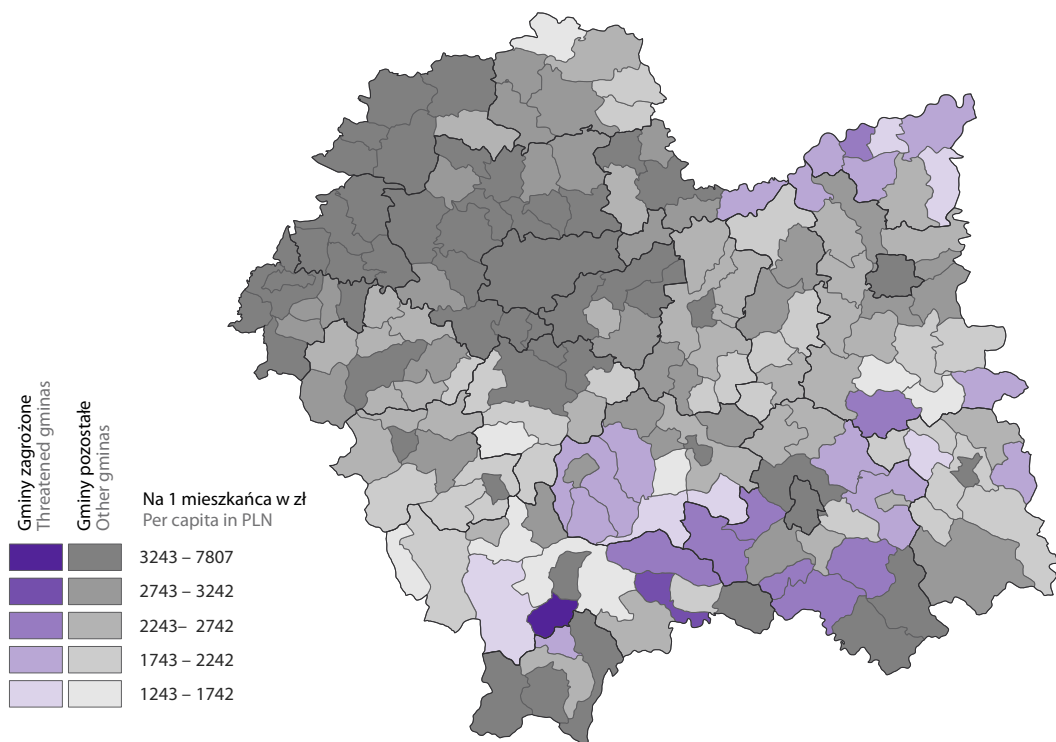
Wykres 82. Placówki biblioteczne w 2024 r.

Chart 82. Library institutions in 2024

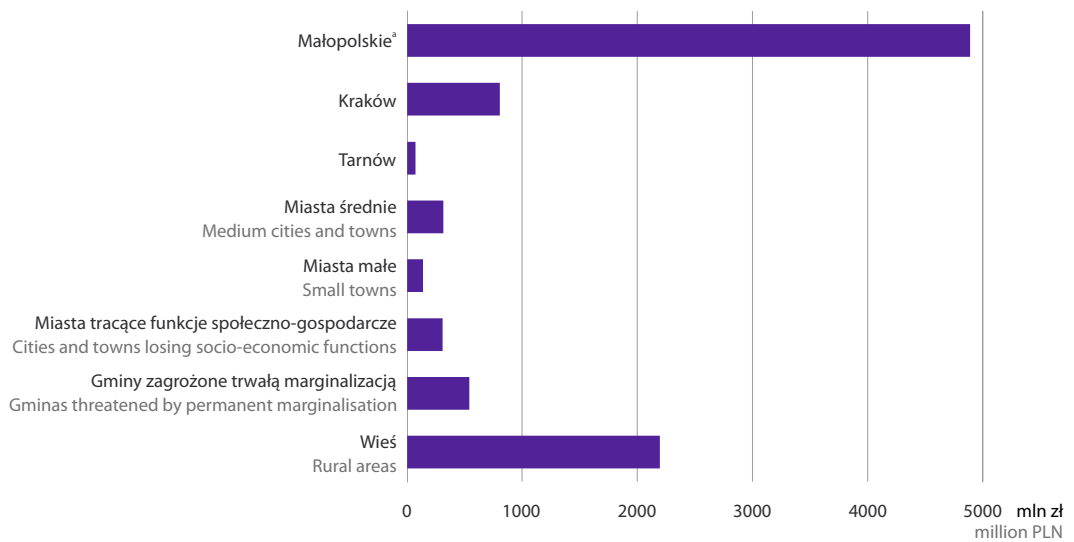
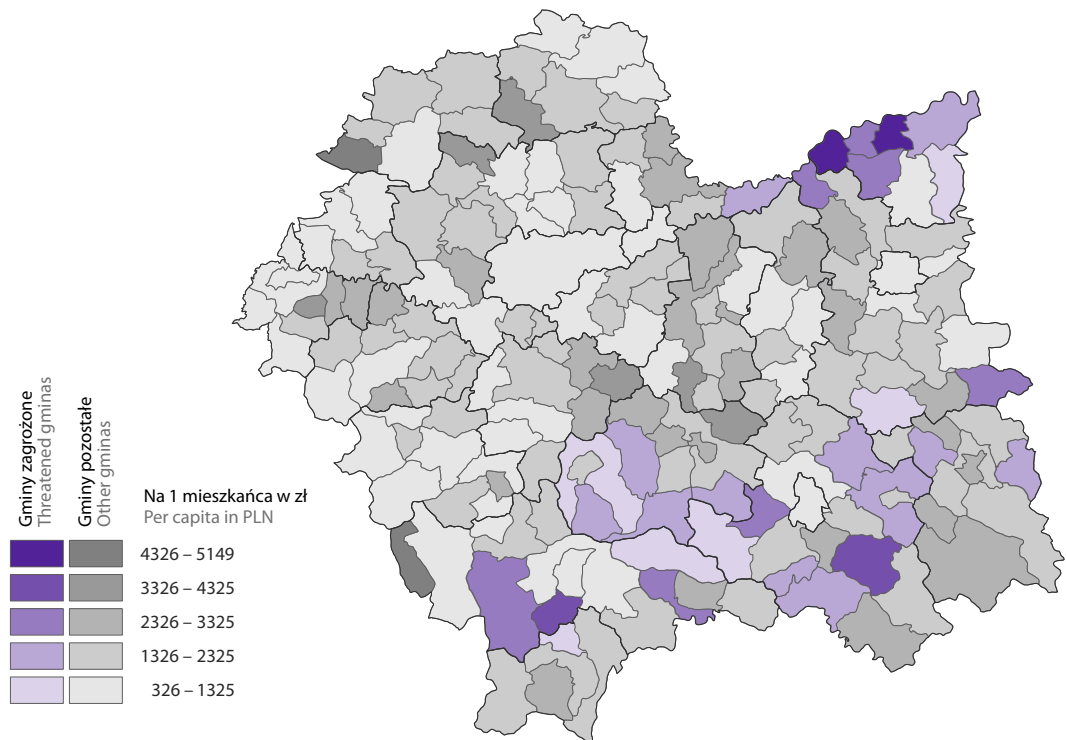
Mapa 73. Dochody własne budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.

Map 73. Own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024

^a Dotyczy dochodów własnych budżetów gmin i miast na prawach powiatu.
 a Applies to the own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status.

Mapa 74. Wydatki inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.
 Map 74. Investment expenditure of gminas and cities with powiat status in 2024

^a Dotyczy wydatków inwestycyjnych gmin i miast na prawach powiatu.
 a Applies to the investment expenditure of gminas and cities with powiat status.

Mapa 75. Podmioty gospodarki narodowej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 75. Entities of the national economy in 2024

As of 31 December

